

අම්බලන්ගොඩ

නගර සංවර්ධන සැලැස්ම
අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය
2023 - 2033

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍යාංශය

අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන සැලැස්ම

2023- 2033

"පහතරට විවිච්චත් හරිත නිකේතනය"

නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍යාංශය

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2023 - 2033

© නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - ශ්‍රී ලංකාව - 2023

සියළුම හිමිකම් ඇවිරිණි.

මෙම ප්‍රකාශය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කෙරේ. මෙම ප්‍රකාශය, සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ කොටසක් මෙම අධිකාරියේ පූර්ව අනුමැතියකින් තොරව ප්‍රතිප්‍රකාශනය කිරීම, විකිණීම, බෙදා හැරීම, ලිඛිත අවසරයකින් තොරව පිටපත් කිරීම හෝ නවීන තාක්ෂණික ක්‍රම හරහා නැවත කිරීම, බෙදාහැරීම හෝ වෙළඳ අරමුණක් සඳහා යොදා ගැනීම සිදු නොකළ යුතුය.

ප්‍රකාශය
නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - ශ්‍රී ලංකාව
6 වන 7 වන හා 9 වන මහල, සෙත්සිරිපාය අදියර I,
බත්තරමුල්ල, ශ්‍රී ලංකාව.

වෙබ් අඩවිය - www.uda.gov.lk
විද්‍යුත් තැපෑල - info@uda.gov.lk
දුරකථන අංක - + 94112 873 637
ප්‍රකාශනය - 2023

අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2023 - 2033, I වන කොටස, II වන කොටස සහ III කොටස වශයෙන් ප්‍රධාන කොටස් තුනකින් සමන්විත වේ. පළමුවන කොටස සමන්විත වන්නේ සංවර්ධන සැලැස්මේ පසුබිම, මූලික අධ්‍යයන, සැලැස්මේ අවශ්‍යතාවය, සැලසුම් රාමුව, SWOT විශ්ලේෂණය සහ සැලැස්මය. දෙවන කොටස 2023 -2033 කාල පරිච්ඡේදය සඳහා සැලසුම් සීමාවට අදාළ සැලසුම් හා ගොඩනැගිලි රෙගුලාසි සහ කලාපීකරණ රෙගුලාසි වලින් සමන්විත වේ. තුන්වන කොටස කලාප සීමා මායිම් ඛණ්ඩාංක සහ සියලු ඇමුණුම් වලින් සමන්විත වේ.

අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2023 - 2033, ගාල්ල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලයේ සැලසුම් අංශය විසින් සකස් කර ඇත.

අධීක්ෂණය

නිමේෂ් හේරත් - සහායක, නා.සං.අ., නගර නිර්මාණ ශිල්පී එන්.පී.කේ.රණවීර - අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් - නා.සං.අ., නගර නිර්මාණ ශිල්පී වරලත් ශාඛ නිර්මාණ ශිල්පී මහින්ද විතානාච්චි - අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්- නා.සං.අ., නගර නිර්මාණ ශිල්පී එම්.පී. රණතුංග- නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (සැලසුම් කලාප I) - ලලිත් විජයරත්න නා.සං.අ., නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (සැලසුම් කලාප II) නගර නිර්මාණ ශිල්පී අනුර මැදවෙල - අධ්‍යක්ෂ (දකුණු පළාත) නා.සං.අ., නගර නිර්මාණ ශිල්පී රූපා රංජනී - අධ්‍යක්ෂ(උපායමාර්ගික සැලසුම්) නා.සං.අ. සී .ඩබ්.එන්.එස්.සෝමනායක මහත්මිය - සහකාර අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම්) - ගාල්ල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය

සැලසුම් කණ්ඩායම

උපාය මාර්ගික සැලසුම්කරු - කේ.ජී. රුවිනි කුෂානි - නගර නිර්මාණ ශිල්පී
විශාකා ප්‍රියදර්ශනී - (නගර නිර්මාණ ශිල්පී), එච්.පී .එල්.දහම් - (නගර නිර්මාණ ශිල්පී) එච්.ටී.දමයන්ති මහත්මිය - (බලාත්මක සැලසුම් ශිල්පී), එස්.ජී.ඩී.පී. හේවාච්චාන - එච්.ඒ .සී .නිලන්ති - (බලාත්මක සැලසුම් ශිල්පී), ශිරෝමා රංජනී - (බලාත්මක සැලසුම් ශිල්පී), තිලිණ වීරකොඩි -(පරිසර සැලසුම්කරු)

සහාය කණ්ඩායම් - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

උපායමාර්ගික සැලසුම් අංශය - නා.සං.අ (අධීක්ෂණය, නියාමය සහ ගැසට් කිරීම)
පරිසර හා භූ දර්ශන අංශය - නා.සං.අ (PORS, DRR, සංරක්ෂණය, සංස්කෘතික හා උරුම සැලසුම් සකස් කිරීම)
භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති අංශය - නා.සං.අ. (භූගෝලීය තොරතුරු දත්ත සැපයීම සහ තාක්ෂණික සහාය සැපයීම)

ප්‍රණාමය

අම්බලන්ගොඩ නගර සහ සංවර්ධන සැලැස්ම (2023-2033) සැකසීම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ ගාල්ල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලයේ මූලික අධීක්ෂණය යටතේ සිදු විය. ප්‍රදේශයේ ජනතාවට පාරිසරික, සමාජයීය, ආර්ථික හා භෞතික වශයෙන් තිරසාර සංවර්ධනයක් ළඟාකර දීම මෙහි අරමුණයි. අම්බලන්ගොඩ නගර සහ සංවර්ධන සැලැස්ම (2023 -2033) රජයේ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශයට අනුව සකස් කර ඇත.

මෙහිදී, 1982 අංක 04 දරණ පනත මගින් සංශෝධනය කරන ලද 1978 අංක 41 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි පනතේ විධි විධාන යටතේ අම්බලන්ගොඩ නගර සහ සංවර්ධන සැලැස්ම (2023-2033) සඳහා අනුමැතිය ලබාදීම සිදු කරන ලද නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස විෂය භාර ගරු අමාත්‍ය ප්‍රසන්න රණතුංග මැතිතුමන්ට අධිකාරියේ ගෞරවනීය ස්තූතිය පුදකර සිටිමි.

තවද, මෙම ක්‍රියාවලියේදී අවශ්‍ය මඟ පෙන්වීම හා සහාය ලබාදුන් නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් සත්‍යානන්ද විජේසේකර මහතා වෙත අධිකාරියේ ස්තූතිය පුද කොට සිටිමි.

අම්බලන්ගොඩ නගර සභාවේ ගරු නගරාධිපති ප්‍රමුඛ ප්‍රාදේශීය සහ මන්ත්‍රීවරුන් හා නිලධාරීන් , ප්‍රාදේශීය ලේකම් හා එම කාර්යාලයේ සියළුම නිලධාරීන්ටත් මෙහිදී සැලසුම් කණ්ඩායම හා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය වෙනුවෙන් ස්තූතිය ප්‍රකාශ කරමු.

විශේෂයෙන් මෙම සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා ධෛර්යය හා මඟපෙන්වීම ලබාදුන් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරී ගරු සභාපති, නිමේෂ හේරත් මහතාට, අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් නගර නිර්මාණ ශිල්පී එන්.පී.කේ. රණවීර මහතාට, අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් මහින්ද විතානාවිචි මහතාට, නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (සැලසුම් -I) නගර නිර්මාණ ශිල්පී එම්.පී .රණතුංග මහතාට, නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (සැලසුම් -II) නගර නිර්මාණ ශිල්පී ලලිත් විජයරත්න මහතාට,දකුණු පළාත් අධ්‍යක්ෂ නගර නිර්මාණ ශිල්පී අනුර මැදවෙල මහතාට,නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ උපදේශක (නීති) සී. ජයවර්ධන මහත්මියට, හා උපාය මාර්ගික සැලසුම් අංශයේ අධ්‍යක්ෂ නගර නිර්මාණ ශිල්පී රූපා රංජනී මහත්මියට අපගේ ස්තූතිය පුද කර සිටිමි.

අවසාන වශයෙන් පාරිසරික හා භූදර්ශන අංශයේ අධ්‍යක්ෂ වරලත් භූදර්ශණ ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පී සී.ඊ.කේ. කළුපහන මහත්මියට, හා එම අංශයේ සියළුම නිලධාරීන්ටත්, භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති අංශයේ අධ්‍යක්ෂ නගර නිර්මාණ ශිල්පී ජේ.පී.එස්. සෝමසේකර මහත්මිය හා එම අංශයේ සියළුම නිලධාරීන්ටත්, උපාය මාර්ගික සැලසුම් අංශයේ අධ්‍යක්ෂ ඇතුළු සියළුම නිලධාරීන්ටත් ඇතුළු නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සියළු නිලධාරීන්ටත් සැලසුම් කණ්ඩායම වෙනුවෙන් ස්තූතිය පුද කරනෙමු.

ගරු අමාත්‍යතුමාගේ පෙරවදන

අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධනය යථාර්ථයක් කරා

ජනාධිපති රනිල් වික්‍රමසිංහ මැතිතුමාගේ දැක්ම ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශයට අනුව, වසර 2048 දී පූර්ණ සංවර්ධිත ශ්‍රී ලංකාවක් ගොඩනැංවීම උදෙසා වන සියළු අරමුණු හා ඉලක්ක, කාර්යක්ෂමව හා ඵලදායී ලෙස ඉටු කර ගැනීම පිණිස නිවැරදි දිශානතියක් කරා රාජ්‍යය යොමු කිරීම යටතේ නව සංවර්ධන සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම අත්‍යවශ්‍යය.

මෙරට නාගරිකරණ ක්‍රියාවලිය තුළ පවතින අසම සංවර්ධනය නිසා එකම පළාතේ දිස්ත්‍රික්ක අතර, මෙන්ම එකම දිස්ත්‍රික්කයේ නගර අතර පවතින පරතරය හා විෂමතාවයන් ද සැලකිල්ලට ගනිමින් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් නගර සංවර්ධන සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම හා බලාත්මක කිරීම කරනු

ලැබේ.

ඒ අනුව, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හඳුනාගත් නගර 30 ක් සඳහා කඩිනම් නගර සංවර්ධන සැලසුම් මේ වන විට ප්‍රකාශයට පත් කර තිබෙන අතර, තවත් නගර 50 ක් සඳහා සංවර්ධන සැලසුම් මෙම වසර තුළ සකස් කර නීතිගත කිරීමට මේ වන විට කටයුතු කරමින් පවතී. අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන සැලැස්ම ද එලෙස ක්‍රියාත්මක වන එක් සැලැස්මකි. 2024 වන විට මෙවැනි නගර සංවර්ධන සැලසුම් වැඩි ප්‍රමාණයක් සැකසීම සඳහා සැලසුම් කර ඇත.

අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් ප්‍රමුඛත්වය හිමිවන්නේ අම්බලන්ගොඩ නගරයෙන් සේවා ලබාගන්නා සහ එහි නේවාසික ජනතාව සඳහා වන අතර, එය තවදුරටත් සේවා මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමේ විභවතාවයක් පවතී. එසේම ප්‍රදේශයේ පවතින ස්වභාවික පරිසර පද්ධතිය මෙන්ම ආර්ථික වටිනාකමක් සහිත ස්ථාන ද විධිමත් පරිදි නාගරික ජනතාවගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා යොදා ගැනීමට මෙම සැලැස්ම මගින් හඳුනාගෙන ඇත.

මෙම සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී වෘත්තියවේදීන්, විශේෂඥයින්, පාර්ශවකරුවන් සහ ප්‍රජාවගේ අදහස් හා යෝජනා ලබාගත් අතර, එය නවීන විශ්ලේෂණ හා ක්‍රමෝපායන් හා තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයක් හරහා මෙම සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා ප්‍රවේශයක් ලබා ගන්නා ලදී.

ඒ අනුව, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සහාපතිතුමා, අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්තුමා, සැලසුම් කණ්ඩායම් හා නන් අයුරින් මෙම කර්තව්‍යය සාර්ථක කර ගැනීමට උපකාර කළ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සියළුම නිලධාරීන්ගේ සේවය මම අගය කොට සලකමි. තවදුරටත් අදාළ පළාත් පාලන ආයතන, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන හා පොදු මහජනතාවගේ සහයෝගය හා දායකත්වය තුළින් අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන සැලසුම (2023-2033) සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීමට මඟ සැලසෙනු ඇතැයි විශ්වාස කරමි.

ප්‍රසන්න රණතුංග
නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍ය

ගරු සභාපතිතුමාගේ පෙරවදන - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික ප්‍රදේශ කළමනාකරනයට අදාලව සැලසුම් සකස් කිරීමේ හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වගකීම හිමි ප්‍රධානතම ආයතනයයි. 1978 දී නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ස්ථාපිත කිරීමේ මූලික පරමාර්ථය වී ඇත්තේ එකී ප්‍රදේශවල සංවර්ධනයන් ප්‍රවර්ධනය හා නියාමනය කරනු වස් ඒකාබද්ධ සැලසුම්කරණය සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමයි.

ඒ අනුව, 1982 අංක 4 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි සංශෝධිත පනතේ (11 අ කොටස) 8 අ (1) වගන්තිය යටතේ විෂයභාර අමාත්‍යවරයා විසින්

ප්‍රකාශයට පත් කළ නාගරික ප්‍රදේශ සඳහා සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීමට අධිකාරිය වෙත බලය පැවරී ඇත. ඒ අනුව, ප්‍රදේශයේ භෞතික, ආර්ථික, සමාජීය සහ පාරිසරික කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන අම්බලන්ගොඩ සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කර ඇත.

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් නවීන සැලසුම් ක්‍රමෝපායන් උපයෝගී කරගනිමින් අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2023-2033 වසර දක්වා බලාත්මක වන ලෙස පිළියෙල කර ඇත. අම්බලන්ගොඩ සංවර්ධන සැලැස්ම සැලසුම් ප්‍රදේශයේ පවතින ගැටළු හඳුනා ගැනීම තුළින් ප්‍රදේශයට හිතකර සංවර්ධනයක් සහතික කිරීම සඳහා විභවතා ප්‍රශස්ථ ලෙස යොදා ගැනීම හා ඒ හරහා උපාය මාර්ගික ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කර ඇති අතර, තවදුරටත් සංවර්ධන සැලසුම තුළින් සංවර්ධන කලාප හා කලාපීකරණ නියමතා නියාමනය කර ඇත. එබැවින් මහජන අවශ්‍යතා ඉටු කරනු වස් මෙම සැලැස්ම බලාත්මක කිරීම තුළින් එහි දැක්ම සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා දායක වන ලෙස සියළුම පාර්ශවකරුවන් ගෙන් සහ මහජනතාවගෙන් ඉල්ලා සිටිමි.

අම්බලන්ගොඩ සංවර්ධන සැලැස්ම නියමිත කාලය තුළ සාර්ථකව නිම කිරීම සඳහා නන් අයුරින් සහයෝගය දැක්වූ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් කණ්ඩායමට මගේ හෘදයාංගම ස්තූතිය පුද කරමි. තවද, මෙම කර්තව්‍යය සාර්ථකව නිම කිරීම සඳහා සහයෝගය සහ දායකත්වය ලබාදුන් සියළුම පාර්ශවකරුවන්ට සහ ප්‍රජාවට කෘතඥ වන අතර, සැලැස්ම සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඔබ සියළු දෙනාගේම උපරිම සහයෝගය අඛණ්ඩව ලබා දෙනු ඇතැයි මම බලාපොරොත්තුවෙමි.

නිමේෂ් හේරත්

සභාපති

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

නාගරික ලේකම් පණිවිඩය

නේවාසික පුරවරයක් වශයෙන් දිනෙන් දින ජනතා ප්‍රසාදයට පත්වෙමින් පවතින අම්බලන්ගොඩ නගරය සතුව පවත්නා විභවතාවයන් ඉස්මතුවන ආකාරයෙන් හා නගරයේ අනන්‍යතාවය මතු කරන උපාය මාර්ග ප්‍රවේශයක් සහිතව නව සංවර්ධන සැලැස්මක් අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා සකස් කිරීමට පුරෝගාමී වීම සම්බන්ධයෙන් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය වෙත අපගේ කෘතඥතාවය පළ කරමු. වර්ෂ 2023-2033 දක්වා කාල පරාසය ආවරණය වන පරිදි අම්බලන්ගොඩ

නගර සභා සීමාව සඳහා “පහතරට විවිත්‍රවත් හරිත නිකේතනය” යන දැක්ම

පදනම්ව සකස් කරනු ලැබූ නගර සංවර්ධන සැලැස්ම නීතිමය ලියවිල්ලක් වශයෙන් සම්මත වීම අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව සඳහා ඉතාමත් වැදගත් බව දන්වා සිටිමු. මාදම්පා ගඟ, හල්වතුර වගුරු බිම ආශ්‍රිතව පවතින තෙත් බිම් ආදී පාරිසරික සම්පත් ද පාරම්පරික සංස්කෘතිකාංග වලින් සමන්විත අම්බලන්ගොඩ නගරය සංචාරක ආකර්ශණීය නගරයක් වශයෙන් නේවාසික කටයුතුවලට පවතින සංවර්ධන විභවතාවයන්ද සැලැස්ම මගින් හඳුනාගෙන තිබීම ඉතාමත් කාලෝචිත ප්‍රයත්නයකි. ඒ හරහා ඉදිරි වසර 10 ක කාලය තුළ අම්බලන්ගොඩ නගරය වෙළඳ නගරය ලෙසින් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා සැලැස්ම මගින් ගෙන ඇති සංවර්ධන උපාය මාර්ග නගරය වඩාත් සුවපහසු නේවාසික කේන්ද්‍රස්ථානයක් කරනු ඇති බව අපගේ විශ්වාසයයි.

මෙම සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී අම්බලන්ගොඩ නගර වාසින්ගෙන් හා නගර සභාව නියෝජනය කරන මහජන නියෝජිතයන්ගෙන්ද අදහස් හා යෝජනා ලබා ගනිමි. ඓතිහාසික හා සංස්කෘතික දායාදයන් පිළිබඳ සැලකිල්ලට ගනිමින් එම සියළු අදහස් හා යෝජනා නගර සංවර්ධන සැලැස්මට අන්තර්ගත කරමින් අම්බලන්ගොඩ නගරයට උචිත ක්‍රියාවට නැංවිය හැකි සැලැස්මක් අප වෙත ලබාදීම අගය කළ යුතුය. අපගේ පාලන කාල සීමාව තුළ මෙම කර්තව්‍යය ඉටු කර ගැනීමට මූලික වූ කාර්ය භාරය සම්පූර්ණ කර නගර සැලැස්ම අනුමත කර ගැනීමට හැකිවීම ඉමහත් සතුටකි. එය අපගේ දීර්ඝකාලීන වැඩපිළිවෙළ තුළ අදහස් කරගෙන සිටි ජයග්‍රාහී පිම්මක් ඉදිරියට ගෙන යමින් අපගේ බලාපොරොත්තු ඉටුවීමක් ලෙස සලකමි.

අප සියළුදෙනාගේම අදහස් හා යෝජනා සංවර්ධන සැලැස්ම තුළ අන්තර්ගත කර වඩාත් උචිත ක්‍රියාවට නැංවිය හැකි සැලැස්මක් අප වෙත ලබාදීම අගය කළ යුතුයි. එසේම අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන සැලැස්මේ දැක්ම සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා ක්‍රියාකාරී පාර්ශ්වකරුවන් වන ලෙස සියළු නගරවාසින්ගෙන් කාරුණිකව ඉල්ලා සිටිමි.

නාගරික ලේකම්

අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව

පූර්විකාව

1980. 08. 04 දින අංක 166/4 දරණ අති විශේෂ ගැසට් නිවේදනය මඟින් නාගරික සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද අම්බලන්ගොඩ නාගරික සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ප්‍රදේශයකි. ඒ අනුව ප්‍රදේශය තුළ පවතින තත්ත්වය විද්‍යාත්මක විශ්ලේෂණයන් මත පදනම්ව සිදු කල අධ්‍යයනයන් තුළින් හඳුනාගත් ප්‍රධාන ගැටළු අනුව 2023 -2033 වසර සඳහා බල පැවැත්වෙන ලෙස අම්බලන්ගොඩ නාගරික සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කොට ඇත. එහි පළමු වෙළුම තුළ සංවර්ධන සැලැස්මේ පසුබිම, මූලික අධ්‍යයනය සහ සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය ,සංවර්ධන සැලසුම් රාමුව, ශ.ද.අ.ත (SWOT) විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය සහ සංවර්ධන සැලැස්ම යන පරිච්ඡේද අඩංගු වේ.

සංවර්ධන සැලැස්මේ පසුබිම වන පළමු පරිච්ඡේදය තුළ හැඳින්වීම, සංවර්ධන සැලසුම් කණ්ඩායම, විෂය පථය සහ අනුගමනය කරන ලද සැලසුම් ක්‍රියාවලිය විස්තරාත්මකව ඉදිරිපත් කෙරේ. මූලික අධ්‍යයනය වන දෙවන පරිච්ඡේදය මඟින් අධ්‍යයන ප්‍රදේශය, සැලසුම් සහ තත්ත්ව සන්දර්භය මෙන්ම සැලසුම් බල ප්‍රදේශය නිර්ණය කිරීම පිළිබඳව විස්තර කෙරේ. පරිච්ඡේදය තුළ මඟින් අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශය සඳහා නගර සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය තාර්කික පදනමකට අනුකූලව ප්‍රධාන ගැටළු තුනකට ගොනු කරමින් සාකච්ඡා කොට ඇත.

සෞභාග්‍ය දැක්මේ දැක්වෙන පරිදි අම්බලන්ගොඩ නගරය සහසම්බන්ධිත නගරයක් බැවින් එය ප්‍රමුඛ කරගත් සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ පවතින කෘෂිකාර්මික, සංචාරක, ධීවර හා කර්මාන්ත යන ආර්ථික මූලාශ්‍රයන් කැටි කොටගත් හා සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය පුරා විසිරී පවතින විභවතාවයන් ආරක්ෂා කරගනිමින් එහි නිසි ඵල නෙලා ගනිමින් මෙම බල ප්‍රදේශයට ආවේණිකතාවය මුසු කරමින් වත්මන් සංවර්ධන නැඹුරුතාවයන් ද නිසි පරිදි යොදාගෙන කාර්යක්ෂම ප්‍රවාහන පහසුකම් සහිත ව ගමනාගමනය පාදක කොටගත් ජනාවාස සහිත හරිත නගරයක් බිහි කිරීමෙහිලා වන අපේක්ෂාව මුදුන් පමුණුවා ගත හැකි පරිදි අනාගත දැක්ම, එහි ප්‍රකාශනය, අරමුණු සහ පරමාර්ථ අඩංගු කොට ඇත. පරිච්ඡේදය පහ මඟින් අරමුණු තුනට අදාලව කරන ලද ශ.ද.අ.ත විශ්ලේෂණයන් සාරාංශ වශයෙන් මෙන්ම විස්තරාත්මකව විශ්ලේෂණය කොට ඇත.

2033 වසර සඳහා වන අපේක්ෂිත දැක්ම සාක්ෂාත් කරලීම උදෙසා සකස් කරන ලද සංවර්ධන සැලැස්ම හයවන පරිච්ඡේදය මඟින් විස්තර කෙරෙන අතර එහි සංකල්පිත සැලැස්ම, යෝජිත භූමි පරිහරණ සැලැස්ම සහ උපාය මාර්ගික සැලසුම් අන්තර්ගත කර ඇත. මෙහිදී අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ සැලැස්ම, සංස්කෘතික උරුම සංවර්ධන, ආර්ථික සහ පාරිසරික සංරක්ෂක සැලැස්ම ප්‍රධාන උපාය මාර්ගික සැලසුම් ලෙස දක්වා ඇති අතර ඒ යටතේ යෝජිත උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘති සහ වගකිව යුතු ආයතනික රාමුවත් විස්තර කෙරේ

ගැසට් නිවේදනය

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රය අති විශේෂ

අංක 2363/82 - 2023 දෙසැම්බර් මස 22 වැනි සිකුරාදා - 2023.12.22

(රජයේ බලයපිට ප්‍රසිද්ධ කරන ලදී)

I වැනි කොටස: (I) වැනි ඡේදය - සාමාන්‍ය

රජයේ නිවේදන

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා වූ සංවර්ධන සැලැස්ම අනුමත කිරීම

නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍ය, ප්‍රසන්න රණතුංග වන මා හට 1982 අංක 4 දරන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි (සංශෝධිත) පනතේ 8(ඊ) වගන්තියෙන් පැවරී ඇති බලතල ප්‍රකාර, 2023 නොවැම්බර් මස 08 වන දින නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ කළමනාකරණ මණ්ඩලය විසින් කරන ලද නිර්දේශයන් සලකා බැලීමෙන් පසු, අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා වූ සංවර්ධන සැලැස්ම අනුමත කරමි.

ප්‍රසන්න රණතුංග (පා. ම.),
නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍ය.

2023 දෙසැම්බර් මස 21 වැනි දින,
නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍යාංශය,
12 වන මහල,
"සෙන්සිටිවය" අදියර - II,
බත්තරමුල්ල.

EOG 12 - 0340/1

1A - GP 6587 — 21 (2023/12)
මෙම අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය www.documents.gov.lk වෙබ් අඩවියෙන් බාගත කළ හැක.

2A I කොටස: (I) රෙදිය - ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය - 2023.12.22

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා වූ සංවර්ධන සැලැස්ම අනුමත කිරීම පිළිබඳ දැන්වීමයි

1982 අංක 4 දරන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (සංශෝධිත) පනතින් සංශෝධිත 1978 අංක 41 දරන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය පනතේ 8(අ) වගන්තිය ප්‍රකාරව පිළියෙල කරන ලද, අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා වූ සංවර්ධන සැලැස්ම 2023 ක් වූ දෙසැම්බර් මස 21 වන දින, නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍ය ප්‍රධාන රණතුංග වන මා විසින්, එකී 1982 අංක 04 දරන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (සංශෝධිත) පනතේ 8(ඊ) වගන්තිය යටතේ මා වෙත පැවරී ඇති බලතල ප්‍රකාරව අනුමත කළ බව, එකී පනතේ 8(උ) වගන්තිය ප්‍රකාරව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ජනතාව වෙත දැනුම් දෙමි.

ප්‍රසන්න රණතුංග (පා. ම.),
නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍ය.

2023 දෙසැම්බර් මස 22 වැනි දින,
නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍යාංශය,
12 වන මහල,
"සෙස්සිරිපාය" අදියර - II,
බත්තරමුල්ල.

EOG 12 - 0340/2

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා වූ සංවර්ධන සැලැස්ම අනුමත කිරීම

1982 අංක 4 දරන පනතින් සංශෝධිත 1978 අංක 41 දරන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය පනතේ 8(අ) වගන්තියේ බලතල ප්‍රකාරව අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා වූ සංවර්ධන සැලැස්ම නාගරික සංවර්ධන හා නිවාස අමාත්‍ය ගරු ප්‍රධාන රණතුංග මැතිතුමා විසින්, එකී පනතේ 8(ඊ) වගන්තියෙන් එතුමන් වෙත පැවරී ඇති බලතල ප්‍රකාරව 2023 දෙසැම්බර් මස 21 වන දින අනුමත කරන ලද බව මහජනතාව වෙත මෙයින් දැනුම් දෙමි.

නිමේෂ් සේරත්,
සභාපති,
නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය.

2023 දෙසැම්බර් මස 22 වැනි දින,

EOG 12 - 0340/3

පටුන

ගරු අමාත්‍යතුමාගේ පෙරවදන.....	iv
ගරු සභාපතිතුමාගේ පෙරවදන - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	v
නාගරික ලේකම් පණිවිඩය.....	vi
පූර්විකාව	vii
ගැසට් නිවේදනය.....	viii
පළමුවන කොටස.....	xiii
01 පරිච්ඡේදය.....	xiv
සංවර්ධන සැලැස්මේ පසුබිම.....	xiv
සංවර්ධන සැලැස්මේ පසුබිම.....	1
1.1 හැඳින්වීම.....	1
1.2 පාර්ශවකරුවන්	2
1.3 විෂය පථය.....	3
1.4 සැලසුම් ක්‍රියාවලිය	12
02 වන පරිච්ඡේදය.....	16
2 මූලික අධ්‍යයනය.....	17
2.1 අධ්‍යයන ප්‍රදේශය.....	17
2.2 සැලසුම් මායිම් නිර්ණය කර ගැනීම.....	18
2.2.1 ක්‍රියාකාරීත්ව ප්‍රදේශයේ සීමාවන්.....	19
2. ජාල කේන්ද්‍රීය විශ්ලේෂණය (Network Centrality Assessment)	21
2.2.2.භූගෝලීය සීමා මායිම්	23
2.2.3. පරිපාලන සීමා මායිම්	25
2.3 සැලසුම් හා තත්ත්ව සන්දර්භය	26
සංවර්ධන සැලැස්මේ අවශ්‍යතාවය	89
3.සංවර්ධන සැලැස්මේ අවශ්‍යතාවය.....	90
3.1 හැඳින්වීම.....	90
3.1 හඳුනාගෙන ඇති ගැටළු හා විභවතා.....	105
4. සංවර්ධන සැලසුම් රාමුව	109
4.1. දැක්ම.....	109
4.2. දැක්මේ ප්‍රකාශනය.....	109

4.3. අරමුණු 111

4.4. පරමාර්ථ 111

5. ශ.ද.අ.ත විශ්ලේෂණ සාරාංශය (ශක්ති, දුර්වලතා, අවස්ථා සහ තර්ජන)..... 113

6. සංවර්ධන සැලැස්ම..... 166

6.1. සංකල්පනාත්මක සැලැස්ම 166

6.3 භෞතික හා සමාජීය අපරවයුහ පහසුකම් උපාය මාර්ගික සැලැස්ම. 168

6.3.1 යෝජිත සේවා සැලැස්ම.....168

6.3.2 ප්‍රවාහන සැලසුම.....175

6.3.3 ජල සැපයුම් සැලසුම 186

6.3.4.විදුලි සැපයුම් සැලසුම188

6.3.5 මළ හා අපජල කළමනාකරණ සැලැස්ම.....189

6.3.6 ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම191

6.4 ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම..... 193

6.4.3. වෙළඳ ක්‍රියාකාරකම් වැඩි දියුණු කිරීමේ උපාය මාර්ගය202

6.4.4. සංචාරක කළමනාකරණ සැලැස්ම205

6.5 නිරසාර පාරිසරික සංවර්ධන උපාය මාර්ග 215

6.5.1 තෙත්බිම් කළමනාකරණ උපාය මාර්ගික සැලැස්ම.....217

6. 5. 2 ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම219

6.5.4 සංස්කෘතික, ආගමික, වාස්තුවිද්‍යාත්මක සහ පුරාවිද්‍යාත්මක ස්ථාන සංවර්ධනය..... 229

පරිච්ඡේද 07 230

සංවර්ධන කලාප සහ කලාපීකරණ නියමතා..... 230

7.3 සංවර්ධන කලාප සහ කලාප සංගුණකය 233

7.4 සැලසුම් ප්‍රදේශය සඳහා බලපැවැත්වෙන පොදු කලාපීකරණ නියමතා..... 234

පරිච්ඡේද 08 240

8.1 කලාපීකරණ රෙගුලාසි..... 240

නේවාසික කලාපය.....240

8.3 උපලේඛණ252

පරිච්ඡේද 09 275

9.1 යෝජිත මාර්ග පළල, ගොඩනැගිලි සීමා සහ රක්ෂිත 275

ඇමුණුම 01 281
වාහන නැවැත්වීමේ ඉඩකඩ අවශ්‍යතා 281

ඇමුණුම 02 298
අම්බලන්ගොඩ මහා විදියේ සංවර්ධනය සඳහා වූ සැලසුම් රෙගුලාසි 298

ඇමුණුම 03 299
කලාපීයකරණ භෞතික මායිම් 299

රූප සටහන් ලැයිස්තුව..... 305

වගු ලැයිස්තුව..... 309

සිතියම් ලැයිස්තුව 311

පළමුවන කොටස

01 පරිච්ඡේදය

සංවර්ධන සැලැස්මේ පසුබිම

සංවර්ධන සැලැස්මේ පසුබිම

1.1 හැඳින්වීම

සංවර්ධන සැලැස්මක් යනු නීත්‍යානුකූල ලියවිල්ලකි. මෙය නිශ්චිත ප්‍රදේශයක පවතින භෞතිකමය තත්ත්වය, සාමාජීය තත්ත්වය, ආර්ථිකමය තත්ත්වය සහ පාරිසරික බලපෑම් සඳහා අනුගතව සකස් කරන ලද, යම් ප්‍රදේශයක් අනාගතයේදී දෘශ්‍යමාන විය යුතු ආකාරය සංවර්ධන ක්‍රමය සහ සංවර්ධනය විය යුතු ප්‍රමාණය දක්වන ලියවිල්ලකි.

ව්‍යවස්ථාවෙහි 1978 අංක 41 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි පනතේ අංක 41 සංශෝධිත 1982 අංක 4 පනතෙහි 8 (අ) වගන්තිය යටතේ ලබාදී ඇති බලතල අනුව සංවර්ධන සැලසුම් සැකසීම සඳහා බලයලත් ආයතනයක් ලෙස ඉහත පනතට අනුව නාගරික සංවර්ධන ප්‍රදේශ ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති ප්‍රදේශ සඳහා සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කරනු ලැබේ.

අම්බලන්ගොඩ නගරය භෞතික, සාමාජීය, ආර්ථික හා පාරිසරික වශයෙන් ඒකාබද්ධ සංවර්ධනයක් කරා ගෙන යෑමේ අරමුණින් 1978 අංක 41 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි පනතේ 03 වන වගන්තිය යටතේ අංක 166/4 දරණ 1980. 08. 04 දිනැති ගැසට් පත්‍රය මගින් අම්බලන්ගොඩ නගරය "නාගරික සංවර්ධන ප්‍රදේශයක්" ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. 1996 ජූලි 02 දිනැති අංක 930/9 දරණ ගැසට් පත්‍රය මගින් "පින්තදුව කෙරමිණිය" හා "තල්ගස්ගොඩ" ප්‍රදේශ නාගරික සංවර්ධන ප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් හා ගොඩනැගිලි රෙගුලාසි අනුව සංවර්ධන කටයුතු සිදු කරමින් පවතී.

අම්බලන්ගොඩ නගරය මෙසේ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි සැලසුම් හා ගොඩනැගිලි රෙගුලාසි ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීම නිසා සැලසුම්ගත නගරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමේ හැකියාව ලැබී ඇත.

නගරයේ ව්‍යුහය සැකැස්ම හා එහි වටපිටාව පිළිබඳ පුළුල් අධ්‍යයනයක් කර අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශයේ ආර්ථික, භෞතික, පාරිසරික හා සාමාජීය පරිසරය හඳුනා ගැනීමෙන් අනතුරුව ඉදිරි වසර 10 (2023 - 2033) සඳහා සංවර්ධන උපාය මාර්ග හා මාර්ගෝපදේශයන් ද මෙම සංවර්ධන සැලසුම් තුළින් හඳුන්වා දී ඇත.

1.2 පාර්ශවකරුවන්

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විවිධ ක්ෂේත්‍රයන් ඔස්සේ එක්රැස් කරගන්නා ලද දත්ත ද එසේම වගකීම් දරණ සහ ක්‍රියාකාරී පාර්ශවකරුවන් සමඟ පවත්වන ලද උපදේශන, සාකච්ඡා, රැස්වීම්, දුරකථන සාකච්ඡා හා ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ ඔස්සේ ලබාගත් තොරතුරු, අදහස් හා යෝජනා ඇතුළත්ව සැලැස්ම පිළියෙල කර ඇත. තවද, සැලසුම්කරණය ප්‍රජාව කේන්ද්‍ර කොට ගෙන ඔවුන්ගේ යහපැවැත්ම උදෙසා පිළියෙල කරන්නකි. සැලසුම්කරණයේ අවසාන ප්‍රතිඵලය භූමිය වෙත සේන්ද්‍ර වීමත් සමඟ එය අත්විඳිනු ලබන්නේ ප්‍රජාවයි. එබැවින්, ප්‍රජාව සැලස්මෙහි කොටසක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකි අතර, ඔවුන් විසින් සැලැස්ම නිර්මාණය කිරීම සඳහා දායකත්වය ලබාදෙනු ඇත. ඒ අනුව, අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය සඳහා සකස් කරන ලද සංවර්ධන සැලැස්ම සඳහා සංවර්ධන ආයතන, පුරවැසි සංවිධාන හා මහජනතාව යනාදී පාර්ශවකරුවන්ගේ අදහස් හා යෝජනා, නිර්දේශ පදනම් කරගෙන පිළියෙල කරන ලදී.

වගුව 1: පාර්ශවකරුවන්ගේ ලේඛනය

ප්‍රධාන පාර්ශවකරුවන්	
පළාත් පාලන ආයතනය -	අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව
අනෙකුත් පාර්ශවකරුවන්	
1. අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය	10. ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය
2. ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය	11. ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගම
3. පළාත් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	12. මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය
4. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	13. වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව
5. ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව	14. වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
6. රුහුණු සංචාරක මණ්ඩලය	15. පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව
7. ශ්‍රී ලංකා පොලීසිය	16. ප්‍රාදේශීය මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහන අධිකාරිය
8. ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනය	17. ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම්
9. සෞඛ්‍ය සේවා දෙපාර්තමේන්තුව	18. ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
20. සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය	19. වාණිජ මණ්ඩලය ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2021

1.3 විෂය පථය

සංවර්ධන සැලැස්මක් යනු යම් ප්‍රදේශයක පවතින භෞතික, සමාජීය, ආර්ථික හා පාරිසරික සාධක විධිමත් සැලැස්මකට අනුව මෙහෙයවීමේ නීත්‍යානුකූල ලියවිල්ලකි. මෙමඟින් එම ප්‍රදේශයේ සංවර්ධන විභවතාවයන් උපායමාර්ගිකව යොදවමින් ප්‍රදේශයේ ජන ජීවිතය තිරසාර පැවැත්මක් කරා මෙහෙය වීම සිදු කරනු ලබයි.

ඒ අනුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි බල ප්‍රදේශයට අයත් වූ අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය ඇතුළු ග්‍රාම නිලධාරි වසම් 13 ක් ආවරණය වන පරිදි මූලික අධ්‍යයනයන් හා විශ්ලේෂණාත්මක අධ්‍යයනයන් සිදු කර අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා බල පැවැත්වෙන පරිදි මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කර ඇත. අම්බලන්ගොඩ සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ ආවරණය වන බල ප්‍රදේශය ව. කි. මී. 7. 12 ක් පුරා විහිදෙන අතර, එහි ජනගහනය 27,572 වේ.

උපාය මාර්ගික සංවර්ධන සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ප්‍රදේශයේ ගැටළු හා උපාය මාර්ගික ක්‍රියාකාරකම් හඳුනා ගත යුතු අතර මේ සඳහා සම්පූර්ණ නාගරික ප්‍රදේශයේ වර්තමානයේ පවතින තත්වය විශ්ලේෂණය කිරීම තුලින් අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශයේ සමාජ, ආර්ථික, පාරිසරික හා භෞතික සාධකයන්හි සංයුක්ත සැලසුම් දෘෂ්ඨිය මෙම සංවර්ධන සැලසුම මඟින් ආවරණය කරන අතර, මෙමඟින් 2033 වසරේ අපේක්ෂිත අනාගත සංවර්ධනය සඵල කර ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා සීමාවට අයත් ප්‍රදේශය හා ඉන් පරිබාහිර ප්‍රදේශ ආවරණය කරමින් කරන ලද මූලික අධ්‍යයනයේදී කාලීනව සංවර්ධනයේ ගලා යාම හා ශක්‍යතාවය ප්‍රධාන මාර්ග ඔස්සේ නගර සභා සීමාවෙන් පිටත පැවතියත් 2023- 2033 ක වැනි කෙටි කාල සීමාවක් සඳහා පිළියෙළ කරන ලද සංවර්ධන සැලැසුම එම ප්‍රදේශ ආවරණය නොකරයි.

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා සීමාව තුළ පිහිටි ස්වාභාවික පිහිටීම පද්ධති, ප්‍රවාහන ජාලය, භූමි පරිහරණ ව්‍යාප්තිය, සේවා ව්‍යාප්තිය යනාදී සියළු ස්ථරයන් අතිවිභාදනය (Overlapping) කළ විට හඳුනා ගත හැකි ලක්ෂණයන් වන්නේ නගරය කේන්ද්‍ර කරගනිමින් සියළු භෞතික සංවර්ධනයන් ස්ථාපිත වී ඇති ආකාරයයි. එම හේතුවෙන් නගර මධ්‍ය තුළ සංවර්ධනය සඳහා ප්‍රදේශ සීමාසහිත වීම නිසා නගර මධ්‍ය සිට අභ්‍යන්තර ප්‍රදේශ දක්වා පවතින ප්‍රධාන මාර්ග ඔස්සේ භෞතික සංවර්ධනයක් සිදු වෙමින් පවතී. නගරයෙන් පරිබාහිර ප්‍රදේශ ප්‍රධාන ලෙස නේවාසික භාවිතයන්ට හා කුරුඳු වගාවන් සඳහා යොදා ගෙන ඇත. ඒ අනුව අම්බලන්ගොඩ නගර ප්‍රදේශයේ නාගරික සංවර්ධනයේ ක්‍රීව්‍යතාවය ඉහළ නිසා නගරයේ පවතින භෞතික ස්වරූපය හා නාගරික ලක්ෂණය (Unique Character) සමතුලිතව පවත්වා

ගැනීමක් මෙම සංවර්ධන සැලසුම මඟින් සිදු කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

ජාතික භෞතික සැලසුම් 2050 ට අනුව අම්බලන්ගොඩ නගරය වෙරළ පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශයක් ලෙස නම් කර ඇත. එමෙන්ම දකුණු පළාතට සකසන ලද භෞතික සැලැස්මට අනුව තෙවන පෙළ සේවා නගරයක් ලෙස හඳුනා ගෙන ඇත. සංවර්ධනයට යොදා ගත හැකි විභවතාවයන් මෙම ප්‍රදේශයේ බහුලව පැවතිය ද මේ වන විට එම සම්පත් නිසි පරිදි සංවර්ධනයට යොදා ගෙන නොමැති බැවින් ඒ පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් කර නිසි කළමනාකරණයක් සහ සැලසුමක් තුළින් එම සම්පත් ප්‍රශස්ත ආකාරයෙන් සංවර්ධනයට යොදා ගැනීම මෙම සැලැස්ම තුළින් බලාපොරොත්තු වේ.

අතීතයේ සිට වර්තමානය දක්වා අම්බලන්ගොඩ නගරය සංස්කෘතිමය, වාණිජමය, අධ්‍යාපනික, කෘෂිකාර්මික ලෙස විවිධ වෙනස්වීම් වලට භාජනය වෙමින් විකාශනය වී ඇත. අතීතයේ අම්බලන්ගොඩ නාමය කියූ පමණින්ම සිතියට නැගෙනුයේ වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කලාවයි. එය වෙනත් කිසිදු නගරයකට නොදෙවෙනි ආවේණිකත්වයක් උසුලනු ලැබීය. සංචාරක ආකර්ශණය අතින් ද අම්බලන්ගොඩ ප්‍රචලිත වන්නේ එම වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කලාව නිසාය. වර්තමානය වන විට වෙස් මුහුණු හා කැටයම් කර්මාන්තය පසුබෑමක් දක්නට ලැබේ. පුහුණු ශ්‍රමය හා අමුද්‍රව්‍ය නොමැතිකම එයට හේතු වී ඇත. අනාගතයේදී ද වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කර්මාන්තය නගා සිටුවීමට මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් අවකාශ ලබා දී ඇත.

අම්බලන්ගොඩ නගරය තුළ පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකමක් සහිත වසර 100 ට වඩා පැරණි වෙහෙර විහාර ප්‍රදේශයේ දක්නට ඇත. (අම්බලන්ගොඩ මහා විහාරය, සණ්ටාර කුළුණ, පොල්වත්තේ අග්‍රරාම විහාරය, මාදම්පා ගඟේ පිහිටුවා ඇති හික්ෂු උපසම්පදා සීමා මාලකය) ප්‍රදේශයේ පවතින ආගමික හා පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකමක් සහිත ස්ථාන අම්බලන්ගොඩ නගරයට නුදුරින් වූ බලපිටිය, කරන්දෙණිය, හික්කඩුව, ඇල්පිටිය වැනි ප්‍රදේශවලට විහිදී ඇත. මේවායෙහි වටිනාකම් නිසි ලෙස සංවර්ධනය කර ලෝකයට විවර කිරීම තුළින් දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන් අම්බලන්ගොඩ නගරයට අකාර්ශණය කර ගත හැකි සැලසුමක් සකස් කිරීම මෙමඟින් සිදුවේ.

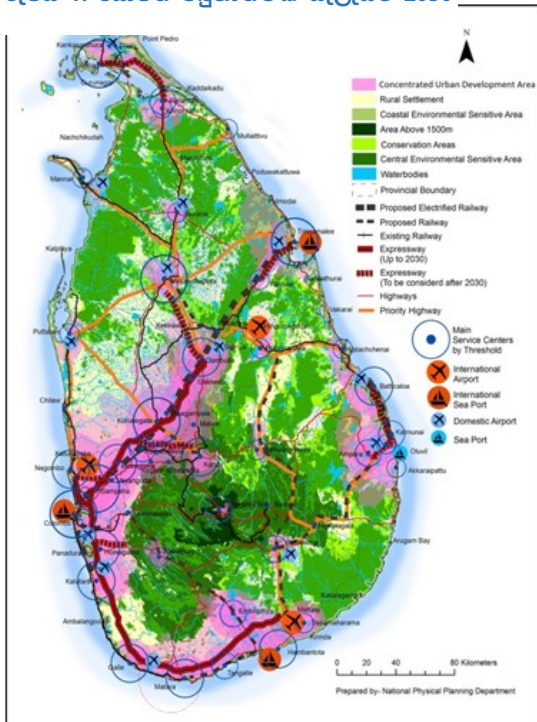

රූපය 2: ජාතික හා කලාපීය සම්බන්ධතාවය

මූලාශ්‍රය : ජාතික භෞතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව - 2018

නගරයේ නැගෙනහිරින් අධිවේගී මාර්ගය හරහා හම්බන්තොට හා සම්බන්ධ වේ. අම්බලන්ගොඩ නගරය ගාල්ල- කොළඹ මාර්ගය හරහා මෙන්ම ද්විතීක මාර්ග ජාල වන අම්බලන්ගොඩ - ඇල්පිටිය සහ අම්බලන්ගොඩ - බටහොළු මාර්ග හරහා ගම්බද ප්‍රදේශ හා රූපය 1: යෝජිත ව්‍යුහාත්මක සැලැස්ම 2050

මූලාශ්‍රය: ජාතික භෞතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව,

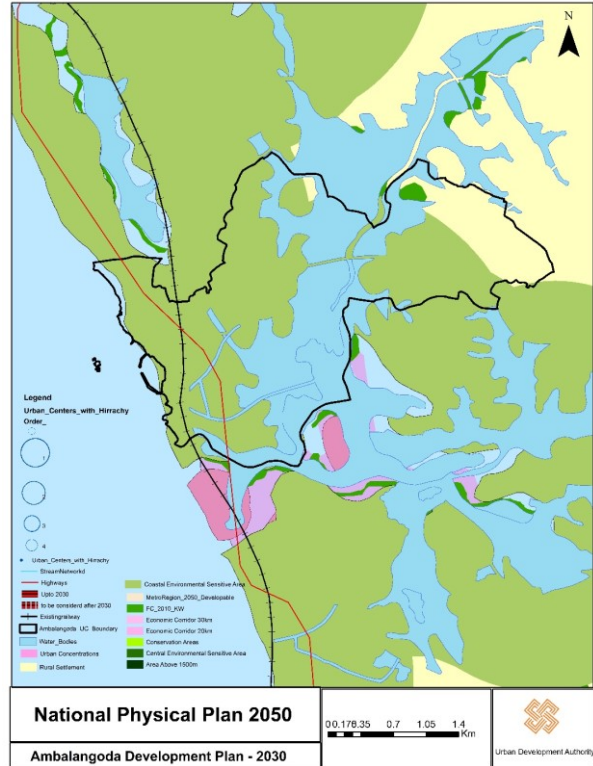
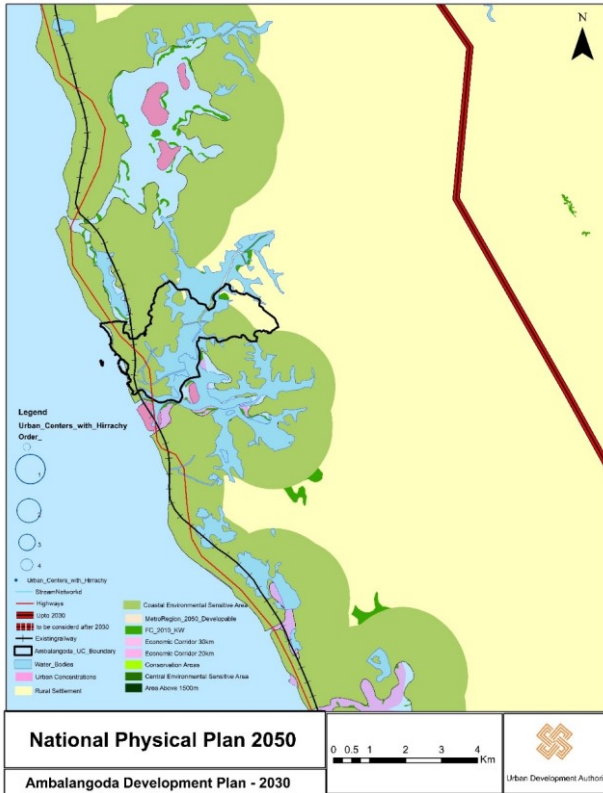
දෙපාර්තමේන්තුවෙහි ජාතික ප්‍රතිපත්තියට අනුව ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති අතර අම්බලන්ගොඩ නගරය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා යොදා ගෙන ඇති සංකල්පය වී ඇත්තේ

2033 වර්ෂය සඳහා සකසනු ලබන අම්බලන්ගොඩ සංවර්ධන සැලැස්මේ සීමා නගර සහා බල ප්‍රදේශයට සීමා වන අතර, එම පරිපාලන සීමාවට පිටතින් වතුගෙදර හා බලපිටිය, බටහොළු යන ප්‍රදේශ ද සංවර්ධන විභවතා පවතින ප්‍රදේශ වේ. නමුත් වසර 10 ක් වැනි කෙටි කාලයක් අරමුණු කරගනිමින් සකසනු ලබන මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් නගර සහා බල ප්‍රදේශය ආවරණය වේ. කොළඹ - හම්බන්තොට අධිවේගී මාර්ගය මෙන්ම කොළඹ - මාතර දුම්රිය මාර්ගය සමඟ අම්බලන්ගොඩ නගරය මනා ලෙස සම්බන්ධ වී ඇත. අධිවේගී මාර්ගය මගින් උතුරු දෙසින් ශ්‍රී ලංකාවේ අගනගරය සමඟ සම්බන්ධ වන අතරම සම්බන්ධ වන අතර මෙම සම්බන්ධතා නගරයේ සංවර්ධනය වේගවත් කිරීමට හේතුදායක වේ.

ජාතික භෞතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ අගනගර සංවර්ධනය තුළට අම්බලන්ගොඩ නගරය ඇතුළත් වී නොමැති වුවද ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ අග නගරයේ සංවර්ධන බලපෑම ගාල්ල නගරයේ සිට කි. මී' 32 ක් පමණ උතුරු දෙසින් පිහිටි හා ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ දෙවන නගරය ලෙස සංවර්ධනය වී ඇති අම්බලන්ගොඩ නගරය සඳහා සෘජුවම ලබා ගැනීමේ හැකියාව ඇත. අම්බලන්ගොඩ නගරය වෙරළ කලාපයේ පිහිටි වෙරළබඩ පරිසර සංවේදී ප්‍රදේශයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. ජාතික භෞතික සැලසුම්

ස්ථානාචික ධීවර වරාය සංවර්ධනය කිරීම හා ධීවර කර්මාන්තය සඳහා සම්බන්ධ කර්මාන්ත ස්ථානගත කරමින් සුවිශේෂී ලක්ෂණ සහිත අධිසංවේදී වෙරළ කලාපය සංරක්ෂණය කිරීමයි.

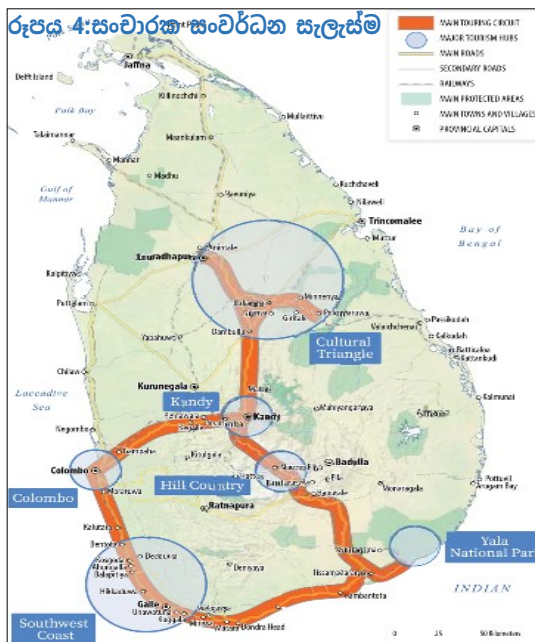
රූපය 3: යෝජිත ව්‍යුහාත්මක සැලැස්ම 2050

මූලාශ්‍රය: ජාතික භෞතික සැලැස්ම දෙපාර්තමේන්තුව, 2017

ඊට අමතරව ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සකස් කරන ලද සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම තුළද පෙන්වා දී ඇත්තේ සංචාරක ගමන් පථය තුළ අම්බලන්ගොඩ නාගරික සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය අන්තර්ගත වන බවය. ඒ අනුව, ජාතික හා ප්‍රාදේශීය අවශ්‍යතාවයන් මත පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තය නගා සිටුවීමත් අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන සැලැස්මේ විෂය පථය වී ඇත.

අම්බලන්ගොඩ නගරය ඇත අතීතයේ සිටම වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කලාව මූලික අනන්‍යතාවයක් කරගත් නගරයකි.

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය, 2017

පාරම්පරික ශිල්පීය ලක්ෂණ කැටි කරගත් මෙම සංස්කෘතිකාංග ප්‍රදේශයට මහත් වූ සංචාරක ආකර්ශනයක් ගෙන දෙයි. එමෙන්ම පාරම්පරික උරුම ලක්ෂණ කැටිකරගත් ඉපැරණි ආගමික ස්ථාන හා ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීය ලක්ෂණයන්ද නගරයේ සංස්කෘතික උරුමය තවදුරටත් තීව්‍ර කරයි. මෙම පාරිසරික සෞන්දර්යාත්මක අංශය හැරුණු විට ප්‍රදේශයට ආවේණික වූ සංස්කෘතික ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳව ද අවධානය යොමු කළ යුතු කරුණක් වේ. විශේෂයෙන්ම මෙම ප්‍රදේශයට ආවේණික වූ බලි තොවිල්, පහතරට නැටුම් සම්ප්‍රදායට ප්‍රධාන තැනක් හිමි වන අතර, සංචාරකයින්ගෙන් අවධානයට යොමු වනු ලබන අංශයක් වේ. නමුත් ඒ සඳහා සංවර්ධන සැලසුම් හෝ වෙන යම් අංශයකින් අවධානය යොමුකර නොතිබීම සැලකිය යුතු කරුණකි. සංවර්ධන සැලැස්ම ඔස්සේ එවැනි අංශ පිළිබඳව අවධානය යොමු කරමින් ඒවාට අවශ්‍ය ඉඩ පහසුකම් සැලසීම තුලින් මානව සම්පත් පුර්ණ උපයෝජනයට කළ හැකි වේ.

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය ගත් විට කිලෝ මීටර් 2.5ක දිගින් යුත් පුළුල් වෙරළ තීරයකින් සමන්විත වන අතර, එය සංචාරකයින්ගේ ආකර්ශනය දිනාගත හැකි විභවතාවයක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකිය. පුළුල් වෙරළ තීරයට අමතරව පටබැඳිමුල්ල වෙරළෙහි පිහිටි ස්වභාවික නාන තටාකය සංචාරක ආකර්ෂණය දිනාගත් ස්ථානයකි. මුහුදුබඩ ප්‍රදේශය හැරුණු විට මාදම්පා වැව, හා කලපු වැනි ජල මූලාශ්‍ර වලින් පෝෂිත වූණු ප්‍රදේශයක් වන අතර, ඊට අමතරව හල්වතුර වගුරු භූමිය හා බැඳී පරිසර පද්ධතිය ප්‍රදේශයේ පිහිටි අධි සංවේදී පරිසර පද්ධතිය ඉහල පෙයිව විවිධත්වයක් මෙන්ම සංචාරක ආකර්ෂණය අතින් පොහොසත් පරිසරයකි. එවැනි විභවතාවයන්ගෙන් සන්දර්භ වී ඇති මෙම ප්‍රදේශය වර්තමානය වන විට අවිධිමත් සංවර්ධනය හේතුවෙන් පවතින සංවේදී පරිසර පද්ධතියට හානි වෙමින් පවතී. එබැවින් මෙම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම මඟින් පවතින ස්වභාවික පරිසර පද්ධතීන් ආරක්ෂා කරගනිමින් සංචාරක කර්මාන්තය නගා සිටුවීමත් ඒ සඳහා අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් සපයාදීමත් මෙම ප්‍රදේශයේ ආර්ථික සමාජීය, පාරිසරික, භෞතික උන්නතිය ඇති කිරීමත් අරමුණු අතර වේ.

රූපය 5: අම්බලන්ගොඩ නගරයේ සංචාරක ආකර්ෂණීය ස්ථාන

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය, 2022

රූපය 6: අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශයට ආවේණික වූ සංස්කෘතික අංග

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය, 2022

එමෙන්ම, මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම සැකසීමේදී ප්‍රදේශය තුළ තිබෙන සමාජ, ආර්ථික, භෞතික හා පාරිසරික අංශ ඔස්සේ අධ්‍යයනය කර එයට සුදුසු ඒකාබද්ධ සංවර්ධන සැලැස්මක් සකස් කිරීම අරමුණු කරන අතර, එයට අදාළ ව්‍යාපෘති හඳුනාගැනීම හා භෞතික සංවර්ධනයේදී අදාළ නීති රෙගුලාසි හඳුන්වාදීම අපේක්ෂා කෙරේ. 2033 වර්ෂය අවසන් වන විට අම්බලන්ගොඩ නාගරික සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය සැලසුම් සහගත නගරයක් තුළ තිරසාර ආර්ථිකයක් ආකර්ශනීය සුව පහසු සහ සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජීවන රටාවක් නිර්මාණය කිරීම මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් අවධානය යොමු කර ඇත .

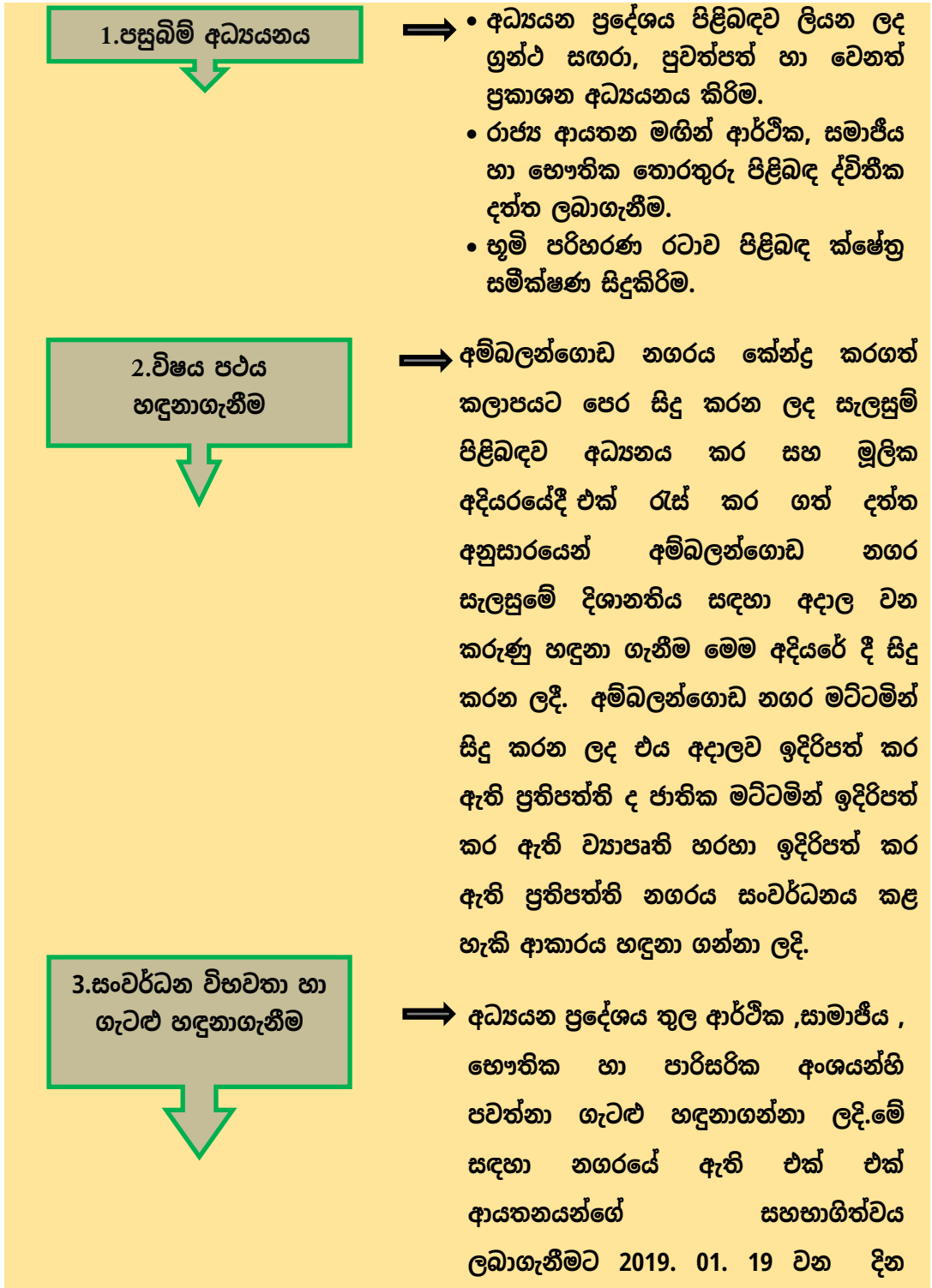
රූපය 7: අම්බලන්ගොඩ නගර මධ්‍ය ප්‍රදේශය

1.4 සැලසුම් ක්‍රියාවලිය

අම්බලන්ගොඩ නාගරික සංවර්ධන ප්‍රදේශය සඳහා සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා උපාය මාර්ගික සැලසුම් ක්‍රමවේදය අනුගමනය කරන ලද අතර, එම ක්‍රමවේදයේදී අනුගමනය කළ ක්‍රියාපටිපාටිය පහත පරිදි වේ.

රූප සටහන අංක 4 :සැලසුම් ක්‍රියාවලිය

පාර්ශවකරුවන්ගේ රැස්වීමක් අම්බලන්ගොඩ දී පවත්වන ලදී. එහිදී ප්‍රදේශයේ පවතින සංවර්ධන විභවතා, සංවර්ධන ගැටළු, සංවර්ධන යෝජනා ලබා ගැනීමට හැකි වූ අතර එම තොරතුරු NVIVO ක්‍රමවේදය මත විශ්ලේෂණය කරන ලදී.

4.දැක්ම අරමුණු හා පරමාර්ථ හඳුනාගැනීම

⇒ මෙහිදී ප්‍රදේශය තුළ පවතින සංවර්ධන විභවතාවයන්ගෙන් මනා ලෙස ප්‍රයෝජන ගැනීමටත් ප්‍රදේශය තුළ ඇති සංවර්ධනයේ ගැටළුකාරී තත්ත්වයන් මඟහරවා ගනිමින් පාරිසරික ,ආර්ථික , සමාජීය හා භෞතික අංශයන්හි සමබර සංවර්ධනය තුළින් නගරයේ දියුණුව කරා රැගෙනයාම සඳහා අවශ්‍ය දැක්ම ගොඩනගන ලද අතර ,දැක්ම සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා අරමුණු හා පරමාර්ථ සකස් කරන ලදී .

5.සවිස්තරාත්මක විශ්ලේෂණය

⇒ සංවර්ධන ප්‍රදේශය සඳහා දැක්ම හා එම දැක්ම ලඟාකරගැනීම සඳහා ඉලක්ක සාක්ෂාත් කරගැනීමෙන් අනතුරුව එම පරමාර්ථයන් ඉටුකරගැනීම සඳහා තිබෙන ශක්‍යතා ,දුර්වලතා ,අවස්ථා හා තර්ජන ඉතා සවිස්තරාත්මකව හඳුනාගනිමින් ඉලක්ක සඳහා වන අරමුණු හඳුනාගන්නා ලදී.

6.සංවර්ධන සැලැස්මේ උපාය මාර්ග ගොඩනැගීම

⇒ ඉහත සඳහන් කරන ලද සවිස්තරාත්මක විශ්ලේෂණයන්ගේ ප්‍රතිඵල ප්‍රමුඛතා ගත කරමින් සංවර්ධන සැලැස්මේ ඉලක්ක ලඟා කරගැනීම සඳහා අරමුණු හඳුනාගන්නා ලදී .එම අරමුණු මඟින්

ප්‍රදේශයේ පවතින සංවර්ධන විභවතාවන් නියමිත කාලයක් තුළදී නියමිත ප්‍රමාණයන්ගෙන් වැඩිදියුණු කරගැනීමටත්, ප්‍රදේශය තුළ පවතින ගැටළුකාරී තත්ත්වයන් මඟහරවාගනිමින් අපේක්ෂිත කාලය තුළ ප්‍රදේශය සංවර්ධනය කර ගෙන යාම සඳහාත් අරමුණු සකස් කරනු ලැබීය. සංවර්ධන සැලැස්මේ ඉලක්ක හා අරමුණු තුළින් දැක්ම ලඟා කරගත යුතු ආකාරය විශ්ලේෂණය කරන ලදී. ඉන් අනතුරුව උපාය මාර්ග සැලසුම් සකස් කරන ලද අතර, ක්‍රියාකාරී ව්‍යාපෘති හඳුනාගන්නා ලදී.

7. සැලසුම් රෙගුලාසි පිළියෙල කිරීම

⇒ සංවර්ධන සැලැස්ම බලාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම සම්බන්ධ නීති හා රෙගුලාසි, ඉඩම් පරිහරණයන් සම්බන්ධයෙන් වන නීති හා රෙගුලාසි ද සංවර්ධන සැලැස්මේ දැක්ම කරා ලඟාවීම සඳහා දැනට හඳුනාගත් ගැටළු හා ඉදිරියේදී උද්ගතවෙයැයි විශ්ලේෂණය මඟින් අපේක්ෂා කරනු ලබන ගැටළු ද අවම කරගැනීම සඳහා නීත්‍යානුකූල රාමුවක් ඇති කිරීමට මෙහිදී කටයුතු කරන ලදී.

8. පළාත් පාලන ආයතනයේ එකඟතාවය

⇒ සකස් කරන ලද දළ සංවර්ධන සැලැස්ම සඳහා මහජන අදහස් ලබාගැනීම සහ අදාළ පළාත් පාලන ආයතනයට ඉදිරිපත් කර එහි එකඟතාවය ලබාගැනීම මෙහිදී සිදුවේ. මහජන අදහස් හා පළාත් පාලන ආයතනයේ යෝජනා අනුව අවශ්‍ය සංශෝධනයන් සිදු කරනු ලැබේ.

9. සංවර්ධන සැලැස්ම ප්‍රධාන සැලසුම් කමිටුවට ඉදිරිපත් කිරීම හා අනුමැතිය ලබාගැනීම

⇒ පළාත් පාලන ආයතනයේ එකඟතාවය ලබාගැනීමෙන් පසු නැවත සංශෝධනය කරන ලද සංවර්ධන සැලැස්ම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් කමිටුව ඉදිරිපත් කර තවදුරටත් නිවැරදි කරගැනීමට අවශ්‍ය උපදෙස් හා යෝජනා ලබාගැනීම සිදු කරන ලදී.

10. කළමනාකරණ මණ්ඩල අනුමැතිය ලබාගැනීම හා සංවර්ධන සැලැස්ම ප්‍රකාශයට පත් කිරීම/කිරීම හා අනුමැතිය ලබාගැනීම

⇒ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් කමිටුවෙන් ලද උපදෙස් පිළිබඳ අවධානය යොමු කරමින් සංශෝධිත සැලැස්මේ කෙටුම්පත නීත්‍යානුකූල සැලැස්මක් බවට ප්‍රකාශයට පත් කිරීම .

මූලික අධ්‍යයනය

2 මූලික අධ්‍යයනය

2.1 අධ්‍යයන ප්‍රදේශය

අම්බලන්ගොඩ නගරය දකුණු පළාතේ අගනගරය වන ගාල්ල නගරයේ සිට කි. මී. 32 ක් පමණ උතුරින් ද කොළඹ සිට කි. මී. 85 දකුණු දෙසින් හා දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයේ කුරුඳුගහ හැතැක්ම පිවිසුමේ සිට කි. මී. 12 ක් පමණ බටහිර දෙසින් කොළඹ හම්බන්තොට ප්‍රධාන මාර්ගයට යාබදව පිහිටා ඇත. උතුරින් සහ නැගෙනහිරින් බලපිටිය හා කරන්දෙණිය, අම්බලන්ගොඩ යන ප්‍රාදේශීය සහා බල ප්‍රදේශයෙන් ද, දකුණින් අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සහා බල ප්‍රදේශය, හික්කඩුව ප්‍රාදේශීය සහා බල ප්‍රදේශයෙන් ද, බටහිරින් ඉන්දියන් සාගරයෙන් ද මායිම් වේ.

අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශය උතුරු අක්ෂාංශ 6° - 3° සහ 6° - 14° අතර සහ නැගෙනහිර දේශාංශ 80° - 03° සහ 80° - 10° අතර පිහිටා ඇත. ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ඇති දෙවනි පැරණි නගර සහා බල ප්‍රදේශය වන මෙය භූමි ප්‍රමාණයෙන් හෙක්ටයාර් 712 හෙවත් වර්ග කි. මී. 7.12 කින් සමන්විත වේ. අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශය ග්‍රාම සේවා වසම් 13 කින් සමන්විත වන අතර, ඒවා බල ප්‍රදේශ 13 යටතේ පාලනය කරනු ලබයි. (හෙප්පුමුල්ල, පටබැඳිමුල්ල, කර්ට්ටකන්ද, කලුවඩුමුල්ල, ඕකන්ද, කීරම්ණිය, පොල්වත්ත, තල්ගස්ගොඩ, පෝරම්බ, විලේගොඩ, පනියන්දුව, හිරේවත්ත, මහ අම්බලන්ගොඩ)

අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශය මායිම් වන සෙසු ප්‍රදේශ තවමත් ප්‍රාදේශීය සහා බල ප්‍රදේශ ලෙස පැවතීමත් කොළඹ, හම්බන්තොට ප්‍රධාන මාර්ගය අම්බලන්ගොඩ නගරය හරහා වැටී තිබීමත් පැතිරුණ මාර්ග ජාලයකින් අවට ප්‍රදේශ හා සම්බන්ධ වී ඇත. ඇත අතීතයේ සිට වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කලාව අතින් ප්‍රසිද්ධියක් උසුලන අම්බලන්ගොඩ නගරය හික්කඩුව හා බෙන්තොට සංචාරක කලාප 02 කට අතර මැදිව පිහිටා ඇත.

ඒ අනුව අම්බලන්ගොඩ නාගරික සංවර්ධන අධ්‍යයන ප්‍රදේශය ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 13 කින් සහ වර්ග කිලෝමීටර් 7.12 ක භූමි ප්‍රමාණයකින් සමන්විත වන අතර, 2022 වර්ෂයේ මුළු ජනගහනය 27,572 කින් සමන්විත වේ.

සිතියම 1:අධ්‍යයන ප්‍රදේශය - අම්බලන්ගොඩ නගර සහ බල ප්‍රදේශය

සැලසුම් සීමාව
 අම්බලන්ගොඩ නගර සහ බල ප්‍රදේශය

අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2023-2033

0 0.275 0.55 1.1 Km

සකස් කල දිනය : ඔක්තෝබර් 2019
 මූලාශ්‍රය : ගාල්ල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය
 සැකසුම : කේ.ජී.ආර්.කුමාරි

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
 ගාල්ල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය
 ජූලි-2019

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2020

2.2 සැලසුම් මායිම් නිර්ණය කර ගැනීම

සැලසුම් බල ප්‍රදේශය නිර්ණය කිරීමේදී, අධ්‍යයන ප්‍රදේශය පාදක කරගනිමින් කෙරුණු ක්‍රියාකාරී සීමාව, භෞතික සීමාව සහ පරිපාලන සීමාව යන මූලික විශ්ලේෂණයන් පාදක කෙරුණු අතර ඒ මත පදනම්ව සැලසුම් සීමාව හඳුනාගැනීම සිදු කර ඇත. මෙලෙස හඳුනාගත් සංවර්ධන සීමාව සඳහා වර්ග කිලෝමීටර 7.12 කින් සමන්විත වේ.

2.2.1 ක්‍රියාකාරීත්ව ප්‍රදේශයේ සීමාවන්

ප්‍රදේශයේ ක්‍රියාකාරී සීමාව යනු එම ප්‍රදේශයේ දැනට පවත්නා සක්‍රීය භූගෝලීය සීමාවයි. එහිදී ප්‍රදේශයේ පවත්නා විශේෂිත ක්‍රියාකාරකම් සහිත ලක්ෂණ පාදක කර ගනු ලබයි. අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශයේ පවත්නා නේවාසික රටාව, මාර්ග පද්ධතිය, රථවාහන ප්‍රවාහන රටාව, සේවා හා සැපයුම් ප්‍රවාහය මේ අතර ප්‍රධාන සාධක වේ. අනෙක් අතට අම්බලන්ගොඩ නගරය අනෙකුත් රේඛීය නගර සමඟ සැලකීමේදී වඩා ක්‍රියාශීලී නගරය ද වේ. තවද අම්බලන්ගොඩ නගරය මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ සාප්පු සංකීර්ණ හා අනෙකුත් පාරිභෝගික භාණ්ඩ තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම මෙන්ම මූල්‍ය ආයතන වලින් යුක්ත වන අතර, සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපන සහ පරිපාලනමය මෙන්ම ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රය ආදී අංශවල ක්‍රියාකාරීත්වයෙන් යුක්ත නගරයක් ලෙස පසුගිය දශක කිහිපය පුරාවට වර්ධනය වෙමින් අද පවතින ක්‍රියාකාරීත්වය නිර්මාණය වී ඇත. සංවර්ධන පීඩන දර්ශකය තුළින් ද අම්බලන්ගොඩ නගරයේ සංවර්ධන නැමියාව හඳුනා ගන්නා ලද අතර, එය අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ක්‍රියාකාරී සීමාවයි

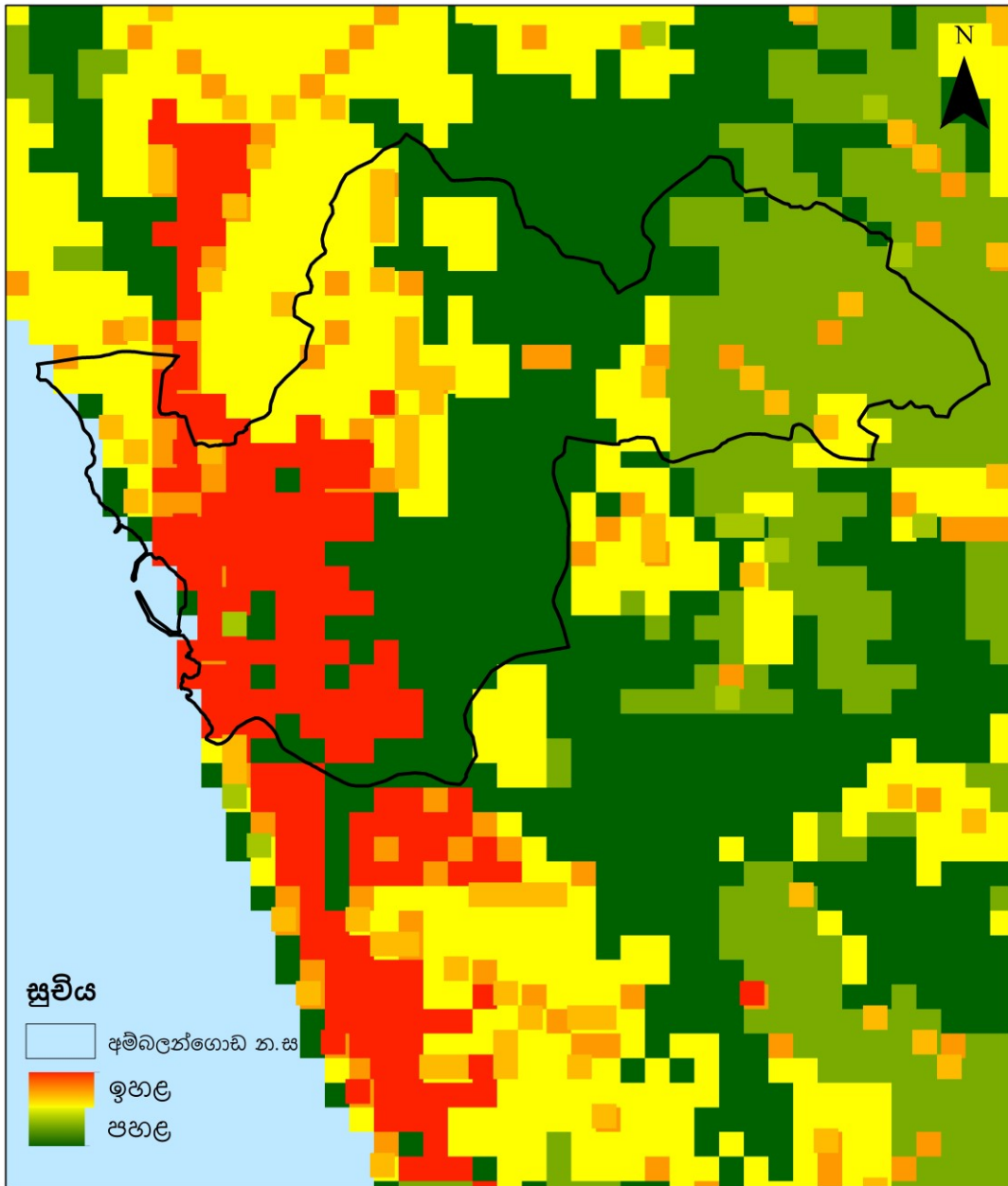
01. සංවර්ධන නැමියාව විශ්ලේෂණය (Development Pressure Analysis)

ක්‍රියාකාරී මායිම හඳුනාගැනීම සඳහා සංවර්ධන නැමියාව විශ්ලේෂණය සිදු කරන ලදී. එහිදී එම විශ්ලේෂණ සිදු කිරීම සඳහා ප්‍රවේශකත්වය, වත්මන් ජන ඝනත්වය (2019), ගොඩනැගිලි ඝනත්වය, සංවර්ධනය කල හැකි භූමිය, නාගරික ධුරාවලිය, යෝජිත මහා පරිමාණ ව්‍යාපෘති හා අපරව්‍යුහ පහසුකම් වල ව්‍යාප්තිය යන සාධක පදනම් කරගෙන ඇත. එහිදී ලද ප්‍රථිඵලය අනුව සංවර්ධන නැමියාව පවතින ප්‍රදේශ පිළිබඳ හඳුනාගන්නා ලදී. එහි විස්තරාත්මක විශ්ලේෂිත සාධක සහ අවසන් ප්‍රතිඵලය සිතියම් අංක 02 මගින් දක්වා ඇත. අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශයේ නගර මධ්‍ය ප්‍රදේශයේ ඉහළ සංවර්ධන ප්‍රවණතාවයක් සහිත ප්‍රදේශ ලෙස සංවර්ධන නැමියාව විශ්ලේෂණය තුළින් තහවුරු වී ඇත. මෙයට අමතරව මධ්‍යස්ථ සංවර්ධන නැමියාව පවතින ප්‍රදේශ ලෙස පොල්වත්ත, කලුවඩුමුල්ල යන ප්‍රදේශ හඳුනා ගත හැකි අතර අඩු සංවර්ධන ප්‍රවණතාවයක් තල්ගස්ගොඩ ප්‍රදේශයේ හඳුනාගත හැකිය .

සමස්ත භූමි ප්‍රමාණය සලකා බැලීමේදී භාවිතයට ගත නොහැකි භූමිය ලෙස සැලකිය හැක්කේ කුඹුරු හා පහත් භූමි පමණි. තවද සංවර්ධනය ගත නොහැකි වෙනත් ආපදා බහුල ප්‍රදේශ මෙම සැලසුම් සීමාව තුළ හඳුනාගත නොහැක.

සිතියම 2: අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ සංවර්ධන නැමියාව

<p>සංවර්ධන පීඩන විශ්ලේෂණය අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය</p>	<p>0 0.3 0.6 1.2 Km</p>	 <p>නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය</p>
<p>අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන සැලැස්ම</p>	<p>සකස් කල දිනය : ඔක්තෝබර් 2019 මූලාශ්‍රය : ගාල්ල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය සැකසුම : කේ. ජී. ආර් . කුමාරි</p>	

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2020

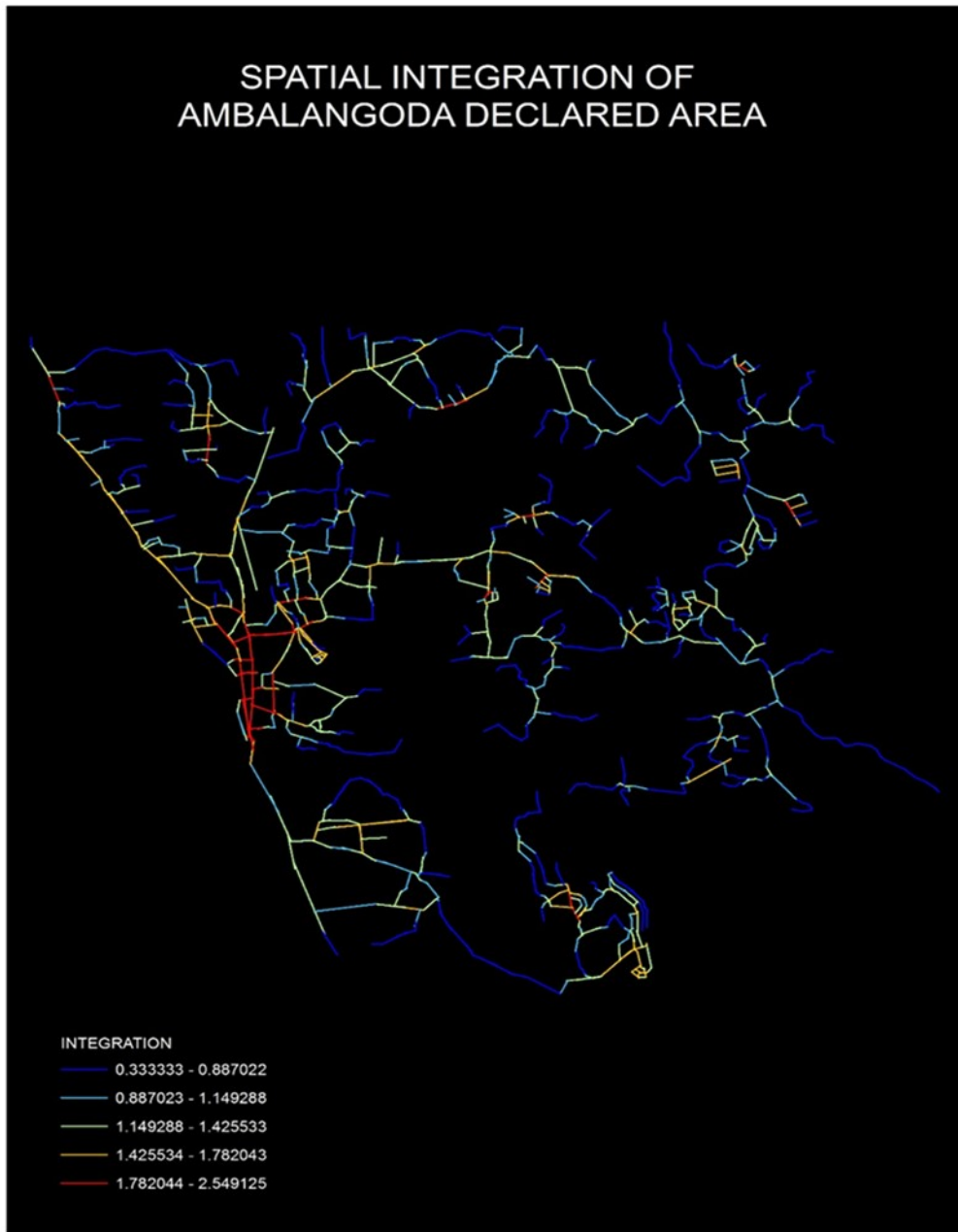
2. ජාල කේන්ද්‍රීය විශ්ලේෂණය (Network Centrality Assessment)

පවතින මාර්ග ජාලය හා යෝජිත මාර්ග ජාලය උපයෝගී කරගනිමින් ජාල කේන්ද්‍රීය විශ්ලේෂණය සිදු කරන ලදී. එම විශ්ලේෂණය තුළින් පවතින මාර්ග ජාලය උපයෝගී කරගනිමින් කේන්ද්‍රීයතාව වැඩි ස්ථාන හඳුනාගන්නා ලදී. උපයෝගී කරගන්නා මාර්ග ජාල පද්ධතිය තුළ ඒ ශ්‍රේණියේ මාර්ග, බී ශ්‍රේණියේ මාර්ග, සී ශ්‍රේණියේ මාර්ග හා දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයද අන්තර්ගතය. දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය කුරුන්දුගහැකක්ම අන්තර් හුවමාරු මාර්ගය දක්වා පමණක් ක්‍රියාත්මක වන බැවින් එම තත්වය සැලකිල්ලට ගෙන ජාල කේන්ද්‍රීය තාවය විශ්ලේෂණය කරන ලදී. ඒ අනුව, එමගින් පෙන්නුම් කරනුයේ අම්බලන්ගොඩ නගරය තුළ කේන්ද්‍රීයතාවය වැඩි බවය. එයට හේතුව වනුයේ අම්බලන්ගොඩ නගර මධ්‍යයේ ප්‍රධාන මාර්ගයන් ඊට අමතරව අනෙකුත් මාර්ග සහ අධිවේගී මාර්ග එකිනෙකට සම්බන්ධ වන බැවිනි.

ඒ අනුව, මුහුදු බඩ මාර්ග ජාලය තුළ පැවති ජාල කේන්ද්‍රීයතාවය රට අභ්‍යන්තරය තුළට විහිදී යාමත් එම විශ්ලේෂණය තුළින් පෙන්නුම් කෙරේ. කේන්ද්‍රීයතාවය අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශයේ නගර මධ්‍යයට පැමිණීම තුළින් එම ප්‍රදේශවල ක්‍රියාකාරීබව ඉහලයාමට හේතු වේ. මෙය සිතියම් අංක 3 මගින් නිරූපණය කෙරේ

සිතියම 3: ජාල කේන්ද්‍රීය විශ්ලේෂණය

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2020

2.2.2.භූගෝලීය සීමා මායිම්

භූගෝලීය සීමා නිර්ණය කිරීම සඳහා පාරිසරික සංවේදීතා විශ්ලේෂණය, භූගෝලීය පිහිටීම පිළිබඳ විශ්ලේෂණය, ජල පද්ධති විශ්ලේෂණය යොදා ගන්නා ලදී.

01.පාරිසරික සංවේදීතා විශ්ලේෂණය (Environmental Sensitive Analysis)

භෞතික සීමාවන් හඳුනා ගැනීම සඳහා පාරිසරික සංවේදීතා ප්‍රදේශ හඳුනා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව, එම විශ්ලේෂණය සඳහා අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ පවතින වෘක්ෂලතා ව්‍යාප්තිය, බෑවුම් හා ජල පද්ධතිය මෙන්ම පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ ලෙස ව්‍යවස්ථාපිතව ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ප්‍රදේශ ද සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී. ඒ අනුව, එම ප්‍රදේශයේ පවතින පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ පාරිසරික සංවේදී දර්ශකය තුලින් හඳුනාගෙන ඇත.එහි විස්තරාත්මක විශ්ලේෂිත සාධක සහ අවසන් ප්‍රතිඵලය සිතියම් අංක 4 මගින් දක්වා ඇත.

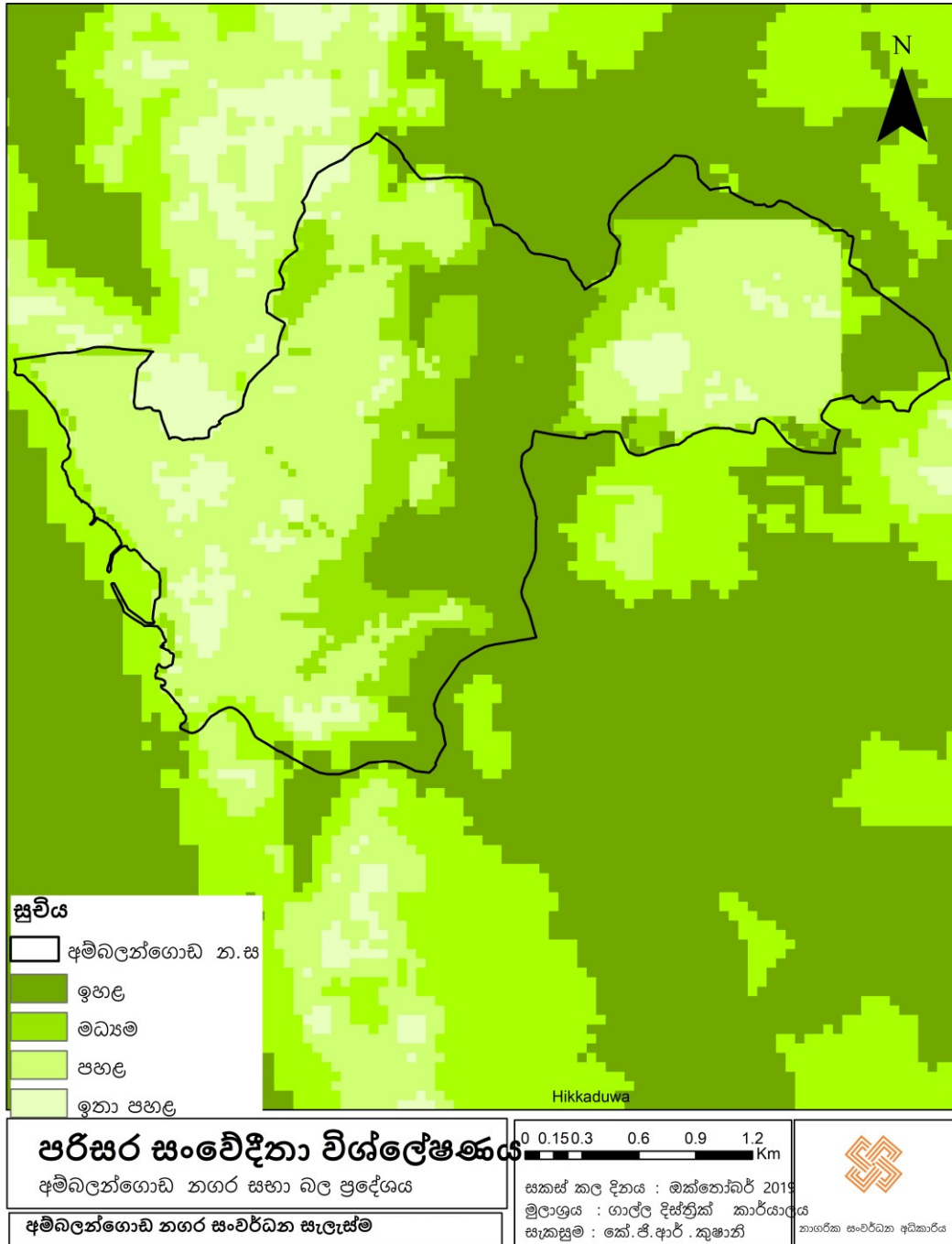
හල්වතුර වගුරු බිම, මාදම්පා මෝය, කුඹුරු ඉඩම්, කුරුඳු වගා බිම් මුහුදු තීරය මුළු නාගරික බල ප්‍රදේශය පුරා ව්‍යාප්ත වී ඇති ආකාරය පාරිසරික සංවේදීතා විශ්ලේෂණය මගින් හඳුනාගත් අතර එමගින් සංවර්ධනය සඳහා බලපෑමක් එල්ල විය හැකි සංවේදී ප්‍රදේශ මග හැරීම මෙන්ම සංවේදී නොවන විභවතාවයන්ගෙන් යුතු ප්‍රදේශ හඳුනා ගැනීමටත් එම විශ්ලේෂණය ඉවහල් විය. අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශය සංවේදී පාරිසරික ලක්ෂණයන්ගෙන් සමන්විත බැවින් එය මුළු බල ප්‍රදේශය පුරා ව්‍යාප්තව පවතින අතර අම්බලන්ගොඩ සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී භූගෝලීය සීමාවන් ලෙස තෝරා ගන්නා ලදී.

මෙම අධ්‍යයන ප්‍රදේශය තුළ පවතින සංවේදී ප්‍රදේශයන් සැලසුම් ප්‍රදේශ නිර්ණය කිරීමට යොදාගත් නිර්ණායකයන් වන අතර, එම ප්‍රදේශ සැලැස්ම තුලින් ආරක්ෂා කිරීමටත් මතු පරපුරට දායාද කිරීම මෙන්ම උෟන උපයෝජනයක් සහිතව පවතින පරිසර ආශ්‍රිත විභවතාවයන් තුලින් ප්‍රශස්ථ ප්‍රයෝජනයට ලක් කිරීම සඳහා එම සංවේදී ප්‍රදේශ හඳුනාගෙන තිබීම වැදගත් කරුණකි.

සිතියම 4: පාරිසරික සංවේදීතාවය විශ්ලේෂණය

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2020

3. ජල පද්ධති විශ්ලේෂණය (Hydrological System)

අම්බලන්ගොඩ නගරය තුළ පිහිටි මාදම්පා විල, හල්වතුර වගුරු බිම හා සම්බන්ධ අතුරු ඇළ මාර්ග කලපු යනාදී ජල මූලාශ්‍ර වලින් සමන්විත වන ප්‍රදේශයක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකි අතර, එය භූගෝලීය සීමා නිර්ණය සඳහා යොදාගත හැකි සාධකයක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකිය.

2.2.3. පරිපාලන සීමා මායිම්

සැලසුම් බල ප්‍රදේශය නිර්ණය කිරීම සඳහා යොදාගන්නා තවත් සීමා නිර්ණායකයක් ලෙස පරිපාලන සීමා මායිම් පෙන්වා දිය හැකිය. ඒ අනුව, අම්බලන්ගොඩ අධ්‍යයන ප්‍රදේශය ගත් විට එය වසම් 13කින් සමන්විත නගර සභා බල ප්‍රදේශයක් ලෙස හඳුනා ගැනේ

2.2.4. සැලසුම් බල ප්‍රදේශය

අම්බලන්ගොඩ නාගරික සංවර්ධන සැලැස්මේ සැලසුම් බල ප්‍රදේශය නිර්ණය කිරීම සඳහා ක්‍රියාකාරීත්ව ප්‍රදේශයේ සීමාවන්, භූගෝලීය සීමාවන්, පරිපාලන සීමාවන්, අධ්‍යයන කළ අතර එහිදී නගර මාධ්‍ය කලාපට සඳහා කේන්ද්‍රගතව තිබූ සංවර්ධන නැඹුරුතාව වෙරළබඩ ප්‍රදේශය තුළින් රට අභ්‍යන්තර ප්‍රදේශ වන පොල්වත්ත, තල්ගස්ගොඩ යන ප්‍රදේශ දක්වා විතැන්වීමක් හඳුනා ගත හැක. මෙම නිසා මෙම සංවර්ධන නැඹුරුතාව විධිමත්ව නියාමනය කිරීමට නීත්‍යනුකූල අවශ්‍යතාවයක් පවතින බැවින් ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 13කින් යුත් ප්‍රදේශය සැලසුම් බල ප්‍රදේශය ලෙස හඳුනා ගන්නා ලදී.

2.3 සැලසුම් හා තත්ත්ව සන්දර්භය

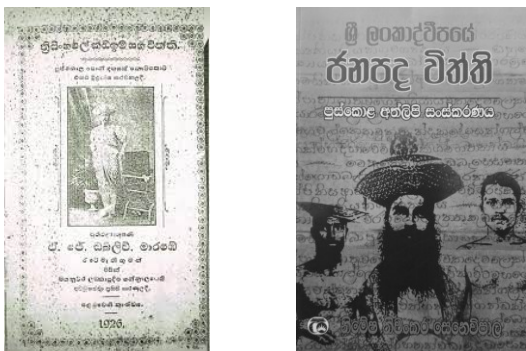
අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශය කලාපීය ජාතික හා අන්තර්ජාතික වශයෙන් වැදගත් ප්‍රදේශයක් ලෙස සංවර්ධනය දිශානුගත කිරීම සඳහාත් වත්මන් ප්‍රවනතා හඳුනාගැනීම සඳහාත් ප්‍රදේශයේ සමකාලීන සමාජ, ආර්ථික, භෞතික හා පාරිසරික අංශයන්හි සංවර්ධනය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය අංගයකි.

අම්බලන්ගොඩ විකාශනය

අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශය පිළිබඳ ඓතිහාසික තොරතුරු බොහෝමයක් හමු වන්නේ ක්‍රිස්තු වර්ෂ 18 හා 19 ශත වර්ෂ වල පමණ දී ය. පෘතුගීසීන් විසින් බලන්ගලේ (BALANGALE) ද, ලන්දේසීන් විසින් අම්බලන්ගොටින් (AMBALANGOTTEN) හා ඉංග්‍රීසීන් විසින් අම්බලන්ගොඩ්ඩේ (AMBALANGODDE) යනුවෙන් හඳුන්වූ අම්බලන්ගොඩ, අම්බලම්ගොඩ, අම්බලංගොඩ යන තුන් ආකාරයෙන්ම හැඳින්වේ. අම්බලන්ගොඩ ග්‍රාම නාමය බිහිවීම පිළිබඳ අදහස් කිහිපයක් පවතී. ඉන් එක් ප්‍රචලිත අදහසක් අනුව කියැවෙන්නේ ආන් - බලන් - ගොඩ > - අම්බලන්ගොඩ වශයෙන් බිඳී ආ බවයි. ඒ පිළිබඳව සඳහන් කතා පුවතක් වන්නේ අතර අතීතයේ මුහුදු ගිය යාන්ත්‍රිකයන් පිරිසක් මුහුදේ අතරමට සිටිය දී හදිසියේ ගොඩබිමක් දැක ආං - බලං - ගොඩ යැයි කෑ ගැසූ බවත් අනතුරුව එම බිම් ප්‍රදේශයට එම නම ලැබුණා බවත් පසු කාලයක දී එය අම්බලන්ගොඩ නමින් ව්‍යවහාර වූ බවත් කියවේ.

අම්බලන්ගොඩ පිළිබඳව ලැබෙන පැරණිතම යැයි සැලකෙන ලිඛිත සාක්ෂි හමුවන්නේ “ත්‍රි සිංහලයේ කඩයිම් පොත” හා “ශ්‍රී ලංකාද්වීපයේ කඩයිම් පොත” යන ග්‍රන්ථයන්ගෙන්ය. මේවා සිංහල ප්‍රදේශ සීමාවන් විස්තර කරලීම සඳහා මහනුවර යුගයේ දී හමුවන වැදගත් සාක්ෂිත්ය. ත්‍රි සිංහලයේ කඩයිම් පොතට අනුව සඳහන් වූ “අඹලංගොඩ රට” යන්න වර්තමානයේ අම්බලන්ගොඩ වන්නට ඇතැයි ඒ පිළිබඳව විමර්ශනයක යෙදෙන ආචාර්ය එච්.ඒ.පී.අභයවර්ධන පවසයි. ඊට අමතරව ශ්‍රී ලංකාද්වීපයේ කඩයිම් පොතේ රුහුණට අයත් රටවල් හතළිස් දෙකක් ගැන කියවේ. එහි “අඹලවය” යන ප්‍රදේශයක් ගැන සඳහන් වේ. ඇඹල යනු පුරාණයේ “අම්බලම” හැඳින්වීම සඳහා යොදා ගන්නා ලදී.

රූපය 8: අම්බලන්ගොඩ පිළිබඳ සඳහන් ඉපැරණි ග්‍රන්ථ

මූලාශ්‍ර: අන්තර්ජාලය , 2022

රාජධානි යුගය (බු.ව 543 - බු.ව 1547)

ඉතා ඈත අතීතයකට උරුමකම් කියන අම්බලන්ගොඩ නගරය රෝහණ දේශයේ ගාලු දිසාවට අයත් නගරයක් ලෙස පැවති බව ඉතිහාස අධ්‍යයනය කිරීමේදී තහවුරු වේ. අනුරාධපුර සිට කුරුණෑගල යුගය දක්වා යුගවල ලේඛනගත ඉතිහාසයකට ඇතුළත් නොවූවත් විදේශ ආක්‍රමණවලින් රට ආරක්ෂා කිරීමේ සටන් මෙහෙය වූ හෙළ රජවරු යුධසේනා අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශයේ රඳවා තබා ඇති බව අම්බලන්ගොඩ පුරාණය නම් ග්‍රන්ථයේ සඳහන් වේ.

යටත් විජිත යුගය

පෘතුගීසි පාලන සමයේදී අම්බලන්ගොඩ (1505 - 1658)

අම්බලන්ගොඩ නගරය පෘතුගීසි, ලන්දේසි හා ඉංග්‍රීසි පාලනයන්ට නතු ව තිබූ බව අතීතයේ සාක්ෂි මඟින් තහවුරු වේ. පෘතුගීසි පාලන සමයේ ස්වාභාවිකව නිර්මාණය වූ “මලන්ටවුම” වරාය කුඩා ප්‍රමාණයේ යාත්‍රා නවත්වන ස්ථානයක් ලෙසත් කුරුඳු වගාවෙන් වැසී තිබූ අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශය කුරුඳු තැලීම හා කුරුඳු එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් ලෙසත් මෙම පාලන සමය තුළ ප්‍රචලිතව ඇත.

ලන්දේසි යුගයේදී අම්බලන්ගොඩ (1658 -1796)

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ විකාශනය ලන්දේසි යුගයෙන් ආරම්භ වුණි. ලන්දේසි තානායම (දැනට තානායම පිහිටි භූමියේම) පැරණිතම ඉදිකිරීම වන බව අම්බලන්ගොඩ පුරාණය සාක්ෂි දරයි. 1640 න් පසු ලන්දේසි පාලන සමයේ පරිපාලන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙසත් අම්බලන්ගොඩ නගරය යොදා ගෙන ඇත. ක්‍රමිකව වඩු කර්මාන්තය හා බැඳී වෙස්මුහුණු හා කැටයම් කලාව මත පදනම් වූ වාණිජ කටයුතු සංවර්ධනය අම්බලන්ගොඩ නගරයේ විකාශනයට ඉවහල් වේ.

ඉංග්‍රීසි පාලන සමය හා ඊට පසු

ක්‍රි. ව. 1796 න් පසු ඉංග්‍රීසි පාලන සමයත් සමඟ අශ්ව රථ නැවතුම් ස්ථානයක් ලෙස භාවිතා කර ඇති අම්බලන්ගොඩ නගරය භාණ්ඩ ප්‍රවාහනයට අමතරව මගී ප්‍රවාහන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙසද විකාශනය වී ඇති බව ඉතිහාසය සාක්ෂි දරයි. සංවර්ධනයේ එක් ප්‍රධාන සාධකයක් වන ප්‍රවාහන හා මහා මාර්ග සංවර්ධනය ප්‍රදේශයේ සංවර්ධනය ඉහළ යාමට හේතු වන බැවින් එම ඓතිහාසික සාධකය ප්‍රදේශය සංවර්ධනය සඳහා ඉතා වැදගත් වේ.

අම්බලන්ගොඩ නගරය 1932 අප්‍රේල් 15 වන දින ලංකා පුත්‍ර ගැසට් පත්‍ර අංක 7918 මඟින් දිස්ත්‍රික් සභාවක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද අතර, 1953 අප්‍රේල් මාසයේදී නගර සභාවක් ලෙස ස්ථාපනය වී ඇත.

සිංහල සංදේශ කාව්‍ය

සාහිත්‍ය පොත පත ඇසුරින් ද අම්බලන්ගොඩ පුරවරය පිළිබඳව ඓතිහාසික කරුණු රාශියක් ලබා ගත හැකිය. එහිදී ගිරා, පරවි, කොවුල් හා මෑතකදී රචිත යැයි සැලකෙන නිල්ලිහිණි වැනි සංදේශ කාව්‍යයන් වලින් ද ඓතිහාසික තොරතුරු ලබා ගත හැකිය.

ශ්‍රී ජයවර්ධන පුර කෝට්ටේ පාලනය කළ රජු දවස කළා යැයි සැලකෙන ගිරා සංදේශයෙහි වැලිකොටට පැමිණෙන ගිරවාට ලගින ලෙස පවසන්නේ අම්බලමකය.

නිල්	පැහැබර	කොළ	අත	මැදුර	විසිතු	රේ
දිගු	තරසර	කඳු	මහ	විධි	මනහ	රේ
රැළි	පියකර	බිඟු	දදා	සෙනඟ	නොවිතරේ	
තුරු	කඳවුරු	සැතපෙව	අම්බලම්		කෙරේ.	

(ගිරා සංදේශය)

කාන්තිය දුරු කොට පරවියාට දිය නා ගන්නා ලෙසට ඔවදන් දෙන රහල් හිමියන් මාදම්පා ගං මෝදර ආශාවෙන් නොරැඳෙන්නැයි කියයි.

මැලව රිවි රැසින්	සවුමැලි	තොප	වෙරව
තුලව මුතු	පලස්	මැද නිල්මිණි	හරය
ගලව සිහිල්	සරතැස	පැහැර	බැහැරය
ලොලවනොරද	මාදම්පා		මුවදොරය

(පරෙවි සංදේශය)

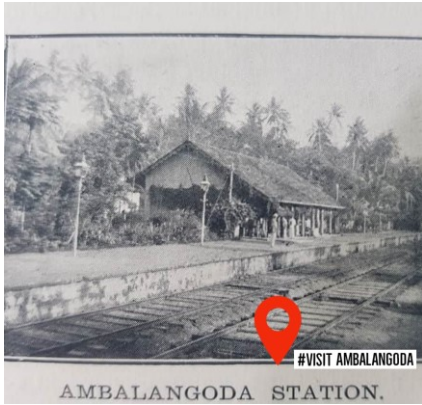
එදිදත් සුරැකි	නෙවි මිණි	වෙණි	නිතත්	නගා
තතිඳුන් තුණ	සිරුර බඳ	මියුරු	ගී	නගා
සුරඹුන් විසිනැ	සුරුගහින්තුරු	දෙස		මගා
නරඹන් අම්බලන්ගොඩ	හිඳ	සසිරි		ළඟා

(නිල්ලිහිණි සංදේශය)

ඉහත සංදේශ කාව්‍යයන්වල වර්ණවල පිළිබිඹු වන පරිදි අම්බලන්ගොඩ අම්බලම් වර්ණනා සඳහා විශේෂයෙන් වර්ණනා වී තිබේ. රාජ වර්ණනා සඳහා නිර්මාණය වන සංදේශ කාව්‍යයන්වල ප්‍රසිද්ධ අම්බලම් පිහිටා තිබෙන්නේ අම්බලන්ගොඩ යන බව විද්වතුන්ගේ පිළිගැනීමයි.

රූපය 9 : යටත් විජිත යුගයේ ඡායාරූප

දුම්රිය නැවතුම් ස්ථානය

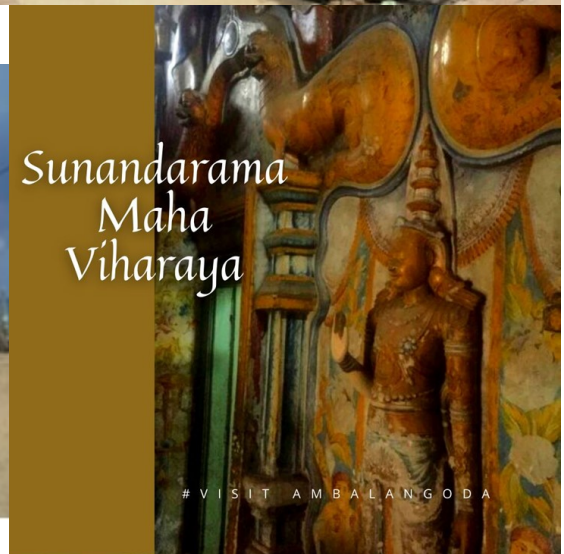
ලන්දේසි තානායම

අම්බලන්ගොඩ නගරය

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය ආශ්‍රයෙන් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය. 2020

රූපය 10 : පුරා විද්‍යාත්මක ස්ථාන

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය ආශ්‍රයෙන් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය.2020

රූපය 11: අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශයේ දෛනික ක්‍රියාකාරකම්

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය ආශ්‍රයෙන් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය.2020

ජාතික හා කලාපීය සම්බන්ධතා

මාර්ග සම්බන්ධතාවය

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පිහිටීම අනුව කොළඹ - මාතර වෙරළබඩ දුම්රිය මාර්ගය හා කොළඹ - හම්බන්තොට ප්‍රධාන මාර්ග ඔස්සේ ජාතික හා කලාපීය වශයෙන් මනා සම්බන්ධතාවයකින් ගොඩ නැගී ඇත. දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයේ කුරුඳුගහ හැතැක්ම සහ බද්දේගම හුවමාරු මධ්‍යස්ථාන අම්බලන්ගොඩ නගරයේ සිට පිළිවෙලින් කි. මී. 12 හා කි. මී. 22 පමණ දුර ප්‍රමාණයෙන් පිහිටා ඇත.

කොළඹ හම්බන්තොට ප්‍රධාන මාර්ගය ඔස්සේ දකුණු පළාතේ ප්‍රධාන ශික්ෂණ රෝහල වන කරාපිටිය හා මහමෝදර මාතෘ රෝහල සමඟ සෘජුව සම්බන්ධ විය හැකිය. දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය හා කොළඹ හම්බන්තොට වැල්ලවාය ප්‍රධාන මාර්ගය ඔස්සේ හම්බන්තොට වරාය, මත්තල ගුවන් තොටුපළ වැනි ස්ථාන හරහා ජාතික හා අන්තර්ජාතික ලෙස සම්බන්ධ විය හැක. ජාතික මාර්ග ජාලයට අමතරව ද්විතීක මාර්ග හා පළාත් පාලන ආයතන සතු මාර්ග ජාලය මඟින් අම්බලන්ගොඩ නගරයේ මාර්ග පද්ධතිය සැලකීමේදී ප්‍රදේශයේ අභ්‍යන්තර ප්‍රදේශ සමඟ මනා සම්බන්ධතාවයක් පවත්වා ගත හැකි මාර්ග ජාල පද්ධතියක් පවතී. අම්බලන්ගොඩ සිට ගාල්ල හරහා කතරගම, අම්පාර, මොණරාගල, බදුල්ල, නුවරඑළිය, වැලිමඩ වැනි ප්‍රදේශ සඳහා ප්‍රවාහන ජාල ඔස්සේ සම්බන්ධ විය හැක.

මාර්ග සංඛ්‍යාවෙන් 94% ක් අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව යටතේ පාලනය වේ. මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය හා දකුණු පළාත් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මඟින් 6% ක් පාලනය වේ. මේ අනුව නගරයේ මාර්ග ඝනත්වය හෙක්. 01 කි. මී. 0. 10 ක් වේ. කොළඹ - මාතර මුහුදුබඩ දුම්රිය මාර්ගයේ ප්‍රධාන දුම්රිය නැවතුම් පොළක් වන අම්බලන්ගොඩ දුම්රිය නැවතුම් පොළ නගර මධ්‍යයේ පිහිටා ඇත. දුම්රිය සම්බන්ධතාවය, මාතර, කොළඹ, අනුරාධපුරය, වවුනියාව, දක්වාත් මහනුවර, බණ්ඩාරවෙල, බදුල්ල දක්වාත් ගමන් කිරීමේ හැකියාව ඇත.

ජනගහනය හා ජන ඝනත්වය

2022 වර්ෂයේ ජන හා නිවාස සංගණන වාර්තා අනුව අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ ජනගහනය 27,572 වේ. අනෙකුත් නගර හා සසඳන විට බෙන්තොට, ඇල්පිටිය, කරන්දෙණිය, හික්කඩුව, බටහොළු හා ගාල්ල යන ප්‍රදේශවල වැඩි ජනසංඛ්‍යාවක් ව්‍යාප්ත වී ඇත.

වගුව 2 : අම්බලන්ගොඩ නගරයට ආසන්න බල ප්‍රදේශය වල ජන සංඛ්‍යාව - 2021

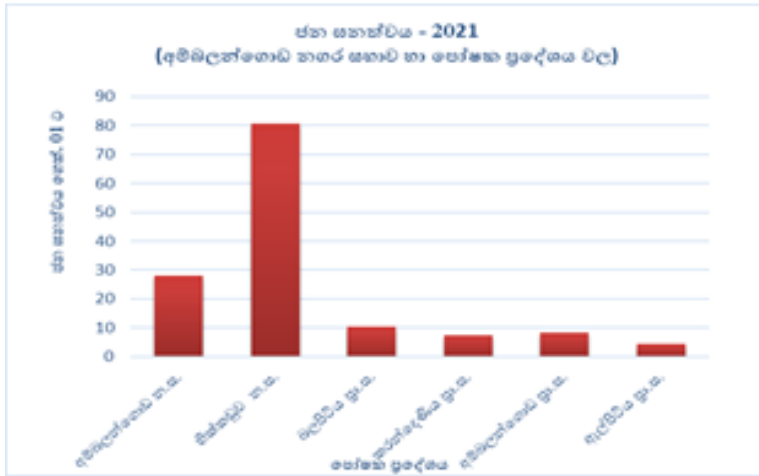
බල ප්‍රදේශය	ජන සංඛ්‍යාව	වර්ධනය	මුළු ජනගහන ප්‍රතිශතය
අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව	27,572	0. 15	5. 67
හික්කඩුව නගර සභාව	101,387	0. 28	28. 80
බලපිටිය ප්‍රාදේශීය සභාව	67,207	0. 29	19. 03
කරන්දෙණිය ප්‍රාදේශීය සභාව	63,341	1. 10	17. 94
අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සභාව	36,773	2. 86	10. 41
ඇල්පිටිය ප්‍රාදේශීය සභාව	64,441	0. 69	18. 3

මූලාශ්‍රය: ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2021

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයට දකුණින් පිහිටි හික්කඩුව නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ ජනගහන වර්ධන වේගය 28%ක් වන අතර, එය කලාපයේ (වගු අංක 02) සෙසු ප්‍රාදේශීය මධ්‍යස්ථාන සමඟ සැසඳීමේදී මුළු ජන සංඛ්‍යාවෙන් 28. 80% ක් වේ. සංචාරක පුරවරයක් ලෙස සංවර්ධනය වන හික්කඩුව ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයෙන් වාණිජ හා සේවා සඳහා අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශයට ජනසංඛ්‍යාව ඇද ගැනීමේ හැකියාවක් පවතින බව සඳහන් කළ හැකිය. අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශයේ හැර සෙසු සියළු නගර සභා සහ ප්‍රාදේශීය සභා වල ජන සංඛ්‍යාවේ වර්ධන වේගය ධන අගයක් ගන්නා අතර, එම වැඩි වන ජන සංඛ්‍යාව අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයට වාණිජ හා සේවා සපයන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස ඇද ගැනීමේ හැකියාව වර්ධනය කළ හැකි සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමට යොමු වීම තුළින් අවට ප්‍රදේශවල ජනගහනය අම්බලන්ගොඩ නගරයට සංවර්ධන සාධකයක් ලෙස යොදා ගැනීමේ හැකියාව ඇත.

රූපය 12: අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව හා පෝෂක ප්‍රදේශය වල ජනගහන ඝනත්වය

මූලාශ්‍රය - සම්පත් පැතිකඩ -2021, දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය, ගාල්ල

ඉහත ප්‍රස්ථාරය හා වගුව අනුව අම්බලන්ගොඩ නගරයට පෝෂක ප්‍රදේශවල මුළු ජන සංඛ්‍යාවේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සැලකීමේදී වැඩිම ජන ඝනත්වයක් හික්කඩුව ප්‍රදේශයේ ජීවත් වේ. එය හෙක්ටයාර් 01 කට පුද්ගලයින් 80.79% කි. අඩුම ජන සංඛ්‍යාවක් වන හෙක්. 01 ට පුද්ගලයින් 4.30 ක් වන ප්‍රමාණයක් ඇල්පිටිය ප්‍රදේශයේ ජීවත් වුවත් පෝෂක ප්‍රදේශ වල ආසන්න වශයෙන් 10% ත් 30% ත් අතර පරාසයකින් ජනගහනය ජීවත් වීමක් දක්නට හැකිය. අම්බලන්ගොඩ නගරයට දකුණින් ඇති ප්‍රදේශය සංචාරක පුරවරයක් ලෙස සංවර්ධනය වීම හා උතුරින් හා නැගෙනහිරින් පිහිටි පෝෂක ප්‍රදේශ වාණිජ හා සේවා වශයෙන් එතරම් දියුණු තත්ත්වයකට පත්ව නොතිබීම මත එහි වාසිය අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධනයේදී සම්පත් සාධකයක් ලෙස භාවිතා කිරීමට හැකියාව ඇත.

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා ප්‍රදේශයේ ජනගහන ඝනත්වය වැඩිම හෙප්පුමුල්ල හා පටබැදිමුල්ල ග්‍රාම නිලධාරී වසම් දෙකෙහිය. තල්ගස්ගොඩ හා කිරිමිණිය යන ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 02 හි අඩුම ජනඝනත්වයක් දක්නට ලැබේ. එය වර්ග කි. මී. 961 සිට 1420 දක්වා වේ. ප්‍රධාන ලෙස ගාලු කොළඹ A2 මාර්ගය දෙපස හා ඒ අවට ප්‍රදේශයේ ජනගහනය වැඩි වශයෙන් කේන්ද්‍රීය වී ඇත. එය අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශයේ ශ්‍රම බලකා සහභාගීත්වය 62.15% ක් වේ. එය ජාතික මට්ටමේ අගය හා සන්සන්දනය කිරීමේදී සතුටුදායක මට්ටමක ඇත. අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ ජනගහන වර්ධන වේගය 0.24% ක් වන අතර එය කලාපයේ සෙසු ප්‍රාදේශීය මධ්‍යස්ථාන සමඟ සැසඳීමේදී මුළු ජන සංඛ්‍යාවෙන් 28.80% ක් වේ.

සමස්ථයක් ලෙස ගත් විට අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ජන ඝනත්වය 2021 වර්ෂය වන විට හෙක්ටයාර් 01 ට පුද්ගලයින් 28 වේ. (ඇමුණුම 3) ප්‍රදේශයේ ජනගහනයෙන් 2021 වර්ෂයේ

යැපෙන්නන්ගේ සංඛ්‍යාව 39% ක් වන අතර, එයින් 22. 82% ක් ළමා ජනගහනයට අයත් වන අතර 16. 58% ක ප්‍රමාණය වැඩිහිටි යැපෙන්නන් වේ. මෙම ප්‍රදේශයේ යැපෙන්නන්ගේ සංඛ්‍යාව වැඩි කළ හැකි වයසේ ජන සංඛ්‍යාව සමඟ සැසඳීමේදී 2:1 අනුපාතයක් වේ.

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ ස්ත්‍රී/පුරුෂ භාවය අනුව ජන සංයුතිය සැලකීමේදී මුළු ජන සංඛ්‍යාවෙන් 47% ක් පුරුෂ ද , 53% ක් ස්ත්‍රී ජන සංඛ්‍යාවක් ද ජීවත් වේ

වගුව 3: ශුද්ධ ජන ඝනත්වය - 2021 (අම්බලන්ගොඩ නාගරික බලප්‍රදේශය)

ග්‍රාම වසම	නිලධාරී ජන සංඛ්‍යාව	ශුද්ධභූමි ප්‍රමාණය	ශුද්ධ ජන ඝනත්වය හෙක්.
01. හෙප්පුමුල්ල	1135	24.32	46.5
02. පටබැඳිමුල්ල	1935	19.00	101.84
03. කරිත්තකන්ද	1281	10.64	120.39
04. කළුමඩුමුල්ල	1344	18.24	73.68
05. ඕකන්ද	680	8.00	85.00
06. කෙරමිණිය	1700	34.20	49.65
07. පොල්වත්ත	1474	26.64	54.73
08. තල්ගස්ගොඩ	2472	70.68	35.02
09. පෝරඹ	1598	25.08	63.72
10. විලේගොඩ	1587	17.48	90.78
11. පනියන්දුව	1535	25.84	59.40
12. හිරේවත්ත	1460	16.72	87.32
13. මහ අම්බලන්ගොඩ	1809	23.56	77.12
	27572	320.42	62.45

මූලාශ්‍රය - ජන හා නිවාස සංගණන වාර්තාවන් 2001 - 2011, ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

වයස් කාණ්ඩ අනුව ජනගහනය

ප්‍රදේශයේ මුළු ජනගහනයෙන් 2021 වර්ෂයේ යැපෙන්නන්ගේ සංඛ්‍යාව 39% ක් වන අතර, එයින් 22. 83% ක් ළමා ජනගහනයට අයත් වන අතර, ඔවුන් වෙනුවෙන් කරනු ලබන සැලසුම් අනාගත ආයෝජනයක් ද වේ. 16. 58% ක ප්‍රමාණය වැඩිහිටි යැපෙන්නන් වන අතර ඔවුන් වෙනුවෙන් සිදු කළ යුතු සුභ සාධන සේවාවන් අතීතයේ ඔවුන් විසින් වර්තමානය හා අනාගතය වෙනුවෙන් සිදු කරන ලද මෙහෙවර උදෙසා කෘතවේදීත්වය පල කිරීමක් සේ සළකා වැඩිහිටි ජන සංඛ්‍යාව වෙනුවෙන් සැලසුම් සකස් කළ යුතුව ඇත.

ප්‍රදේශයේ යැපෙන්නන්ගේ සංඛ්‍යාව වැඩි කළ හැකි වයසේ ජන සංඛ්‍යාව සමඟ සැසඳීමේදී 2: 1 අනුපාතයක් අතර පවතින බව පෙනී යයි. යැපෙන්නන්ගේ සංඛ්‍යාව අඩුවීම නිසා සුභ සාධනය වෙනුවෙන් සිදු කරනු ලබන අයෝජන ප්‍රමාණය අඩු කර සංවර්ධනය සඳහා යෙදවිය හැකිය.

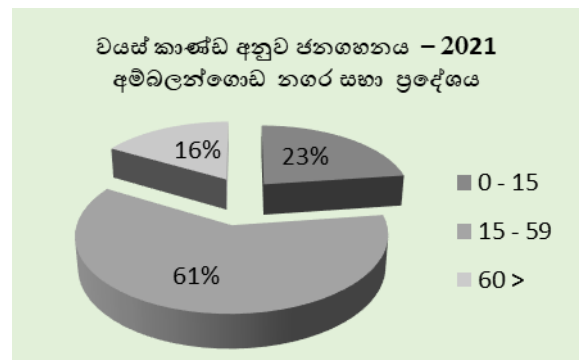
වයස්ගත ජන සංඛ්‍යාව

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ ජීවත් වන මුළු ජන සංඛ්‍යාවෙන් 2021 වර්ෂය වන විට 16.58% ක් වයස්ගත ජන සංඛ්‍යාවට අයත් වේ. අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශය තුළ සංවර්ධන සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී වයස්ගත ජනගහනය සඳහා අවශ්‍ය සුභ සාධක සේවාවන් වෙනුවෙන් සැලසුම් සකස් කළ යුතුව ඇත. එනම් වැඩිහිටි සමාජ සුභ සාධක සේවා පුළුල් කිරීම අවශ්‍ය බව නිගමනය කළ හැකිය.

වගුව 4 : වයස් කාණ්ඩ අනුව ජනගහනය - 2021

වයස් කාණ්ඩ	අම්බලන්ගොඩ නගර සභා ප්‍රදේශය	
	2021	%
0 - 15	4567	22.83
15 - 59	12,126	60.60
60 >	3317	16.58

රූපය 13 : වයස් කාණ්ඩ අනුව ජනගහනය

මූලාශ්‍රය - ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන වාර්තා - 2021
මූලාශ්‍රය - ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන වාර්තා - 2021
ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

ජනගහන සංයුතිය

ස්ත්‍රී / පුරුෂ භාවය අනුව ජන සංඛ්‍යාව

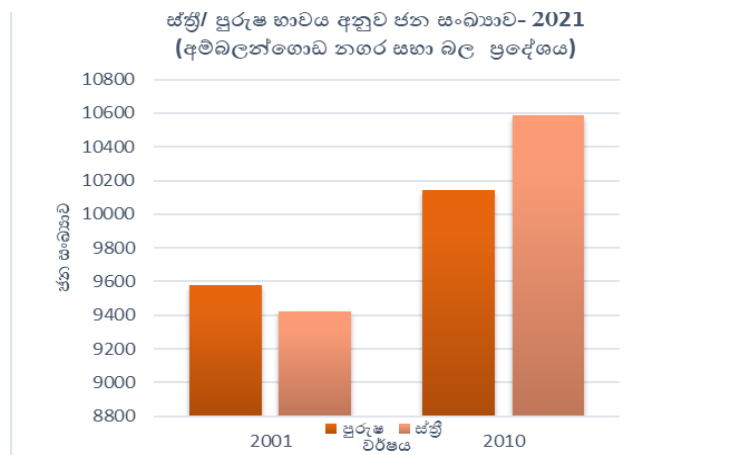
වගුව 5 : : ස්ත්‍රී/ පුරුෂ භාවය අනුව ජන සංඛ්‍යාව - 2021

ප්‍රදේශය	2011				2021			
	පුරුෂ	%	ස්ත්‍රී	%	පුරුෂ	%	ස්ත්‍රී	%
මහ අම්බලන්ගොඩ	843	8.95	964	9.10	927	7.09	978	9.10
හිරේවත්ත	708	7.52	752	7.10	928	7.09	997	7.10
කිරිත්තකන්ද	589	6.25	692	6.54	894	6.83	932	6.54
හෙප්පුමුල්ල	548	5.82	587	5.54	742	5.67	864	5.54
විලේගොඩ	728	7.73	859	8.11	1143	8.74	1214	8.11
පනියන්දුව	678	7.20	837	7.90	996	7.61	1069	7.90
පටබැඳිමුල්ල	887	9.42	1048	9.90	1182	9.04	1314	9.90
පොල්වත්ත	682	7.24	792	7.48	797	6.09	920	7.48
කළුවඩුමුල්ල	644	6.84	728	6.88	828	6.33	968	6.88
කෙරමිණිය	818	8.68	882	8.33	847	6.47	1086	8.33
පෝරඹ	737	7.82	859	8.11	913	6.9	944	8.11
තල්ගස්ගොඩ	1219	12.94	1249	11.80	2486	19.01	2785	11.80
මිකන්ද	340	3.61	340	3.21	391	2.99	427	3.21
එකතුව	9421		10,589	100	13074		14498	100

මූලාශ්‍රය - ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන වාර්තාව - 2011-2021, ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශයේ ස්ත්‍රී / පුරුෂ භාවය අනුව ජන සංයුතිය සැලකීමේදී 2011 වර්ෂයේදී මුළු ජන සංඛ්‍යාවෙන් 47% ක් වූ පුරුෂ සංඛ්‍යාව 2021 වර්ෂය වන විට 49% දක්වා වර්ධනය වී ඇත. 2011 වර්ෂයේ 51% ක් වූ ස්ත්‍රී ජන සංඛ්‍යාව 2021 වන විට 53% ක් දක්වා වර්ධනය වී ඇත. (ප්‍රස්ථාර අංක 04) ඒ අනුව අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශය සඳහා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සකස් කිරීමේදී කාන්තා නියෝජනය වැඩි වශයෙන් යොදා ගත හැකි සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කෙරෙහි වැඩි අවධානය යොමු කිරීමට ඉහත ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය අනුව ජන සංයුතියේ පවත්නා වෙනස සාධකයක් කර ගත හැකිය.

රූපය 14 : ස්ත්‍රී/ පුරුෂ භාවය අනුව ජන සංඛ්‍යාව- 2021

මූලාශ්‍රය : ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන වාර්තාව - 2001-2011, ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

3.6.2 ජන වර්ගය අනුව ජන සංයුතිය

වගුව 6: ජන වර්ගය අනුව ජන සංයුතිය (2021)

ජනවර්ගය	ජනගහනය	%
සිංහල	27,470	99. 49
ද්‍රවිඩ	80	0. 40
මුස්ලිම් (යෝනක)	06	0. 03
වෙනත්	16	0. 08
එකතුව	27,572	100.0

මූලාශ්‍රය - ජන හා නිවාස සංගණන තොරතුරු 2021 ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

ඉහත සඳහන් වගුවට අනුව ජන වර්ගය අනුව ජන සංඛ්‍යාව සැලකීමේදී ජන සංයුතියේ කැපී පෙනෙන වෙනසක් දක්නට ලැබේ. (ප්‍රස්ථාර අංක 03) එනම් ප්‍රදේශයේ මුළු ජන සංඛ්‍යාවෙන් 99.49% ක් සිංහල ජන සංඛ්‍යාවට අයත් වන අතර, ඉතිරි 0.51% ක ප්‍රමාණය ද්‍රවිඩ ඇතුළු සෙසු සියළු ජාතීන් නියෝජනය කරනු ලබයි.

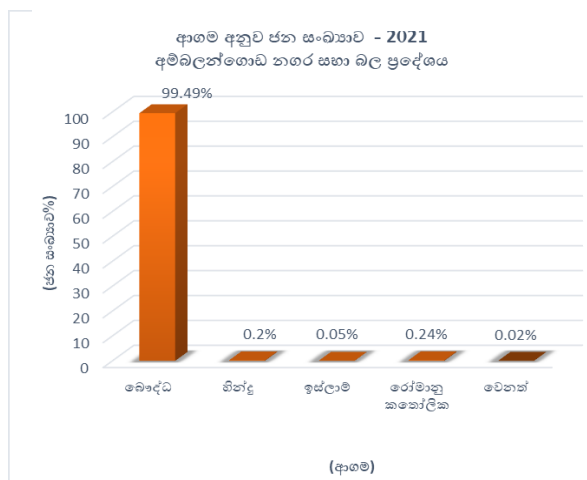
වගුව 7: ආගම අනුව ජන සංඛ්‍යාව - 2021

ආගම	ජන සංඛ්‍යාව	%
බෞද්ධ	27,470	99.49
හින්දු	39	0.20
ඉස්ලාම්	10	0.05
රෝමානු කතෝලික	49	0.24
වෙනත්	04	0.02
එකතුව	27,572	100.00

මූලාශ්‍රය - ජන හා නිවාස සංගණන වාර්තාව - 2021 ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

ආගම අනුව ජන සංයුතිය සළකා බැලීමේදී 99.49% ක් බෞද්ධ ආගමිකයින් වේ. බෞද්ධ සිද්ධස්ථාන හැරුණු විට වෙනත් කිසිදු ආගමික ස්ථානයක් අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශය තුළ දක්නට නොමැති වීමද විශේෂ ලක්ෂණයක් ලෙස සඳහන් කළ හැකිය. එමෙන්ම ප්‍රදේශයේ ජීවත් වන සෙසු ආගම්වලට අයත් ජනතාව ප්‍රදේශයෙන් පිටත සිට මෙම ප්‍රදේශයේ වාණිජ කටයුතු මුල් කරගෙන ප්‍රදේශයේ පදිංචි වී ඇති බව සඳහන් කළ හැකිය.

රූපය 15 : ආගම අනුව ජන සංඛ්‍යාවේ ව්‍යාප්තිය - 2021

මූලාශ්‍රය - ජන හා නිවාස සංගණන තොරතුරු 2021, ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

පුරෝකථනය කරන ලද ජන සංඛ්‍යාව

අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශයේ 2021 වර්ෂය වන විට ජන සංඛ්‍යාව 27,572ක් වන අතර, එහි සාමාන්‍ය ජන සංඛ්‍යාවේ වර්ධන වේගය 0.24% කි. අඩු වේගයෙන් වර්ධනය වන ජන සංඛ්‍යාවක් සහිත අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ ජන සංඛ්‍යා වර්ධනය සමඟ සැසඳීමේදී 2011-2021 දක්වා කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ථ ජන සංඛ්‍යාවේ වර්ධන වේගය 0.7% කි. (ජන හා නිවාස සංගණනය වාර්තාව - ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව - 2021) මිලියන එකක ජන සංඛ්‍යාවක් වාසය කරන ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ 2011 වර්ෂයේ ජන සංඛ්‍යා වර්ධන වේගය 0.63% ක් වී ඇති අතර, එය 2021 වන විට 1% ක් දක්වා වර්ධනය වී ඇත.

අම්බලන්ගොඩ නගරය වාණිජ සහ සේවා සපයන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය වෙමින් පවතින තෙවන පෙළ නගරයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය. ඒ අනුව ප්‍රදේශයෙන් සේවාවන් ලබා ගැනීම සඳහා ප්‍රදේශයට එන ජන සංඛ්‍යාව හැරුණු විට වර්තමාන ස්ථිර පදිංචි ජන සංඛ්‍යාව සමඟ සැසඳීමේදී 2033 වර්ෂය වන විට ආසන්න වශයෙන් 30,789 ක් දක්වා මුළු ජන සංඛ්‍යාව වර්ධනය වෙතැයි උපකල්පනය කළ හැකිය. අධ්‍යාපනික අංශය, වාණිජ හා මූල්‍ය කටයුතු වල වර්ධනය ආගමික හා සංස්කෘතික වශයෙන් පවත්නා සංහිඳියාව අම්බලන්ගොඩ නගරයේ සිට කොළඹ, හම්බන්තොට සහ රට අභ්‍යන්තර ප්‍රදේශ සමඟ මාර්ග පද්ධතිය හරහා පවත්නා මනා සම්බන්ධතාවය යන කරුණු පදනම් කරගෙන වෙනත් ප්‍රදේශ වලින් පැමිණෙන ජනතාව අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පදිංචි වීමේ නැමියාව මත ඉදිරි වර්ෂ වලදී අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ජන සංඛ්‍යාව ඉහළ අගයක් ගනු ලබන බව උපකල්පනය කර ඇත. මෙසේ ජන සංඛ්‍යාව වර්ධනය වීම සඳහා ඉවහල් වන සාධක ලෙස උපකල්පනය කළ හැකිය. මෙසේ ජන සංඛ්‍යාව පිළිබඳව ගොඩ නගා ඇති උපකල්පන මත ප්‍රදේශයේ ප්‍රක්ෂේපිත ජන සංඛ්‍යාව අනුව ප්‍රදේශයේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කළ යුතු බැවින් ප්‍රක්ෂේපිත ජන සංඛ්‍යාව අනාගත සංවර්ධන සාධකයක් ලෙස සඳහන් කළ හැකිය.

ජනගහනය පුරෝකථනය සඳහා 2011 හා 2021 වර්ෂ දෙක පදනම් වර්ෂ ලෙස සැලකූ අතර මේ සඳහා ජ්‍යාමිතික ජනගහනය පුරෝකථනය (Exponential Forecast method) ක්‍රමවේදය යොදා ගෙන ඇත.

නිවාස හා නිවාස සහත්වය

ප්‍රදේශයක සංවර්ධනය මැනීමේ ප්‍රධාන නිර්ණායකයක් වශයෙන් එම ප්‍රදේශයේ ජන සංඛ්‍යාව අනුව පවත්නා නිවාස ප්‍රමාණය හා එහි වර්ගීකරණය ඉතා වැදගත් සාධකයක් වේ. ඒ අනුව අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ 2011 හා 2021 කාල සීමාව තුළදී පැවති නිවාස ප්‍රමාණය හා එම නිවාස සහත්වය පහත දැක්වෙන වගු අංක 15 මඟින් හඳුනා ගත හැකිවේ.

වගුව 8 : නිවාස වර්ගීකරණය 2011 - 2021

නිවාස වර්ගය	නිවාස සංඛ්‍යාව			
	2011	%	2021	%
ස්ථීර	3997	81.01	5406	91.99
අර්ධ ස්ථීර	454	10.19	210	7.63
තාවකාලික	334	7.50	30	2.04
එකතුව	4785	100.00	5646	100.00

මූලාශ්‍රය: ජන හා නිවාස සංගණනය තොරතුරු - 2011-2021 ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

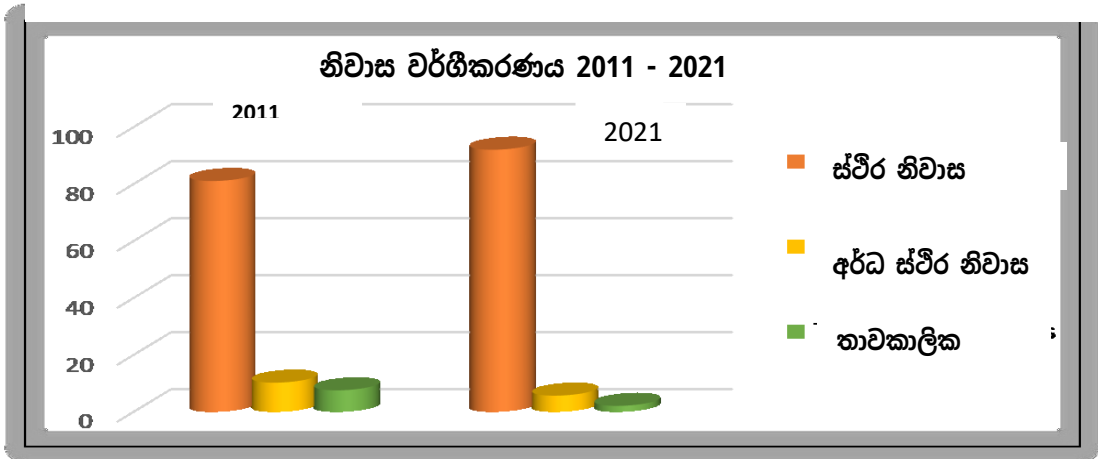
ඉහත ප්‍රස්ථාර සටහනට අනුව වසර 10 ක කාලසීමාව තුළ ඉදිකර ඇති නව නිවාස සංඛ්‍යාව 861ක් වන අතර, (වාර්ෂික සාමාන්‍යය නිවාස 72කි).

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයෙහි පවතින නිවාස වලින් 90% කට වැඩි ප්‍රමාණයක් ස්ථීර නිවාස ලෙස හඳුනා ගත හැකිය. එනම් 2011 වර්ෂයේ පැවති සමස්ථ නිවාස සංඛ්‍යාවෙන් 81% ක් ස්ථීර නිවාස වූ අතර, 2021 වර්ෂය වන විට එම ප්‍රමාණය 92% ක් දක්වා වර්ධනය වී තිබේ. 2011 වර්ෂයේ පැවති මුළු අර්ධ ස්ථීර නිවාස 454 පැවති අතර, 2021 වර්ෂයේදී එම ප්‍රමාණය 210 ක් දක්වා අඩු වී ඇත. ඒ අනුව අර්ධ ස්ථීර නිවාස සංඛ්‍යාව අඩුවීමේ ප්‍රතිශතය 4% කි. තාවකාලික හා වෙනත් නිවාස 2011 වර්ෂය තුළ අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයෙහි 7.5% කට ආසන්න ප්‍රතිශතයක් පෙන්නුම් කළද 2021 වර්ෂය වන විට 2.04% දක්වා අඩු වී තිබීම විශේෂ ලක්ෂණයකි. එමෙන්ම අම්බලන්ගොඩ නගරය තුළ මුඩුක්කු (Shanty) හා පැල්පත් නිවාස දක්නට නොලැබීමද විශේෂ ලක්ෂණයකි.

2004 වර්ෂයේදී ඇති වූ සුනාමි ව්‍යසනයත් සමඟ විදේශාධාර මත ඉදිකරනු ලැබූ නිවාස ව්‍යාපෘති හේතුවෙන් සමස්ථ නිවාස සංඛ්‍යාවෙන් 92% ප්‍රතිශතයක් ස්ථීර නිවාස ලෙස සංවර්ධනය වී ඇත. තවද රජය හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන මඟින් ලබා දෙන ලද මූල්‍යාධාර වෙරළාශ්‍රිත පැවති අර්ධ ස්ථීර නිවාස, ස්ථීර නිවාස බවටත් තාවකාලික නිවාස අර්ධ ස්ථීර නිවාස බවටත් පරිවර්තනය වී ඇත. මේ අනුව ප්‍රදේශයෙහි පවතින මුළු නිවාස සංඛ්‍යාවෙන් නිවාස 404 සංවර්ධනය කළ යුතු

නිවාස ලෙස හඳුනා ගත හැකිවේ. කෙරමිණිය, විලේගොඩ හා තල්ගස්ගොඩ යන ග්‍රාම නිලධාරී වසම්හි වැඩි පිරිසක් අඩු ආදායම්ලාභී රැකියා නියුක්තිකයන් ලෙස මෙම නිවාස වල පදිංචි වී සිටීම හේතුවෙන් නිවාස සංවර්ධනය කර ගැනීමට අපහසු වී ඇති බව පැහැදිලි වේ.

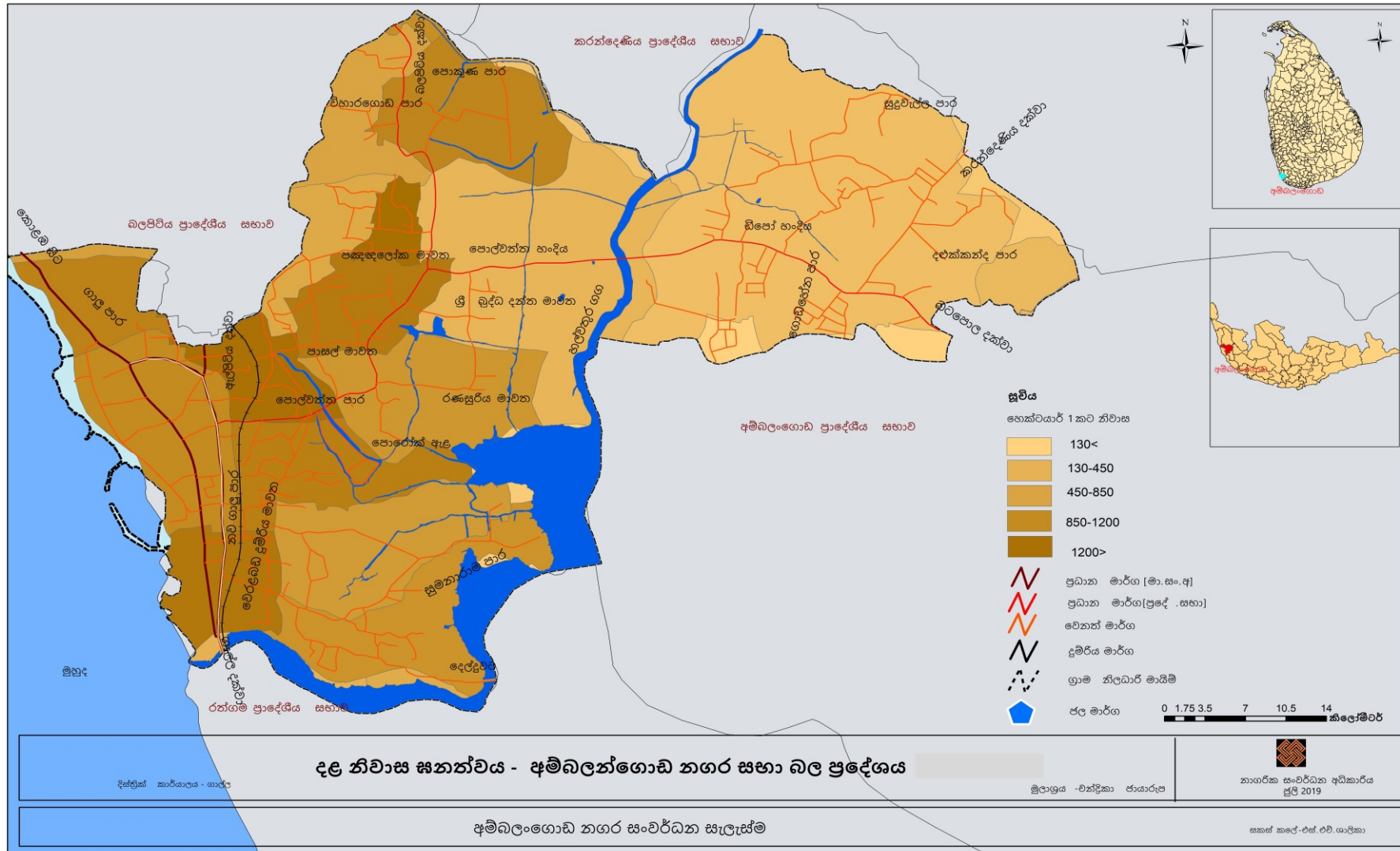
රූපය 16 : නිවාස වර්ගීකරණය 2011 - 2021

මූලාශ්‍රය: ජන හා නිවාස සංගණනය තොරතුරු - 2011 -2021

සිතියම 5: නිවාස ඝනත්වය- අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශ

ජල සම්පාදනය

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ 90% ක් පමණ ජල අවශ්‍යතාවය සපුරා ගනු ලබන්නේ ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් වන අතර, ඉතිරි 10% ප්‍රමාණය ළිං ජලය මඟින් තම අවශ්‍යතා සපුරා ගනී. ගිං ගඟ ජල මූලාශ්‍රයෙන් ලබා ගන්නා ජලය බද්දේගම ජල පවිත්‍රාගාරයේ පිරිසිදු කිරීමෙන් අනතුරුව කළුබඩුමුල්ල පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානයෙන් ප්‍රදේශය පුරා බෙදා හැරේ.

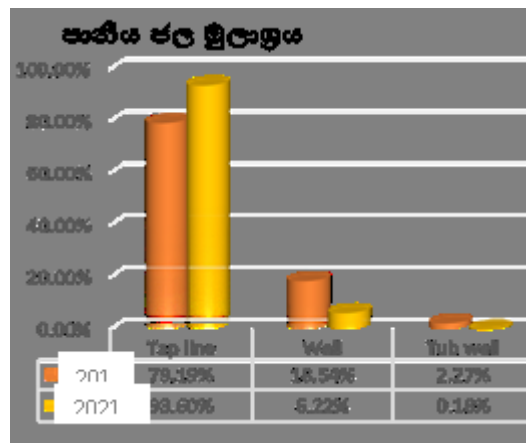
අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයෙහි නල ජලය ලබා ගැනීමේ ප්‍රධානතම මූලාශ්‍රය ගිං ගඟ වන අතර, ගිංගඟ ජල යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ජාතික ජල සම්පාදන මණ්ඩලය මඟින් බද්දේගම ජල පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය ඔස්සේ ලබා දෙන නල ජලය කළුබඩුමුල්ලේ පිහිටි ජල ටැංකියට ලබා දෙන අතර එමඟින් ප්‍රදේශය පුරා බෙදා හැරීම සිදු කරයි. 2011 වර්ෂයේ පැවති මුළු නිවාස සංඛ්‍යාවෙන් නිවාස ඒකක 4454ක් හෙවත් 89.64% ප්‍රතිශතයක් සඳහා නල ජල පහසුකම් ලබා දී ඇත. 2019 වර්ෂය වන විට 93.6% ප්‍රතිශතයක් නල ජලය පහසුකම ලබා දී ඇත.

තවද 2019 වර්ෂයේ මුළු නිවාස ඒකක ප්‍රමාණයෙන් 7% ක ප්‍රතිශතයක් ළිං ජලය සහ වෙනත් ක්‍රම උපයෝගී කර ගනිමින් ජල අවශ්‍යතාවය සපුරා ගෙන තිබේ.

රූපය 18: පානීය ජල සැපයුම - 2021

රූපය 17 : වර්තමාන ජල සැපයුම් බෙදාහැරීම

මූලාශ්‍රය: සම්පත් පැතිකඩ, අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය, 2021

විදුලි සැපයුම

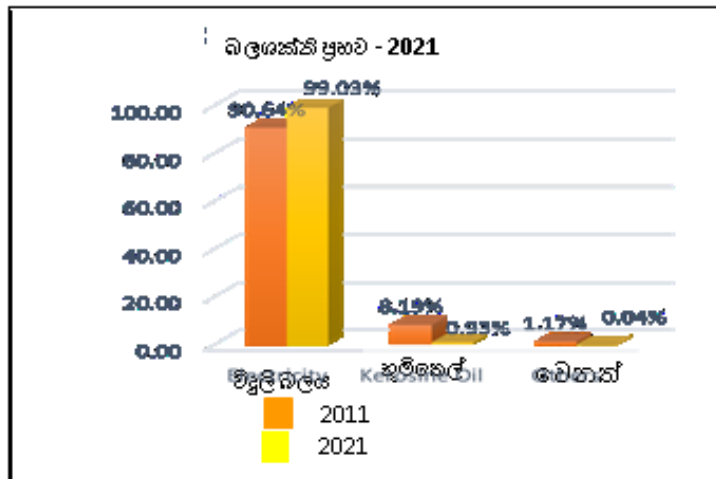
අම්බලන්ගොඩ නගර සහ සීමාව තුළ සියළුම ප්‍රදේශයන් ආවරණය වන පරිදි විදුලි සම්බන්ධතා විලේගොඩ සහ සීනිගොඩ ප්‍රදේශයේ පිහිටි ලංකා විදුලි (පෞද්ගලික) සමාගම සහ විදුලිබල මණ්ඩලයේ මධ්‍යස්ථාන මඟින් ලබා දී ඇත.

වගුව 9 : විදුලි බල පහසුකම් - 2021

ග්‍රාම නිලධාරී වසම්	නිවාස		එකතුව
	විදුලිය සහිත	විදුලිය රහිත	
මහ අම්බලන්ගොඩ	474	09	483
හිරේවත්ත	368	02	370
කරිත්තකන්ද	309	02	311
විලේගොඩ	414	01	415
පනියන්දුව	370	08	378
පටබැඳිමුල්ල	480	03	483
පොල්වත්ත	381	03	384
කළුවඩුමුල්ල	337	02	339
කෙරමිණිය	447	07	454
පෝරඹ	399	04	403
තල්ගස්ගොඩ	626	06	632
ඕකන්ද	161	01	162
හෙප්පුමුල්ල	228	04	232
	4994	52	5046

මූලාශ්‍රය - ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය - අම්බලන්ගොඩ - 2021

රූපය 19 : විදුලි බල සැපයුම - 2021

මූලාශ්‍රය:සමිපත් පැතිකඩ, අම්බලන්ගොඩ ප්‍රා ස, 2021

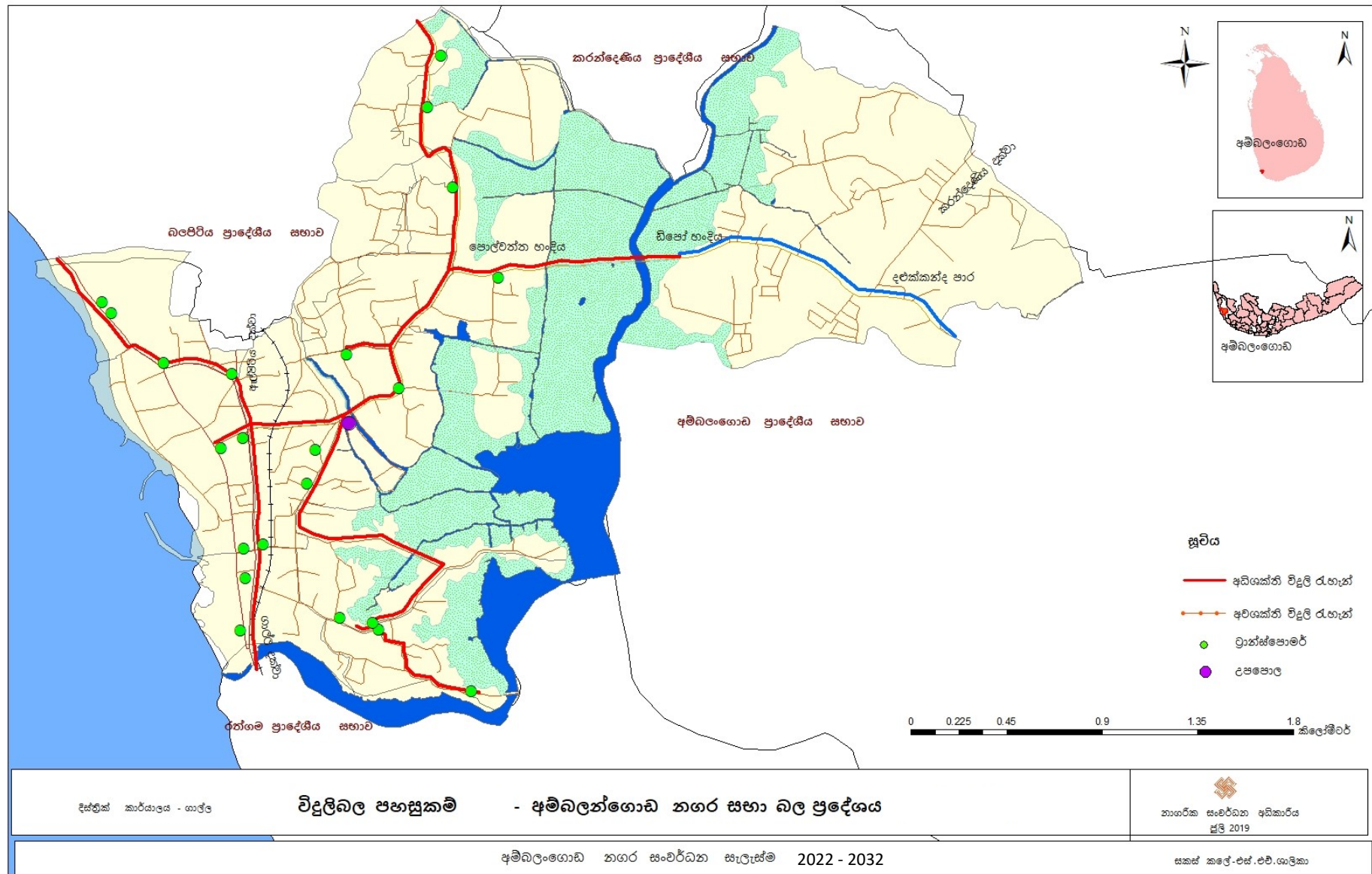
නගර සහා බල ප්‍රදේශය තුළ විදුලි සැපයුම පිළිබඳ තොරතුරු වගු අංක 09 මගින් ඉදිරිපත් කර ඇත. විදුලි බලය සහිත නිවාස සංඛ්‍යාව 4994 ක් වන අතර, විදුලිය රහිත නිවාස 52 කි. එනම් මුළු නිවාස සංඛ්‍යාවෙන් 99% ක් සඳහාම විදුලි බල පහසුකම් පවතියි.

විදුලිය බෙදා හැරීම පිළිබඳ සළකා බැලීමේදී ලංකා විදුලි (පොද්ගලික) සමාගම යටතේ අම්බලන්ගොඩ නගරයට අයත් බල ප්‍රදේශය තුළ ට්‍රාන්ස් පෝමර් 28 ක්ද, විදුලි බල මණ්ඩලය යටතේ ට්‍රාන්ස්පෝමර් 05 ක්ද ස්ථානගත වී ඇති අතර නගරයේ අඩු වෝල්ටීය තාවයකින් යුතු ප්‍රදේශ දක්නට නොමැති අතර, විදුලිය සපයා ඇති රැහැන් වල දිග කි. මී. 7. 2 වේ. එමෙන්ම ඉදිරි සංවර්ධන කටයුතු සඳහා ප්‍රමාණවත් ධාරිතාවයක් පවතින බව විදුලි සමාගම ප්‍රකාශ කරන ලදී. (සිතියම් අංක 10)

සිතියම 6:විදුලිබල පහසුකම් - අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය

දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය - ගාල්ල

විදුලිබල පහසුකම් - අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය
ජූලි 2019

අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2022 - 2032

සකස් කලේ - එස්.එම්.ශාමුකා

සෞඛ්‍ය පහසුකම්

අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශයේ ජනතාවට සෞඛ්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමට ඇති ප්‍රධානතම සෞඛ්‍ය මධ්‍යස්ථානය පොල්වත්ත දිසා රෝහලයි. මෙම රෝහලට අමතරව ප්‍රාදේශීය සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලයක් සහ රජයේ බෙහෙත් ශාලාවක් ද පවත්වා ගෙන යන අතර, ඒ මගින්ද ජනතාවට අවශ්‍ය සෞඛ්‍ය පහසුකම් සපයනු ඇත. මීට අමතරව අම්බලන්ගොඩ නගරයට කි. මී. 2.5 උතුරින් බලපිටිය මූලික රෝහලක් කි.මී.16 ක් නැගෙනහිරින් ඇල්පිටිය මූලික රෝහලක් පිහිටා ඇති අතර, එම රෝහල් වල විශේෂඥ වෛද්‍ය සේවා, ශල්‍යාගාර පහසුකම් පවතින බැවින් ප්‍රදේශයේ බහුතර ජනතාවක් බලපිටිය හා ඇල්පිටිය මූලික රෝහල් වෙත ඇදී යාමක් දක්නට ලැබේ. අම්බලන්ගොඩ දිසා වෛද්‍ය රෝහලේ කාර්ය මණ්ඩලය පිළිබඳ විස්තර අංක 10 වගුවෙන් දක්වා ඇති අතර, අම්බලන්ගොඩ රෝහලෙහි නේවාසික (අභ්‍යන්තර) හා බාහිර ප්‍රතිකාර අංශ පවතින අතර, නේවාසික ප්‍රතිකාර සඳහා දෛනිකව රෝගීන් 15 ක් පමණ ප්‍රමාණයක් වාර්තා කරන අතර බාහිර අංශයෙන් ප්‍රතිකාර ලබා ගැනීම සඳහා දිනකට රෝගීන් 190 ක් පමණ රෝහල වෙත පැමිණෙන බව වාර්තා වේ. අම්බලන්ගොඩ දිසා රෝහලේ ඇති වාට්ටු සංඛ්‍යාව 06 කි. ඇඳත් සංඛ්‍යාව 111 කි.

අම්බලන්ගොඩ රෝහල මගින් මාතෘ හා ළමා සායන, පවුල් සෞඛ්‍ය සේවා සායන, බෝවන රෝග මර්ධන සායන, පාසැල් දත්ත පරීක්ෂක සේවය, ළමා පෝෂණය, රජයේ ආයුර්වේද වෛද්‍ය සායන ආදී සේවාවන් සපයනු ලබයි. ඊට අමතරව පෞද්ගලික අංශයේ රෝහල් සේවාවක් ද දක්නට ලැබේ. ජනතාවගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම තුළින් සංවර්ධනයට දායක කර ගත හැකි සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජනතාවක් බිහි කර ගැනීමට හැකියාව ලැබේ.

වගුව 10 : රෝහල් පහසුකම්

කාර්ය මණ්ඩලය	අම්බලන්ගොඩ රෝහල	බටහොළු රෝහල	ආරච්චිකන්ද රෝහල
වෛද්‍ය නිලධාරී	04	01	01
සහකාර වෛද්‍ය නිලධාරී	02	02	02
දත්ත ශෛල්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී	01	01	01
හෙදි නිලධාරී	17	06	05
වෙනත්	24	17	15

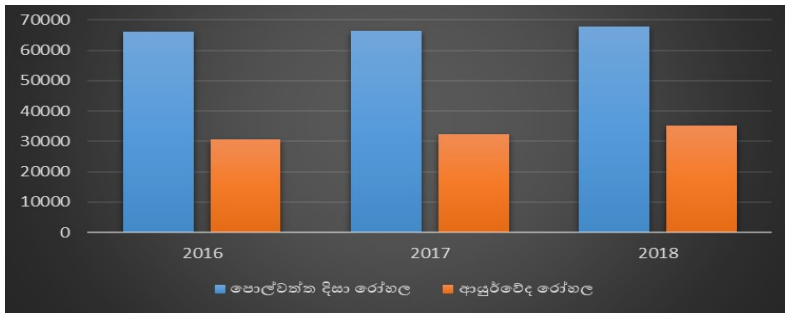
මූලාශ්‍රය - අම්බලන්ගොඩ ආර්ථික පැතිකඩ 2021, දකුණු පළාත් සැලසුම් කාර්යාලය

අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශයේ ජනතාවට සෞඛ්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමට ඇති ප්‍රධානතම සෞඛ්‍ය මධ්‍යස්ථානය පොල්වත්ත දිසා රෝහල සහ අම්බලන්ගොඩ ආයුර්වේද රෝහල. මීට අමතරව කි. මී. 2. 5 දුරින් බලපිටිය මූලික රෝහල කි. මී. 16 දුරින් ඇල්පිටිය මූලික රෝහලක් පිහිටා ඇත. රෝහල් වල විශේෂඥ වෛද්‍ය සේවය, ශල්‍යාගාර පහසුකම් පවතින බැවින් ප්‍රදේශයේ ජනතාව බලපිටිය හා ඇල්පිටිය මූලික රෝහල් වෙත ප්‍රවේශ වේ.

වගුව 11 : සෞඛ්‍ය පහසුකම් - අම්බලන්ගොඩ නගර සභා ප්‍රදේශය

රෝහල	ඇදුන් ප්‍රමාණය	සේවක සංඛ්‍යාව	2018 වර්ෂයේ නේවාසිකව ප්‍රතිකාර ගත් සංඛ්‍යාව
පොල්වත්ත දිසා රෝහල	120	55	1674
ආයුර්වේද රෝහල	16	48	255

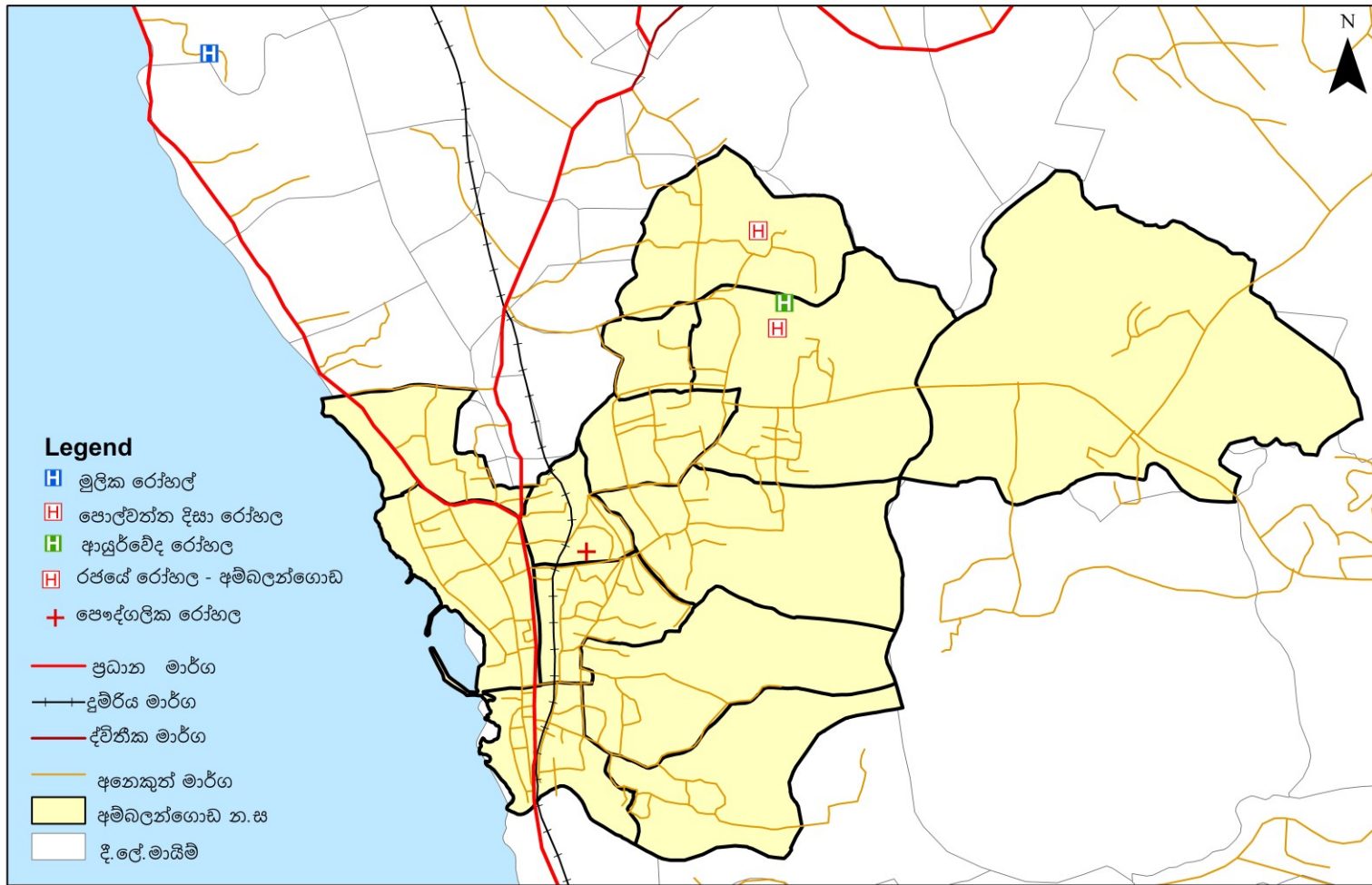
මූලාශ්‍රය:සම්පත් පැතිකඩ, අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සභාව, 2021
රූපය 20 : බාහිර රෝගී අංශයෙන් ප්‍රතිකාර ලබා ගත් සංඛ්‍යාව

මූලාශ්‍රය:සම්පත් පැතිකඩ, අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සභාව, 2021

සිතියම 7: සෞඛ්‍ය පහසුකම් - අම්බලන්ගොඩ නගර සභා ප්‍රදේශය

සි

සෞඛ්‍ය පහසුකම් - අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව
අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2020 - 2030

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

0 0.3 0.6 1.2 Km

සකස් කල දිනය : ඔක්තෝබර් 2019
මූලාශ්‍රය : ගාල්ල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය
සැකසුම : ඔබ්.ජී.ආර්.කුමාරි

ගාල්ල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය

වර්තමාන භූමි පරිහරණ රටාව

භූමි පරිහරණ රටාව අනුව මුළු භූමියෙන් 14% ක් කෘෂි කාර්මික කටයුතු සඳහා වෙන් වී ඇත. කුරුඳු, පොල් හා වී වගාව ඒ අතර ප්‍රධාන වේ. එය හෙක්. 84. 36 ක භූමි ප්‍රමාණයක ව්‍යාප්ත වී ඇත. කුඹුරු වගාව යටතේ වගා කරනු ලබන භූමි ප්‍රමාණය 2011 වර්ෂයේදී 11.28% ප්‍රමාණය සිට 2021 වර්ෂය වන විට 1.49% දක්වා පහත බැස ඇති අතර වගුරු බිම් ප්‍රමාණය 16.44% සිට 21.67% දක්වා වැඩි වී ඇත. මෙයට මූලික හේතුව වී ඇත්තේ කුඹුරු වගා කරන ඉඩම් පුරන් වීමෙන් එම ඉඩම් වගුරු බිම් බවට පත් වීමයි.

ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන කෘෂි වාණිජ බෝගය වන කුරුඳු වගාවෙන් අක්. 01 කින් 500 - 700 කි.ග්‍රෑම් අතර ප්‍රමාණයක් නිෂ්පාදනය කළ හැකි අතර, වර්ෂයකට දෙවතාවක් හෝ තෙවතාවක් අස්වැන්න ලබා ගත හැක. කරන්දෙණිය ප්‍රාදේශීය සභාව තුළ මුළු භූමියෙන් 75% ක් කුරුඳු වගාව සඳහා යොදා ගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ කුරුඳු සඳහා හොඳ ජාත්‍යන්තර වෙළඳ පොළක් පවතින අතර, කුරුඳු කි. ග්‍රෑම් 01 ක් දේශීය වෙළඳ පොළ තුළ රු 2000-4000 ත් අතර මිලකට අලෙවි වන බව කුරුඳු නිෂ්පාදකයින් සඳහන් කරයි.එසේම ලංකාවේ උසස් ප්‍රමිතියකින් යුත් කුරුඳු අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ නිෂ්පාදනය වීමත් කුරුඳු වගාවේ අතුරු නිෂ්පාදන ලෙස කුරුඳු තෙල්, කුරුඳු කුරු, කුරුඳු පොතු වැනි නිෂ්පාදන අධික මිල ගණන් යටතේ අලෙවි කිරීමට හැකි වෙළඳ පොළක් නිර්මාණය වී පැවතීම නිසා, විදේශ විනිමය ඉපයීමේ සුළු අපනයන බෝගයක් වන කුරුඳු වගාව අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ ආර්ථික පදනම සැකසීමේදී කැපී පෙනෙන දායකත්වයක් හිමි කර ගනීයි.

එසේම අම්බලන්ගොඩ නගරයට ආසන්න ප්‍රදේශය වන කරන්දෙණිය ප්‍රාදේශීය සභාව තුළ මුළු වගා බිමෙන් 75% ට වැඩි බිම් ප්‍රමාණයක් කුරුඳු වගාව සඳහා වෙන් වී ඇති බැවින් අම්බලන්ගොඩ නගරය තුළ කුරුඳු එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් බිහිවීමට හේතු සාධක වී ඇත.

එහෙත් අම්බලන්ගොඩ නගරය නාගරීකරණය වීමත් සමඟ කුරුඳු හා පොල් වගා බිම් වල ජනාවාස ව්‍යාප්ත වීම නිෂ්පාදන ඵලදායිතාවය පහත වැටීමට හේතු වී ඇත.තවද කුඹුරු බිම් වල නිසියාකාරව ජලය බැස නොයෑම මත කුඹුරු වගා බිම් ලවණීකරණයට ලක්වීමෙන් වගා කටයුතු සිදු නොකිරීම නිසා පුරන් කුඹුරු බවට පත් වීම මෙන්ම වගා කරන ලද බිමෙන් ප්‍රශස්ථ අස්වැන්න ලබා ගැනීමට බාධා ඇති වී ඇත.

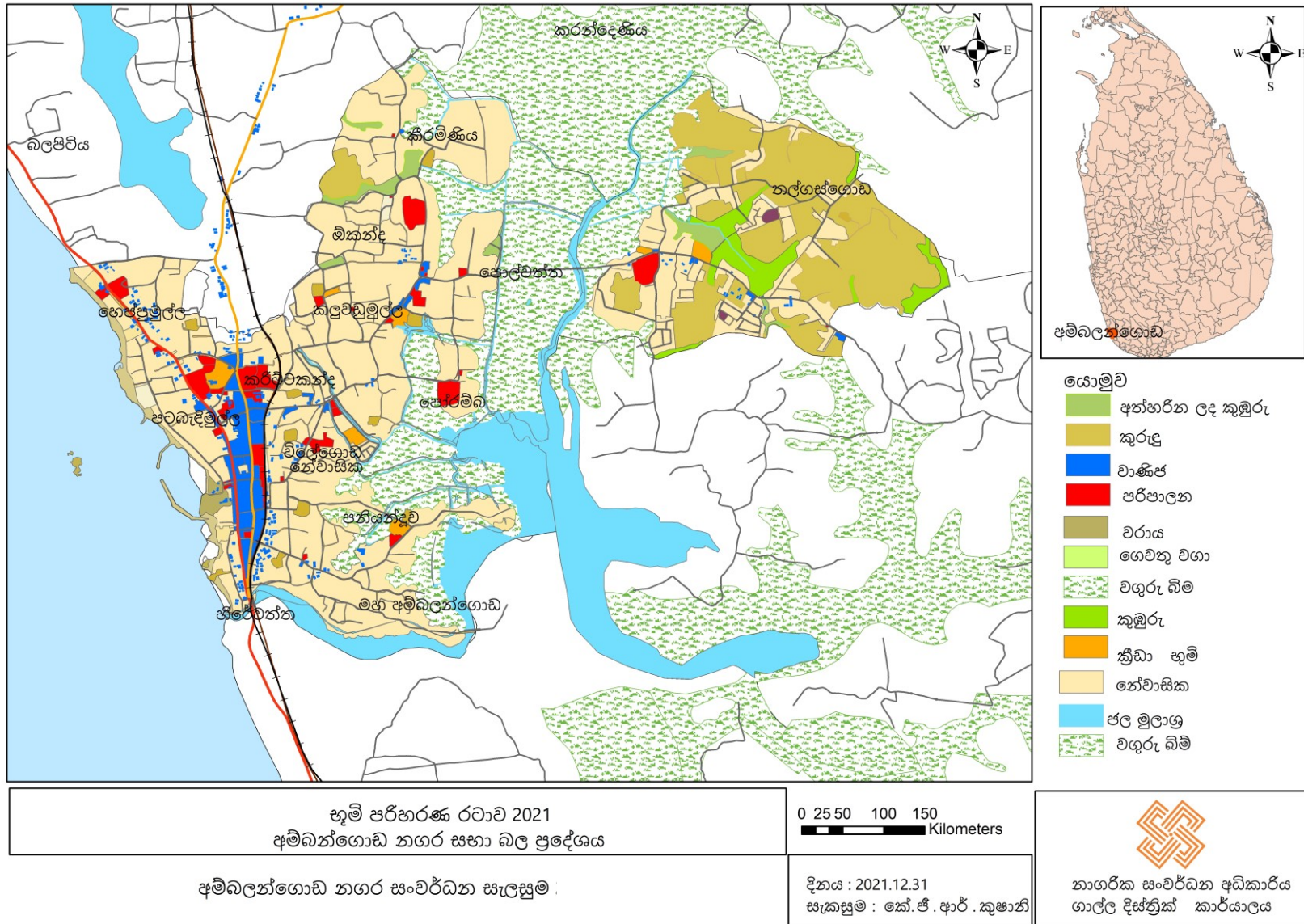

වගුව 12 : භූමි පරිහරණය 2011 -2021

භූමි පරිහරණ රටාව - 2011 & 2021(අම්බලන්ගොඩ න.ස)				
කාණ්ඩය	2011	%	2021	%
නේවාසික	295.52	41.51	319.01	44.80
වාණිජ	13.07	1.84	14.44	2.03
කර්මාන්ත	1.4	0.2	1.52	0.21
ආගමික	8.51	1.19	8.51	1.2
පොදු	22.72	3.19	24.7	3.47
සංචාරක	4.14	0.58	4.59	0.64
මාර්ග	51.59	7.24	58.81	8.26
සුසාන භූමි	2.59	0.36	2.59	0.36
කසල බැහැර කිරීම අංශන	2.83	0.40	0.29	0.04
කුරුඳු	102.63	14.41	12.50	11.85
පොල්	0.28	0.04	0.38	0.05
කුඹුරු	80.28	11.28	10.64	1.49
විවෘත භූමි	9.38	1.32	27.88	3.92
වගුරු බිම්	117.06	16.44	154.28	21.68
Total (ha)	712		712	

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ,2021

සිතියම 8: වර්තමාන භූමි පරිහරණ රටාව - අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය

ඉඩම් වටිනාකම

අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශයේ භූමි පරිහරණ රටාව සහ භෞතික හා සාමාජීය අපරව්‍යුහ පහසුකම් වල ව්‍යාප්තිය අනුව වර්තමාන ඉඩම් වටිනාකම තීරණය වී ඇත. අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ ඉඩම් වටිනාකම ව්‍යාප්ත වී ඇති ආකාරයේ විෂමතාවයක් පවතින බව සඳහන් කළ හැකිය. ප්‍රධාන මාර්ග දෙපස සහ වාණිජ හර ප්‍රදේශයේ ඉඩම් වටිනාකම ඉහළ අගයක් ගනු ලබන අතර, ඉන් බැහැර ප්‍රදේශ වලදී ඉඩම් වටිනාකම ක්‍රම ක්‍රමයෙන් අඩුවීමේ ප්‍රවණතාවයක් පෙන්නුම් කරයි. එනම් ඉඩම් වටිනාකමේ ව්‍යාප්තිය රේඛීය ස්වභාවයක් ගනු ලබන අතර, ඉඩම් වටිනාකම ගලා යාමේ දිශානිතිය අනුව සංවර්ධන දිශාව හඳුනා ගත හැකිය.

වාණිජ හර ප්‍රදේශය වන කඩවීදිය හා නව ගාලු පාර අතර, ප්‍රදේශය අම්බලන්ගොඩ නගරයේ වැඩිම ඉඩම් වටිනාකමක් සහිත ප්‍රදේශය වේ. එම ප්‍රදේශවල පර්චස් එකක වටිනාකම රුපියල් ලක්ෂ 25 - 30 ක් අතර අගයක් ගනු ලබයි. අම්බලන්ගොඩ නගරය අවට ඇති ප්‍රාදේශීය සභා වල වාණිජ කටයුතු සංවර්ධිත මට්ටමක නොපැවතීමත් හම්බන්තොට - කොළඹ මහා මාර්ගයත් දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයත් සහ මාතර - කොළඹ මුහුදුබඩ දුම්රිය මාර්ගයත් නිසා මාර්ග ජාලයේ කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලෙස අම්බලන්ගොඩ නගරය පැවතීම නිසා අභ්‍යන්තර ප්‍රදේශ සමඟ මනා සම්බන්ධතාවයක් ඇති කර ගැනීමට හැකියාව ලැබීම, ජනප්‍රිය පාසැල් වාණිජ හා මූල්‍ය ආයතන නාගරික හර ප්‍රදේශයට ඒකරාශී වී තිබීම හා අනෙකුත් පොදු අපරව්‍යුහ පහසුකම් අපහසුතාවයකින් තොරව ලබා ගැනීමට හැකියාව ලැබීමත් නිසා මෙම ප්‍රදේශයේ ඉඩම් වාණිජ කටයුතු වලට යොදා ගැනීම සඳහා ප්‍රදේශයේ මෙන්ම ප්‍රදේශයෙන් පිටතද හොඳ ඉල්ලුමක් පවතියි. වාණිජ හර ප්‍රදේශය වාණිජ හා සේවා කටයුතු සඳහා අවිධිමත් ලෙස දැනටමත් සංවර්ධනය වී ඇති බැවින් පවත්නා අඩු බිම් ප්‍රමාණය සඳහා විශාල ආයෝජකයින් ප්‍රමාණයක් ඉල්ලුම් කිරීම නිසා ඉඩම් වටිනාකම ඉතා ඉහළ අගයක් ගෙන ඇත.

එමෙන්ම ධර්මාශෝක විද්‍යාලය , දේවානන්ද විද්‍යාලය, කුලරත්න විද්‍යාලය සහ ප්‍රජාපතී බාලිකා විද්‍යාලය යන පාසැල් කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් ජනප්‍රිය පාසැල් සඳහා ළමුන් ඇතුළත් කිරීම ඉලක්ක කර ගනිමින් මෙම පාසැල් පිහිටි පටබැඳුම්ලල සහ විලේගොඩ යන ප්‍රදේශ වලට පදිංචිය සඳහා පැමිණෙන ජන සංඛ්‍යාව ඉහළ ගොස් ඇත. එසේ පැමිණීම නිසා නේවාසික භාවිතය සඳහා ඉඩම්වලට ඇති ඉල්ලුම ඉහළ යාම මත මෙම ප්‍රදේශවල ඉඩම්වටිනාකම පර්චස් එකක් රුපියල් ලක්ෂ 18-25 ක් අතර අගයක් ගනු ලබයි.

තවද පෝරඹ, විලේගොඩ වැනි වාණිජ හර ප්‍රදේශයට ආසන්නව පිහිටා ඇති ප්‍රදේශ වලද ඉඩම් වටිනාකම පර්චස් එකක් රුපියල් ලක්ෂ 7-8 ක් අතර අගයක් ගනු ලබයි. වාණිජ හර ප්‍රදේශයේ පවත්නා ඉඩම් හිඟය නිසාත් වාණිජ කටයුතු අභ්‍යන්තර ප්‍රදේශවලට ව්‍යාප්ත වෙමින් පැවතීම නිසාත් ඉහත සඳහන් ප්‍රදේශ වලද ඉඩම් මිළෙහි ඉහළ යාමක් හඳුනා ගත හැකිය.

ඉහත සඳහන් ප්‍රදේශ හැරුණු විට සෙසු ප්‍රදේශ වල ඉඩම් වටිනාකම රුපියල් 250,000 -300,000 ක් අතර අගයක් පවතින බව සඳහන් කළ හැකිය. ප්‍රදේශය පුරා පැතිරුණු මාර්ග ජාලයක් පැවතියත් එම මාර්ග පුළුල් නොවීම හා අඩු පහසුකම් සහිත මාර්ග වීමෙන් අනෙකුත් පොදු පහසුකම් ව්‍යාප්ත නොවීමෙන් තේවාසික කටයුතු බහුල වීමත් හා ප්‍රදේශයේ ඉඩම් ප්‍රමාණවත් තරම් පැවතීමත් යන සාධක මත ඉහත ප්‍රදේශවල ඉඩම් වටිනාකම වාණිජ හර ප්‍රදේශවලට වඩා අඩු අගයක් ගනු ලබයි. 2004 වර්ෂයට පෙර මෙම ප්‍රදේශවල රු.10,000-20,000 ක් අතර පැවති ඉඩම් වටිනාකම රු.50,000-150,000 ක් දක්වා අගයකින් ඉහළ යාමට 2004 වර්ෂයේදී ඇති වූ සුනාමි ව්‍යසනය බලපාන ලද අතර, එහිදී අහස්තර ප්‍රදේශයක් වූ (විශේෂයෙන් තල්ගස්ගොඩ ප්‍රදේශයට) ජනතාව සංක්‍රමණය වීම ඉඩම් මිළ ඉහළ යාමට ප්‍රධාන සාධකයක් ලෙස සඳහන් කළ හැකිය.

අම්බලන්ගොඩ තල්ගස්ගොඩ ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ ඩිපෝ හන්දිය උප නගරයක් ලෙස සංවර්ධනය වෙමින් පවතින අතර, එම ප්‍රදේශයේ ඉඩම් මිළ රු.350,000- රු.400,000 අතර අගයක් ගනියි. සීඝ්‍රයෙන් ජනාවාස වෙමින් පවතින මෙම ප්‍රදේශයේ ඉඩම් සඳහා ඇති ඉල්ලුම බටපොල - කරන්දෙණිය, අම්පෙගම වැනි බාහිර ප්‍රදේශ වලින් වීම ද විශේෂත්වයකි. ඒ අනුව අම්බලන්ගොඩ නගරයෙන් ලබා ගත හැකි වාණිජ හා සේවා පහසුකම් ලබා ගැනීම ප්‍රදේශයට පැමිණෙතැයි අපේක්ෂිත ජන සංඛ්‍යාව නිසා අනාගතයේ ඉඩම් සඳහා ඇති ඉල්ලුම තව තවත් ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළ හැකිය. එය ප්‍රදේශයේ ඉඩම් වටිනාකම ඉහළ යාම කෙරෙහි සෘජුවම බලපානු ලබයි.

ඉඩම් අයිතිය

වගුව 13 : ඉඩම් අයිතිය

ඉඩම් අයිතිය	ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර්	මුළු භූමියේ (ප්‍රතිශතය)
රජයේ රක්ෂිත ඉඩම්	87.63	12.31
නගර සභා ඉඩම්	20.29	2.85
සිත්තක්කර (පෞද්ගලික)	604.08	84.84
එකතුව	712.00	100.00

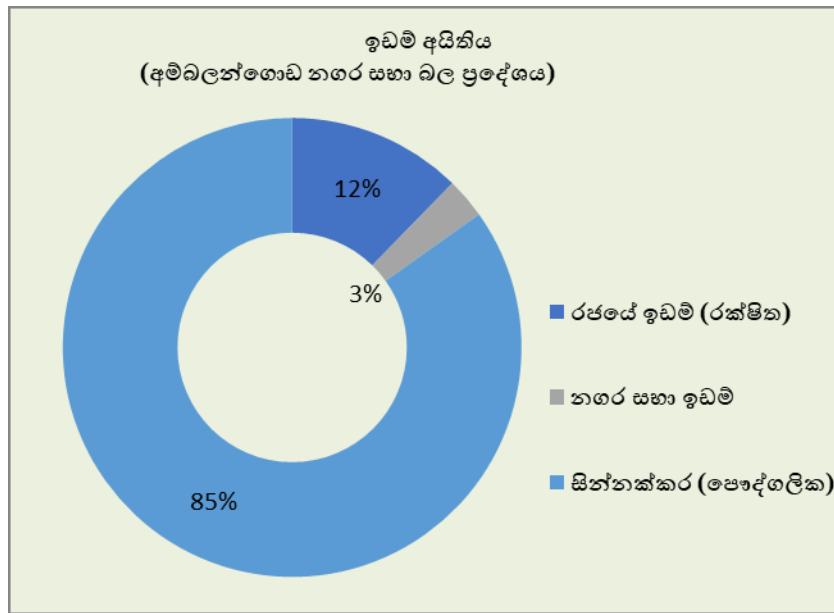
මූලාශ්‍රය - වත්කම් පිළිබඳ වාර්තාව (2021) අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව

ඉහත සඳහන් වගුවට අනුව අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයට අයත් මුළු භූමියෙන් 84.84% ක් සින්නක්කර අයිතිය යටතේ පවතියි. රජයේ රක්ෂිත සහ නගර සභාව සතු ඉඩම් ප්‍රමාණය 12.31% කි. අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශය තුළ රජයේ රක්ෂිත හැරුණු විට රජය සතු ඉඩම් (ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාවට අයත්) නොමැත. රජය සතු ඉඩම් නොමැති වීම සහ සින්නක්කර ඉඩම් ප්‍රමාණය වැඩි වීම ප්‍රදේශයේ ඉඩම් මිළ ඉහළ යාමට හේතු වී ඇත. මුළු භූමියෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් සින්නක්කර අයිතිය මත පැවතීම නිසා ඉඩම් ගැටළු අවම වීමද කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයක් ලෙස සඳහන් කළ හැකිය.

ප්‍රදේශයේ පළාත් පාලන ආයතනය වන අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව සතුව මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 2.85% ක බිම් ප්‍රමාණයක් පවතින අතර, එම ඉඩම් නිවාස ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම ක්‍රීඩා පිටි සහ ප්‍රජා පහසුකම් සැපයීම වැනි සංවර්ධන කටයුතු සඳහා දැනටමත් වෙන් කර ඇත. තවද විශේෂයෙන්ම ප්‍රදේශයේ හෙක්. 01 ට වැඩි ඉඩම් අනුබෙදුම් කිරීමේදී මාර්ග හැර ඉතිරි භූමි ප්‍රමාණයෙන් 10% ක බිම් ප්‍රමාණයක් නගර සභාවට ලබා දෙන අතර, එම ඉඩම් පොදු කටයුතු සඳහා යොදා ගත හැක. තවද තල්ගස්ගොඩ ප්‍රදේශයේ සංවර්ධනය නොකළ (හල්වතුර වගුරු බිම) ඉඩම් නගර සභාව සතුව පවතින අතර, ඒවා අම්බලන්ගොඩ නගරය සංවර්ධනය කිරීමේදී සම්පත් සාධක ලෙස භාවිතා කිරීමට හැකියාව ඇති බව සඳහන් කළ හැකිය.

රජයේ රක්ෂිත ලෙස ඇළ මාර්ග, මාර්ග රක්ෂිත, වෙරළ රක්ෂිත සහ අභය භූමි මාදම්පා ගඟ (හල්වතුර ඇළ) රක්ෂිතය සඳහන් කළ හැකිය. නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය යටතට පවරා ගෙන නගර සභාව වෙත භුක්තිය ලබා දී ඇති අතර, අක්කර 238 කින් සමන්විත හල්වතුර පහත්බිම් ප්‍රදේශයද මෙම මාදම්පා ගඟ රක්ෂිතයට අයත් වේ. ඇළ මාර්ග රක්ෂිත වෙරළ රක්ෂිත සහ මාර්ග රක්ෂිත සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා යොදා ගැනීමට හැකියාවක් පවතින අතර මාදම්පා ගඟ රක්ෂිතය අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශය සංවර්ධනයේදී සම්පත් ලෙස යොදා ගත හැකිය.

රූපය 21 : ඉඩම් අයිතිය

මූලාශ්‍රය: ආර්ථික පැතිකඩ, සැලසුම් අංශය, අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව, 2020

පාරිසරික සංවේදී කලාපයක් ලෙස පිහිටා ඇති මෙම රක්ෂිත ආරක්ෂා කර ගනිමින් පරිසර සංවේදී ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා යොදා ගැනීමේ හැකියාව ඇත. එමඟින් අභ්‍යන්තර ප්‍රදේශ සංවර්ධනය දෙස විදේශ සංචාරක කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා ජනතාවගේ ජීවන මට්ටම උසස් කරලීමට හැකියාව ඇත.

ප්‍රදේශයේ පවතින රජයේ ඉඩම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා යොදා ගැනීමට වෙන් කර ගැනීම පහසු වුවත් අම්බලන්ගොඩ නගරයේ රජයේ ඉඩම් අඩු ප්‍රතිශතයක් පැවතීම නගර සංවර්ධනයේදී ගැටළු ඇති වීමට හේතු වේ.

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ඉඩම් අයිතියෙන් 83% ක් පොද්ගලික සින්තක්කර ඉඩම් වන අතර, පොද්ගලික ඉඩම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා අත්පත් කර ගැනීමේදී විශාල වන්දි මුදල් ගෙවීමට සිදු වන බැවින් ඒ සඳහා විශාල ප්‍රාග්ධනයක් දැරීමට වේ.

අධ්‍යාපන පහසුකම්

අම්බලන්ගොඩ නගර සීමාවෙන් බැහැර ප්‍රදේශ වලින් විශාල පිරිසක් අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා අම්බලන්ගොඩ නගරයට පැමිණේ. බල ප්‍රදේශය තුළ ජාතික පාසැල් 02 ක් ද මහා විද්‍යාල 03 ක් ද ප්‍රාථමික විද්‍යාල 02 ක් ද ඇත. අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ගුරු ශිෂ්‍ය අනුපාතය 1: 33 කි. රජයේ පාසැල් වලට අමතරව ලියාපදිංචි පුද්ගලික අධ්‍යාපනික ආයතන 18 අම්බලන්ගොඩ නගරය තුළ පවතී. ද්විතීක අධ්‍යාපන පහසුකම් සැලසීමට අවශ්‍ය විවෘත විශ්ව විද්‍යාල ශාඛාවක් හල්වතුර ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇති බැවින් එය කලාපීය ලෙස වැදගත් වේ. එමඟින් සිසුන් 500 ට පමණ අධ්‍යාපන ඩිප්ලෝමා, අධ්‍යාපන පරිපාලන, ඉංග්‍රීසි ඩිප්ලෝමා නීති ප්‍රවේශ වැනි තෘතීය අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍ර සඳහා ප්‍රවේශ වීමට ඉඩ ප්‍රස්ථා ඇත. රජයේ පාසැල් වලට අමතරව ලියාපදිංචි පුද්ගලික අධ්‍යාපනික ආයතන 18 ක් අම්බලන්ගොඩ නගරය තුළ අධ්‍යාපන කටයුතු වල යෙදී ඇත. ද්විතීක අධ්‍යාපන පහසුකම් සැලසීමට අවශ්‍ය විවෘත විශ්ව විද්‍යාල ශාඛාවක් නගරයේ පිහිටා ඇති බැවින් එය කලාපීය වශයෙන් වැදගත් ස්ථානයක් හිමි වීමට හේතු වී ඇත.

වගුව 14 : අම්බලන්ගොඩ නගර සීමාව තුළ පිහිටා ඇති පාසැල්

පාසලේ නම	ග්‍රාම නිලධාරී වසම	ශ්‍රේණිය	ජාතික/ කලාප	ගුරුවරු සංඛ්‍යාව	ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව	සිසු ගුරු අනුපාතය
ධර්මාශෝක විද්‍යාලය	පටබදිමුල්ල	1AB	ජාතික	176	5699	1 : 32
දේවානන්ද විද්‍යාලය	පටබදිමුල්ල	1 AB	ජාතික	114	3911	1 : 34
ප්‍රජාපති ගෝතමී විද්‍යාලය	විලේගොඩ	1 AB	කලාප	81	3132	1 : 34
කුලරත්න විද්‍යාලය	පොල්වත්ත	1 AB	කලාප	81	3132	1 : 38
ගාමිණී විද්‍යාලය	කලුවඩුමුල්ල	2	කලාප	10	124	1 : 12
බුද්ධධර්ම විද්‍යාලය	පොල්වත්ත	3	කලාප	14	532	1 : 38

මූලාශ්‍රය: අධ්‍යාපන කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය, 2019

වගුව 15: පාසැල් වල භෞතික සම්පත් වර්ගීකරණය

පාසැල් නම	විද්‍යාගාරය	පුස්තකාලය	ක්‍රීඩා පිටි	IT විද්‍යාගාර	ඡලය	විදුලිය
ගා/දේවානන්ද විද්‍යාලය	ඇත	ඇත	නැත	ඇත	ඇත	ඇත
ගා/ධර්මාශෝක විද්‍යාලය	ඇත	ඇත	නැත	ඇත	ඇත	ඇත
ගා/ ගාමිණී විද්‍යාලය	නැත	නැත	ඇත	ඇත	ඇත	ඇත
ගා/ප්‍රජාපති ගෝතමී බාලිකා විද්‍යාලය	ඇත	ඇත	නැත	ඇත	ඇත	ඇත
ගා/පොල්වත්ත ශ්‍රී බුද්ධදත්ත විද්‍යාලය	නැත	නැත	නැත	ඇත	ඇත	ඇත
ගා/පී ද එස් කුලරත්න ම. වි.	ඇත	ඇත	නැත	ඇත	ඇත	ඇත

මූලාශ්‍රය - පාසැල් පිළිබඳ වාර්තාව - 2010 කලාප කාර්යාලය අම්බලන්ගොඩ

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පාසැල් වල පහසුකම් පිළිබඳ සළකා බැලීමේදී ක්‍රීඩා පහසුකම් අවම මට්ටමක පැවතීම විශේෂත්වයකි. අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පාසැල් වල තොරතුරු තාක්ෂණ විද්‍යාගාර පහසුකම් හා යටිතල පහසුකම් ප්‍රශස්ථ මට්ටමක පවතින බව සඳහන් කළ හැකිය. නගරයේ පෙර පාසැල් අධ්‍යාපනය සඳහා පෙර පාසැල් 08 ක් නගර සභාව මගින් ද, පෞද්ගලික අංශය මගින් පෙර පාසැල් 06 ක් ද පවත්වා ගෙන යනු ලබන බැවින් මූලික අධ්‍යාපන සේවා ඉටු කරන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස අම්බලන්ගොඩ නගරය පත්ව ඇත.

සේවා නියුක්තිය

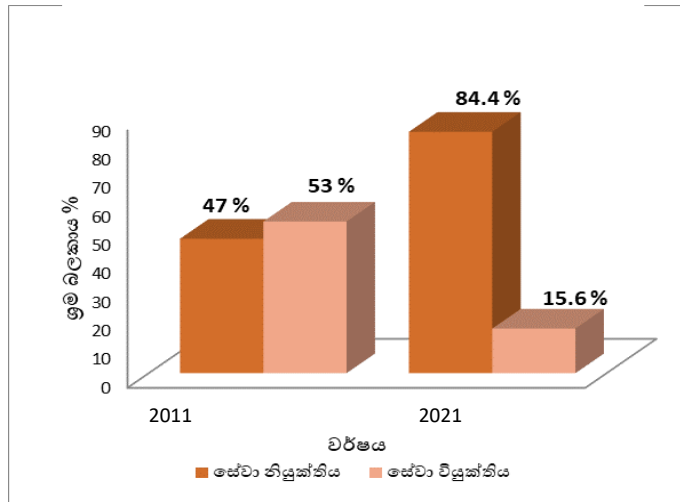
දැනුම, කුසලතාවය සහ පලපුරුද්ද සහිත මානව සම්පත (ප්‍රදේශයේ ජීවත් වන මුළු ජන සංඛ්‍යාවෙන් 94% ක් අ. පො. ස. (සා. පෙළ) දක්වා හෝ ඉන් ඉහළට අධ්‍යානය ලැබූ මානව සම්පතක් අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ජීවත් වීම) අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ ආර්ථික ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කිරීමේ ප්‍රධාන සාධකය වේ. වසර 10 ක් තුළ එනම් 2011 හා 2021 වර්ෂයන්හි අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ සේවා නියුක්තියන්ගේ ස්වභාවය වගු අංක 17 මගින් දැක්වේ

වගුව 16 : සේවා නියුක්තිය 2011 හා 2021

ශ්‍රම බලකාය	2011	ප්‍රතිශතයක් ලෙස %	2021	ප්‍රතිශතයක් ලෙස %
සේවා නියුක්තිය	5851	47	10,240	84.4
සේවා වියුක්තිය	6593	53	1886	15.6
එකතුව	12,444	100	12,126	100

ප්‍රස්ථාර අංක : සේවා නියුක්තිය 2011 - 2021 (අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය)

රූපය 22: සේවා නියුක්තිය

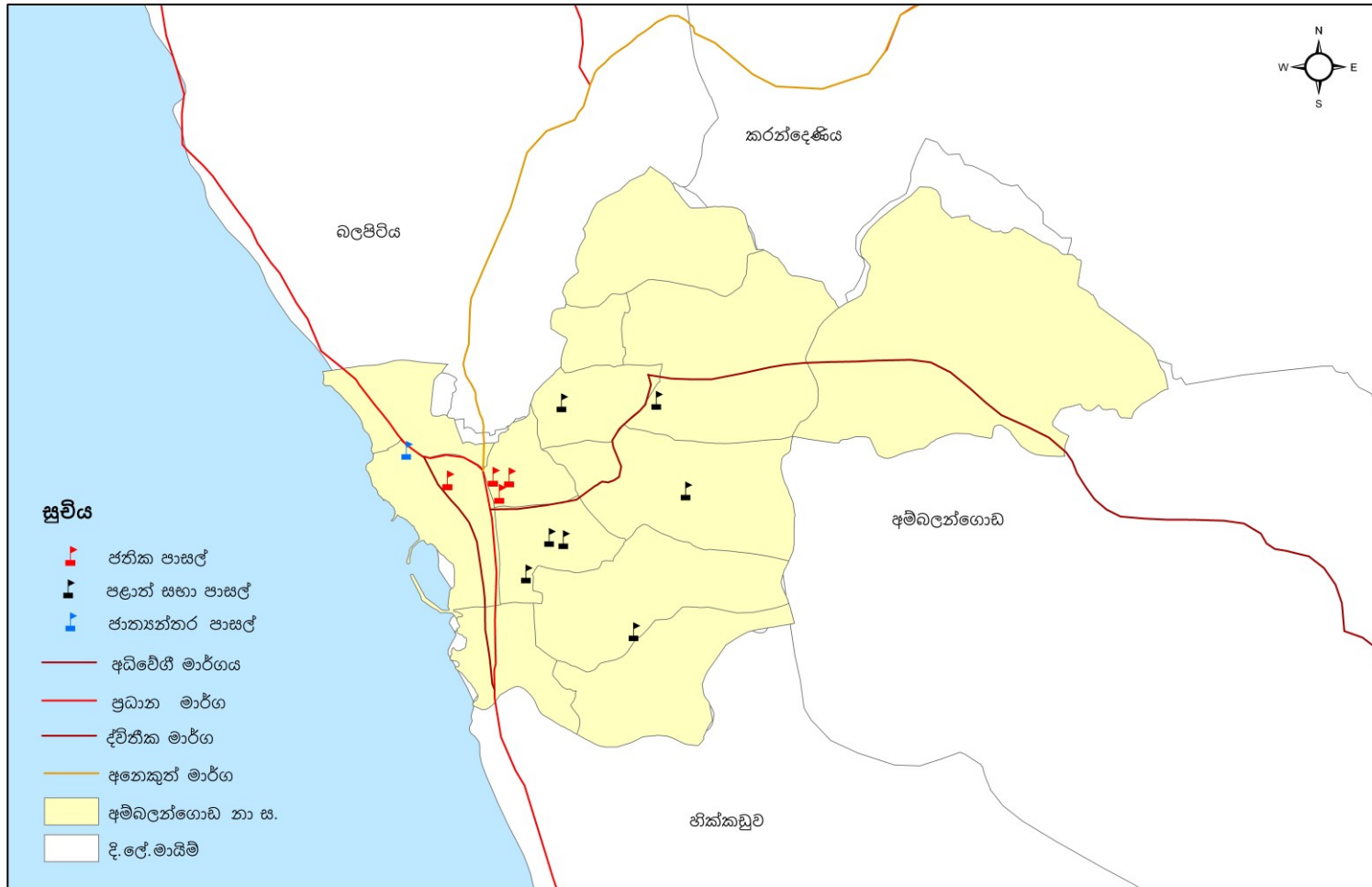

මූලාශ්‍රය - ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන වාර්තාව 2011 - 2021, ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

එසේම ශ්‍රම බලකායෙන් වැඩි පිරිසක් උසස් අධ්‍යාපන කටයුතු හා වෙනත් උසස් අධ්‍යාපන පාඨමාලාවන්හි නිරත වී සිටීම මෙන්ම උසස් අධ්‍යාපන නිම කිරීමෙන් පසු අධ්‍යාපන සුදුසුකම් වලට සරිලන රැකියා අවස්ථා නොමැති වීම ද සේවා වියුක්තිය වැඩි වීමට බලපා ඇත.

සිතියම 9: පාසල් ව්‍යාප්තිය - අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය

පාසල් ව්‍යාප්තිය - අම්බලන්ගොඩ නාගරික සභා බල ප්‍රදේශය
අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන සැලැස්ම

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

0 0.75 1.5 3 Km

සකස් කල දිනය: 2019 නොවැම්බර්
යාවත්කාලීන වසර : 2019
මූලාශ්‍රය : ගාල්ල දිස්ත්‍රික්ක
කාර්යාලය න. සං. අඩි
සැකසුම: කේ. ඒ. ආර්. කුමාරි

ගාල්ල
දිස්ත්‍රික්ක
කාර්යාලය

ඝන අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම

නගරයේ දිනකට එකතු වන කැලි කසල ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් 18 - 20 ක් පමණ වන අතර, අපද්‍රව්‍ය බැහැරලීම සඳහා සුදුසු ඉඩමක් නොමැති වීම ගැටළුවකි. නාගරික ප්‍රදේශයේ ජනනය වන අපද්‍රව්‍ය තල්ගස්ගොඩ පිහිටි නගර සභාව සතු ඉඩමකට බැහැර කරලීම සිදු කළ අතර, 2004 වර්ෂයේ ඇති වූ සුනාමි තත්ත්වය හේතුකොට ගෙන අවතැන් වූවන් සඳහා නිවාස ඉදිකිරීමට එම ඉඩමේ කොටසක් භාවිතා කර ඇත. එබැවින් කැලි කසල බැහැර කිරීමට ස්ථිර ස්ථානයක් නොමැති වීම ගැටළුවක් වී ඇති අතර, තාවකාලිකව විසඳුමක් වශයෙන් හල්වතුර වගුරු බිමෙන් කොටසක කසල බැහැර කිරීම සිදු කරයි. රජ්ගම ප්‍රාදේශීය සභාවට අයත් මොන්රෝවියා වත්තේ පිහිටි පිළිසරු ව්‍යාපෘතියට කැලි කසල බැහැර කිරීමට කටයුතු සූදානම් කර ඇත. එහෙත් මේ සඳහා වැය වන ප්‍රවාහන වියදම පළාත් පාලන ආයතනයට ගැටළුවක් බව වාර්තා වී ඇත.

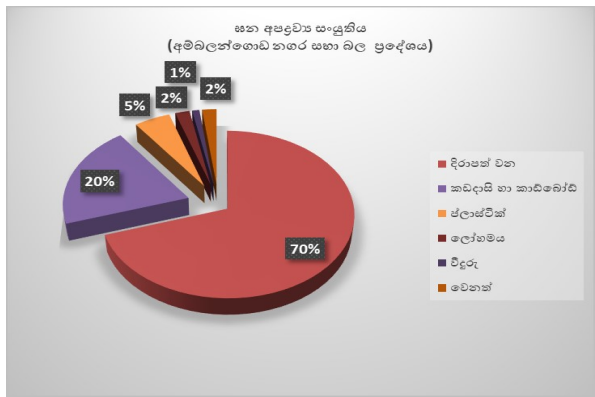
ප්‍රදේශයේ ජනනය වන කැලි කසල නියමිත කාල සටහනකට අනුව දෛනිකව එකතු කිරීම නගර සභාව විසින් සිදු කරයි. මෙසේ ජනනය වන කැලි කසල සංයුතිය පහත පරිදි වේ.

වගුව 17 : ඝන අපද්‍රව්‍ය සංයුතිය

ඝන අපද්‍රව්‍ය වල සංයුතිය	100%
දිරාපත් වන	70%
කඩදාසි හා කාඩ්බෝඩ්	20%
ප්ලාස්ටික්	5%
ලෝහමය	2%
වීදුරු	1%
වෙනත්	2%

මූලාශ්‍රය - අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව, සෞඛ්‍ය අංශය

රූපය 23 : ඝන අපද්‍රව්‍ය වල සංයුතිය

මූලාශ්‍රය : අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව, සෞඛ්‍ය අංශය, 2021

ජලාපවහන පහසුකම් (Drainage)

අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශයේ පොදු ඇළ මාර්ග සහ කාණු පද්ධතිය ක්‍රමවත්ව සකස් කිරීම මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ප්‍රතිපාදන මත නගර සභාවේ සහයෝගයෙන් 2008 වර්ෂයේ සිදු කර ඇත. එම ඇළ මාර්ග නිසියාකාරව නඩත්තු නොකිරීම හේතුවෙන් ගැටළුකාරී තත්ත්වයන් උද්ගත වී ඇත. එමෙන්ම සුළු වාරි මාර්ග යටතට අයත් ඇළ මාර්ග 11 මගින්ද ජලාපවහන කටයුතු සිදුවෙයි. දීර්ඝ කාලයක් තුළ ඇළ මාර්ග ඔස්සේ මාදම්පා ගඟට රැගෙන එන රොන්මඩ ගං පතුලේ තැන්පත් වීම නිසා මාදම්පා ගඟේ ජල ධාරිතාවය අඩු වී ඇත.

ප්‍රදේශය මුළුමනින්ම ආවරණය වන පරිදි මතුපිට කාණු පද්ධතිය නොමැති වීම හා පවත්නා කාණු අවහිර වීම හේතුවෙන් ක්‍රමානුකූලව බැස යාමේ හැකියාවක් නොමැති බැවින් නගරයේ සමස්ථ කාණු පද්ධතිය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කර ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු හා කාණු පද්ධතිය සකස් කිරීම ප්‍රමුඛතාවයෙන් කළ යුතුවේ. එම ප්‍රදේශයේ ජලාපවහනය ක්‍රමවත් කර ස්වාභාවික උපද්‍රව අවම කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

මලාපවහන පහසුකම් (Sewerage)

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ දැනට මධ්‍යගත පොදු මලාපවහන පද්ධතියක් නොමැති අතර ජල මුද්‍රිත වැසිකිලි මඟින් එම කටයුතු සිදු කරයි. නගර මධ්‍යයේ අධික ගොඩනැගිලි ඝනත්වයක් ඇති ප්‍රදේශවල ආරක්ෂිත ටැංකි සහ පූනික වලවල් (Septic tanks and soakage pits) මලාපවහන කටයුතු සඳහා භාවිතා වේ. හික්කඩුව නගර සහා බල ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇති අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිචක්‍රීකරණ ව්‍යාපෘතියට අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශයේ එක් රැස් වන මල අපද්‍රව්‍යයන් ගලී බවුසර් මඟින් ගෙන යනු ලබන බැවින් මල අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම (මලාපවහනය) සම්බන්ධයෙන් ගැටළුවක් නොමැති බව ප්‍රදේශයේ මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක විසින් තහවුරු කරන ලදී.

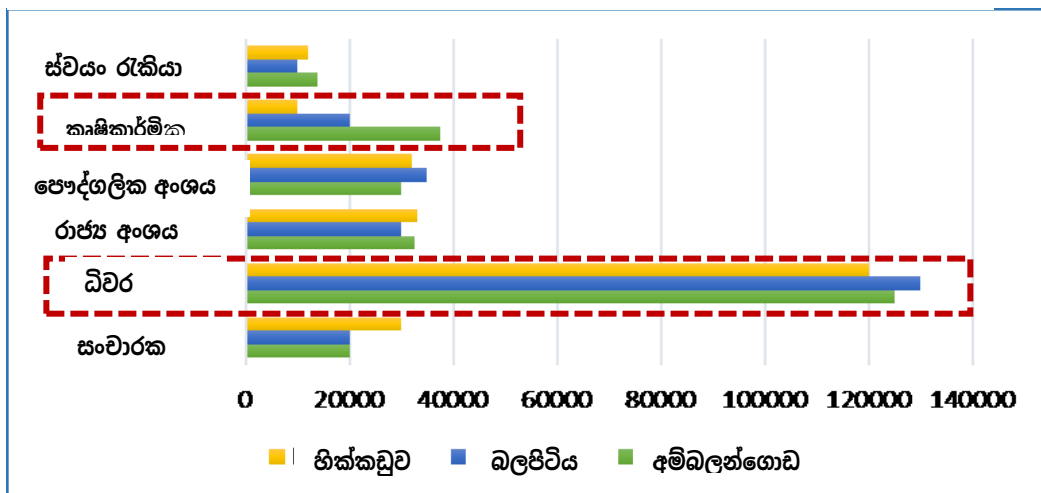

ආර්ථික කටයුතු

ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ගාල්ල නගරයට පමණක් දෙවෙනි වන අම්බලන්ගොඩ නගරය අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශයේ ජීවත් වන ජනතාවටත් ඒ අවට පෝෂක ප්‍රදේශ වල ජීවත් වන ජනතාවටත් වාණිජ හා සේවා සපයන ප්‍රධානතම මධ්‍යස්ථානය ලෙස සඳහන් කළ හැකිය.

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයට අදාල සම්පත් පැතිකඩ - 2020 අනුව 68.98% ක් පමණ වන ජනගහනය මසකට ලබන ආදායම රු: 20,000 පමණ වේ. මෙම ප්‍රදේශයේ ආදායම් මට්ටම සළකා බැලීමේදී වැඩිම ආදායමක් ධීවර අංශයෙන් වන අතර, එය මාසික ආදායම රු: 125, 000/= ක් වේ. කුරුඳු කර්මාන්තයේ නියුක්තිකයෙකුගේ මාසික ආදායම රු: 30,000/= ක් වේ. ඒ අනුව ධීවර හා කුරුඳු වගාව අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

රූපය 24 :සාමාන්‍ය ආදායම් තත්වයන් - අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශ

මූලාශ්‍රය : සම්පත් පැතිකඩ අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව - 2021

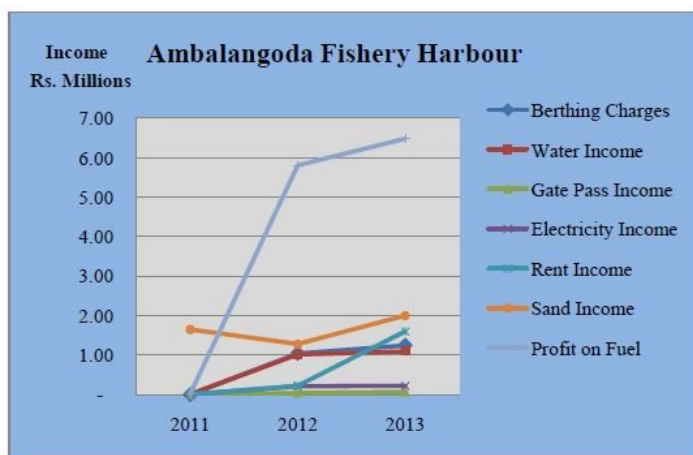
අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ පවතින ආර්ථික ක්‍රියාවලිය සැලකීමේදී කෘෂිකාර්මික අංශයෙන් දායකත්වය වැදගත් වේ. භූමි පරිහරණ රටාව අනුව මුළු භූමියෙන් 13.39% ක් කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා වෙන් වී ඇති බව පෙනී යයි. කුරුඳු, පොල් සහ වී වගාව ඒ අතර ප්‍රධාන වේ. කුරුඳු වගාව හෙක්. 84.36 කට ව්‍යාප්ත වී ඇත. ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන කෘෂි වාණිජ බෝගය වන කුරුඳු වගාවෙන් අක්. 01 කින් කි.ග්‍රෑ. 500-700 ත් අතර ප්‍රමාණයක් නිෂ්පාදනය කළ හැකි අතර, වර්ෂයකට දෙවතාවක් හෝ තෙවතාවක් අස්වැන්න ලබා ගත හැකිය. ශ්‍රී ලංකාවේ කුරුඳු සඳහා හොඳ ජාත්‍යන්තර වෙළඳ පොළක් පවතින අතර, කුරුඳු කි. ග්‍රෑම් 01 ක් දේශීය වෙළඳ පොළ තුළ රු 2000-4000 ත් අතර මිලකට අලෙවි වන බව කුරුඳු නිෂ්පාදකයින් සඳහන්

කරයි.එසේම ලංකාවේ උසස් ප්‍රමිතියකින් යුත් කුරුඳු අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ නිෂ්පාදනය වීමත් කුරුඳු වගාවේ අතුරු නිෂ්පාදන ලෙස කුරුඳු තෙල්, කුරුඳු කුරු, කුරුඳු පොතු වැනි නිෂ්පාදන අධික මිළ ගණන් යටතේ අලෙවි කිරීමට හැකි වෙළඳ පොළක් නිර්මාණය වී පැවතීම නිසා, විදේශ විනිමය ඉපයීමේ සුළු අපනයන බෝගයක් වන කුරුඳු වගාව අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ ආර්ථික පදනම සැකසීමේදී කැපී පෙනෙන දායකත්වයක් හිමි කර ගනියි. ප්‍රධාන වශයෙන් වී සහ පොල් වගාවන් සඳහායොදා ගනු ලබන භූමියෙහි ප්‍රමාණය අඩුවීම විශේෂ ලක්ෂණයක් වේ. හෙක්. 10.64 කට සීමා වී ඇති කුඹුරු බිම් වලින් වගා කටයුතු සිදු කරනුයේ හෙක්. 06 ක් පමණ වූ බිම් ප්‍රමාණයක් පමණි.

ධීවර කර්මාන්තය

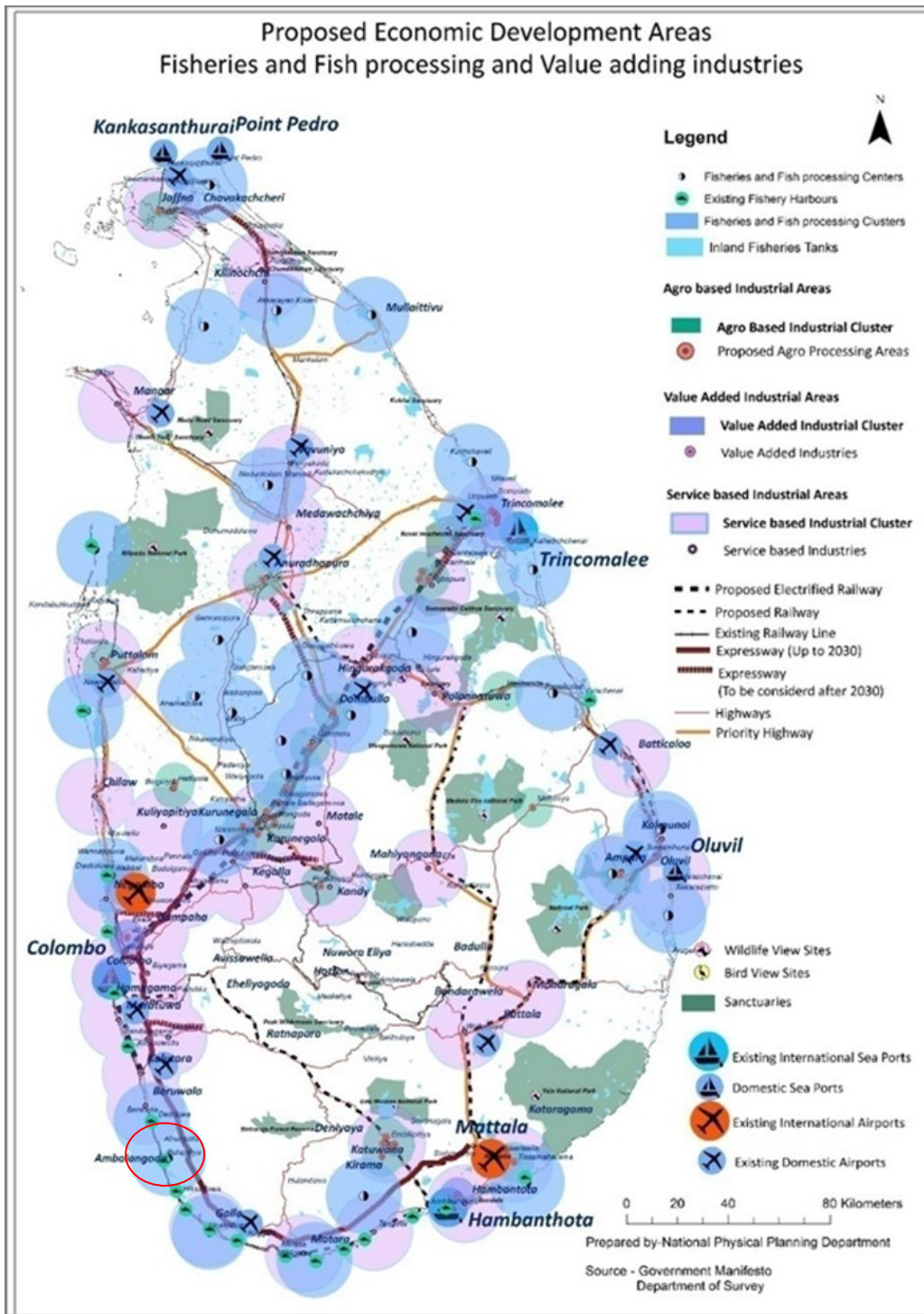
2050 සකස් කළ භෞතික සැලැස්මට අනුව අම්බලන්ගොඩ නගරය තුළ ධීවර වරායක් සංවර්ධනය කිරීමට හඳුනාගෙන ඇත. මේ අනුව ධීවර කර්මාන්තය අතින් සුවිශේෂී ස්ථානයක් ගන්නා අම්බලන්ගොඩ නගරය ස්වාභාවිකව පිහිටා ඇති ධීවර වරාය මේ වන විට සංවර්ධනය කර ඇති අතර, බහු දින ධීවර යාත්‍රා 93 ක් හා එක් දින ධීවර යාත්‍රා 23 ට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් ධීවර කර්මාන්තයට යොදා ඇත. දෛනික මත්ස්‍ය අස්වැන්න කි. ග්‍රෑ. 5000 පමණ වේ. වාර්ෂික මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය මෙට්ට්‍රික් ටොන් 35 වේ. සමස්ථ මත්ස්‍ය අස්වැන්නෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් නගරයෙන් පිටත ප්‍රදේශවල අලෙවිය සඳහා ප්‍රවාහනය කරනු ලබයි. ඉතිරි කොටස නගරය තුළ අලෙවි කරනු ලබයි. අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගයක් ලෙස ධීවර කර්මාන්තය ඉතා වැදගත් ස්ථානයක් හිමි කරගෙන ඇත.

රූපය 25 : අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරාය ධාරිතාවය

මූලාශ්‍රය: වාර්ෂික වාර්තාව, ධීවර සංස්ථාව ,2020

සිතියම 10: යෝජිත ආර්ථික සංවර්ධන ප්‍රදේශ

මූලාශ්‍රය: ජාතික භෞතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව, 2020

රූපය 26 : අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරාය

මූලාශ්‍ර : ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ , නා .සං .අ, 2021

වගුව 18 : වසම් අනුව ධීවර පවුල් සංඛ්‍යාව

වසම්	ධීවර පවුල්	ධීවර ජනගහනය	සක්‍රීය ජනගහනය	ධීවර
මහ අම්බලන්ගොඩ	14	62	22	
හිරේවත්ත	60	131	70	
කරිත්තකන්ද	21	78	18	
හෙප්පුමුල්ල	09	35	11	
පනියන්දුව	12	61	22	
පටබැදිමුල්ල	48	160	30	
කෙරමිණිය	08	24	06	
පෝරඹ	05	20	05	
තල්ගස්ගොඩ	149	323	22	
මිකන්ද	02	08	02	
එකතුව	328	902	338	

මූලාශ්‍ර : ධීවර පරීක්ෂක කාර්යාලය, අම්බලන්ගොඩ, 2021

සමස්ථ මාල අස්වැන්නෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් නගරයෙන් පිටත ප්‍රදේශ වල අලෙවිය සඳහා ප්‍රවාහනය කරනු ලබන අතර, ඉතිරි කොටස නගරය තුළ අලෙවි කරනු ලබයි. අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගයක් ලෙස ධීවර කර්මාන්තය ඉතා වැදගත් ස්ථානයක් හිමි කරගෙන ඇත.

වරාය තුළ පහසුකම් පුළුල් නොවීම නිසා මත්ස්‍ය අස්වැන්න කල් තබා ගැනීමේ හැකියාවක් නොමැති වීමෙන් වෙළඳ පොළ පාලනයකින් පවත්වාගෙන යාමේ අවස්ථාව අහිමි වී ඇත. කල් තබා ගැනීමේ පහසුකම් නොමැති බැවින් අඩු මිලට නිෂ්පාදනය අලෙවි කිරීම නිසා ආර්ථිකයට ලැබිය යුතු සැබෑ දායකත්වය අහිමි වී ඇති බව සඳහන් කළ හැකිය.

නවීන ක්‍රම භාවිතා නොකිරීම, ධීවර කර්මාන්තය සඳහා යොමු වන සංඛ්‍යාව අඩු වීම ද ධීවර කර්මාන්තය වර්තමානයේ මුහුණ දී ඇති ගැටළු සහගත තත්ත්වයන් ලෙස සඳහන් කළ හැකිය. එමෙන්ම ධීවර නිෂ්පාදනය අලෙවි කරගැනීම සඳහා නිශ්චිත වෙළඳපොළක් නොමැති වීමද ගැටලුවකි. වර්තමානයේ ධීවර වරායට ප්‍රවිෂ්ට වන අම්බලන්ගොඩ නගර සභාවට අයත් ගොඩනැගිල්ල ඉදිරිපිට මත්ස්‍ය වෙළඳාම සිදු කරනු දක්නට ලැබිය හැකිය.

මිරිදිය ධීවර කර්මාන්තය මෙම ප්‍රදේශයේ එතරම් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක සිදු නොවුව ද මිරිදිය ධීවර පවුල් යම් ප්‍රමාණයක් ග්‍රාම නිලධාරී වසම් ආශ්‍රිතව දැකිය හැකිය. පවුල් 25ක පමණ ප්‍රමාණයක් මෙම කර්මාන්තයේ නියුක්ත වී සිටී මෙම ධීවරයින් මාදම්පා කළපුව, හල්වතුර ඇළ වැනි කුඩා ගංගා ආශ්‍රිතව ධීවර කටයුතු සිදු කරනු ලබයි. මාදම්පා කළපුව හෙක්ටයාර් 1,217.5 ක වපසරියකින් යුක්තය. මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය වාර්ෂිකව මෙ.ටො 35 කි. මිරිදිය ධීවර සංවිධාන දෙකකි.

1. අම්බලන්ගොඩ උරවත්ත ධීවර සංවිධානය - සාමාජික පවුල් 150
2. අම්බලන්ගොඩ කොබේතුඩුව ධීවර සංවිධානය - සාමාජික පවුල් 35

ධීවර කටයුතු සිදු කරන ආකාරය

1. මිරිදිය ධීවර යාත්‍රා(පාරම්පරික ඔරු) 40 පමණ ඇත. එක් ඔරුවක 2 හෝ 3 දෙනෙක් රැකියාවේ යෙදේ.
2. විසිදැල් යොදා ගෙන
3. බිලී බෑම
4. මඩි දැල් යොදා ගෙන (වතුර අධික කාලයන්හි දී වතුර ගලා යන බෝක්කු කටවල් අනුරා මඩිය භාවිතා කරනු ලැබේ.
5. උගුල් ඇටවීම
6. දැල් එලීම(පාවෙන කරමල් දැල්)

බහුලව අල්ලා ගනු ලබන මසුන් වර්ග

1. මිරිදිය ඉස්සා(කිරි ඉස්සා, රනිස්සා ආදී වශයෙන්)
2. කොරලී
3. හටුමස්සා

4. ගොඩනැගීම මසුන් අල්ලන ප්‍රදේශ

මාදම්පා කළුපුව ඉවුර උපයෝගී කරගෙන තොටුපළවල් බටදුව, කොබේතුඩුව, ගලගොඩ, හිරේවත්ත, ගොඩහේන,මහ අම්බලන්ගොඩ,දෙල්දුව,ඌරවත්ත ආදී වශයෙන් තොටුපළවල් 26 පමණ ඇත. දැනට මේවායින් පරිහරණය කරනු ලබන්නේ තොටුපළවල් කිහිපයක් පමණි.

වෙස් මුහුණු කර්මාන්තය

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ අනන්‍යතාවය වෙස් මුහුණු, රූකඩ හා කැටයම් කලාවයි.මෙම සාම්ප්‍රදායික කලා නිර්මාණ ප්‍රදේශයේ ආර්ථික පදනම සැකසීමට දායකත්වයක් සපයනු ලබන තවත් එක් කර්මාන්තයකි. අතීතයේ පටන් ඉතා ප්‍රසිද්ධියට පත් මෙම කලා නිර්මාණයන්, විවිධ සම්ප්‍රදායන් සඳහා වෙස් මුහුණු, රූකඩ නාට්‍ය සැපයීම සිදු කරයි. හික්කඩුව හා බෙන්තොට සංචාරක කලාපයන්ට මැදිව අම්බලන්ගොඩ නගරය පිහිටා තිබීම නිසා පුළුල් දේශීය වෙළඳ පොළක් නිර්මාණය කරගැනීමේ පසුබිම සැකසී තිබේ.එසේම ජර්මනිය,ඉතාලිය වැනි රටවල් ආශ්‍රිතව මෙම සාම්ප්‍රදායික කලා නිර්මාණ සඳහා විදේශ වෙළඳ පොළක් නිර්මාණය වී ඇත.

දිවයිනේ වෙස්මුහුණු කර්මාන්තය පවත්වාගෙන යන්නේ අම්බලන්ගොඩ නගරයේය. රූකඩ කර්මාන්තයට ද ප්‍රසිද්ධියක් උසුලන්නේ අම්බලන්ගොඩය. රූකඩ හා වෙස් මුහුණු කර්මාන්තයන් දෙකම කරන්නේ අම්බලන්ගොඩ කේන්ද්‍ර කරගෙනය. මෙම කර්මාන්ත දෙකේම බොහෝ නිර්මාණකරුවන්ගේ මුල් පුරුක් වල නිජබිම, බළපිටියේ වතුගෙදර හා පරගහතොට ප්‍රදේශයන්ය. ඔවුන් ක්‍රම ක්‍රමයෙන් ආසන්නතම නගරය වන අම්බලන්ගොඩට කේන්ද්‍ර වෙමින් සිය ව්‍යාපාරවල නිරත වීම මත රූකඩ හා වෙස්මුහුණු කලාව අම්බලන්ගොඩ හා එකට බැඳී දිවයින පුරා ජනප්‍රිය විය.

රූකඩ කලාවේ විශිෂ්ඨයෝ

දැනට අම්බලන්ගොඩ වෙස් මුහුණු කලාව පවත්වාගෙන යන්නන් වන ආරියපාල ගුරුන්නාස්සේ ශූරීන්ගේ පරම්පරාව අම්බලන්ගොඩ තානායම ඉදිරිපිට නිවසේ සිට මෙම කර්මාන්තයට ප්‍රවිශ්ඨ වී තිබේ. අම්බලන්ගොඩ තානායමට ආ විදේශිකයින් ආරියපාල ගුරුන්නාස්සේගේ කෝලම් නාට්‍ය හා වෙස් මුහුණු නැරඹීමෙන් ඒවා විදේශයන් අතර ජනප්‍රිය වී ඇත. රූකඩ කලාවේ විශිෂ්ඨයා වන කේ. ප්‍රේමීන් මහතා පරගහතොට කේන්ද්‍ර කරගනිමින් රූකඩ කලාවට ප්‍රවිශ්ඨ වී තිබේ.

වෙස් මුහුණු කලාවේදී මුහුණු වර්ග කීපයක්ම නිර්මාණය කරනු ලබයි. ඒවා අතර දිව්‍ය මුහුණු, කෝලම් මුහුණු, රාක්ෂ මුහුණු, යක්ෂ මුහුණු, නාග මුහුණු, සන්නි මුහුණු මෙන්ම විවිධ මිත්‍යා මුහුණුද තිබේ. මෙම මුහුණු විවිධ ශාන්ති කර්ම සඳහා මෙන්ම උඩරට, පහතරට, සබරගමු නැටුම් සඳහා ද යොදාගනු ලබයි. එයට අමතරව නිවාස හා ගොඩනැගිලි අලංකාර කිරීම සඳහා ද වෙස් මුහුණු යොදාගෙන තිබේ. සන්නි මුහුණු 18 ක් නිර්මාණය කරනු ලබයි. මෙසේ නිර්මාණය කරනු ලබන්නේ මහා සන්නි කෝල යකාගේ අවතාර 18 යි. ඒවා යොදා ගනු ලබන්නේ ශාන්ති කර්ම සඳහාය. වෙස් මුහුණු කලාවට දීර්ඝ ඉතිහාසයක් තිබේ. මහා සම්මත රජුගේ බිසවට නාට්‍ය දැක සිනාසීමට දොල දුකක් ඇති වී එය සංසිද්ධිම සඳහා වෙස් මුහුණු නිර්මාණය කළ බව පැරණි පොත පතේ සඳහන් වේ. මෙම වෙස් මුහුණු සකු දේවේන්ද්‍රයා විසින් විශ්ව කර්මයා ලවා කරවූ බවද එහි සඳහන්ය. වෙස් මුහුණු, රාම-රාවණා යුද්ධයේදී ද භාවිතා කළ බව සඳහන්ය. මෙම යුද්ධයේදී නාගරාක්ෂ මුහුණු හා ගුරුළු මුහුණු භාවිතා කර තිබේ. ගෝත්‍රික යුද්ධ පිටියේදී සතුරන් බිය වැද්දීම සඳහා වෙස් මුහුණු යොදාගෙන තිබෙන බවත් එහිදී යුද්ධයට එන්නේ මිනිසුන් නොව භයානක සතුන් විශේෂයක් බවට සතුරන් සිතා බිය වී තිබෙන බවත් සඳහන්ය.

රූපය 27 : වෙස් මුහුණු කලාවේදී යොදාගන්නා මුහුණු වර්ග

මුලාශ්‍රය : අන්තර්ජාලය ,2022

එහෙත් අපනයන භාණ්ඩ සඳහා අය කරනු ලබන බදු මුදල් ඉහළ අගයක් ගැනීම නිසා භාණ්ඩ අපනයනය සඳහා කර්මාන්තකරුවන් අධෛර්යමත් වී ඇති බව ඔවුන් සමඟ සාකච්ඡා කිරීමේදී තහවුරු විය. කැටයම් කලානිර්මාණ සැකසීම සඳහා ගත වන කාලයත් සමඟ භාණ්ඩයට නියම වන මිල හා ශ්‍රමයට සරිලන වැටුපක් ලබා දීමේ නොහැකියාව මත කර්මාන්තයට අවශ්‍ය පුහුණු ශ්‍රමිකයින් ලබා ගැනීමේ ගැටළුව පවතී. එබැවින් අම්බලන්ගොඩ නගරය ආශ්‍රිතව පවතින වෙස්මුහුණු හා කැටයම් කලාවෙහි නිරත 30 දෙනෙකුගෙන් පමණ සමන්විත කැටයම් ශිල්පීන් මෙම කර්මාන්තය ගෘහාශ්‍රිතව පවත්වා ගෙන යනු ලබයි.

පුවත්වඩු ආර්යපාල වංශය හා ට්‍රැක්කවදු ගුණදාස වංශය කේන්ද්‍ර කරගනිමින් වෙස් මුහුණ හා රූකඩ කලාව මූලික කරගත් කෞතුකාගාර 2ක් පවත්වාගෙන යනු ලබයි. ආර්යපාල කෞතුකාගාරය හා වෙස්මුහුණු කර්මාන්තශාලාවක් ද පවත්වාගෙන යනු ලබයි.

වර්තමානය වන විට ගුරුකුල දෙකකට පමණක් සීමා වීම හා පුහුණු ශ්‍රමිකයින් නොමැති වීමත් ගුණාත්මක බවින් අඩු නිෂ්පාදන වෙළඳ පොළට ඉදිරිපත් වීමත් නිසා සහ වෙස් මුහුණු සැකසීම සඳහා යොදා ගන්නා අමුද්‍රව්‍ය සපයා ගැනීමේ නොහැකියාව ද මෙම කර්මාන්තයේ හායනයට හේතු වී ඇත වෙස් මුහුණු රූකඩ හා කැටයම් කලාව අම්බලන්ගොඩ නගරයට අහිමි වී යන තත්ත්වයක් නිර්මාණය වෙමින් පවතින බව හඳුනා ගත හැකිවේ.

රූපය 29 : පුවත්වඩු ආර්යපාල කෞතුකාගාරය

රූපය 28 : ට්‍රැක්කවදු ගුණදාස කෞතුකාගාරය

මූලාශ්‍රය : අන්තර්ජාලය, 2021

රූපය 30: වෙස් මුහුණුකර්මාන්තයේ නියුක්තිකයන්

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ, නා .සං .අ, 2021

කුරුඳු කර්මාන්තය

ලංකාවේ උසස් ප්‍රමිතියකින් යුක්ත කුරුඳු අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශය තුළ නිෂ්පාදනය වීමත් කුරුඳු වගාවේ අතුරු නිෂ්පාදන ලෙස කුරුඳු තෙල් වැනි නිෂ්පාදන අධික මිල ගණන් යටතේ අලෙවි කෙරේ. අම්බලන්ගොඩ නගරය අනෙකුත් කුරුඳු වගා කරනු ලබන ප්‍රදේශ හා සැසඳීමේ කුරුඳු වෙළදාමට වඩාත් සුදුසුය. අනෙකුත් ප්‍රදේශ වලට වඩා හෙක්ටයාරයකට වගා කරනු ලබන කුරුඳු (1354 කි.ග්‍රෑ) ප්‍රමාණය ඉහළ අගයක් ගනී. අම්බලන්ගොඩ නගරයේත් කුරුඳු වගා කරන ප්‍රදේශ සලක බැලීමේදී "කරන්දෙණිය" ප්‍රදේශය වැඩිම කුරුඳු වගා කරන ඉඩම් (හෙක්ටයාර් 3,934) ප්‍රමාණයක් ඇත. අම්බලන්ගොඩ නගරය නාගරීකරණය වීමත් සමග කුරුඳු හා පොල් වගා බිම්වල ජනාවාස ව්‍යාප්ත වීම හේතුවෙන් නිෂ්පාදන ඵලදයිතාවය පහත වැටී ඇත.

ප්‍රධාන වශයෙන් වී සහ පොල් වගාවන් සඳහා යොදා ගන්නා භූමි ප්‍රමාණයෙහි අඩු වීමක් ඇත. හෙක්. 10.64 සීමා වී ඇති කුඹුරු බිම් වලින් වගා කටයුතු සිදු කරනුයේ හෙක්. 06 ක බිම් ප්‍රමාණයක පමණි. අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශයේ භූමි පරිහරණය රටාව සැලකීමේදී මුළු භූමියෙන් 22% ක් වගුරු බිම් වලින් වැසී ඇත. නේවාසික භාවිතය සඳහා 36. 85% ක ප්‍රමාණයක් වෙන්ව පවතී.

රූපය 31 : කුරුඳු කර්මාන්තය

මූලාශ්‍රය : අන්තර්ජාලය, 2021

රූපය 32 : අම්බලන්ගොඩ නගරයේ කරන්දුවල ගුණාත්මකභාවය පිලිබඳ පල වී ඇති පුවත්පත් වාර්තා

Daily News E-PAPER Live

Local Political Finance Editorial World Law & Order Entertainment Features T & C

PIONEERS OF CINNAMON INDUSTRY IN THE SOUTH
LEGACY OF DASANAYAKA WALAWWA CINNAMON PLANTATIONS
Tuesday, February 27, 2018 - 01:00

Print Edition

W. T. J. S. KAVIRATNE AMBALANGODA SPECIAL CORRESPONDENT

The owner of Dasanayaka Walawwa Plantations at Kosgoda and the late accountant under the British Colonial Administration, A. D. Sarojith and K. de Zoysa respectively were two of the pioneers of the cinnamon industry in Sri Lanka.

Those who were trained under the estate management of late Sarojith K. de Zoysa were also among those who took great pains to uplift cinnamon industry later on.

A. D. Vijith K. de Zoysa who carries the legacy of his ancestor is a fourth generation owner of Dasanayaka Walawwa Plantation and he dedicated his life to improve the quality of cinnamon products by introducing

Daily News E-PAPER Live

Local Political Finance Editorial World Law & Order Entertainment Features T & C

because the wages paid were also the same. Some of the factory owners due to these reasons have found it difficult to maintain their factories. So far the relevant authorities such as the Export Development Board have not taken effective measures to improve this condition.

The major cinnamon growing districts in the country are in Galle, Matara and Kalutara. In addition, Ambangoda, Karandeniya, Uragaha, Batapola, and Meetsiyagoda in the Galle district are known to produce the best quality cinnamon.

According to the latest statistics, there are 10,644 hectares in the Galle district, 7,926 hectares in the Matara district, 2,313 hectares in the Hambantota district, and 2,633 hectares in Kalutara district which are under cinnamon cultivation.

Cinnamon in the past was always considered a cottage industry and less attention was paid to the improvement in quality and uniformity by those who are engaged in the cinnamon industry.

But now they want it to be finally recognised as a legitimate industry which needs the support of the government to continue to produce the world's best cinnamon.

Dasanayaka Walawwa

රූපය 33 : දකුණු පළාතේ කුරුඳු වගා කරනු ලබන ප්‍රදේශ

Cinnamon			
DSD area	cultivable lands (Hec.)	Yearly harvest (Kg)	Harvest per Hectare (Kg/Hec.)
Pasgoda	549	2,711,500	4,938.97
Mulatiyana	976	2,169,000	2,222.34
Ambalangoda	1,562.70	1,773,675	1,135.01
Baddegama	115.6	1,035,000	927.75
Valasmulla	1,541	1,142,700	741.53
Karadeniya	3,934	1,944,000	494.15

මූලාශ්‍රය: අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය , වාර්ෂික වාර්තාව 2020

ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන කෘෂි වාණිජ බෝගය වන කුරුඳු වගාවෙන් අක්. 01 කින් 700-1000 කි.ග්‍රෑම් අතර ප්‍රමාණයක් නිෂ්පාදනය කළ හැකි අතර, වර්ෂයකට දෙවතාවක් හෝ තෙවතාවක් අස්වැන්න ලබා ගත හැක. කුරුඳු වගාවේ අතුරු නිෂ්පාදන ලෙස කුරුඳු තෙල් වැනි නිෂ්පාදන අධික මිල ගණන් යටතේ අලෙවි කෙරේ. අම්බලන්ගොඩ නගරය අනෙකුත් කුරුඳු වගා කරනු ලබන ප්‍රදේශ හා සැසඳීමේ කුරුඳු වෙළඳාමට වඩාත් සුදුසුය. සාමාන්‍ය මාසික ආදායම (PP) රුපියල් 50,000/= කි අනෙකුත් ප්‍රදේශ වලට වඩා හෙක්ටයාරයකට වගා කරනු ලබන කුරුඳු (1,1354 කි.ග්‍රෑ) ප්‍රමාණය ඉහළ අගයක් ගනී. අම්බලන්ගොඩ නගරයේත් කුරුඳු වගා කරන ප්‍රදේශ සලකා බැලීමේදී "කරන්දෙණිය" ප්‍රදේශය වැඩිම කුරුඳු වගා කරන ඉඩම් (හෙක්ටයාර් 3,934) ප්‍රමාණයක් ඇත.

වාණිජ හා සේවා අංශය

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ ආර්ථික පදනම සැකසීම සඳහා වාණිජ හා සේවා අංශය තුළින් ලැබෙන දායකත්වය ප්‍රධාන තැනක් ගනියි. මූල්‍ය කටයුතු ඇතුළු විවිධ අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමට විශාල පිරිසක් නගරයට ප්‍රවිශ්ඨ වීම තුළින් ප්‍රදේශයේ ආර්ථික පදනම සැකසීමට වෙළඳ ව්‍යාපාර හා මූල්‍ය ආයතන ප්‍රබල ශක්තියක් වී තිබේ. මෙම මූල්‍ය ආයතන හරහා ගනුදෙනු සිදු කිරීම අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයට සීමා වී නොතිබීමත් පෝෂක ප්‍රදේශය ලෙස අම්බලන්ගොඩ නගරය කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් බලපිටිය, උරගස්මන් හන්දිය, කරන්දෙණිය, හික්කඩුව හා බටහොළු යන ප්‍රදේශයන්ගෙන් සංක්‍රමණය වන ජනතාව අම්බලන්ගොඩ නගරයේ මූල්‍යායතනයන්හි මුදල් ආයෝජනය කිරීම නිසා පෝෂක ප්‍රදේශයේ මූල්‍ය ශක්තිය නගරයට ඇඳ ගැනීමේ හැකියාව ලැබී ඇත. මූල්‍ය කටයුතු හා අනෙකුත් අවශ්‍යතා එකම ස්ථානයකින් ඉටු කර ගැනීමට හැකි පහසුකම් අම්බලන්ගොඩ නගරය තුළ නිර්මාණය වී තිබීම විශේෂත්වයක් ලෙස සැලකිය හැකිවේ. එහිදී නගරයට ප්‍රවිශ්ඨ වන ජනතාව සඳහා වාහන නවතා තැබීමේ ඉඩ පහසුකම් නොමැතිවීම, ප්‍රධාන මාර්ගයෙහි පවතින වාහන තදබදය තුළින් නගරය තුළ රැඳී සිටීමට පවතින නොහැකියාව, ගැටළු සහගත තත්ත්වයන් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

පැරණි වීදියේ ස්ථානගත වී ඇති වාණිජ වෙළඳාම් කටයුතු සිදු කරගෙන යාම සඳහා බාධාවන් පැවතීම

- භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කරනු ලබන ලොරි රථ පහසුකම් යාම් සහ ඒමේ ගැටළු
- පාරිභෝගිකයා/ ගැණුම්කරුවන්ට ගමනාගමනයට පවත්නා වූ බාධාවන්
- භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කිරීමේදී (Loading & Unloading) ගැටළු
- වාහන නතර කිරීම සඳහා රථගාල් පහසුකම් නොමැති වීම
- ගොඩනැගිලි සීමා නිසි ලෙස කළමනාකරණය නොවීම
- පැරණි වීදිය මාර්ගය පටු වීම

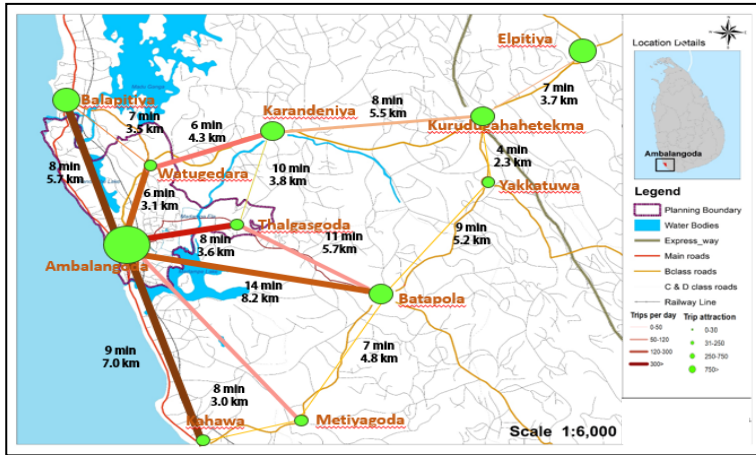
රූපය 35 : මහ වීදිය දැනට පවතින තත්වය

මාර්ග සම්බන්ධතාවය

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පිහිටීම අනුව කොළඹ - මාතර වෙරළබඩ දුම්රිය මාර්ගය හා කොළඹ - හම්බන්තොට ප්‍රධාන මාර්ග ඔස්සේ ජාතික හා කලාපීය වශයෙන් මනා සම්බන්ධතාවයකින් ගොඩ නැගී ඇත. දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයේ කුරුඳුගහ හැතැක්ම සහ බද්දේගම හුවමාරු මධ්‍යස්ථාන අම්බලන්ගොඩ නගරයේ සිට පිළිවෙලින් කි. මී. 12 හා කි. මී. 22 පමණ දුර ප්‍රමාණයෙන් පිහිටා ඇත

රූපය 36 : මාර්ග සම්බන්ධතාවය

මූලාශ්‍රය: ගාල්ල, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2020

කොළඹ හම්බන්තොට ප්‍රධාන මාර්ගය ඔස්සේ දකුණු පළාතේ ප්‍රධාන ශික්ෂණ රෝහල වන කරාපිටිය හා මහමෝදර මාතෘ රෝහල සමඟ සෘජුව සම්බන්ධ විය හැකිය. දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය හා කොළඹ හම්බන්තොට වැල්ලවාය ප්‍රධාන මාර්ගය ඔස්සේ හම්බන්තොට වරාය, මත්තල ගුවන් තොටුපළ වැනි ස්ථාන හරහා ජාතික හා අන්තර්ජාතික ලෙස සම්බන්ධ විය හැක. ජාතික මාර්ග ජාලයට අමතරව ද්විතීක මාර්ග හා පළාත් පාලන ආයතන සතු මාර්ග ජාලය මඟින් අම්බලන්ගොඩ නගරයේ මාර්ග පද්ධතිය සැලකීමේදී ප්‍රදේශයේ අභ්‍යන්තර ප්‍රදේශ සමඟ මනා සම්බන්ධතාවයක් පවත්වා ගත හැකි මාර්ග ජාල පද්ධතියක් පවතී. අම්බලන්ගොඩ සිට ගාල්ල හරහා කතරගම, අම්පාර, මොණරාගල, බදුල්ල, නුවරඑළිය, වැලිමඩ වැනි ප්‍රදේශ සඳහා ප්‍රවාහන ජාල ඔස්සේ සම්බන්ධ විය හැක.

මාර්ග සංඛ්‍යාවෙන් 94% ක් අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව යටතේ පාලනය වේ. මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය හා දකුණු පළාත් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මඟින් 6% ක් පාලනය වේ. මේ අනුව නගරයේ මාර්ග ඝනත්වය හෙක්. 01 කි. මී. 0.10 ක් වේ. කොළඹ - මාතර මුහුදුබඩ දුම්රිය මාර්ගයේ ප්‍රධාන දුම්රිය නැවතුම් පොළක් වන අම්බලන්ගොඩ දුම්රිය නැවතුම් පොළ නගර මධ්‍යයේ පිහිටා ඇත. දුම්රිය සම්බන්ධතාවය, මාතර, කොළඹ, අනුරාධපුරය, වවුනියාව, දක්වාත් මහනුවර, බණ්ඩාරවෙල, බදුල්ල දක්වාත් ගමන් කිරීමට හැකිය.

නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි සම්පූර්ණ මාර්ග සංඛ්‍යාව 143ක් වන අතර, එය දිගින් කිලෝ මීටර් 74. 29කි. සම්පූර්ණ මාර්ග සංඛ්‍යාවෙන් මාර්ග135 ක් නගර සභාව සතුවන අතර එය දිගින් කි. මී. 56. 05 ක් වේ. එනම් මාර්ග සංඛ්‍යාවෙන් 94% අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව යටතේ පාලනය වේ. මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය හා දකුණු පළාත් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මඟින් 6% පාලනය වේ.මේ අනුව නගරයේ මාර්ග ඝනත්වය හෙක්. 01 ට කි. මී. 0.10 ක්වේ.

වගුව 19 : මාර්ග රටාව

ආයතන හා පාලනය වන මාර්ග	ශ්‍රේණිය	දිග කි. මී.
මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	A	2 Km
ගාල්ල - කොළඹ මහා මාර්ගය		
අම්බලන්ගොඩ ඇල්පිටිය මාර්ගය	B - 14	1 Km
අම්බලන්ගොඩ දුම්රිය පොළ පාර	B - 27	
මහාවිදිය මාදම්පා ගඟ අසල බුදුමැදුර	ජාතික මහා මාර්ග	0.16 Km
ලඟ සිට සුවන රෝහල අසල වටරවුම දක්වා		
1.68Km		
දකුණු පළාත් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය		
වික්‍රමසූරිය පාර	C	0. 6 Km
පෝරඹ, පොල්වත්ත, වතුගෙදර	C	3.8 Km
අම්බලන්ගොඩ - බටපොළ	C	4. 0 Km
තල්ගස්ගොඩ - ගොඩහේන	D	0. 5 Km
නගර සභාව	E	56. 05 Km

මූලාශ්‍රය : මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය, දකුණු පළාත් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය,2021

මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මඟින් නඩත්තු වන මාර්ග දෙපස වැසි ජල බැස යාමේ කාණු පද්ධතීන් පැවතියත් ඒවා ක්‍රමානුකූලව නඩත්තු නොකිරීමෙන් මැසි මදුරුවන් බෝවීම සහ අපවිත්‍ර ජලය එකරැස් වීම මාර්ග මතුපිටින් ජලය ගලා යාම නිසා පාරිසරික ගැටළු මතු වී ඇත.

ගාල්ල - කොළඹ මාර්ගය දෙපස පදිකයින් සඳහා පදික වේදිකා තිබුන ද අනෙකුත් මාර්ගයන්හි පදිකයින් සඳහා මං තීරු නොමැති වීම අනතුරු බහුල වීමට හේතු වී ඇත. තවද අම්බලන්ගොඩ නගර මධ්‍ය ප්‍රදේශය තුළදී ගාල්ල - කොළඹ ප්‍රධාන මාර්ගය පටු වීමත්, ප්‍රධාන මාර්ගය හා මුහුදු වෙරළ මාර්ගය සම්බන්ධ කරන (Link Road) නොමැති වීමත් පවත්නා බොහොමයක් මාර්ග පටු වීමත් ප්‍රදේශයේ සංවර්ධනයට බාධාවක් වී ඇත.

එමෙන්ම බස් නැවතුම් පොළ භූමියෙහි සිදු කර ඇති අනවසර ඉදිකිරීම් සහ අවිධිමත් ලෙස බස් රථ නවතා තැබීම නිසා අම්බලන්ගොඩ බස් නැවතුම දෙසින් දුම්රිය ස්ථානයට පිවිසීමට ඇති මාර්ගය අවහිර වී ඇත. තවද විලේගොඩ ප්‍රදේශයේ සිට අම්බලන්ගොඩ නගරයට පිවිසීම සඳහා මඟී පාලමක් ඉදි කර ඇතත් එම පාලම පිහිටි ස්ථානය බස් නැවතුමට (නගර කේන්ද්‍රයට) දුරින් පිහිටා තිබීම නිසා බොහොමයක් ජනතාව මඟී පාලම භාවිතා නොකර දුම්රිය මාර්ගය හරහා අනාරක්ෂිත ලෙස ගමන් කරනු දැක ගත හැකිය.ජනගහන තදබදය වැඩි (Peack hours) අවස්ථා වලදී මේ තත්වය බහුල වශයෙන් දැක ගත හැකිය. මෙය ගැටළු සහගත තත්වයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

දුම්රිය මාර්ග (Railway Line)

කොළඹ-මාතර මුහුදු බඩ දුම්රිය මාර්ගයේ ප්‍රධාන දුම්රිය නැවතුම් පොළක් වන අම්බලන්ගොඩ දුම්රිය නැවතුම් පොළ නගර මධ්‍යයේ ස්ථානගත වීම නිසා ගමනාගමන හා ප්‍රවාහන පහසුකම් වල සංවර්ධනයක් ඇතිවීමට හේතු සාධක වී ඇත. දුම්රිය සම්බන්ධතාවය නිසා දකුණින් මාතරටද, උතුරින් කොළඹ, අනුරාධපුර, වවුනියාව දක්වාත් මහනුවර, බණ්ඩාරවෙල, බදුල්ල දක්වාත් ගමන් කිරීමට හැකියාව ඇත. දෛනිකව අම්බලන්ගොඩ දුම්රිය ස්ථානය මඟින් ප්‍රවාහන පහසුකම් සලසන ගමනාන්ත හා දුම්රිය වාර සංඛ්‍යාව වගු අංක 26න්දැක්වේ.

වගුව 20 : දෛනික දුම්රිය ගමන් වාර

ආරම්භ වන ස්ථානය හා ගමනාන්තය	දෛනික වාර ගණන
මාතර	07
නුවර	01
ගාල්ල	06
හික්කඩුව	01
අළුතරගම	02
රඹුක්කන	01
අනුරාධපුර	01
මරදාන	08

මූලාශ්‍රය - දුම්රිය ස්ථාන වාර්තා - දුම්රිය ස්ථානය, අම්බලන්ගොඩ - 2021

ප්‍රවාහනය

කොළඹ - ගාල්ල මාර්ගය හම්බන්තොට - වැල්ලවාස දක්වාද මුහුදුබඩ දුම්රිය මාර්ගය කොළඹ සිට මාතර දක්වාද විහිදී ඇති බැවින් හා දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයට ඇල්පිටිය මාර්ගය හරහා කුරුඳුගහහැනැක්ම හුවමාරු මධ්‍යස්ථානය සමඟ සම්බන්ධ වී ඇති බැවින් අම්බලන්ගොඩ නගරය කලාපීය වශයෙන් වැදගත් සංධිස්ථානයක පිහිටා ඇත. බස් නැවතුම් පොළ සහ දුම්රිය ස්ථානය ඉතා සම්පව පිහිටා තිබීම හේතුවෙන් මගී ජනතාවට ප්‍රවාහන පහසුකම් ලබා ගැනීමට විශාල පහසුවක් සැලසී ඇත. අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය හරහා දිවෙන ප්‍රවේශ මාර්ග 143 ක් ඇති අතර, එම මාර්ග සියල්ලම නගරය හා සම්බන්ධ වී ඇති බැවින් ප්‍රවාහන සේවය ප්‍රශස්ථ මට්ටමක පවතී. බලපිටිය හා බටහොළු ප්‍රාදේශීය සභාවන්ට අයත් ග්‍රාම නිලධාරී වසම්ද සෘජුවම නගරය හා සම්බන්ධ වී ඇත්තේ නගර සභාව මඟින් නඩත්තු කරනු ලබන ප්‍රවේශ මාර්ග තුළිනි.

වගුව 21 : අම්බලන්ගොඩ බස්නැවතුම් පොළින් ආරම්භ වන බස් රථ

බස් රථ ගණන				ගමන් වාර ගණන		
පොද්ගලික	පොරොත්තු	ශ්‍රී ලංගම	එකතුව	පොද්ගලික බස්	ශ්‍රී ලංගම	එකතුව
116	09	48	173	928	640	1914

මූලාශ්‍රය - මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහන අධිකාරිය , ගාල්ල - 2021

අම්බලන්ගොඩ බස් නැවතුම් පොළෙන් දෛනිකව ගමන් වාර 1914 ක් ආවරණය කරමින් සේවා සපයයි. එමඟින් ගමනාගමනය සම්බන්ධව ප්‍රශස්ථ සේවාවක් සපයනු ලබන අතර අනෙකුත් ප්‍රදේශයන් සමඟ මනා වූ සම්බන්ධතාවයක් ඇත. අම්බලන්ගොඩ බස් නැවතුම් පොළ 2006 වර්ෂයේ ඉදිකර ඇති බැවින් බස් නැවතුම් ස්ථාන සම්බන්ධව ගැටළුවක් නොපවතින අතර, අමතර බස් ගාල් කිරීම සඳහා ඉඩ පහසුකම් නොමැති වීමත් ගාල්ල - කොළඹ ප්‍රධාන මාර්ගය සම්පව බස් නැවතුම් පොළ ස්ථානගත වීමෙන් ගාලු පාරට බස් ප්‍රවේශ වීමේදී වාහන තදබදයක් ඇති වීම හා එහිදී අනතුරුදායක තත්ත්වයක් ඇති වීම මෙහි පවතින ගැටළු වශයෙන් හඳුනා ගැනීමට හැකිය.

ධර්මශෝක විද්‍යාලය සහ දේවානන්ද විද්‍යාලය නගරය මධ්‍යගතව ස්ථානගතවීම හේතුවෙන් පාසැල් ආරම්භ කරන වේලාව (පෙ. ව. 7 .00 - 7.30) සහ පාසැල් අවසන් වන වේලාවන් හිදී (ප. ව. 1.30 - ප. ව. 2.00) ගාලු කොළඹ පාර, ඇල්පිටිය පාර, පොල්වත්ත හරහා බටපොළ යන මාර්ග වල වාහන තදබදය පවති යි. එමෙන්ම පස්වරු කාලය පෞද්ගලික පංති ආරම්භක හා අවසන් වන කාල පරාසය තුළ නගර මධ්‍යයේ වාහන තදබදය පවතියි.

නගරයේ නැගෙනහිර දිශානුගතව රට අභ්‍යන්තරයට දිවෙන මාර්ග පද්ධතිය සමඟ අම්බලන්ගොඩ නගරය සම්බන්ධ වී ඇත. ඇල්පිටිය, ඌරගහ, බටපොළ, බද්දේගම ආදී ප්‍රදේශවලට නගරයෙන් ආරම්භ වී විහිදී යන හොඳ ප්‍රවාහන සේවාවක් දැකිය හැකිය. අම්බලන්ගොඩ නගරයෙන් ආරම්භ වී අනෙකුත් ප්‍රදේශ කරා ධාවනය වන ප්‍රවාහන සම්බන්ධතා 42 ක් ඇති අතර ලංකා ගමනා ගමන මණ්ඩලයේ බස් රථ මෙන්ම පෞද්ගලික බස් රථ මගින්ද ජනතාවට හොඳ සේවාවක් සපයනු ලැබේ. මීට අමතරව කෙටි දුර ගමන් වාර පමණක් නොව අම්පාර, උඩවලව, බදුල්ල, නුවරඑළිය, ඇඹිලිපිටිය, කොළඹ වැනි දුර බැහැර ප්‍රදේශ සඳහා ද ප්‍රවාහන පහසුකම් සලසා ඇත.

පාරිසරික තොරතුරු

පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ

අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශය තුල පවතින පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ පහත සඳහන් ආකාරයට වර්ගීරකණය කළ හැකිය.

1. වගුරු බිම් හා පහත් බිම්
2. කඩොලාන පරිසර පද්ධති
3. පුරන් වූ කුඹුරු (අත් හරින ලද කුඹුරු)
4. කුඹුරු ඉඩම්

අක්කර 249 කින් පමණ සමන්විත මාදම්පා ගඟ තෙත් බිම් පරිසර පද්ධතිය ප්‍රදේශයේ ජෛව විවිධත්වයෙන් යුක්ත සුවිශේෂී පරිසර පද්ධතියක් ලෙස හඳුන්වා දිය හැකි ය. මෙහි කුරුළු විශේෂ 22 ක් පමණ ජීවත්වන අතර, එයින් 12 ක්ම ලංකාවට පමණක් ආවේනික වූ කුරුළු විශේෂ වේ. තවද වඳවීමේ තර්ජනයට ලක්ව ඇති විල්මුවා, මිමින්නා, දඩුලේනා වැනි සත්ත්ව විශේෂ ද මෙම ප්‍රදේශයේ හඳුනා ගත හැකිය. කඩොලාන ශාක පද්ධතිය හා විවිධ පත් වර්ග සහ ප්‍රදේශයට ආවේනික කදුරු ශාකය ඇතුළු ශාක වර්ග බොහොමයක් මෙම පරිසර පද්ධතිය තුළදී දැක ගත හැකිවේ. එබැවින් මාදම්පා ගඟ හා ඒ ආශ්‍රිත තෙත්බිම් පරිසර පද්ධතිය සංවර්ධන විභවතාවයක් සහිත පාරිසරික සම්පතක් ලෙස හඳුන්වා දිය හැකිය.

රූපය 37 : මාදම්පා විලේ හා අවට බාහිර පෙනුම

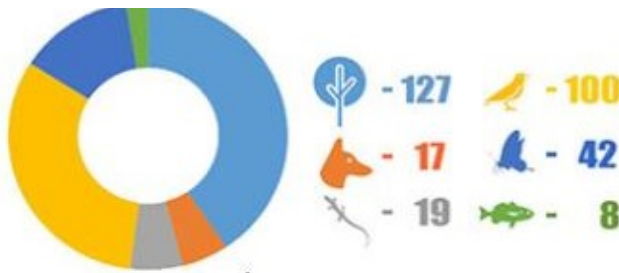
මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ, නා .සං .අ, 2021

සංරක්ෂිත ප්‍රදේශය

අම්බලන්ගොඩ නගරය තුළ සංවේදී ජෛව විවිධත්ව පද්ධතියක් ඇත. ප්‍රධාන වශයෙන් මාදම්පා වැව , හල්වතුර වගුරු බිම් ප්‍රදේශය , ගෙඩවාන දූපත් පර්වතය, පාරිසරික හා ආර්ථික අගයන් ලබා දෙන ස්වභාවික සම්පත් වේ.

2007.09.21 වන දින 1515/21 දරණ ගැසට් නිවේදනය අනුව මාදම්පා මෝය හා බැඳි හෙක්ටයාර 1275.76 භූමි ප්‍රදේශය වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සංරක්ෂිත ප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. මෙම පරිසර පද්ධතිය තුළ අවේනික ශාක විශේෂ,සත්ව විශේෂ හා මත්ස්‍ය විශේෂ සිටින බව කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය මගින් සිදු කරනු ලැබූ අධ්‍යයනයකදී අනාවරණය වී ඇත.එමෙන්ම පක්ෂි විශේෂ 22ක් පමණ මෙහි දක්නට ලැබෙන අතර ඉන් විශේෂ 12ක් අවේනික පක්ෂි විශේෂ වීම සුවිසේෂි ලක්ෂණයකි.

රූපය 38 : රූපය අවේනික ශාක හා සත්ව විශේෂ

මූලාශ්‍රය: සමීක්ෂණ වාර්තාව,කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය, 1995

මාදම්පා වැවෙහි ඇති ප්‍රධාන කඩොලාන හා වගුරු බිම් පද්ධතියට අයත් විවිධ වෘක්ෂලතා වර්ග ද ඇතුළත්ය. මාදම්පා වැව හා අවට පවුල් 113 කට අයත් පෘෂ්ඨවංශික ප්‍රභේදයන් 246 ක් වාර්තා වේ. එමෙන්ම ආවේණික විශේෂ 16 ක් පවතින අතර විශේෂ 07 ක් තර්ජනයට ලක් වී ඇති අතර 07 ක් අවදානම් තත්වයේ පවතී .මාදම්පා වැව යනු වෙරළබඩ, ලවණ ජල කළුපුවක් වන අතර එය අවට ඇති කඩොලාන පරිසර පද්ධතිය සමඟ කිලෝ මීටර් 1.8 ක ප්‍රදේශයක් ආවරණය කරයි. මාදම්පා පරිසර පද්ධතිය මාදු -ගඟ රැම්සාර් අඩවිය සමඟ බැඳී ඇති අතර පොහොසත් ජෛව විවිධත්වයක් ඇත. විශේෂයෙන් ප්‍රදේශයට ආවේනික වූ ශාක විශේෂ,සත්ව විශේෂ, සමනල විශේෂ ජීවත් වන මෙම භූමියෙහි කුරුළු අහස භූමි සංරක්ෂණ ප්‍රදේශයක් ලෙස සැලකෙන “ විල්මුවා” අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශයේ ජීවත් වන බවට සාක්ෂි ලැබීම විශේෂත්වයකි.විල්මුවා අභිජනනය කර නැවත ජාතික වනෝද්‍යානයට මුදා හැරීමේ කටයුතු මාදම්පා ගඟ කලපු ප්‍රදේශයේ පිහිටි කොබෙයිතුඩුව ප්‍රදේශයේ ආරම්භ කර ඇත. මීට අමතරව ජාතික භෞතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව හා වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ

පහත මඟින් අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශයේ ඇති අධිසංවේදී වෙරළ කලාපය සංරක්ෂණය කළ යුතු ප්‍රදේශයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

දර්ශණීය, සෞන්දර්යාත්මක ස්ථානවල පිහිටීම

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ තල්ගස්ගොඩ, හල්වතුර ප්‍රදේශ හා මාදම්පා ගඟ ආශ්‍රිත කඩොලාන ප්‍රදේශය භාරිසරික වශයෙන් ආකර්ශනීය ස්ථානයක් වේ. මීට අමතරව පටබැඳිමුල්ල වෙරළ උද්‍යානය ආශ්‍රිත වෙරළ තීරය හා හිරේවත්ත ප්‍රදේශයේ පිහිටි ස්වාභාවික පිහිණුම් තටාකය ඉතා දැකුම්කළු සංචාරක ආකර්ශනීය ස්ථානයන්ය. මෙහි විශේෂත්වය වන්නේ ගල්පර වලින් වට වී තිබීම නිසා මුහුදු රළේ සැඩ පහරේ වේගය අවම වේ. මීට අමතරව ගෙඳවනේ ගල අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පිහිටි තවත් ආකර්ශනීය ස්ථානයකි. මෙහි ඇති විශේෂත්වය වන්නේ මෙම ගලට ලිහිණියන් පැමිණීමත් එහි බිත්තර දැමීමත් ඉතා දුර්ලභ දර්ශනයක් වන බැවිනි.

රූපය 39 : ස්වාභාවික පිහිණුම් තටාකය

ජල රැඳවුම් හා ජලය බැස යාමේ ප්‍රදේශ

අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ ජල රැඳවුම් සහ ජලය බැස යාමේ ප්‍රදේශ, ස්ථාන කිහිපයක්ම පවතින නිසා ගං වතුර අවධානම් ප්‍රදේශ ඉතාමත් අවම වී ඇත.

වගුව 22 : ජල රැඳවුම් ප්‍රදේශ

නම	හෙක්ටයාර්	මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් %
මාදම්පා ගඟ රක්ෂිතය	9. 59	5. 10
වගුරු බිම්	154. 28	82.10
වී වගා කරන ලද ප්‍රදේශ කුඹුරු (විල්ලේගොඩ, තල්ගස්ගොඩ)	10. 64	5. 66
කඩොලාන (හල්වතුර, තල්ගස්ගොඩ)	2. 89	1. 54
අභ්‍යන්තර ජලාශ	10. 25	5. 60
එකතුව	187. 92	100

මූලාශ්‍රය - භූමි පරිහරණ සැලැස්ම - නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - 2022

ඉහත වගුව අනුව නගරයේ මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 26.39% ක්ම ජලය රැඳවුම් ප්‍රදේශ වශයෙන් පවතින බැවින් ගංවතුර තත්ත්වයන් ඇතිවීමේ අවධානම ඉතා අවම මට්ටමක පවතින බව පෙනී යයි. එමෙන්ම නගරය හා අවට ප්‍රදේශයන්හි සමතලා භූමි බහුලව පැවතීම නිසා ජලය රැඳවුම් ප්‍රදේශ පැවතීම නිසා හදිසි ආපදා තත්ත්වයන් අවම වී පාරිසරික සමබරතාවය ඇති වීම තුළින් ජීවත්වීමට සුදුසු පාරිසරික වටපිටාවක් නිර්මාණය වී ඇත.

ස්වභාවික අපදා

ස්වභාවික ආපදාවන් වූ නාය යෑම්, ගංවතුර තත්ත්වයන් හා සුළි සුළං තත්ත්වයන් මෙම ප්‍රදේශයට බලපා නොමැති වීම සුවිශේෂී ලක්ෂණයකි. නමුත් 1967, 2003, 2010 හා 2017 වර්ෂයන්හි දී ජාතික වශයෙන් ඇති වූ ගංවතුර තත්ත්වයන් හේතු කරගෙන අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශය ආශ්‍රිත පහත්බිම් වල සුළු ගංවතුර තත්ත්වයන් ඇති වී ඇති අතර, ඒ සඳහා මාදම්පා ගඟේ රොන් මඩ තැන්පත් වීම, ගඟ මුහුදට වැටෙන ස්ථානයේ මෝස කට ගල් හා වැලි වලින් ආවරණය වී පැවතීම ද, නියමිත සැලසුමක් හා ජලතැනින් තොරව පහත්බිම් හා වගුරු බිම් ගොඩ කර වාසස්ථාන ඉදිකිරීම සහ වෙනත් කර්තව්‍යයන් සිදු කිරීම, ජලය අපවහනය කරන ඇළ මාර්ග සහ කාණු පද්ධතිය නඩත්තු නොකිරීම, අක්‍රමවත් ඉඩම් පරිහරණය යානාදිය ද මෙම තත්ත්වයට හේතු වී ඇත.

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ පසුගිය වර්ෂ 05 තුල ගංවතුර හා නායයෑම් නිසා ආපදාවට පත් වුවත් වාර්තා නොවුණු අතර 2017 වර්ෂයේ මැයි මස ඇති වූ අධික වර්ෂාව නිසා සුළු ජල ගැලීම් තත්ත්වයක් ඇති විය. එයට ප්‍රධාන ලෙස හේතු වී ඇත්තේ මාදම්පා මෝස අවහිර වී තිබීම නිසාය. එම වර්ෂයේම ඇති වූ ගංවතුර තත්වයේදී අවට ප්‍රදේශයන්හි ගංවතුර අවධානමට ලක්වූ භූමි ප්‍රමාණය අධ්‍යයනයේදී ද අම්බලන්ගොඩ නගර සභා ප්‍රදේශයේ අවම අගයක් වාර්තා වී ඇත. ඒ අනුව අම්බලන්ගොඩ නගරය ස්වභාවික ආපදා අවම නගරයක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. ප්‍රධාන ලෙස හල්වතුර වගුරු බිම, මාදම්පා විල හා බැඳී පරිසර පද්ධතිය අම්බලන්ගොඩ නගර සභා ප්‍රදේශයේම ජල රැඳවුම් ස්ථාන ලෙස ක්‍රියා කිරීම නිසා ගංවතුර තත්ත්වයන් මෙම ප්‍රදේශයේ වාර්තා වී නොමැත.

වගුව 23 :ගංවතුර ඇති වූ ප්‍රදේශ

ප්‍රදේශය	ගංවතුර ඇති වූ ප්‍රදේශය (ව.කී)
ඇල්පිටිය	2.69
කරන්දෙණිය	4.03
අම්බලන්ගොඩ න.ස.	0.05
බලපිටිය	0.09
හික්කඩුව	0.18
බද්දේගම	3.54

මුලාශ්‍රය :ජර්මානු ගුවන් අභ්‍යවකාශ ඒජන්සිය (ඩීඑල්ආර්) විසින් සපයන ලද ටෙරාසාර් වන්දිකා ඡායාරූපයෙන් ගංවතුර තත්ත්වය අල්ලා ගැනීම සඳහා ගංවතුර තත්ත්වය තක්සේරු කරන ලදී

2004 වර්ෂයේ ඇති වූ සුනාමි ව්‍යසනය ද අම්බලන්ගොඩ වෙරළ තීරයට ද සාමාන්‍ය බලපෑමක් සිදු වන ලදී. නමුත් අම්බලන්ගොඩ වෙරළ තීරයේ ස්වාභාවිකව පිහිටීම අනුව (වෙරළ උස්ව) පිහිටීම හේතුකර ගෙන සුනාමි ව්‍යසනයේ බලපෑම යම්තාක් දුරකට අසු වන ලදී. මෙහිදී බලපෑමට ලක් වන ලද ග්‍රාම නිලධාරී වසම් ලෙස හිරේවත්ත, පටබැඳිමුල්ල වැනි ග්‍රාම නිලධාරී වසම් දැක්විය හැකිය. අම්බලන්ගොඩ නගර සභා ප්‍රදේශයේ ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 13න් වසම් 3ක නිවාස 324ක් සම්පූර්ණයෙන් විනාශයට පත්විය. ප්‍රධාන ලෙස පටබැඳිමුල්ල, හෙප්පුමුල්ල, සහ හිරේවත්ත යන වසම් 3 සුනාමි ව්‍යසනයෙන් බලපෑමට ලක්වූ ප්‍රදේශ වේ.

වගුව 24 :අම්බලන්ගොඩ න.ස. ප්‍රදේශයේ බලපෑමට ලක්වූ ප්‍රදේශවල සුනාමි ව්‍යසනයට පෙර හා පසු නිවාස තොරතුරු

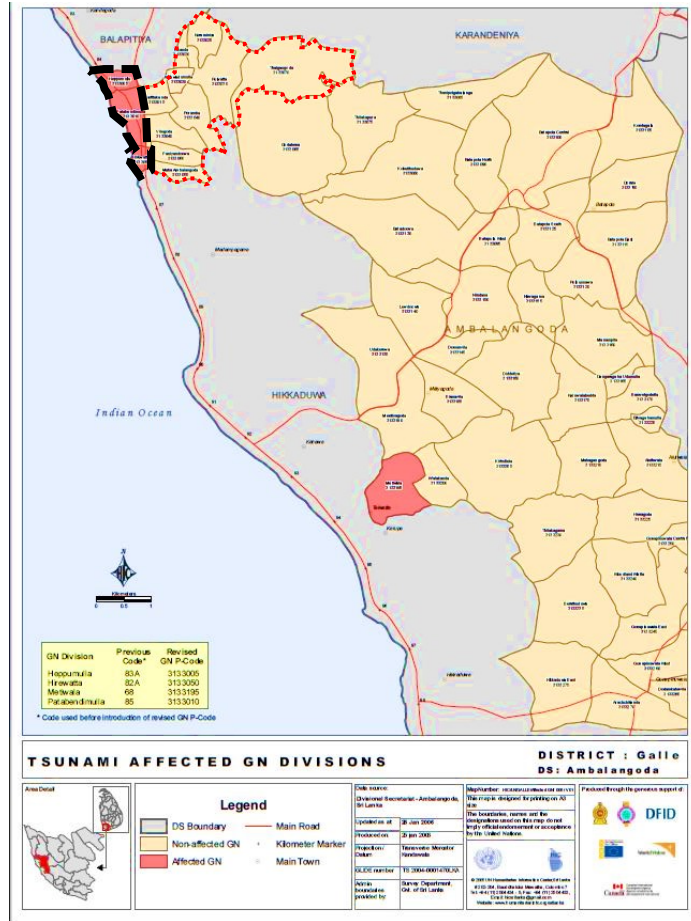
Table 1.1d : Number of housing units before and after Tsunami 2004 by affected GN divisions*: Ambalangoda DS Division of Galle District dProvisional)

Affected GN Division			Number of housing units in affected census blocks						
Name	No.	Code	Number of Census Blocks		Before the disaster	Completely damaged	Partially damaged and cannot be used	Partially damaged and can be used	Not damaged
			Total	Affected					
Heppumulla	83A	005	3	1	68	4	0	9	55
Hirewatta	82A	050	9	6	327	99	12	111	105
Patabendimulla	85	010	18	10	470	221	12	83	154
Total			30	17	865	324	24	203	314

*Statistics are given here only for the affected GN divisions, Source: Department of Census and Statistics

රූපය 40: සුනාමි ව්‍යසනය බලපාන ලද ග්‍රාම නිලධාරී වසම් - අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය

මූලාශ්‍රය : මිනින්දෝරු දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකාව, 2006

එමෙන්ම අම්බලන්ගොඩ නගරය නිරිත දිග වෙරළ කලාපයේ පිහිටා ඇති බැවින් නිරිත දිග මෝසම් සුළං වල බලපෑමට නිරන්තර ලක් වෙන අතර, එම බලපෑම මත වෙරළ බාදනය ඇති වේ.

ඓතිහාසික හා ගෘහ නිර්මාණාත්මක වැදගත් ස්ථාන ගොඩනැගිලි හා ව්‍යුහයන්

ආගමික වටිනාකමින් යුත් සිද්ධස්ථාන හා ගොඩනැගිලි ගැන විමසීමේදී ඓතිහාසික වැදගත් කමින් යුත් විහාරස්ථාන කිහිපයක් ප්‍රදේශයේ දැකිය හැකිය. ඒ අතර සුනන්දාරාම පුරාණ විහාර ප්‍රදේශයේ පැරණිම විහාරස්ථානයක් වන අතර පෞරාණික ඝණ්ඨාර කුළුණ මෙහි ඇති සුවිශේෂී ස්මාරකයක් වේ. එනම් මෙම ඝණ්ඨාර කුළුණ ක්‍රි. ව.1876 වර්ෂයේ ඉදිකර ඇත. දිවයිනේ වෙනත් කිසිදු ස්ථානයක දක්නට නොමැති කලා නිර්මාණයක් වූ මෙම දර්ශනීය ඝණ්ඨාර තොරණේ ඇති ඝණ්ඨාරය පස්ලෝ ලෝහයෙන් නිර්මාණය කරන ලද්දක් බව සඳහන් වේ. මෙම විහාරස්ථානයේ විහාර මන්දිරයේ ඇති මහනුවර යුගයට අයත් ඉපැරණි බිතුසිතුවම් ද අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ඓතිහාසික වැදගත්කමට සුවිශේෂී වටිනාකමක් එක් කර ඇත

රූපය 42 : සුනන්දාරාම විහාරය

රූපය 41 : සුනන්දාරාම විහාරය

කළුවඩුමුල්ල සිරිවිජයාරාමය පුරාණ විහාරස්ථානයද ආගමික හා සංස්කෘතික අතින් වැදගත්කමක් උසුලනු ලබයි. සාම්ප්‍රදායික ශිෂ්ඨ සම්පන්න දේශීය කැටයම් කලාව තුළට නූතන ආභාෂය ලබාදෙමින් නිර්මාණය කර ඇති බුද්ධ චරිතයේ විවිධ අවස්ථා නිරූපනය කරන ටෙරාකොටා වලින් නිර්මාණය කරන ලද චිත්‍ර හා බුදුරජානන් වහන්සේගේ විවිධ මුද්‍රා සහිත දැවයෙන් නිර්මාණය කරන ලද ප්‍රතිමා හා දේව රූප මෙහි දක්නට ලැබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට නිර්මාණය කර ඇති විශාලතම දැව මුවා බුද්ධ ප්‍රතිමා වහන්සේ ද මෙම විහාරස්ථානයේ දී දැක ගත හැකි වීම විශේෂත්වයක් වේ . බුද්ධ චරිතයේ විවිධ අවස්ථා නිරූපණයකරමින් විහාර මන්දිරයේ නිර්මාණය කර ඇති චිත්‍ර මෙම විහාරස්ථානයට ආවේනික වූ චිත්‍ර විමද සුවිශේෂී

රූපය 43 : දැව මුවා බුද්ධ ප්‍රතිමාව

ලක්ෂණයකි. පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් එම විහාරස්ථානයේ ප්‍රතිමා ගෘහ 02, වෛතස, සන්ථාර කුළුණ සහ තොරණ, පැරණි ආවාස ගෘහය, ධර්මශාලාව යන අංග පුරාවිද්‍යා ස්මාරකයන් වශයෙන් හඳුනාගෙන ඇති අතර, එම ස්මාරක ගැසට් මඟින් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත.

මෝදර දේවාලය

රූපය 44 : මෝදර දේවාලය

අම්බලන්ගොඩ පිහිටි මෝදර දේවාල මන්දිරය, වෙරළ ආශ්‍රිත ආගමික ස්ථානයක් ලෙස පිහිටා ඇත. මෙම දේවාලය පිහිටි ඉඩම නගර සභාව සතුය. මෙම ස්ථානය කතරගම දෙවියන් සඳහා පුද පූජා පැවැත්වීම මෙන්ම ධීවර ජනතාව වැදුම් පිදුම් කරන දෙවොල් දෙවියන් වෙනුවෙන් ද පුද පූජා පවත්වනු ලැබේ. මෙම දේවාල භූමිය විශාල ගල් පර්වතයක් ආශ්‍රිතව නිර්මාණය වී ඇති අතර, ගල් උළුවනු සහිත කළු ගලින් ස්වාභාවිකව නිර්මාණය

වූ කාමරයක් තුළ කතරගම දෙවියන්ගේ ප්‍රතිමාව වඩාත් ආකර්ශනීය ලෙස නිර්මාණය කර ඇත. මෝදර දේවාලය පාෂාණ ගල් ගුහාව පාණ්ඩ්‍ය ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පයේ ඉදිකිරීමක් මත සරසා ඇත.

රූපය 45 : මෝදර දේවාලය පාෂාණ ගල් ගුහාව

මෙම ස්ථානයේ පැරණි ගල් පහන්ද , ගලින් කරන ලද නිර්මාණයන් ද පවති යි. මෝදර දේවාලය ආශ්‍රිතව පෙරහැර, ගිණි පෑගීමේ උත්සවයක් සෑම වසරකම සැප්තැම්බර් මාසයේ දී පැවැත්වේ.

පෙරහැර කාලය හැරුණ විට අනෙකුත් කාලවලදී ප්‍රදේශයෙන් පිටත ජනතාව වැදුම් පිදුම් සඳහා පැමිණීමක් දක්නට නොමැත. මෙම සුන්දර පූජනීය ස්ථානය පිළිබඳව දැනුවත්භාවයක් නොමැති බැවින් සංචාරකයින්ගේ පැමිණීමද ඉතා අඩු මට්ටමක පවතියි. එබැවින් මෙම ස්ථාන පිළිබඳව දෙස් විදෙස් සංචාරකයින් දැනුවත් කිරීම අවශ්‍යතාවයක් පවතියි.

මෝදර දේවාලය ඉදිවීම ආශ්‍රිතව පැරණි විශ්වාස කිහිපයක් පවතින බව සඳහන් වේ.එනම් කතරගම දෙවියන් ඉන්දියාවේ සිට වඩින විට විවේක පහසුව සඳහා මෙම ස්ථානය තම මාළිගාව ලෙස භාවිතා කර ඇති බවත්, ප්‍රදේශයේ සිටින ධීවර ජනතාව වෙනුවෙන් “දෙවොල් දෙවියන්” විසින් මෙම දේවාලය ඉදි කර ඇති බවත්ය.

හිරේවත්ත තානායම හා ඉස්තාලය පිහිටි ගොඩනැගිල්ල

පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකමකින් යුත් හිරේවත්ත පිහිටි පැරණි තානායම එම ස්ථානයේ දක්නට නොමැති අතර, වර්තමානය වන විට එම ස්ථානයේ ලන්දේසීන්ගේ අශ්වයින් ගාල් කිරීම සඳහා ඉදිකරන ලද ස්ථානය ලෙස භාවිතා කර ඇති විශාල ගොඩනැගිල්ලක් ශේෂව පවති යි. ඉංග්‍රීසි යුගයේ මෙම ස්ථානය උසාවියක් ලෙස භාවිතා කර ඇති අතර, වර්තමානයේ පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකමකින් යුත් ස්ථානයක් බවට නම් කර ඇත. ඕලන්ද ජාතිකයන් ක්‍රිස්තියානි දේවස්ථානයක් ලෙස ඉදිකර ඇතත් පසුව පෙර පාසල්, ක්‍රිස්තියානි ආගමික අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානයක් සහ අශ්ව ස්තාලයක් ලෙසද භාවිතා කර ඇත . බ්‍රිතාන්‍ය යුගයේදී උසාවියක් ලෙසද මෙම ගොඩනැගිල්ල භාවිතා කොට ඇත

රූපය 46 : ඕලන්ද ඉස්තාලය

සංරක්ෂණය කිරීමට පෙර

සංරක්ෂණය කිරීමට පසු

උද්‍යාන විනෝද කටයුතු සහ ක්‍රීඩාපිටි (Recreational & Sport Fertilities)

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් වලට අනුව ජනගහනය 1000 කට හෙක්ටයාර් 1.4 ක් අවම වශයෙන් පොදු එළිමහන් විවෘත භූමි ලෙස සංවර්ධන සැලැස්ම සැකසීමේදී වෙන් කළ යුතුය. අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශයේ 2021 වසරට ජනගහනය 27,572 ක් ලෙස සංගණන වාර්තාවේ දක්වා ඇත. සංවර්ධන සැලැස්මේ දත්ත විශ්ලේෂනයන්ට අනුව 2033 වන විට ප්‍රදේශයේ ජනගහනය 30,789 බවට පුරෝකථනය කර ඇත. ඒ අනුව 2033 වන විට හෙක්ටයාර් 43 ක භූමි ප්‍රමාණයක් පොදු එළිමහන් හා විනෝද කටයුතු සඳහා අවම වශයෙන් වෙන් කළ යුතුය.

පොදු එළිමහන් හා විවෘත භූමි

විනෝද පහසුකම් ප්‍රධාන සංරචක දෙකක් යටතේ සලකා බලනු ලැබේ. ඒ අනුව ප්‍රදේශවාසීන් සඳහා ක්‍රියාකාරී ලෙස සහභාගී විය හැකි සෘජු විනෝද කටයුතු ලෙස,

1. ක්‍රීඩා කටයුතු
2. ඇවිදින මංතීරු
3. පිහිනුම්, ජල ක්‍රීඩා සහ බෝට්ටු පැදීම
4. මසුන් ඇල්ලීම

අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශයේ ඉහත අවශ්‍යතාවයන් සඳහා ස්ථාන කිහිපයක් පවතින අතර, එම ස්ථාන පිළිබඳව වගු අංක 34 යටතේ සඳහන් කර ඇත.

රූපය 47 : විවෘත භූමි

අනු අංක	විවෘත භූමියේ නම	ප්‍රමාණය (හෙක්ටයාර්)
01.	අම්බලන්ගොඩ නගර සභා පිටිය	1. 95
02.	පොල්වත්ත පියසේන ළමා ක්‍රීඩාංගනය	0. 72
03.	පොලිස් ක්‍රීඩාංගනය	0. 57
04.	මානන ක්‍රීඩාංගනය	0. 76
05.	ප්‍රජාපතී පාසැල් ක්‍රීඩාංගනය	0. 67
06.	කළුච්චුමුල්ල ක්‍රීඩාංගනය	0. 58
07.	තල්ගස්ගොඩ ක්‍රීඩාංගනය	0. 86
	එකතුව	6.11

මූලාශ්‍රය - භූමි පරිහරණ තොරතුරු - 2021 නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය.

වගු අංක 27 හි සඳහන් තොරතුරු වලට අනුව අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ දැනට හෙක්ටයාර් 6.11 ක් විවෘත භූමි ලෙස ඇත. වර්තමාන ජනගහනය මත 27752 සඳහා පොදු එළිමහන් විවෘත භූමි ලෙස හෙක්ටයාර් 43 වෙන්ව තිබිය යුතුය. නමුත් අංක 34 වගුවට අනුව වර්තමාන ජනගහනයට ප්‍රමාණවත් පොදු එළිමහන් ප්‍රදේශ අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශයේ නොමැත.

විවේක හා විනෝද පහසුකම් සලසා ගත හැකි ස්ථාන පහත පරිදි වේ.

01. පුස්තකාල සංඛ්‍යාව 08 යි.

- a. ප්‍රධාන පුස්තකාලය - අම්බලන්ගොඩ නගර සභා අසල
- b. ශාඛා පුස්තකාලය - පොල්වත්ත, ඕකන්ද, හිරේවත්ත, කෙරමිණිය, හෙප්පුමුල්ල, මහ අම්බලන්ගොඩ, පෝරම

02. සිනමා ශාලා 01 - ආසන සංඛ්‍යාව 320

03. රැස්වීම් ශාලා

- a. නගර සභා රැස්වීම් ශාලාව - ආසන 500
- b. ධර්මාශෝක විද්‍යාලීය ශ්‍රවණාගාරය - ආසන 1000 පමණ
- c. ධීවර සංකීර්ණයේ රැස්වීම් ශාලාව - ආසන 500 පමණ

04. අම්බලන්ගොඩ හිරේවත්ත ස්වාභාවික නාන තටාකය සහ ඊට අමතරව බෝට්ටු නැවැත්වීම සඳහා භාවිතා කරන බොහෝ ස්ථාන ද දිය නෑම සඳහා භාවිතා කරනු ලබයි.

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා සීමාව තුළ පවතින වෙරළ තීරයද, මාදුම්පා විල ආශ්‍රිතව පිහිටා ඇති වගුරු බිමද එක්ව පවතින අවකාශයන්ට අනුව යෝජිත පොදු එළිමහන් විනෝද කටයුතු පිළිබඳ අවකාශීය සැලැස්ම පහත පරිදි වේ.

03 වන පරිච්ඡේදය

සංවර්ධන සැලැස්මේ අවශ්‍යතාවය

3. සංවර්ධන සැලැස්මේ අවශ්‍යතාවය

3.1 හැඳින්වීම

අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශය සඳහා නගර සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය පහත හේතු මත හඳුනා ගෙන ඇත. එනම්

1. ගැසට් පත්‍රයක් මගින් ප්‍රකාශයට පත් වූ නගර සංවර්ධන සැලැස්මක් නොමැති වීම.
2. අම්බලන්ගොඩ නගරයට අනන්‍ය වූ සංස්කෘතිකාංග ඉදිරියට රැක ගැනීම
3. අවිධිමත් මානව ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් තර්ජනයට ලක් වී ඇති හල්වතුර වගුරු බිම් හා මාදම්පා විල ඇතුළු පරිසර පද්ධතිය ආරක්ෂා කරමින් පාරිසරික සමතුලිතතාවය රැක ගැනීම

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ නාගරික සංවර්ධන සැලසුම් පිළියෙල කිරීම තුලින් අපේක්ෂිත අරමුණ වනුයේ වර්තමානයේ ප්‍රදේශය තුළ විද්‍යාමාන වන විභවතාවයන් හා ගැටළු හඳුනාගැනීම තුලින් සංවර්ධනයේදී උද්ගත වන අහිතකර බලපෑම් අවම කරමින් එම බලපෑම් සඳහා උපායමාර්ගික විසඳුම් ලබාදීමත් අනාගත සංවර්ධනය කළමනාකරණය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන දිශානතිය හඳුනාගැනීම හා එමඟින් ආර්ථික, භෞතික, සමාජීය හා පාරිසරික යන සංරචකයන්ගේ ඒකාබද්ධතාවය තුලින් උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘතීන් හා රෙගුලාසි සම්පාදනය කිරීමත්ය.

වර්තමානයේ පවතින විභවතාවයන් හා ගැටළු හඳුනාගැනීම සඳහා නගර නිර්මාණ වෘත්තිකයින් හා අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය හා සහසම්බන්ධ වන විවිධ පාර්ශවකරුවන්ගේ අදහස් ලබාගැනීම අරමුණු කර ගනිමින් පාර්ශවකරුවන්ගේ රැස්වීමක් පවත්වන ලද අතර, එහිදී සාකච්ඡාවට බඳුන් වූ කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින් අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ පවතින සංවර්ධන ගැටලු හඳුනාගන්නා ලදී.

1. ගැසට් පත්‍රයක් මගින් ප්‍රකාශයට පත් වූ නගර සංවර්ධන සැලැස්මක් නොමැති වීම.

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද නගර සංවර්ධන සැලැස්මක් වර්තමානය වන විට සකස් කර නොමැති වීම මත ප්‍රදේශයේ ඇති විය හැකි අවිධිමත් සංවර්ධන පාලනය කිරීම හා නව සංවර්ධන ප්‍රවණතාවයන්ට ශක්තිමත්ව මුහුණ දීමට අම්බලන්ගොඩ නගරය විධිමත් සංවර්ධනයක් කරා යොමු කිරීමට නව සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය මතු වී ඇත. 2033 වර්ෂය සඳහා සකසන නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සැකසීමේ මූලික අරමුණ වන්නේ ප්‍රදේශයේ පවතින සංවර්ධන විභවතාවයන් හා ගැටළු හඳුනා ගැනීමත් ඒ තුළින් සංවර්ධන නැමියාව මත සිදු වන සංවර්ධනයේ අවාසිදායක බලපෑම අවම කර ගැනීමත්ය. ඒ අනුව පවතින ගැටළුවලට විසඳුම් ලබා දීමත් එමගින් අනාගත සංවර්ධනය කළමනාකරණය කර ගැනීමට අවශ්‍ය වන ව්‍යාපෘතීන් හා ප්‍රදේශයේ අවශ්‍යතා පිළිබඳ වන නීති හා රෙගුලාසි සම්පාදනය කිරීමය.

2. අම්බලන්ගොඩ නගරයට අනන්‍ය වූ සංස්කෘතිකාංග ඉදිරියට රැක ගැනීම

අම්බලන්ගොඩ නගරයට අනන්‍ය වූ වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කැටයම් කලාව වර්ෂ 1800 ට වඩා ඈත අතීතයකට උරුමකම් කියනු ලබයි. අතීතයේ සිටම නගරයේ ආර්ථික පදනම සැකසීමට දායකත්වයක් සපයනු ලබන කර්මාන්තයකි. හික්කඩුව හා බෙන්තොට සංචාරක කලාපයන්ට මැදිව අම්බලන්ගොඩ නගරය පිහිටා තිබීම නිසා පුළුල් දේශීය මෙන්ම විදේශීය වෙළඳ පොළක් නිර්මාණය වී ඇත. නමුත් වර්තමානය වන විට අතීතයට සාපේක්ෂව මෙම වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කලාවේ පසු බැස්මක් හඳුනාගත හැකිය. ඒ සඳහා ප්‍රධාන ලෙස කරුණු කිහිපයක් බලපා ඇත.

අතීතයේ වංශ කිහිපයකට සීමා වී තිබූ මෙම කලාව වර්තමානය වන විට වංශ 2ට පමණක් සීමා වී ඇත.

- 1.ටී.ඩබ්. ගුණදාස මහතාගේ පරම්පරාවෙන් පැවත එන වංශය
- 2.ජේ.ඩබ්. ආරියපාල මහතාගෙන් පැවත එන වංශය

දැනට ජේ.ඩබ්.ආරියපාල මහතාගේ ගුරු කුලයේ වෙස් මුහුණු කලාව ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ජර්මන් ජනරජයේ අනුග්‍රහය යටතේ අම්බලන්ගොඩ නගරයේ වෙස් මුහුණු කෞතුකාගාරයක් සහ කලායතනයක් පිහිටුවා ඇත. මෙම කලායතනය මගින් පහතරට නැටුම් කලාව සහ කෝළම් කලාව පිළිබඳව ප්‍රදේශයේ දරුදැරියන් සඳහා ඉගැන්වීම් සහ පුහුණු වීම් කටයුතු සිදු කරයි.

එසේම 2014 වර්ෂයේ දී ටී.ඩබ්.ගුණදාස මහතාගේ පුතණුවන් වන ටී.ඩබ්.හරිස්වන්ද මහතා සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශයේ අනුග්‍රහය ඇතිව වෙස්මුහුණු හා කෝළම් කලා අංශ ඇතුළත් කෞතුකාගාරයක් ආරම්භ කර ඇත.

වර්තමානයේ මෙම කර්මාන්තය ආශ්‍රිතව 30 දෙනෙකු පමණ අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ ගෘහාශ්‍රිතව මෙය පවත්වා ගෙන යනු ලබයි. අතීතයේ පරම්පරාගතව කර්මාන්තයක් ලෙස සිදු කරගෙන ගියද වර්තමානයේ පරම්පරාගතව මෙය සිදුකරගෙන යාමක් දක්නට නොලැබේ. එයට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු වී ඇත්තේ වෙනත් රැකියා සඳහා නව පරම්පරාව යොමු වීමත් , අපනයන භාණ්ඩ සඳහා අයකරන බදු මුදල් ඉහළ අගයක් ගැනීම නිසා වෙස් මුහුණු කලාවේ නියැලෙන්නන් අධෛර්යමත් වී ඇත.

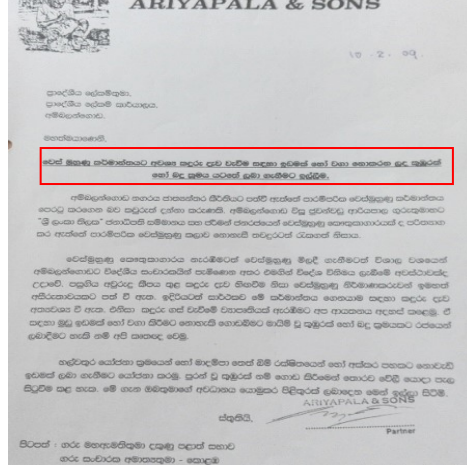
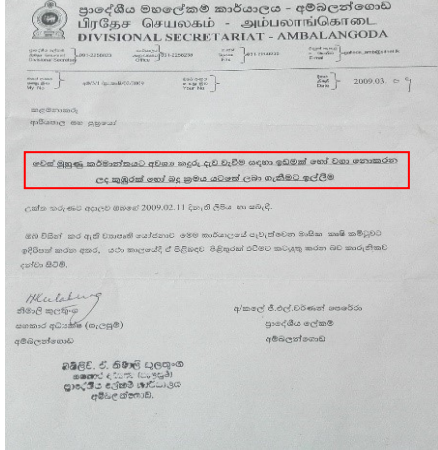
වෙස් මුහුණු කැපීම සඳහා යොදාගනු ලබන්නේ කදුරු හා රුක්අත්තන ලීය. මෙයින් කදුරු ලීය වැඩි වශයෙන් යොදාගන්නා අතර ඊට හේතු වී තිබෙන්නේ කදුරු, ගුල්ලො ගැසීමකින් තොරව වසර 300 ක් පමණ තබා ගැනීමට හැකි වීමයි. මෙම කදුරු ලීය වෙල් ආශ්‍රිතව වැඩෙන නිසා වෙල් කදුරු වශයෙන්ද හඳුන්වයි.

එමෙන්ම මේ විශේෂිත වූ කලාව පිළිබඳ සුවිශේෂීත්වය හා එහි අන්‍යතාවය යම්තාක් දුරට දේශීය වශයෙන් ප්‍රචලිත වූවත් විදේශීය වශයෙන් ප්‍රචලිත නොවීමත් රාජ්‍ය අනුග්‍රහය අඩු මට්ටමක පැවතීමත් මෙම කලාවේ පරිහානියට හේතු සාධක වී පවතී.භාණ්ඩයකට නියම වී ඇති මිලත් ශ්‍රමයට සරිලන වැටුප් නොගෙවීමත් නිසාත් පුහුණු මධ්‍යස්ථාන නොමැතිකමින් මෙම කර්මාන්තයට අවශ්‍ය පුහුණු ශ්‍රමිකයින් ලබා ගැනීමේ ගැටළු පවතී. එලෙසම වෙස් මුහුණු නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමේ අපහසුවත් මෙයට බලපා ඇති හේතුවක් වේ. වෙස් මුහුණු කැපීම සඳහා යොදා ගනු ලබන්නේ කදුරු ශාකයයි.පසුගිය වසර කිහිපය තුල කදුරු දැව හිඟ වීම නිසා වෙස් මුහුණු නිර්මාණකරුවන් අසීරුතාවයට පත්වී ඇත.කදුරු ලී ලබාගැනීම සඳහා අමතර වියදමක් දැරීමට මෙම කර්මාන්තයේ නියැලෙන්නන්ට සිදු වී ඇත.කදුරු ගස් වගාවක් ලෙස පුරන්වූ කුඹුරු කොටසක හෝ වග කිරීමට නොහැකි මුඩු ඉඩමක් හෝ ලබා දෙන ලෙස වෙස් මුහුණු කර්මාන්තයේ නියුක්තිකයන් අදාළ වගකිව යුතු ආයතන වෙත ඉල්ලීම් සිදු කලද ඒ සඳහා ද ප්‍රතිචාර නොමැති බව ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ වලදී අනාවරණය විය.

අම්බලන්ගොඩ වෙස්මුහුණු කලාව, ආර්යපාල ගුරුන්නාන්සේගේ පරපුර සහ ගුණදාස ගුරුන්නාන්සේගේ පරපුර වශයෙන් දෙපාර්ශවයක් විසින් මතු පරම්පරාව සඳහා පවත්වාගෙන ගොස් තිබේ. නමුත් මේ වන විට වෙස් මුහුණු කලාවේ නියැලෙන්නේ ආර්යපාල ගුරුන්නාන්සේගේ

පරපුර පමණි. විවිධ සමාජීය ගැටළු හා දුෂ්කරතා හේතුවෙන් ගුණදාස ගුරුන්තාන්සේගේ පරපුර වෙස් මුහුණු නිර්මාණ ශිල්පය වෙතින් දුරස් වී ඇත.

රූපය 48 : කදුරු වගා කිරීම සඳහා වගා නොකරන ලද කුඹුරු ඉඩම් ඉල්ලීම

මූලාශ්‍රය : ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය, නා.සං .අ. -2021

වගුව 25 : වෙස් මුහුණු කර්මාන්තයේ නියුක්තිකයන්

#	වසම	වෙස් මුහුණු සැකසීම	වෙස් මුහුණු පින්තාරු කිරීම
1	හිරේවත්ත	03	01
2	පෝරඹ	02	-
3	මහඅම්බලන්ගොඩ	03	-
4	කළුවඩුමුල්ල	01	-
5	කරිත්තකන්ද	02	-
6	කොබේතුඩුව	02	01
7	තිලකපුර	03	-
8	පොල්වත්ත	01	-
9	පටබැදිමුල්ල	02	07
10	පනියන්දුව	01	-
11	කෙරමිණිය	-	02
12	ඕකන්ද	-	01
	එකතුව	20	12

මූලාශ්‍රය : සම්පත් පැතිකඩ , අම්බලන්ගොඩ ප්‍රා .ස., 2019

3. පාරිසරික සමතුලිතතාවය රැක ගැනීම

රූපය 51 : මාදම්පා වැව

රූපය 53 : හල්වතුර වගුරු බිම

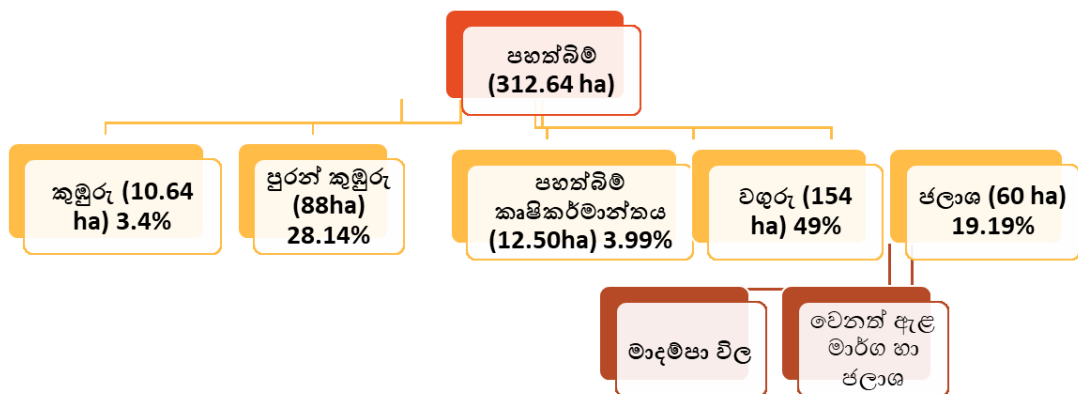

රූපය 52 : කුඹුරු ඉඩම්

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය ආශ්‍රයෙනි, 2020

රූපය 54 : ප්‍රදේශය තුළ දැනට පවත්නාවූ පහත් බිම් ප්‍රමාණයන්

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, ගාල්ල කාර්යාලය, 2022

අම්බලන්ගොඩ නාගරික සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය තුළ ඊට ආවේණික ස්වභාවික පාරිසරික සෞන්දර්යයෙන් යුක්ත වන අනුන නිර්මාණයකි. මුහුදු, දූපත්, ගංගා, වැව් වලින් සමන්විත පරිසර පද්ධතීන්ගෙන් සැදුම්ලත් බහු ජෛව විවිධත්වයෙන් යුක්ත වූ පරිසර පද්ධතියක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකිය. අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශයේ මාදම්පා පරිසර පද්ධතිය හා හල්වතුර වගුරු බිම ප්‍රදේශයේ පාරිසරික සමතුලිතතාවය රැක ගැනීමට ඉවහල් වේ.

රූපය 55 : ගඟ දෙපස කැලී කසල බැහැර කිරීම

නමුත් වර්තමානය වන විට නාගරිකරණය වීම හා සංවර්ධනයේ ප්‍රගමනයක් හේතුවෙන් අම්බලන්ගොඩ නගර සභා ප්‍රදේශයේ පවතින පාරිසරික හානියන් ප්‍රදේශයේ පාරිසරික සමතුලිතතාවයට දැඩි තර්ජනයක් වී ඇත. වර්තමාන භූමි පරිභෝජන රටාව අනුව, 49% ක ප්‍රතිශතයකින් යුක්ත වන වගුරු හා ජලාශ

රූපය 56: ගඟ දෙපස කැලී කසල බැහැර කිරීම

රූපය 57: වගා කටයුතු සඳහා කඩොලාන පරිසර විනාශ කිරීම

සඳහා වෙන් වී ඇත. වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සංරක්ෂිත ප්‍රදේශයක් ලෙස හල්වතුර වගුරු බිම හා බැඳී ප්‍රදේශය ප්‍රකාශයට පත් කර තිබුණ ද ප්‍රදේශයේ මිනිසුන්ගේ මැදිහත් වීම මත සිදුවන අවිධිමත් ක්‍රියාකාරකම් මෙම පරිසර පද්ධතීන්ට තර්ජනයක් එල්ල කර ඇත. පරිසර සංවේදී පරිසර පද්ධතියක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර තිබුණ ද ඒ පිළිබඳව නිසි වටිනාකමක් ලැබී නොමැත. එම නිසා අවිධිමත් වූ මානව ක්‍රියාකාරකම් වල වැඩිවීමක් හඳුනාගත හැකිය. එමෙන්ම අවිධිමත් ලෙස අපද්‍රව්‍ය ජලමූලාශ්‍ර වෙත බැහැර කිරීමත් ප්‍රදේශය පුරා හඳුනාගත හැකි ගැටළුවකි. ඒ අනුව, ගංගා හා ඇළ මාර්ග අවහිර වීම හල්වතුර වගුරු බිම් ප්‍රදේශය අවට දක්නට හැකිය. එමෙන්ම මේ වන විට හල්වතුර වගුරු බිමට නගර සභාව මගින් කැළී කසල බැහැර කිරීම නිසා තර්ජනයට ලක් වී ඇත. දිනකට මෙට්‍රික් ටොන් 18-20 පමණ අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයක් හල්වතුර වගුරු බිමට මුදා හරිනු ලබයි. ඒ අනුව, මෙම පරිසර පද්ධතියේ ජෛව විවිධත්වයටද මින් හානිකර තත්වයක් උද්ගත වී ඇත.

මාදම්පා පරිසර පද්ධතිය රැම්සාර් තෙත් බිම් පරිසර පද්ධතියකි. එම ප්‍රදේශයටම ආවේණික වූ ශාක හා සත්ව විශේෂ කිහිපයක් පවතින නිසා ප්‍රදේශයේ සංවේදී පරිසර පද්ධතියක් ලෙස හඳුනාගත හැකිය.

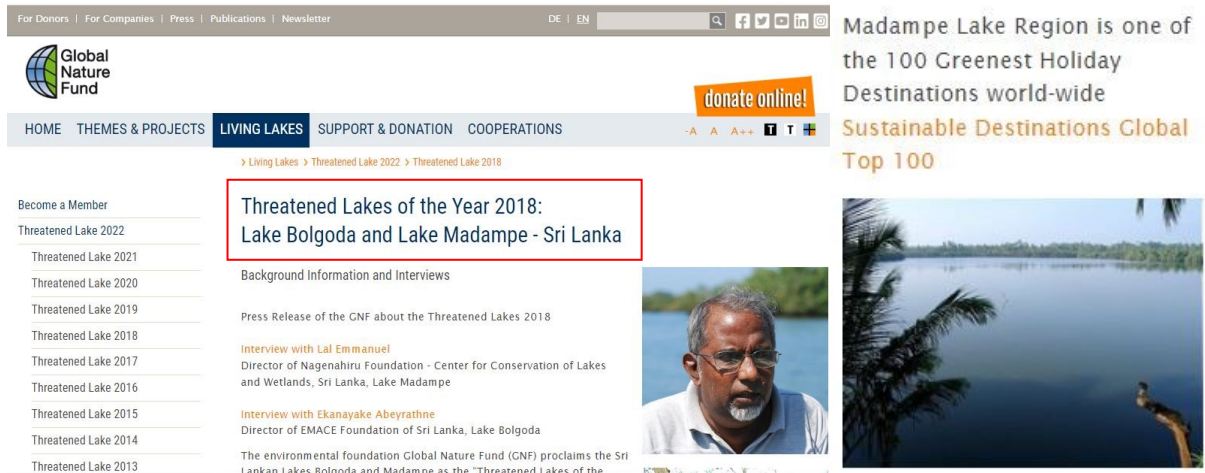
රූපය 58: ජල මූලාශ්‍ර වෙත අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම

නමුත් 2018 වර්ෂයේ කරන ලද සමීක්ෂණයට අනුව, ලංකාවේ තර්ජනයට ලක් වී ඇති විල් අතුරින් එක් විලක් ලෙස මාදම්පා විල හඳුනාගෙන ඇත. එයට ප්‍රධානතම හේතු ලෙස හඳුනාගෙන ඇත්තේ ඉදිකිරීම සඳහා කඩොලාන පරිසර පද්ධතිය විනාශ කිරීම, වගා කටයුතු සඳහා පරිසරයේ විනාශ කිරීම හා ජල මූලාශ්‍ර වෙත අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමයි. එමෙන්ම අධික

ලෙස මසුන් ඇල්ලීම හා ජල පද්ධතියට දූෂක ද්‍රව්‍ය විමෝචනය වීම හා වගා කටයුතු වලදී අධික ලෙස රසායනික පොහොර භාවිතා කිරීම හේතුවෙන් එම අහිතකර දෑ ජලයට මිශ්‍ර වීම මත මෙම ජල මූලාශ්‍රයන් තර්ජනයට ලක් වී ඇත.

රූපය 59 : 2018 වර්ෂයේ ලංකාවේ තර්ජනයට ලක්වූ විල්

මූලාශ්‍රය : අන්තර්ජාලය ,2022

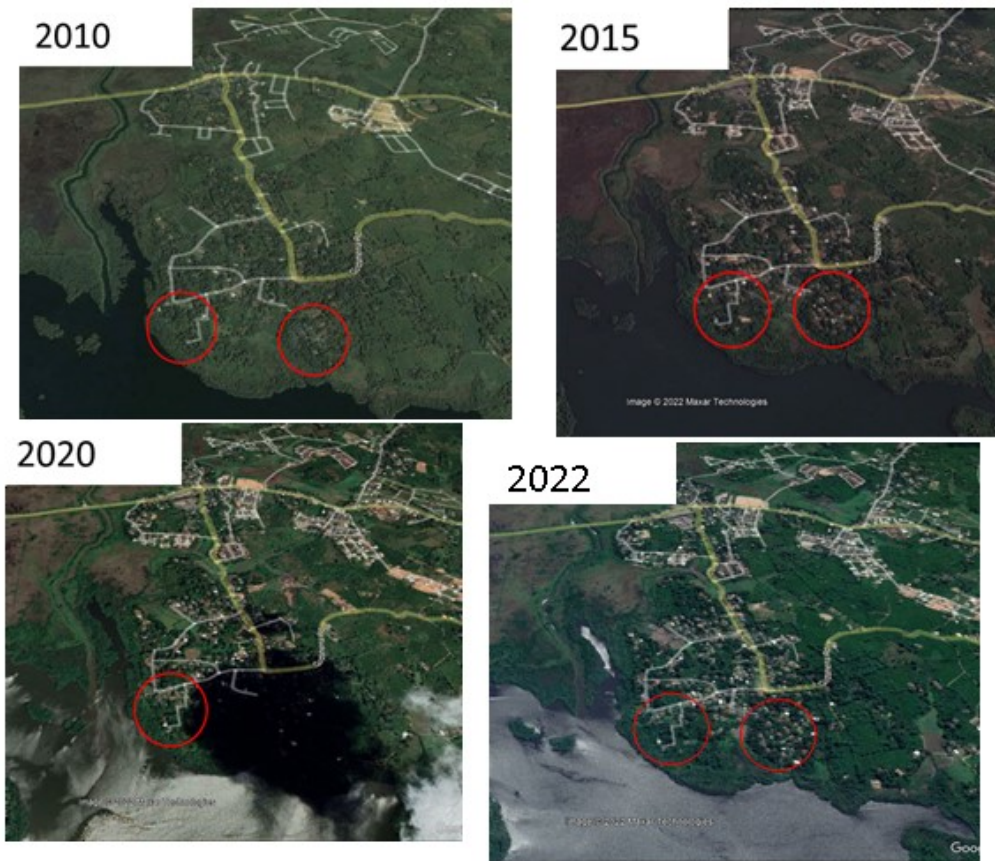
මීට අමතරව මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 3% ක පමණ ප්‍රමාණයක් කුඹුරු වන අතර, 28.14% ක ප්‍රමාණයක් පුරන් කුඹුරු බවට පත් වී ඇත. මෙම කුඹුරු භූමිද ඒ ආශ්‍රිත පහත් බිම් ද පාරිසරික සමතුලිතතාවය පවත්වා ගැනීමට වැදගත් කාර්ය භාරයක් ඉටු කරන තෙත් බිම් ලෙස හැඳින්විය හැකිය.

අධික වැසි දිනවල ඇති වන ජල ගැලීම් පාලනය කිරීමට වැදගත්කමක් උසුලනු ලබන ඉහත සඳහන් කරන ලද පහත් බිම් සහ කුඹුරු බිම් වැඩි වන ඉඩම් වටිනාකම් හේතුවෙන් අනවසර

ලෙස ගොඩ කිරීම් වැනි කර්ජනයන්ට ලක් වී ඇති අතර, සමහර කුඹුරු ඉඩම් දීර්ඝ කාලීන ලවණ මිශ්‍ර වී වගා කටයුතු සඳහා යොදා නොගැනීම හේතුවෙන් පුරන් කුඹුරු බවට පත් වීමද මෙම අනවසර ඉදිකිරීම් සඳහා හේතු සාධක වී ඇත. 2010 වර්ෂයේ සිට 2022 දක්වා වසර 12 ක කාල සීමාව තුළ ප්‍රදේශයේ පහත් බිම් ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා යොදා ගෙන තිබෙන ආකාරය ගුගල් සිතියම් අධ්‍යයනය කිරීමෙන්ද හඳුනාගත හැකිය. මෙම ඉදිකිරීම් නිසි ලෙස නියාමනයන් සිදු නොවීම නිසා මෙම ගැටළුව තවදුරටත් වර්ධනය විය හැකි බැවින් මෙම සංවර්ධන සැලසුම මගින් ප්‍රදේශයේ පවතින පරිසර පද්ධතීන්ට හානියක් නොවන ලෙස ඉදිරි සංවර්ධන කටයුතු නිසි ලෙස නියාමනය කිරීමද බලාපොරොත්තු වේ. මෙම සංවේදී තෙත් බිම් පරිසර පද්ධතිය හා සම්බන්ධව එකින් එක බැඳුණු ගැටළු මෙම සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය තුළ දැනට පවතින ගැටළුවක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර, ඉදිරි සැලසුම් කටයුතු කිරීමේදී ප්‍රදේශයේ සංවර්ධනයත් පාරිසරික කළමනාකරණයත් සමබර වන පරිදි සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය මෙමගින් තවදුරටත් අවධාරණය කෙරේ.

රූපය 60: පහත් බිම් ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා යොදා ගෙන තිබෙන ආකාරය ගුගල් සිතියම් අධ්‍යයනය

මූලාශ්‍රය: ගුගල් සිතියම් 2022

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ ,2022

4. ගමනාගමනයට හිතකර ලෙස මාර්ග ජලය සංවර්ධනය කිරීම

අම්බලන්ගොඩ නගරය ගාල්ල - කොළඹ (A2) ප්‍රධාන මාර්ගයේ පිහිටි නගරයකි. ප්‍රධාන මාර්ගය දෙපස සියළු පහසුකම් හා සේවා ස්ථානගත වී තිබීමත් අම්බලන්ගොඩ නගර මධ්‍ය ආශ්‍රිතව ප්‍රධාන පාසැල් පිහිටා තිබීමත් නිසා දෛනිකව නගර මධ්‍ය ප්‍රදේශයේ වාහන තදබදයක් දක්නට ඇත. ප්‍රධාන බස්නැවතුම් පොළ, දුම්රිය නැවතුම්පොළ ප්‍රධාන මාර්ගයට මුහුණ ලා ඉතා ආසන්නයේ පිහිටා තිබීම නිසා දෛනිකව නගරයට පැමිණෙන සංක්‍රමණික ජනගහනය (Commuter Population) ඉතා අධිකය. 2018 වර්ෂයේ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය කරනු ලැබූ අධ්‍යයනයකට අනුව අම්බලන්ගොඩ නගරයට දිනකට 60, 000 පමණ ජනගහනයක් පැමිණේ. ප්‍රධාන ලෙස පෞද්ගලික උපකාරක පන්ති සඳහා ළමුන් විශාල පිරිසක් නගරයට පැමිණේ. එමෙන්ම වාණිජ කටයුතු ප්‍රධාන මාර්ග දෙපස ස්ථානගත වීම නිසා මාර්ග දෙපස වාහන නවතා තැබීම දක්නට ලැබේ. එම නිසා නගරය තුළ වාහන තදබදයක් පවතී. ප්‍රධාන මාර්ගය දෙපස නිසි පරිදි පදික මංකීරු නොමැති වීමත් නිසා පදික ගමනා ගමනයට හිතකර පරිසරයක් නගරය තුළ දක්නට නොමැති වීමත් නගරයට ප්‍රවේශ වීමට විකල්ප මාර්ග අවම වීම. එහිදී පැරණි ගාලු පාර පළල ප්‍රමාණවත් නොවීම.

- ප්‍රමාණවත් මාර්ග පළලක් නොමැති වීම (පැරණි ගාලු පාර)
- පදික මංකීරු නොමැති වීම
- වාහන මාර්ග දෙපස නවතා තැබීම (වාහන නැවතුම් නොමැති වීම)
- නගර මධ්‍යයේ ප්‍රධාන පාසැල් ස්ථානගත වී තිබීම නිසාවෙන් නගරය පසු කරගෙන යාමට විනාඩි 20 ක් පමණ කාලයක් ගත වීම

රූපය 62: පැරණි ගාලු පාර - වර්තමාන තත්වය

මූලාශ්‍රය : ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය, නා.සං.අ. -2021

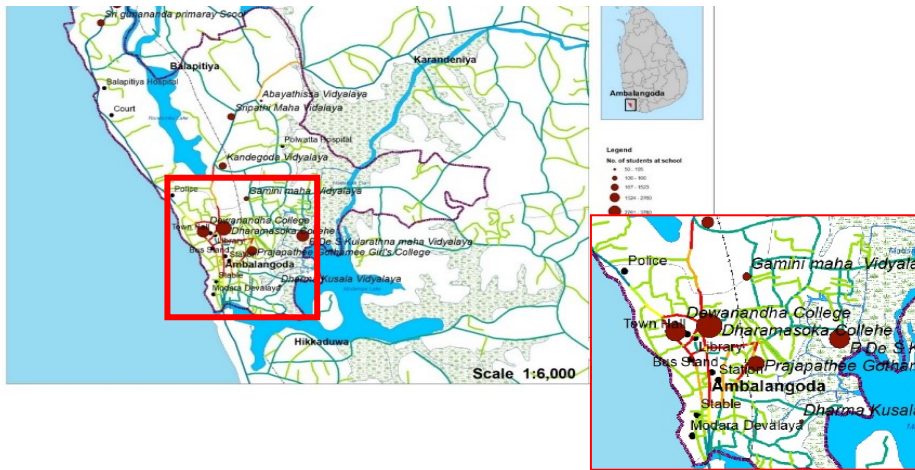
රූපය 63:ගාල්ල - කොළඹ (A2) ප්‍රධාන මාර්ගයේ වර්තමාන තත්වය

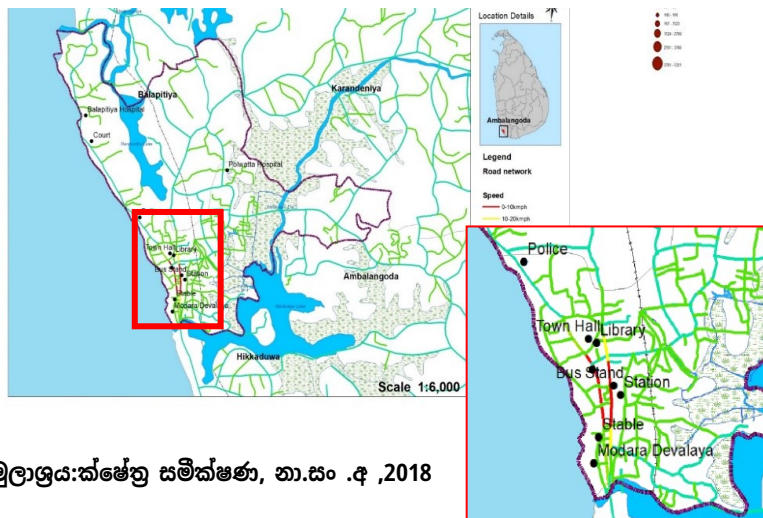
මූලාශ්‍රය : ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය, නා.සං.අ. -2021

2018 වර්ෂයේ අම්බලන්ගොඩ නගරයේ කරන ලද රථ වාහන සමීක්ෂණයට අනුව නගරයේ වාහන තදබදය බහුලවම දක්නට ලැබෙන කාලය උදෑසන 7.00 -8.00 අතර කාලය තුලය. ධර්මාශෝක විද්‍යාලය, දේවානන්ද විද්‍යාලය, ප්‍රජාපති ගෝතමී විද්‍යාලය, යන ප්‍රධාන පාසල් 3ක් නගරය ආසන්නයේ පිහිටීමත්, ඒවා ප්‍රධාන මාර්ගයට ආසන්නයේ පිහිටීමත් නිසා පාසල් වෑන් රථ, බස් රථ, හා පෞද්ගලික වාහන නගරය තුලට පැමිණේ. එම කාලසීමාව තුල රථ වාහනයක උපරිම වේග සීමාව පැයට කි.මී. 10ක් වේ. අධ්‍යාපනික ආයතන හැරුණු විට වෙනත් විවිධ සේවා ලබා ගැනීම සඳහා දෙසිනිකව නගරයට පැමිණෙන රථ වහන නිසා ප්‍රධාන ලෙස ගාල්ල-කොළඹ ප්‍රධාන මාර්ගය, පැරණි ගාලු මාර්ගයන්හි වාහනයක උපරිම වේග සීමාව පැයට කි.මී 10කි. නගර ප්‍රදේශය තුල පිහිටි මාර්ගයන් පටු වීමත් පදික ගමනගමනයට හිතකර නොවීමත් මෙම ගැටලුවට ප්‍රධාන හේතු වේ.

රූපය 64: උපරිම වේග සීමාව පෙ.ව 7.00-8.00

රූපය 65: උපරිම වේග සීමාව සාමාන්‍ය කාල සීමාවන්හිදී

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ, නා.සං .අ ,2018

එමෙන්ම බස් නැවතුම් පොළ භූමියෙහි සිදු කර ඇති අනවසර ඉදිකිරීම් සහ අවිධිමත් ලෙස බස් රථ හා මෝටර් බසිසිකල් නවතා තැබීම නිසා අම්බලන්ගොඩ බස් නැවතුම දෙසින් දුම්රිය ස්ථානයට පිවිසීමට ඇති මාර්ගය අවහිර වී ඇත.

රූපය 66: දුම්රිය ස්ථාන පිවිසුම ඉදිරිපිට - බස් නැවතුම දෙසින්

දුම්රිය ස්ථාන පිවිසුම - බස් නැවතුම දෙසින්

රූපය 67: දුම්රිය ස්ථාන පිවිසුම ඉදිරිපිට - රථ වාහන නවතා තැබීම

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ , නා.සං .අ 2021

තවද විල්ගොඩ ප්‍රදේශයේ සිට අම්බලන්ගොඩ නගරයට පිවිසීම සඳහා මඟී පාලමක් ඉදි කර ඇතත් එම පාලම පිහිටි ස්ථානය බස් නැවතුමට (නගර කේන්ද්‍රයට) දුරින් පිහිටා තිබීම නිසා බොහොමයක් ජනතාව මඟී පාලම භාවිතා නොකර දුම්රිය මාර්ගය හරහා අනාරක්ෂිත ලෙස ගමන් කරනු දැක ගත හැකිය. ජනගහන තදබදය වැඩි අවස්ථා වලදී මේ තත්ත්වය බහුල වශයෙන් දැක ගත හැකිය.

රූපය 68: අවනාවිතයේ පවතින මගී පාලම

රූපය 69: දුම්රිය මාර්ගය හරහා වැටී ඇති අනාරක්ෂිත මාර්ගය (විලේගොඩ දෙසට හා බස් නැවතුම දෙසට)

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ , නා.සං .අ , 2019

3.1 හඳුනාගෙන ඇති ගැටළු හා විභවතා

අම්බලන්ගොඩ සංවර්ධන සැලැස්ම සඳහා 2020.03.19 වන දින පැවැත්වූ පාර්ශවකරුවන්ගේ රැස්වීම පැවැත්වූ අතර එහිදී පැමිණි පාර්ශවකරුවන් ආර්ථික පාරිසරික හා යටිතල පහසුකම් ලෙස කණ්ඩායම් ගත කරන ලදී. එහිදී එක් එක් කණ්ඩායම් ඉහත අංශවලට අදාළව ශක්තින් දුර්වලතා විභවතා කර්ෂන ලේඛන ගත කරන ලදී. ඒ අනුව ලබා ගත් දත්ත NVIVO හරහා විශ්ලේෂණය කර හඳුනාගත් ශක්තින් පහත රූපය 70: ආර්ථික අංශය පිළිබඳ NVIVO විශ්ලේෂණය පරිදි වේ.

වාණිජ සංවර්ධනයක් මූලික කරගත් ආර්ථිකයක් ලෙස අම්බලන්ගොඩ නගරය සංවර්ධන ප්‍රදේශයට උචිත බව ආර්ථික කණ්ඩායම හඳුනා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව විවිධාංගීකරණයට ලක් වූ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සංවර්ධනයක් සඳහා යෝජනා ඉදිරිපත් කරන ලදී.

රූපය 70: ආර්ථික අංශය පිළිබඳ NVIVO විශ්ලේෂණය

එහිදී ධීවර කර්මාන්තය, තොග හා සිල්ලර වෙළඳම මූලික කරගත් කලාපයක් ලෙසද සංස්කෘතිකාංග ප්‍රවර්ධනය කරමින් සංචාරක හා වරාය ආශිත ව ආර්ථික යෝජනා ඉදිරිපත් කරන ලදී. දැනට අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශය ප්‍රධාන ලෙස වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කර්මාන්තය තවදුරටත් සංවර්ධනය කිරීමටත් ප්‍රදේශයේ පවතින අමුද්‍රව්‍ය හා මිනිස් ශ්‍රමය යොදා ගෙන ආර්ථික සංවර්ධනයට දායක කරගත යුතු බව හඳුනා ගන්නා ලදී. මාර්ග සංවර්ධනය අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ප්‍රමුඛතම කාර්යක් බව යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කණ්ඩායම හඳුනාගත් ගැටළුවක් විය. දැනට නගර මාධ්‍ය හරහා වැටී ඇති ගාල්ල කොළඹ ප්‍රධාන මාර්ගය, පැරණි ගාලු මාර්ගය ප්‍රධාන ලෙස පදික හිතකාමී මාර්ගයන් ලෙස සංවර්ධනය විය යුතු බව අවධාරණය විය. රථවාහන නැවතුම් ස්ථාන නොමැති වීම, පදික මංකීරු ප්‍රමාණවත්

රූපය 71: යටිතල පහසුකම් පිළිබඳ NVIVO විශ්ලේෂණය

රූපය 72: පාරිසරික අංශය පිළිබඳ NVIVO විශ්ලේෂණය

නොවීම, ගොඩනැගිලි සීමාවන් නිසි ලෙස කළමනාකරණය නොවීම යනාදිය ඉස්මතු වූ අතර, අම්බලන්ගොඩ නගරයේ මාර්ග සංවර්ධනය ප්‍රමුඛතම අවශ්‍යතාවයක් බව හඳුනා ගන්න ලදී

තෙත් බිම් හා වෙරළ තීරය දැනට අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශයේ පවත්නා මූලිකම පාරිසරික සංරචක වන බවත් ඒ ආශ්‍රිතව ආදායම් උත්පාදනය කළ හැකි ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳව අවධානය යොමු කළ යුතු බවත් පාරිසරික කණ්ඩායම විසින් හඳුනා ගන්නා ලදී. එහිදී දැනට වෙරළ ආශ්‍රිතව ව්‍යාප්ත වී ඇති සංචාරක කර්මාන්තය ආශ්‍රිත ඉස්මතු වී ඇති ගැටලු විසඳීමට ඉක්මනින් කටයුතු කල යුතු බව හඳුනා ගන්නා ලදී. තවද මාදම්පා විල ආශ්‍රිතව සංචාරක සංවර්ධන කලාපයක් ඇති කිරීම ප්‍රදේශය අභ්‍යන්තරයේ පිහිටා ඇති හල්වතුර වගුරු බිම හා රක්ෂිතය පාරිසරික සංචාරක සංවර්ධනයටත් යෝජනා කරන ලදී. තවද වෙරළ ආශ්‍රිත සංචාරක කර්මාන්තය විවිධාංගීකරණය කිරීමටත් ඓතිහාසික හා පුරාවිද්‍යාත්මක වැදගත්කමක් ඇති ප්‍රදේශ වලද සංචාරක කර්මාන්තය දියුණු කල යුතු බවට යෝජනා ඉදිරිපත් කරන ලදී.

හඳුනාගෙන ඇති ගැටළු

- කෘෂිකාර්මික ඉඩම් අනු බෙදීම් දක්නට ලැබීම
- ධීවර වරායන් සංවර්ධනය සඳහා පහසුකම් නොමැතිකම
- පාරිසරික රක්ෂිත ප්‍රදේශ අවට අනවසර ඉදිකිරීම්
- වගා කරනු ලබන බිම් කොටස් අනු බෙදීම් වලට ලක්වීම.
- වෙස් මුහුණු හා කැටයම් කලාව සඳහා ශ්‍රමය හිඟ වීම
- සංචාරක කර්මාන්තය සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් නොමැති වීම
- ධීවර කර්මාන්තය සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් නොමැති වීම
- පිවිසුම් මාර්ග ප්‍රමාණවත් නොවීම
- පාරිසරික සංවේදී කලාපවල අවිධිමත් සංවර්ධන කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීම
- පාරිසරික සංවේදී කලාප වෙත අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම
- ප්‍රධාන මාර්ගයන් ගමනාගමනයට හිතකර නොවීම
- අම්බලන්ගොඩ නගරය හා සම්බන්ධිත විකල්ප මාර්ග නිසි ලෙස සංවර්ධනය නොවීම

හඳුනාගෙන ඇති විභවතා

- වෙස් මුහුණු සහ රූකඩ කර්මාන්තය
- ධීවර වරාය
- ස්වභාවික තෙත් බිම් සමඟ සම්බන්ධ වූ පරිසර පද්ධතිය
- ඓතිහාසික වැදගත්කමක් ඇති විහාරස්ථාන
- පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකමක් ඇති ගොඩනැගිලි
- ජනාකීර්ණ නොවූ වෙරළ තීරය
- සෞන්දර්යාත්මක වටිනාකමක් සහිත ස්ථාන
- කුරුඳුහැතූකම අන්තර් හුවමාරුවට ආසන්නව පිහිටීම
- අන්තර් සම්බන්ධිත ප්‍රවාහන ජාලය
- හික්කඩුව සහ බෙන්තොට සංචාරක කලාප අතර පිහිටීම

4 වන පරිච්ඡේදය

සංවර්ධන සැලසුම් රාමුව

@ V I S I T A M B A L A N G O D A

4. සංවර්ධන සැලසුම් රාමුව

4.1. දැක්ම

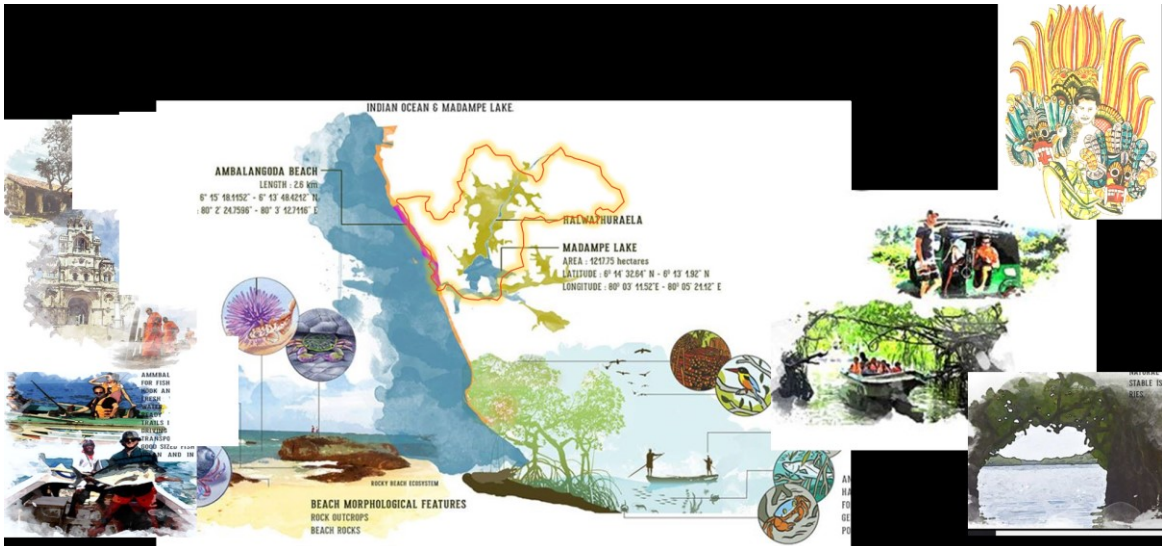
පහතරට විවිච්චන් හරිත නිකේතනය

VIBRANT Green Leisure Lounge in Down South

4.2. දැක්මේ ප්‍රකාශනය

2033 වන විට අම්බලන්ගොඩ නගරයේ සංස්කෘතික හා ස්වභාවික ලක්ෂණය ආරක්ෂා කර ගනිමින් වෙළඳාම ධීවර හා සංචාරක කර්මාන්තය මූලික කරගත් නව නාගරික මධ්‍යස්ථානයක් හා බහුවිධ ආර්ථිකයකින් සමන්විත නගරයක් බවට පත් කිරීම

පහතරට විවිච්චන්

අම්බලන්ගොඩ නගරය දකුණු පළාතේ පිහිටි ගාල්ල නගරයට දෙවැනි වූ සේවා සපයන ප්‍රධාන නගරයකි. අදාළ අතීතයේ සිටම සංස්කෘතිකමය වශයෙන් වැදගත් වූ රූකඩ හා වෙස් මුහුණු කලාවන් තුළින් දිවයිනටම සුවිශේෂී වූ නගරයකි. එලෙසම වාණිජමය සේවාවන් සපයන නගරයක් ලෙස අතීතයේ සිටම කේන්ද්‍රස්ථානයක් වූ බව පැරණි අම්බලන්ගොඩ මාර්ගයේ අතීත ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීය ලක්ෂණ සහිත පාරම්පරික කඩ විදී වර්තමානයේදී දක්නට ලැබීම තුළින් සනාථ වේ. එලෙසම ලංකාවේ සුළු අපනයන බෝග අතරින් ගුණාත්මක භාවය අතින් විශේෂ වූ කුරුඳු වගා කරනු ලබන්නේ ද අම්බලන්ගොඩ නගරයේ වීම ද සුවිශේෂීය.

මාර්ග පද්ධතිය අතින් ගත් විට අධිවේගී මාර්ග, මහා මාර්ග හා අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලයකින් සමන්විත වන හා දුම්රිය මාර්ග ද මෙකී සියලු ප්‍රවාහන මාධ්‍යයන් ඒකාබද්ධ වූ අම්බලන්ගොඩ නගරය වාණිජමය හා පරිපාලනමය වශයෙන් පළාතේ වැදගත්කමක් ගෙන ඒමට ප්‍රධාන සාධකයක් වී ඇත.

මෙවැනි වූ සාධකයන් අතීතයේ සිට වර්තමානය දක්වා ක්‍රමිකව විකාශනය වෙමින් පවතී. අම්බලන්ගොඩ නගරය අනාගතය සංවර්ධන ක්‍රමෝපායන් තුළින් එකී අතීත ලක්ෂණ කැටි කර ගනිමින් භෞතිකමය හා සංස්කෘතිමය වටිනාකමක් ආරක්ෂා කරමින් නූතන නගරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම අපේක්ෂා කෙරේ. එමෙන්ම වර්තමානයේ අම්බලන්ගොඩ නගරයට කේන්ද්‍ර වී ඇති භෞතික සංවර්ධනය තවදුරටත් නගරය තුළම සංකේන්ද්‍රණය නොවන අයුරින් එම භෞතික සංවර්ධන දිශානතිය තල්ලස්ගොඩ ප්‍රදේශයට විතැන් කරමින් ජනයාට හිතකර නව නගරයක් නිර්මාණය කිරීම 2033 වන විට අපේක්ෂිත දැක්ම වේ.

හරිත නිකේතනය

අම්බලන්ගොඩ නගරය හල්වතුර වගුරු බිම මාදම්පා විල හා ගඟ , වෙරළ තීරය වැනි වූ ඉතාමත් සංවේදී වූ පරිසර පද්ධතියකින් සමන්විත වන නගරයකි. එය ස්වාභාවික සංවේදීතා විශ්ලේෂණයන් තුළින් තහවුරු වේ. සංවේදී පරිසර පද්ධතියක් හා බැඳෙමින් අම්බලන්ගොඩ නගරය ස්වාභාවික ආපදා අවම නගරයක් වන්නේ ද එහි භූ විද්‍යාත්මක පිහිටීම හා ස්වාභාවික ජල පෝෂක හා රැඳවුම් ප්‍රදේශයන්ගෙන් වට වී තිබීම නිසාය. විවිධ වූ ජෛව විවිධ පද්ධති කිහිපයකින් සමන්විත මෙම නගරයට දේශීය විදේශීය සංචාරක ආකර්ශනය තුළින් ද වැදගත්කමක් උසුලයි. මෙම ස්වාභාවික සංවේදී පරිසර පද්ධතියට අනාගත භෞතික සංවර්ධනයේදී හානියක් නොවන පරිදි සංරක්ෂණය කරමින් සංචාරක ආකර්ශනය තවදුරටත් ඉහළ නංවන අයුරින් දක්ෂිණ වෙරළ තීරයේ අම්බලන්ගොඩ පාරිසරික සංචාරක කලාපයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම 2033 වර්ෂයේ අපේක්ෂිත දැක්ම වේ.

4.3. අරමුණු

1. නගරයේ අනන්‍යතාවය වූ පාරම්පරික හා සංස්කෘතිකමය සුවිශේෂත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීම
2. විවිධාංගීකරණය වූ ආර්ථික අංශ ප්‍රවර්ධනය කිරීම මඟින් අම්බලන්ගොඩ නගරය ඉසුරුමත් නගරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම
3. අපරවපුහ පහසුකම් සංවර්ධනය තුලින් මනා සම්බන්ධතාවයක් ඇති නාගරික ප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රති නිර්මාණය කිරීම
4. පවතින සංවේදී පරිසර පද්ධතිය හරිත සුපිරිසිදු සහ තිරසාර පරිසර පද්ධතියක් ලෙස ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීම

4.4. පරමාර්ථ

අරමුණ 01. නගරයේ අනන්‍යතාවය වූ පාරම්පරික හා සංස්කෘතිකමය සුවිශේෂත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීම

පරමාර්ථ

1. 2033 වන විට නගරයේ සංචාරක කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා සංස්කෘතිකමය, ඓතිහාසික ස්ථාන අතර සම්බන්ධතාවය ඇති කිරීම
2. 2033 වසර වන විට මහා අම්බලන්ගොඩ කේන්ද්‍ර කරගනිමින් සංස්කෘතික කේන්ද්‍රයක නිර්මාණය කිරීම

අරමුණ 02. විවිධාංගීකරණය වූ ආර්ථික අංශ ප්‍රවර්ධනය කිරීම මඟින් අම්බලන්ගොඩ නගරය ඉසුරුමත් නගරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම

පරමාර්ථ

1. වසර 2033 වන විට කර්දිය ධීවර නිෂ්පාදනය මෙට්ට්‍රික් ටොන් 8400 සිට මෙට්ට්‍රික් ටොන් 10,000 දක්වාත් මිරිදිය ධීවර කර්මාන්තය ඉහළ නැංවීම සඳහා පහසුකම් සැපයීම
2. 2033 වන විට අම්බලන්ගොඩ පැරණි වීදිය හා බැඳී වාණිජ ප්‍රදේශය තොග සහ සිල්ලර කලාපයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම
3. වසර 2033 වන විට අම්බලන්ගොඩ වෙරළ තීරය සංචාරක කොරිඩෝවක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම
4. 2033 වන විට අම්බලන්ගොඩ නගරය තුළ කුරුඳු වෙළෙඳපොළක් ඇති කිරීම

අරමුණ 03. අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය තුලින් මනා සම්බන්ධතාවයක් ඇති නාගරික ප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රති නිර්මාණය කිරීම

පරමාර්ථ

1. වසර 2033 වන විට පවතින මාර්ග පද්ධතිය සංවර්ධනය හා නව මාර්ග සබඳතා ඇති කිරීම
2. 2033 වසර වනවිට අම්බලන්ගොඩ නගරය පදික හිතකාමී නගරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම

අරමුණ 04. පවතින සංවේදී පරිසර පද්ධතිය හරිත සුපිරිසිදු සහ තිරසාර පරිසර පද්ධතියක් ලෙස ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීම

පරමාර්ථ

- 2033 වන විට මාදම්පා වැව සහ ඒ අවට ප්‍රදේශය හරිත සංචාරක ප්‍රදේශයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම
- 2033 වන විට පරිසර සංවේදී ප්‍රදේශ වෙත සිදුවන මානව මැදිහත්වීම් සහ ආක්‍රමණ කිරීම් සීමා කිරීම
- 2033 වන විට නගරය තුළ පොදු විවෘත විනෝදාස්වාද අවකාශයන් හෙක් 6.11 සිට හෙක් 43 වැඩි කිරීම
- 2033 වන විට හල්වතුර වගුරු බිම් ප්‍රදේශයේ පරිසර හිතකාමී විනෝදාත්මක සංවර්ධනයක් සහිත පරිසර උද්‍යානයක් නිර්මාණය

5.ශ.ද.අ.ත විශ්ලේෂණ සාරාංශය (ශක්ති, දුර්වලතා, අවස්ථා සහ තර්ජන)

අරමුණ 01

නගරයේ අනන්‍යතාවය වූ පාරම්පරික හා සංස්කෘතිකමය සුවිශේෂත්වය 2033 වනවිට ප්‍රවර්ධනය කිරීම

<p>ශක්ති</p> <ul style="list-style-type: none"> ප්‍රදේශයට ආවේනික වූ සංස්කෘතික කලාංග පැවතීම (වෙස් මුහුණු, රූකඩ හා කැටයම්) පෞරාණික වටිනාකමකින් යුක්ත ස්ථාන පැවතීම (මෝදර දේවාලය, සුනන්දාරාම විහාරය, කරිත්ත කන්ද විහාරය, සිරි විජයාරාම විහාරය) වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කලාව පදනම් කරගනිමින් ප්‍රධාන ගුරු කුල 2ක සංස්කෘතික කෞතුකාගාර පවත්වාගෙන යාම පෞරාණික හා ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීය ලක්ෂණ වලින් යුක්ත ගොඩනැගිලි පැවතීම (අශ්ව ඉස්තලය හා නේවාසික ගොඩනැගිලි) පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකමක් ඇති වසර 100ට වැඩි ඉපැරණි ගොඩනැගිලි හා ආගමික ස්ථාන පැවතීම 	ශ ද	<p>දුර්වලතා</p> <ul style="list-style-type: none"> වෙස් මුහුණු කර්මාන්තය සඳහා නූතන පරපුර යොමු නොවීම ගුණාත්මක භාවයෙන් අඩු වෙස් මුහුණු හා කැටයම් කලා නිර්මාණ වෙළඳ පොළට පැමිණීම අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පිහිටි පෞරාණික හා සංස්කෘතික ස්ථාන පිළිබඳ දේශීය හා සංචාරකයින් දැනුවත් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවීම වෙස් මුහුණු කැපීම සඳහා අමු ද්‍රව්‍ය සපයා ගැනීමේ බාධාවක් පැවතීම (කදුරු දර)
<p>අවස්ථා</p> <ul style="list-style-type: none"> වෙස් මුහුණු හා කැටයම් නිර්මාණ සඳහා විදේශීය වෙළඳ පොළක් මෙන්ම විදේශීය සංචාරක ආකර්ශණයක් පැවතීම අම්බලන්ගොඩ නගරයට නුදුරින් පිහිටා ඇති ප්‍රදේශ වල ඉපැරණි බෞද්ධ වෙහෙර විහාර පිහිටා තිබීම 	අ ත	<p>තර්ජන</p> <ul style="list-style-type: none"> වෙස් මුහුණු හා කැටයම් නිර්මාණ අපනයනය සඳහා වන බදු මුදල් අධික වීම ගුණාත්මකභාවයෙන් අඩු වෙස් මුහුණු වෙළඳපොළට පැමිණීම වෙස් මුහුණු හා කැටයම් කලාව සඳහා රාජ්‍ය අනුග්‍රහය නොලැබීම

ශක්තීන්

- ප්‍රදේශයට ආවේණික වූ සංස්කෘතික හා කලාංග පැවතීම

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ අනන්‍යතාවය වෙස් මුහුණු, රූකඩ හා කැටයම් කලාවයි. මෙම සම්ප්‍රදායික කලා නිර්මාණ ප්‍රදේශයේ ආර්ථික පදනම සැකසීමට දායකත්වයක් සපයනු ලබයි. ඇත අතීතයේ සිටම වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කලාව හා සම්බන්ධ විශිෂ්ටයින් අම්බලන්ගොඩ නගරය කේන්ද්‍ර කරගෙන බිහිවී තිබීම සුවිශේෂත්වයකි.

දැනට අම්බලන්ගොඩ වෙස් මුහුණු කලාව පවත්වා ගෙන යන්නන් වන ආරියපාල ගුරුන්නාසේ ගුරින්ගේ පරම්පරාව අම්බලන්ගොඩ තානායම ඉදිරිපිට නිවසේ සිට මෙම කර්මාන්තයට ප්‍රවිශ්ඨ වී තිබේ. අම්බලන්ගොඩ තානායමට ආ විදේශිකයින් ආරියපාල ගුරුන්නාසේගේ කෝලම් නාට්‍ය හා වෙස් මුහුණු නැරඹීමෙන් ඒවා විදේශිකයින් අතර ජනප්‍රිය වී ඇත.

රූපය 72: ආරියපාල වෙස් මුහුණු කොතුකාගාරය

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ / අන්තර්ජාලය, 2021

වෙස් මුහුණු කලාවේදී මුහුණු වර්ග කිහිපයක් නිර්මාණය කරනු ලබයි. ඒවා අතර, දිව්‍ය මුහුණු, කෝලම් මුහුණු, රාක්ෂ මුහුණු, යක්ෂ මුහුණු හා නාග මුහුණු, සන්නි මුහුණු මෙන්ම විවිධ මිත්‍යා මුහුණු ද තිබේ. මෙම මුහුණු විවිධ ශාන්ති කර්ම සඳහා මෙන්ම උඩරට, පහතරට, සබරගමු නැටුම් සඳහා ද යොදා ගනු ලබයි. එයට අමතරව නිවාස හා ගොඩනැගිලි අලංකාර කිරීම සඳහා ද වෙස් මුහුණු යොදාගෙන තිබේ. අම්බලන්ගොඩ නගරයේ වෙස් මුහුණු කලාවට දීර්ඝ ඉතිහාසයක් තිබේ. මහා සම්මත රජුගේ බිසවට නාට්‍ය දැක සිනාසීමට දොළ දුකක් ඇති වී එය සංසඳවීම සඳහා වෙස් මුහුණු නිර්මාණය කළ බව පැරණි පොත පතේ සඳහන්වේ. මෙම වෙස් මුහුණු ශක්‍ර දේවේන්ද්‍ර විසින් විශ්ව කර්මයා ලවා කරවූ බවද එහි සඳහන්වේ. මෙම වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කලාව නොනැසී පවත්වා ගෙන යාම සඳහා ආර්යපාල ගුරුන්නාන්සේ ප්‍රමුඛ පරම්පරාව හා මුක්කාවඩු ගුරුන්නාන්සේ ප්‍රමුඛ ගුරු කුලය වෙස් මුහුණු කෞතුකාගාර 02 ක් පවත්වා ගෙන යනු ලබයි. ඒ සඳහා විදේශීය ආකර්ශණය ද නොකඩවා පවතී. මෙම කලාව වර්තමානය දක්වා නොනැසී පවත්වා ගෙන යාමට මෙම ගුරු කුල 02 හොඳ උත්සාහයක නිරත වේ. ඒ අනුව, අම්බලන්ගොඩ නගරයට අනන්‍යය වූ වෙස් මුහුණු කලාව දේශීය හා විදේශීය සංචාරක ආකර්ශනය සඳහා ද ඉවහල් වී ඇත.

රූපය 73: ධුක්කාවඩු වෙස් මුහුණු කෞතුකාගාරය

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ / අන්තර්ජාලය, 2021

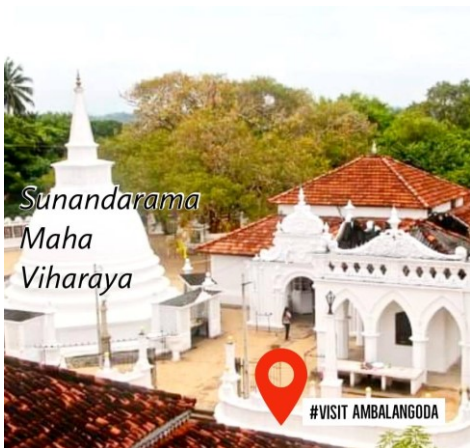
02. පෞරාණික වටිනාකමකින් යුක්ත ස්ථාන පැවතීම

අම්බලන්ගොඩ නගරය පුරාවිද්‍යාත්මක අතින් ඉතා වැදගත් ස්ථානයක් හිමිකර ගන්නා නගරයක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. අම්බලන්ගොඩ පුරාණය නැමති ග්‍රන්ථයේ අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පිහිටා තිබෙන අග්‍රාරාම විහාරය ද එවැනිම ඉපැරණි විහාරයක් ලෙස සඳහන් කර ඇත. එම විහාරස්ථානයේ පුස්තකාලය තුළ ඇති ධර්ම ග්‍රන්ථ ද එවැනිම ඉපැරණි ඒවා බව වැඩිදුරටත් එම ග්‍රන්ථයේ සඳහන් කර ඇත. මීට අමතරව අම්බලන්ගොඩ නගරයේ තවත් එවැනි ඉපැරණි වෙහෙර විහාර රාශියක් මෙන්ම මාදම්පා ගඟේ පිහිටුවා ඇති හික්ෂුඋපසම්පදා සීමාමාලකය ද අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ආවේනික හා පුරාවිද්‍යාත්මක වැදගත්කම පිළිබිඹු කරනු ලබන සාධකයක් ලෙස සඳහන් කළ හැකිය.

මෝදර දේවාලය, සුනන්දාරාම විහාරය, කරන්ත කන්ද විහාරය, සිරි විජයාරාම විහාරය ආදී වූ පෞරාණික වෙහෙර විහාර නගරයේ පිහිටා තිබීම සංස්කෘතිකමය ලෙස අම්බලන්ගොඩ නගරය සංවර්ධනය කිරීමේදී ශක්තියක් ලෙස හඳුනා ගැනීමට හැකිවේ.

රූපය 75:සුනන්දාරාම විහාරය

රූපය 74:මෝදර දේවාලය

රූපය 76:සුනන්දාරාම විහාරය

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ / අන්තර්ජාලය, 2020

03. වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කලාව පදනම් කර ගනිමින් ප්‍රධාන සංස්කෘතික කෞතුකාගාර 02 ක් ස්ථානගතව පැවතීම

වර්තමානය වන විට අම්බලන්ගොඩ නගරයේ වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කලාව පාරම්පරිකව ඉදිරියට පවත්වා ගෙන යනු ලබන්නේ ආර්යපාල හා මුක්කවඩු ගුරු කුල 02 ප්‍රමුඛ වෙමිනුයි. මෙම ගුරු කුලයන් 02 අතර අතීතයේ සිටම වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කලාවේ විකාශනය ඉදිරිපත් කරමින් මෙම කලාවේ උන්නතියට සුවිශාල මෙහෙයක් ඉටු කරනු ලබයි. විදේශීය වෙළඳ පළ අරමුණු කර ගනිමින් මොවුන් ගුණාත්මක තත්වයෙන් යුක්ත වෙස් මුහුණු නිෂ්පාදනය කර අලෙවි කරනු ලබයි. ඒ සඳහා හොඳ ඉල්ලුමක් මෙන්ම ආකර්ශනයක් ද පවතී. අම්බලන්ගොඩ නගරය කලාපීය වශයෙන් සංස්කෘතිකමය කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමේදී සංස්කෘතික ගුරු කුල 02 ප්‍රමුඛ කරගත් කෞතුකාගාරයන් ප්‍රදේශයේ සංවර්ධනයට සෘජුවම ඉවහල් වේ.

04. පෞරාණික හා ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීය ලක්ෂණ වලින් යුක්ත ගොඩනැගිලි පැවතීම

රූපය 77: මෝදර දේවාලය පාෂාණ ගල් ගුහාවක

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ විකාශනය යටත් විජිත යුගයටත් එහි ගිය අතීතයකට උරුමකම් කියනු ලබන නගරයක් බව ඉතිහාස අධ්‍යයනයේදී අනාවරණය විය. ඒ බව නගරය පවත්නා ගොඩනැගිලි නිවාස අධ්‍යයනය කිරීමේදී දිගු ඉතිහාසයක් පවත්නා ගොඩනැගිලි පවතින බව හඳුනා ගැනුණි. ඇතැම් ගොඩනැගිලි පෞරාණික ගෘහ

නිර්මාණ ශිල්පීය ලක්ෂණ පවත්නා බව හඳුනා ගැනුණි. පෞරාණික ආගමික මධ්‍යස්ථාන මෙන්ම ඉපැරණි ගොඩනැගිලි නගර මධ්‍යයේ පිහිටා ඇත. සුනන්දාරාම මහා විහාරයේ ක්‍රි.පූ 1800 සියවස දක්වා දිවෙන කතාවක් තිබේ. මෙම ස්ථානයේ ඇති පිළිම ගෙය මහනුවර යුගය හා සම්බන්ධ පෞරාණික ගෘහ නිර්මාණ කිහිපයකි. මෝදර දේවාලේ කෝවිල පිහිටා ඇත්තේ අම්බලන්ගොඩ වෙරළ ආසන්නයේ ය. දේවාලය පාෂාණ ගල් ගුහාවක සහ පාණ්ඩ්‍ය ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පයේ ඉදිකිරීමක් මත සරසා ඇත.

විශේෂයෙන්ම අම්බලන්ගොඩ මහවිදිය දෙපස පිහිටි පැරණි කඩ විදිය ද යටත් විජිත සමයේ පැවති පාරම්පරික ගෘහ නිර්මාණ ලක්ෂණයක් වන සඳළුකල නිර්මාණය කර තිබීම දක්නට හැකිය. ඒවා මෝදර දේවාලයේ පෙරහැර බැලීම සඳහා නිර්මාණය කරන ලද්දක් බව අධ්‍යයනයේදී තහවුරු විය. එම ගොඩනැගිලි නිර්මාණ ලක්ෂණ අතීත සාධක මානව පිළිඹිබු

කරන අතර, අම්බලන්ගොඩ නගරය සුවිශේෂ වූ නාගරික ලක්ෂණයක් ලෙස එම වීදිය හඳුනා ගත හැකිය. එමෙන්ම නගරයෙන් ඔබ්බට යාමේදී පැරණි වලව් ආකාරයේ නිවාස ද හඳුනා ගත හැකිය. ඒවායේ යටත් විජිත සමයේ යොදා ගත් අලංකාර ගෘහ නිර්මාණ ලක්ෂණ හඳුනා ගත හැකිය. මේ අනුව නගරය සංස්කෘතික වටිනාකම් අනාගතයට සංරක්ෂණය කරමින් යාමේදී නගරයේ පවත්නා වූ ඉපැරණි ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීය ලක්ෂණ සහිත ගොඩනැගිලි දේශීය මෙන්ම විදේශීය සංචාරක ආකර්ශනය ඉහළ නැංවීමට උපකාරී වේ.

රූපය 78: අම්බලන්ගොඩ මහවීදිය දෙපස පිහිටි පැරණි කඩ වීදි

රූපය 79: පාරිමිපරික ගෘහ නිර්මාණ ලක්ෂණයන්ගෙන් සමන්විත නිවාස

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ / අන්තර්ජාලය, 2020

05. පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකම් ඇති වසර 100 කට වඩා ඉපැරණි ගොඩනැගිලි පැවතීම

අම්බලන්ගොඩ නගරය කලාපයේ පිහිටා ඇති පුරා විද්‍යාත්මක වටිනාමක් ඇති නගරයක් ලෙස සඳහන් කළ හැකිය. වසර 100 ට වඩා ඉපැරණි වෙහෙර විහාර දක්නට ඇත. ඒ අතුරින් ඇතැම් ගොඩනැගිලි පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පුරාවිද්‍යා ස්මාරක ලෙස නම් තබන ලද ගොඩනැගිලි ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. විශේෂයෙන්ම අම්බලන්ගොඩ මහා විහාරයේ “සන්ධාර කුළුණ” පුරා විද්‍යාත්මක ස්මාරකයක් ලෙස නම් කර ඇති අතර, එය දකුණු ආසියාවේ උසින් වැඩිම සන්ධාර කුළුණ ලෙස නම් කිරීම තවත් සුවිශේෂත්වයයි. එමෙන්ම එම කුළුණ පස්ලෝ වලින් නිර්මාණය කර තිබීමද එහි පවත්නා විශේෂත්වය තවත් තීව්‍ර කරයි. දෙස් විදෙස් සංචාරකයින් මෙය නිරීක්ෂණය කිරීමට පැමිණෙන අතර, විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන් හා ශිෂ්‍යයින්ද ඇතැම් අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා මෙය නැරඹීමට පැමිණේ. එමෙන්ම පුරාවිද්‍යා ස්මාරකයක් වන අම්බලන්ගොඩ ඉපැරණි අශ්ව ඉස්තාලයද ප්‍රදේශයේ පවත්නා ඉපැරණි ස්මාරකයකි. මෙය අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පවත්නා පැරණිතම ගොඩනැගිල්ල වේ. පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකම් කැටි කරගත් මෙම ගොඩනැගිලි ස්මාරක නගරයේ අනාගත සංවර්ධනය සඳහා යොදා ගැනීමේදී එහි පවත්නා වූ සුවිශේෂත්වය සුරැකිමින් සැලසුම් සහගත නගරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට මනා ලෙස ඉවහල් වේ.

රූපය 80: අම්බලන්ගොඩ මහා විහාරයේ “සන්ධාර කුළුණ

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ / අන්තර්ජාලය, 2020

රූපය 81: අම්බලන්ගොඩ ඉපැරණි අශ්ව ඉස්තාලය

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ / අන්තර්ජාලය, 2020

දුර්වලතා

1. වෙස් මුහුණු කර්මාන්තය සඳහා නූතන පරපුර යොමු නොවීම

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ අනන්‍යතාවය වෙස් මුහුණු, රූකඩ හා කැටයම් කලාවයි. මෙම සම්ප්‍රදායික කලා නිර්මාණ ප්‍රදේශයේ ආර්ථික පදනම සැකසීමට දායකත්වයක් සපයනු ලබන තවත් එක් කර්මාන්තයකි. අතීතයේ පටන් ඉතා ප්‍රසිද්ධියට පත් මෙම කලා නිර්මාණයන් විවිධ සම්ප්‍රදායික සඳහා වෙස් මුහුණු ,රූකඩ නාට්‍ය නැටවීම් සිදු කරයි. නමුත් වර්තමානය වන විට මෙම කර්මාන්තයට යොමු වී ඇති සේවක සංඛ්‍යාව ඉතා සුළු අගයක් වී ඇත. සමස්ථ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේම ශ්‍රමිකයින් 30 ක් පමණ මෙම කර්මාන්තයේ නියුක්ත වී සිටින අතර ඒ සඳහා ගතවන කාලයක් සමඟ භාණ්ඩයකට නියම වන මිල හා ශ්‍රමිකයෙකුට සරිලන වැටුපත් ලබා දීමේ නොහැකියාව මත කර්මාන්තයට අවශ්‍ය පුහුණු ශ්‍රමිකයින් ලබා ගැනීමේ ගැටළුවක් පවතී. එබැවින් අම්බලන්ගොඩ නගරය ආශ්‍රිතව පවතින වෙස් මුහුණු හා කැටයම් කලාවෙහි නිරත කැටයම් ශිල්පීන් මෙම කර්මාන්තය ශාඛාශ්‍රිතව පවත්වා ගෙන යනු ලබයි. නූතන පරපුර මෙම කර්මාන්තයට සෘජුවම දායක නොවීම කලාවක් ලෙස මෙය ඉදිරියට පවත්වා ගෙන යාමේදී බාධාවක් ලෙස හඳුනාගත හැකිය.

රූපය 82: ආර්යපාල වෙස් මුහුණු කර්මාන්තශාලාව

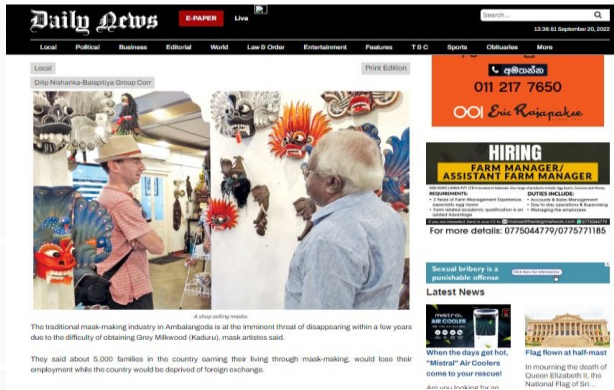
මුලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ / අන්තර්ජාලය, 2020

2. වෙස් මුහුණු කැපීම සඳහා අමුද්‍රව්‍ය සපයා ගැනීමේ බාධාවක් පැවතීම

ගුණාත්මක භාවයෙන් යුක්ත වෙස් මුහුණක් කැපීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් යොදා ගන්නා අමුද්‍රව්‍ය වන්නේ කඳුරු ශාකයයි. කඳුරු දර පදනම් කොට කැටයම් ඉතා සියුම්ව නිර්මාණය කර ගත හැකි වීම මෙම අමුද්‍රව්‍යයේ ඇති විශේෂත්වයකි. නමුත් වර්තමානයේ මෙම වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කැටයම් කලාවේ ප්‍රගමනයට බාධාවක් ලෙස හඳුනාගත් ගැටළුවක් වන්නේ, වෙස් මුහුණු කැපීම සඳහා යොදා ගැනෙන කඳුරු දර සපයා ගැනීමේ බාධාවකි. මෙම කර්මාන්තයේ නියුක්තිකයින් අදාල බලධාරීන් වෙත දැනුවත් කළ ද ඔවුන්ගේ මෙම ගැටළුවට ස්ථිරසාර විසඳුමක් නොමැති වීම කණගාටුවට කරුණකි. අම්බලන්ගොඩ නගරය පාරිසරික ලෙස රක්ෂිත භූමි පැවතියද වගා කටයුතු සඳහා ලබාදීමේ නොහැකියාව ද පවතී. රක්ෂිත භූමිවල වගා කටයුතු සිදු කරනු ලැබුවද ඒවා කපා ගැනීම නීති විරෝධී කටයුත්තක් වන බැවින් මෙම කර්මාන්තයේ ඉදිරි ගමනට මෙය මහත් ගැටළුකාරී තත්වයක් මතු වී ඇත.

රූපය 83: පුවත්පත් වාර්තා

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය, 2020

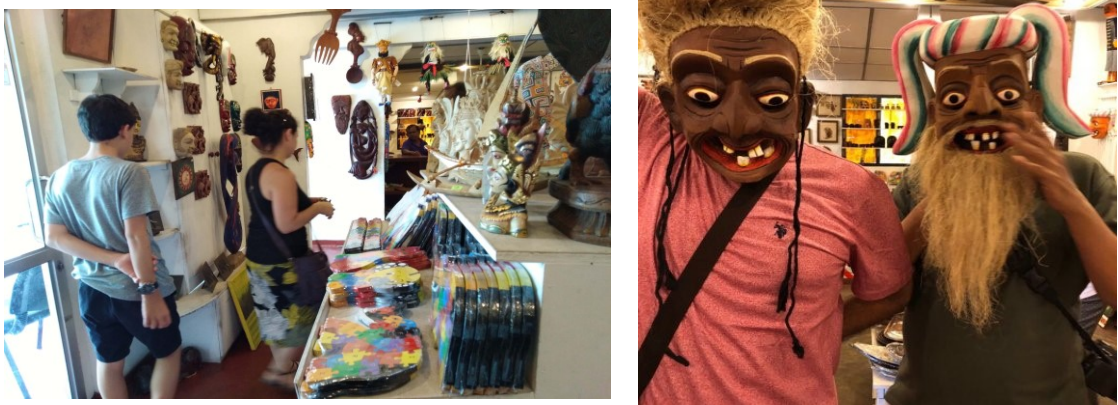
අවස්ථා

1.වෙස් මුහුණු හා කැටයම් නිර්මාණ සඳහා විදේශීය වෙළඳපොලක් මෙන්ම විදේශීය සංචාරක ආකර්ශණයක් පැවතීම

හික්කඩුව හා බෙන්තොට සංචාරක කලාපයන්ට මැදිව අම්බලන්ගොඩ නගරය පිහිටා තිබීම නිසා පුළුල් දේශීය වෙළඳපොලක් නිර්මාණය කර ගැනීමේ පසුබිම සැකසී තිබේ. එසේම ජර්මනිය, ඉතාලිය වැනි රටවල් ආශ්‍රිතව මෙම සම්ප්‍රදායික කලා නිර්මාණ සඳහා විදේශ වෙළඳපොළක් නිර්මාණය වී ඇත. මෙම ප්‍රදේශයේ විදේශ වෙළඳපොළ අරමුණු කරගනිමින් අලෙවි වන වෙස් මුහුණු සඳහා වන අවම මුදල රු.6,000.00,රු.8,000.00ක් වන අතර, ඒ සඳහා ඉහළ ඉල්ලුමක් පවතින බව අනාවරණය විය. මෙම කර්මාන්තය ප්‍රධාන වශයෙන් පවත්වා ගෙන යන කෞතුකාගාර 02 සඳහා ද දෛනිකව සැලකිය යුතු විදේශිකයින් ප්‍රමාණයක් පැමිණෙන අතර, එසේ පැමිණෙන්නන් ඔවුන්ගේ නිෂ්පාදන රැගෙන යනු ලබන බව අනාවරණය විය. එමෙන්ම ආර්යපාල වෙස් මුහුණු කෞතුකාගාරය තුළ වෙස් මුහුණු සකස් කරන අතර, මූලික අදියරේ සිටම නිමා කරන අදියර දක්වාම පින්තාරු කිරීමද නැරඹීමට හැකියාවක් පවතී.

එම නිසා සංචාරකයින්ගේ ආකර්ශණය තවත් වැඩිවීමට හේතු වී ඇත. අම්බලන්ගොඩ නගරය සංචාරක නිකේතනයක් ලෙස ප්‍රසිද්ධියක් උසුලනු නොලැබුවත් සංචාරක ආකර්ශණය නගරයක් ලෙස ප්‍රසිද්ධියක් ලැබීමට නගරයට අනන්‍යවූ වෙස් මුහුණු කලාව ප්‍රධාන ස්ථානයක් ගනු ලබයි.

රූපය 84:කෞතුකාගාරය නැරඹීමට පැමිණෙන සංචාරකයන්

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ, 2020

2. අම්බලන්ගොඩ නගරයට නුදුරින් පිහිටා ඇති ප්‍රදේශවල ඉපැරණි වෙහෙර විහාර පිහිටා තිබීම

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ආගමික හා පුරාවිද්‍යාත්මක වැදගත්කම පිළිබිඹු කරනු ලබන සාධකයක් ලෙස ප්‍රදේශයේ පිහිටි ඉපැරණි වෙහෙර විහාර හඳුනාගත හැකිය. අම්බලන්ගොඩ නගරයට නුදුරින් පිහිටා ඇති බලපිටිය,කරන්දෙණිය,හික්කඩුව,ඇල්පිටිය වැනි ප්‍රදේශවලද ඉපැරණි බෞද්ධ වෙහෙර විහාර පිහිටා තිබීම නිසා අම්බලන්ගොඩ නගරය දේශීය හා විදේශීය සංචාරක කර්මාන්තයේදී වැදගත්කමක් ඇති නගරයක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය.

මීට අමතරව අම්බලන්ගොඩ නගර සභා ප්‍රදේශයෙන් පිටත පිහිටා තිබෙන මාදම්පා ගඟේ පිහිටුවා ඇති හික්ෂු උපසම්පදා සීමාමාලකයද අම්බලන්ගොඩ නගරය ආගමික හා පුරාවිද්‍යාත්මක වැදගත්කම පිළිබිඹු කරනු ලබන සාධකයක් වේ.

එමෙන්ම කලාපයේ 90% ට වඩා වැඩි බෞද්ධ ආගමික සිද්ධස්ථානයක් නොමැති නගරයක් ලෙස අම්බලන්ගොඩ නගරය හඳුනාගත හැකි විමත් මෙම ඉපැරණි වෙහෙර විහාර වල පිහිටීම වැදගත් සාධකයක් ලෙස හඳුනාගත හැකිය.

තර්ජන

1.වෙස් මුහුණු හා කැටයම් නිර්මාණ අපනයන සඳහා වන බදු මුදල් අධික වීම

වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ පවත්නා වූ මූල්‍යමය අර්බුදකාරී තත්වයන් මත සියළුම භාණ්ඩ සඳහා අධික බදු මුදලක් අය කරනු ලබයි.එමෙන්ම අපනයන භාණ්ඩ සඳහා අය කරනු ලබන බදු මුදල් ඉහළ අගයක් ගැනීම නිසා භාණ්ඩ අපනයනය තත්වයන් අධෛර්යමත් වී ඇති බව අධ්‍යයනයන්වලදී අනාවරණය විය. මෙම මූල්‍ය අර්බුදකාරී තත්වය හමුවේ වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කැටයම් කලාව අම්බලන්ගොඩ නගරයට අහිමි වී යන තත්වයක් නිර්මාණය වෙමින් පවතින බව හඳුනා ගත හැකිය.

2.ගුණාත්මකභාවයෙන් අඩු වෙස් මුහුණු වෙළඳපොළට පැමිණීම

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ වෙස් මුහුණු ගුණාත්මකභාවය අතින් ඉහළ නාමයක් දිනා ඇති බව තොරහසකි.එයට ප්‍රධානම හේතුව යොදා ගනු ලබන අමුද්‍රව්‍ය වල ගුණාත්මකභාවයයි. පාරම්පරික අම්බලන්ගොඩ කැටයම් ශිල්පීන් දිගින් දිගටම ප්‍රකාශ කරනු ලබන කාරණයක් වන්නේ ඔවුන් නිෂ්පාදනය කරන වෙස් මුහුණු කැටයම් කඳුරු ලීයෙන් පමණක් සිදු කරනු ලබන බවයි. නමුත් වර්තමානයේ විවිධ ප්‍රදේශවලින් වෙනත් අමුද්‍රව්‍ය යොදා නිෂ්පාදනය කරනු ලබන වෙස් මුහුණු වෙළඳපොළට පැමිණ තිබේ. (රුක්අත්තන ලී , කැන්ද ලී) එය අම්බලන්ගොඩ වෙස්

මුහුණු සඳහා තර්ජනයක්ව පවතී. එමෙන්ම එම ගුණාත්මකභාවයෙන් අඩු වෙස් මුහුණු අඩු මුදලකට අලෙවි වන නිසා තරගකාරී පරිසරයක් ද මේ සඳහා නිර්මාණය වී ඇත. මෙය නගරයේ භාරපරික කලා නිර්මාණ ඉදිරියට පවත්වාගෙන යාමේදී තර්ජනයක්ව පවතී.

3.වෙස් මුහුණු හා කැටයම් කලාව සඳහා රාජ්‍ය අනුග්‍රහය නොලැබීම

සමස්ථ දිවයිනෙන්ම වෙස් මුහුණු හා රූකඩ සඳහා අනන්‍යතාවයක් උසුලන නගරයක් ලෙස අම්බලන්ගොඩ නගරය හඳුනාගත හැකිය. නමත් වර්තමානයේ පවත්නා යම් යම් ගැටළු හේතුවෙන් මෙම කලාවේ යම් භායනයක් හඳුනාගත හැකි වී ඇත. නමුත් දෙස් විදෙස් ආකර්ශණය අතින් පොහොසත් මෙම සංස්කෘතිකාංග ඉදිරියට රැක ගැනීම ප්‍රධානතම අංගයක් වී ඇත. මෙම කර්මාන්තය පවත්නා වූ මට්ටමට පවතිනු ලබන්නේ ප්‍රධාන ගුරු කුල 02 න්ම උත්සහයෙන් මෙම කර්මාන්තය ඉදිරියට සිදු කරගෙන යනු ලබන නිසාය. නමුත් මෙවන් වටිනා වූ සංස්කෘතිකාංග සඳහා මීට වඩා රාජ්‍ය මැදිහත්වීමක් අවශ්‍යමය. වර්තමානයේ රටේ පවත්නා වූ අර්බුදකාරී තත්වය හමුවේ රටේ විදේශ වත්කම් ඉහළ නැංවීම සඳහා විදේශ සංචාරකයින් මෙම නගරවලට ආකර්ශණය කරගත යුතුය. ඒ සඳහා නගරයේ පවත්නා ප්‍රධාන විභවතාවයන් ඉස්මතු කර එය අන්තර්ජාතික තලයට රැගෙන යා යුතුව ඇත. මෙම කලාව සඳහා වර්තමානයේ ලංකාව තුළ නිසි රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තියක් නොමැත. එය මෙම කර්මාන්තයේ ඉදිරියට කරගෙන යාමේදී තර්ජනයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත.

අරමුණ 02

විවිධාංගීකරණය වූ ආර්ථික අංශ ප්‍රවර්ධනය කිරීම මඟින් අම්බලන්ගොඩ නගරය වර්ෂ 2033 වන විට ඉසුරුමත් නගරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම

<p>ශක්තීන්</p> <ul style="list-style-type: none"> අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරායේ ඉහළ ධාරිතාවක් පැවතීම. අම්බලන්ගොඩ නගරය තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම සඳහා කලාපයේ වාණිජ මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස ක්‍රියා කිරීම ගුණාත්මක භාවය අතින් ඉහළ කුරුදු සඳහා අම්බලන්ගොඩ නගරයේ වගා කිරීම තුළින් ප්‍රසිද්ධියක් ලබා තිබීම ශ්‍රම බලකාය ඉහළ අගයක් ගැනීම කරදිය හා මිරිදිය ධීවර කර්මාන්තය ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වීම ස්වභාවික ආපදා අවම නගරයක් වීම. හොරිවිල ආයුර්වේද වෙදකම සඳහා අනන්‍යතාවයක් පැවතීම පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තය දියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සම්පත් පැවතීම (හල්වතුර වගුරු භූමිය, මාදම්පා ගඟ) උරාවත්ත ප්‍රදේශයේ මුහුදු කැස්බෑ සංරක්ෂණ මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටා තිබීම. 	<p>ශ ද</p>	<p>දුර්වලතා</p> <ul style="list-style-type: none"> කෘෂි කාර්මික කටයුතු සඳහා යොදා ගත හැකි භූමිය අවම මට්ටමක් පැවතීම (මුළු භූමියෙන් 15%) බොහෝමයක් ගෘහාස්ථිත කර්මාන්ත වාණිජ කටයුතු සඳහා ඇතුළත් නොවීම උදා - වෙස් මුහුණු හා කැටයම්, ඇඳුම් මැසීම හා පාවහන් සෑදීම යනාදී) වෙස් මුහුණු කලාව භායනසටලක්වීම කුරුදු ඉඩම් කැබලි කිරීම හා කුඹුරු ඉඩම් පුරන් වී යාම
<p>අවස්ථා</p> <ul style="list-style-type: none"> ජාතික භෞතික සැලැස්ම අනුව අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරාය ධාරිතාවය වැඩි කරමින් සංවර්ධනය කිරීමට යෝජනා කර තිබීම දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයේ කුරුදුගහහැනප්ම පිවිසුම අම්බලන්ගොඩ නගරයට ආසන්නව පිහිටා තිබීම අම්බලන්ගොඩ නගරය හික්කඩුව හා බෙන්තොට සංචාරක කලාපයන්ට දකුණු වෙරළබඩ කලාපයේ සංචාරක පහසුකම් සංවර්ධනය 2005 සිට මේ දක්වා 31.5% සිට 74.2% දක්වා වර්ධනය වීම අතරමැදිව පිහිටා තිබීම නව රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති නව සංචාරක ප්‍රදේශ සංවර්ධනය වීම 	<p>අ ත</p>	<p>තර්ජන</p> <ul style="list-style-type: none"> වෙස් මුහුණු කලාවට ආදේශක වශයෙන් වෙනත් ප්‍රදේශ වලින් වෙස් මුහුණු නිෂ්පාදන අඩු ,මුදලට නිෂ්පාදනය වීම

ශක්තීන්

1. අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරායක් පිහිටා තිබීම

ධීවර අමාත්‍යාංශයේ මූලිකත්වයෙන් 2010 වර්ෂයේදී අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරායේ ඉදිකිරීම් නිමකර ජනතාවට පවරා දී ඇත. එය හිරේවත්ත ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ පල්ලියබඩවත්ත ගම්මානයේ පිහිටා ඇත. වරාය සතු ඉඩමේ ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 3.10 වන අතර ජැටියේ ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 6.4ක් වන අතර ගැඹර මීටර් 3.5කි. වේදිකාවේ දිග මීටර් 112කි. වරාය සතු මුළු ඉඩම් ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 8.4කි. නැංගුරම් ලා හැකි උපරිම බෝට්ටු ප්‍රමාණය 150ක් වන අතර වරායට පැමිණිය හැකි විශාලතම බෝට්ටුවේ ප්‍රමාණය දිග අඩි 60කි. මේ වනවිට වරායේ ලියාපදිංචි බහුදින ධීවර යාත්‍රා සංඛ්‍යාව 96කි. එක්දින යාත්‍රා 50කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් යොදා ඇත. පිටත වරාය වල ලියාපදිංචි අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරායේ රැකියාවේ යෙදෙන බහු දින ධීවර යාත්‍රා ගණන 20කි. වාර්ෂිකව ධීවර නිෂ්පාදනය කි.ග්‍රෑම් 350000කි. මෙම ධීවර වරාය ආශ්‍රිතව දෙනිකව සිදුකරන කටයුතු සඳහා වරාය මහින් ධීවරයන්ට ලබා දී ඇති පහසුකම් නම් රැකියාවේ යෙදීම සඳහා ඉන්ධන ලබාදීම, යාත්‍රා අලුත්වැඩියා කටයුතු සඳහා විදුලිය ලබාදීම, යාත්‍රා දියට බෑම සහ එසවීමට දොඹකර පහසුකම් ලබාදීම, මත්ස්‍ය අස්වැන්න අලෙවි කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් ලබා දී ඇත. එමෙන්ම ධීවර කර්මාන්තය ආශ්‍රිතව කරවල නිෂ්පාදන හා අලෙවිය , ජාඩ් නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය උම්බලකඩ නිෂ්පාදනයද දක්නට ලැබේ.

රූපය 85: ධීවර වරාය අම්බලන්ගොඩ

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ , නා.සං .අ 2021

2. පාරම්පරික තොග හා සිල්ලර වෙළඳපොළවල් අම්බලන්ගොඩ මහා විදිය ස්ථානගත වී තිබීම.

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ ආර්ථික පදනම සැකසීම සඳහා වාණිජ හා සේවා අංශය තුළින් ලැබෙන දායකත්වය ප්‍රධාන තැනක් ගනී. අම්බලන්ගොඩ මහවිදිය දෙපස තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම සඳහා ප්‍රසිද්ධියක් උසුලයි. පැරණි ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීය ලක්ෂණ සහිත කඩ වීඩි තුළින් අතීතයේ සිටම වාණිජ සේවා සපයන නගරයක් ලෙස පැවති බවට සාක්ෂි සැපයේ. නිම් ඇදුම් අලෙවිය තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම හා ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය අලෙවිය ආශ්‍රිත වෙළඳසැල් ස්ථානගත වීම කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයකි. 2017 වර්ෂයේ සිදු කරන ලද ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණයකට අනුව අම්බලන්ගොඩ නගර ප්‍රදේශය තුළ පාරම්පරික තොග හා සිල්ලර වෙළඳසැල් 38කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් හඳුනා ගැනුණි. අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයට සීමා නොවීමත් පෝෂක ප්‍රදේශ ලෙස අම්බලන්ගොඩ කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් බලපිටිය, උරගස්මං හංදිය, කරන්දෙණිය, හික්කඩුව, බටපොළ යන ප්‍රදේශයන්ගෙන් වාණිජ සේවා ලබා ගැනීම සඳහා ජනතාව ඇදී එති.

රූපය 86: මහ විදිය - තොග සහ සිල්ලර වෙළඳසැල්

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ, නා.සං. අ 20

3.ගුණාත්මකභාවය අතින් ඉහළ කුරුදු සඳහා අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශයේ වගා කිරීම තුළින් ප්‍රසිද්ධියක් ලබා තිබීම

ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන අපනයන හෝගය කුරුදුය.බොහෝ පිරිසක් මේ ආශ්‍රිත රැකියාවල නියත වීමක් දක්නට ලැබේ.කුරුදු ආර්ථික වශයෙන් බොහෝ ලාබදායී වගාවක් වන අතර කුරුදු පොතු,කොළ හා තෙල් ප්‍රධාන අපනයන භාණ්ඩ වේ.කුරුදු වගාවන් අක්කර එකකින් කි.ග්‍රෑම් .500-700 අතර ප්‍රමාණයක් නිෂ්පාදනය කරනු ලබයි.ජාත්‍යන්තරව කුරුදු සඳහා හොඳ වෙළඳපොලක් පවතින අතර කුරුදු කි.ග්‍රෑම් 01ක් දේශීය වෙළඳපොළ තුල රු.1000-1500 අතර මිලකට අලෙවි වේ.එමෙන්ම ලංකාවේ උසස් ප්‍රමිතියකින් යුත් කුරුදු අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශය තුළ නිෂ්පාදනය කරනු ලබයි.තල්ගස්ගොඩ,පොල්වත්ත හා කලුවඩුමුල්ල යන ග්‍රාම නිලධාරී වසම්හි කුරුදු වගාව බහුල ලෙස වගා කරනු ලබයි.කුරුදු වගා කිරීමට ඉතාමත් යෝග්‍ය පාංශු ඛණ්ඩය වන සුදු සොලිසිටිස් වැලි සහිත පස (White Solicitous Sandy Soil)අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශයේ ව්‍යාප්ත වී තිබීමද කුරුදු වගාව ප්‍රධාන වාණිජ බෝගයක් වීමට හේතු සාධක වී ඇත.

රූපය 87:ගුණාත්මකභාවය අතින් ඉහළ කුරුදු නිෂ්පාදනය - අම්බලන්ගොඩ

The screenshot shows a news article from 'Daily News' with the title 'PIONEERS OF CINNAMON INDUSTRY IN THE SOUTH'. The article discusses the legacy of Dasanayaka Walawwa Cinnamon Plantations and mentions that the major cinnamon growing districts in the country are in Galle, Matara and Kalutara. It also includes a photograph of cinnamon sticks and a small image of a plantation building.

මුලාශ්‍රය:ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ , නා.සං .අ 2021

4. ශ්‍රම බලකාය ඉහල අගයක් ගැනීම

2021 වර්ෂයේ ආර්ථික ක්‍රියාවලියට සක්‍රීයව දායකවන ශ්‍රම බලකාය මුළු ශ්‍රම බලකායෙන් 62.15% කි. එම වර්ෂයේම සේවා නියුක්තිය 84.5% කි. ජාතික මට්ටමේ අගයන් හා සසඳන විට අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ ශ්‍රම බලකා සහභාගිත්වය සතුටු දායක මට්ටමක පවතී. ඉහළ සාක්ෂරතාවයකින් යුත් ජනතාව උසස් අධ්‍යාපනයට යොමු වීම තුලින් සේවා නියුක්තියෙන් 30% වැඩි ප්‍රමාණයක් රාජ්‍ය හා අර්ධ රාජ්‍ය අංශය නියෝජනය කරනු ලබයි.

එමෙන්ම 2009 වර්ෂයේ ව්‍යාපාරික කටයුතු සඳහා යොමු වූ 448ක් වූ සේවා නියුක්තිය 2016 වන විට 617 දක්වා වර්ධනය වීමත් 2009 වර්ෂයේ ස්වයං රැකියාවල නියුතු 500ක් වූ සේවා නියුක්තියෙන් 2016 වන විට 946 දක්වා වැඩි වීමත් දක්නට ලැබේ.

එමෙන්ම බලපිටිය, හික්කඩුව, කරන්දෙණිය වැනි ආසන්න ප්‍රදේශයන්හි පවතින ඇගළුම් , පසබිම් වැනි කර්මාන්ත හා කුරුදු නිෂ්පාදන වැනි කර්මාන්ත ඉදිවීම තුලින් නව රැකියා අවස්ථා බිහි වීමද ශ්‍රම බලකාය ඉහළ යාමට හේතු විය. මෙමගින් සෘජු හා වක්‍ර රැකියා බිහි වීම ආර්ථික පදනම ශක්තිමත් කිරීමට බලපානු ලබයි.

වගුව 26: සේවා නියුක්තිය 2011 හා 2021

ශ්‍රම බලකාය	2011	ප්‍රතිශතයක් ලෙස %	2021	ප්‍රතිශතයක් ලෙස %
සේවා නියුක්තිය	5851	47	10,240	84.4
සේවා වියුක්තිය	6593	53	1886	15.6
එකතුව	12,444	100	12,126	100

මූලාශ්‍රය: ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන වාර්තාව 2011- 2021, ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

5. කරදිය හා මිරිදිය ධීවර කර්මාන්තය ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වීම.

කරදිය ධීවර කර්මාන්තය

වාර්ෂික මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 1370ක් පමණ වේ. අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරාය ආශ්‍රිතව මත්ස්‍ය අලෙවිය තොග හා සිල්ලර ආකාර දෙකටම අනුව සිදු කෙරෙන අතර තදාසන්න නගරවල සිට පැමිණෙන වෙළඳුන් මාළු මිලදී ගෙන ඒම ප්‍රදේශ වල වෙලදාම් කටයුතු සිදු කරති. එමෙන්ම තවත් සමහර මාළු වෙළඳුන් මාළු තොග කොළඹට ප්‍රවාහනය සිදු කිරීමද කරනු ලබයි.

අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශයේ ධීවර ජන ගහනය 772ක් වන අතර එයින් සක්‍රිය ධීවර ජන ගහනය 338ක් වේ. අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශයේ ආදායම් මට්ටම සලකා බැලීමේදී ධීවර ප්‍රජාවගේ සාමාන්‍ය මාසික ආදායම රු.125,000 පමණ වේ.

වගුව 27: වසම් අනුව ධීවර පවුල් සංඛ්‍යාව

ග්‍රාම වසම	නිලධාරී	ධීවර පවුල්	ධීවර රැකියා	සක්‍රිය ධීවරයෝ
මහා අම්බලන්ගොඩ		14	62	22
හිරේවත්ත		60	131	70
කිරිත්තන්කන්ද		21	78	18
හෙප්පුමුල්ල		09	35	11
පනියදුව		12	61	22
පටබැදිමුල්ල		48	30	160
කරන්දෙණිය		08	24	06
පෝරබ		05	20	05
තල්ගස්ගොඩ		149	323	22
මිකන්ද		02	08	02
මුළු එකතුව		328	772	338

මූලාශ්‍රය . ධීවර පරීක්ෂණ කාර්යාලය -අම්බලන්ගොඩ, 2020

මිරිදිය ධීවර කර්මාන්තය

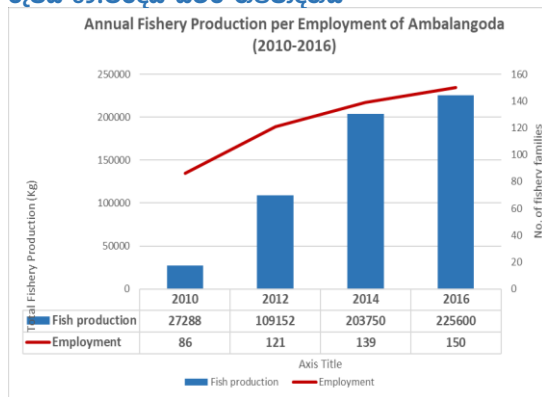
ධීවර කර්මාන්තය මෙම ප්‍රදේශයේ කරදිය ධීවර කර්මාන්තය තරම් පුළුල් වපසරියක් නොගන්නද මාදම්පා කළුපුව,හල්වතුර වගුරු බිම් හා කුඩා ගංගා ආශ්‍රිතව ධීවර කටයුතු සිදු කරනු ලබයි.අම්බලන්ගොඩ කොබෙතුඩුව ධීවර සංවිධානය මගින් ධීවර කර්මාන්තය වාණිජමය ලෙස සිදු කරගෙන යනු ලබයි.ඒ අනුව ධීවර පවුල් 25ක් පමණ මෙම මිරිදිය ධීවර කර්මාන්තය ජීවනෝපාය කරගෙන සිටියි.වාර්ෂික මාසික නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 35ක් පමණ වේ.පාරම්පරික මිරිදිය ධීවර යාත්‍රා,විසිදැල් ,බිලී බෑම,මා දැල්,උගුල ඇටවීම,දැල් එළීම වැනි ක්‍රමෝපායන් උපයෝගී කර ගනිමින් ධීවර කටයුතු සිදු කරන අතර මිරිදිය ඉස්සා (කිරි ඉස්සා,රනිපා කොරල,හටුමස්සා,ගොඩයා වැනි මිරිදිය මසුන් බහුලවම අලෙවි වේ.

මාදම්පා කළුපුව ඉවුර උපයෝගී කරගෙන තොටුපොළවල් බටදුව ,කොබෙතුඩුව ,හිරේවත්ත,ගොඩහේන ,මහා අම්බලන්ගොඩ ආදී වශයෙන් තොටුපොළවල් 26 පමණ ඇත.

රූපය 89:මාදම්පා මෝසේ මසුන් ඇල්ලීම

රූපය 89:මිරිදිය ධීවර නිෂ්පාදනය

මූලාශ්‍රය:ධීවර පරීක්ෂක කාර්යාලය, අම්බලන්ගොඩ,

මූලාශ්‍රය:ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ , නා.සං .අ 2021

6. ස්වභාවික ආපදා අවම නගරයක් වීම.

ස්වභාවික ආපදාවන් වූ නායයාම්, ගංවතුර තත්වයන් හා සුළි සුළං තත්වයන් මෙම ප්‍රදේශයේ හදුනාගත නොහැකි වීම සුවිශේෂීය ලක්ෂණයකි. නමුත් 2004 ඇති වූ සුනාමි ව්‍යසනය නිසා හිරේවත්ත, පටබැදිමුල්ල, හෙප්පමුල්ල ප්‍රදේශය බලපෑමට ලක්විය. 1967, 2003, 2010 වර්ෂයන්හි ඇති වූ ගංවතුර තත්වයෙන් අම්බලන්ගොඩ තල්ගස්ගොඩ මාර්ගය හා හල්වතුර ප්‍රදේශය ආශ්‍රිත පහත් බිම් වලට ඉතා සුළු ගංවතුර තත්වයන් ඇති වූ අතර ඒ සඳහා මාදම්පා ගඟේ රොන්මඩ තැම්පත් වීම හා ගඟ මුහුදට වැටෙන ස්ථානයේ මෝස කට අවහිර වීම යන හේතු පාදක වී ඇති බව ප්‍රදේශයේ කරන ලද සමීක්ෂණ වලදී අනාවරණය කර ගත හැකිවිය.

ඒ අනුව ප්‍රදේශයේ ස්වභාවික ආපදා තත්වයන් හදුනා ගත නොහැකි වීම ජීවත් වීමට සුදුසු පාරිසරික මට්ටමක් ඇති බවත් නගරයේ සුරක්ෂිත බවත් තහවුරු වේ.

වගුව 28:2017 මැයි 25 සිට මැයි 26 දක්වා ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ අධික වර්ෂාපතනය හේතුවෙන් ගංවතුරෙන් විපතට පත් ප්‍රදේශය පිළිබඳ ඇස්තමේන්තු.

ප්‍රදේශය	ගංවතුර ඇති වූ ප්‍රදේශය (ව.කී)
ඇල්පිටිය	2.69
කරන්දෙණිය	4.03
අම්බලන්ගොඩ න.ස.	0.05
බලපිටිය	0.091
හික්කඩුව	0.18
බද්දේගම	3.54

මූලාශ්‍රය : ජර්මානු ගුවන් අභ්‍යවකාශ ඒජන්සිය (ඩීඑල්ආර්) විසින් සපයන ලද ටෙරාසාර් චන්ද්‍රිකා ඡායාරූපයෙන් ගංවතුර තත්වය අල්ලා ගැනීම සඳහා ගංවතුර තත්වය තක්සේරු කරන ලදී

වගුව 29: තද සුළං සහ වර්ෂාපතනයේ දේපල හානි (2017)

වසම	2016 මැයි මස සුළං හානි				2017 මාර්තු 29 සිට අප්‍රේල් 13 අධික සුළං හානි				2017 මැයි අධික වර්ෂාව				2017 නොවැම්බර් මස සුළං හා අධික වර්ෂාව			
	නිවාස		ව්‍යාපාර		නිවාස		ව්‍යාපාර		නිවාස		ව්‍යාපාර		නිවාස		ව්‍යාපාර හා දේපල	
	පුර්ණ හානි	අර්ධ හානි	පුර්ණ හානි	අර්ධ හානි	පුර්ණ හානි	අර්ධ හානි	පුර්ණ හානි	අර්ධ හානි	පුර්ණ හානි	අර්ධ හානි	පුර්ණ හානි	අර්ධ හානි	පුර්ණ හානි	අර්ධ හානි	පුර්ණ හානි	අර්ධ හානි
81 ගොඩනැගිලි												01		81		03
81 ඒ නිලකපුර									03					75		02
82 මහනුවරගොඩ											02		04	80		03
82 ඒ නිලවත්ත					02									89		08
83 කර්මාන්ත														58		02
83 ඒ නිලකපුර														36		07
84 විලවෙල														44		02
84 එ පනිසන්දුව														31		01
85 පටුබිඳුම්පුර														74		05
86 පොල්වත්ත										01				57		01
86 ඒ කළුබිඳුම්පුර														40		04
86 බී කොරමිණිය														65		04
86 සී පෝරම														50		06
86 ඩී කල්ලන්ගොඩ		01												68		02
86 ඊ මහනුවර														15		01

මූලාශ්‍රය: සම්පත් පැතිකඩ, අම්බලන්ගොඩ PS, 2020

1. හොරිවිල ආයුර්වේද වෛද්‍ය සඳහා අනන්‍යතාවයක් පැවතීම

රූපය 90: හොරිවිල වෛද්‍ය මහතා

ශ්‍රී ලංකා ආයුර්වේද සම්ප්‍රදායික ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථානය - හොරිවිල ආයුර්වේද මධ්‍යස්ථානය සහ ඔතාපදික් ශල්‍ය වෛද්‍ය යනු ශ්‍රී ලංකාවේ අම්බලන්ගොඩ පිහිටි ආයුර්වේද සායනයක්/ ආයුර්වේද ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථානයකි. එහි මූලයන් ශ්‍රී ලංකාවේ දකුණු ප්‍රදේශයේ ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන්ගේ (වෛද්‍යවරුන්ගේ) සුප්‍රසිද්ධ 'හොරිවිල' පවුලෙන් සෑදී ඇත.

පවුල ශතවර්ෂ ගණනාවක් තිස්සේ පවුල තුළ සහ ආයුර්වේදයේ දැඩි හා කැපවීමෙන් ලබා ගත් සායනික හා ඖෂධීය අත්දැකීම් වලින් ශ්‍රී ලංකාවේ ආයුර්වේද ඖෂධ පැළෑටි පිළිබඳ පුළුල් සම්ප්‍රදායික දැනුමේ ගබඩාවකි.

මෙම සුවිශේෂී වෛද්‍ය පවුල මගින් අසරණ රෝගීන්ට ප්‍රතිකාර කරනු ලබන්නේ රෝගීන් කෙරෙහි දශාව අනුකම්පාව මුසුවූ මෙහි සිත පෙර දැරී කොටගෙන තම ආගමට මුල් තැන දෙමින් තුණුරුවන්ගේ ආශිර්වාද ලබා ගනිමිනි.

ප්‍රතිකාර කරනු ලබන රෝග,

1. සියලුම කැඩුම් බිදුම් රෝග අවස්ථා
2. කොදු ඇට පෙල සම්බන්ධ රෝග
3. සන්ධි හා අස්ථි සම්බන්ධ රෝග (ආතරයිටිස්)
4. ස්නායු ආබාධ
5. අංශබාගය
6. සියලුම වාත රෝග
7. සෙම් රෝග
8. අර්ශස්
9. වාත රක්ත සහ කුශ්ට රෝග
10. කොදු ඇට පෙල ඇදවීම(කෝලියෝසිස්)
10. රෝග අවස්ථාවන්ට අනුකූල සියලුම පංචකර්ම ප්‍රතිකාර සිදු කරනු ලැබේ

රූපය 91:හොරිවිල වෙද ගෙදර

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ 2020

රූපය 92:අම්බලන්ගොඩ හොරිවිල වෙද ඇදුරන්

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය,2020

2. පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තය දියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සම්පත් පැවතීම (හල්වතුර වගුරු භූමිය, මාදම්පා ගඟ)

මාදම්පා ගඟ හල්වතුර ඇළ ප්‍රධාන ජලාශ ලෙස සම්බන්ධ වන අතුරු වාරි ඇළ මාර්ග රාශියක් අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශය තුළ ව්‍යාප්තව ඇති අතර, එම ඇළ මාර්ග වලින් ප්‍රදේශයේ ජලාපවහනය සිදු කරනු ලැබේ. පිහිණුම් කටයුතු සඳහා මාදම්පා ගඟ මෙන්ම හිරේවත්ත ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇති ස්වාභාවික මුහුදු නාන තටාකයද භාවිතා කරනු ලබයි. එය සංචාරක කර්මාන්තය සඳහා භාවිතා කළ හැකි ප්‍රබල සාධකයක් ලෙස යොදා ගත හැකිය. තවද ප්‍රදේශය හරහා වැටී ඇති ජලාශන ඇළ මාර්ගයන් ජලය ආශ්‍රිත සංවර්ධන කටයුතු ප්‍රවර්ධනය කිරීමේලා යොදා ගැනීමේ හැකියාව ඇත. එමෙන්ම ප්‍රදේශයේ ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේදී මාදම්පා මෝයේ පිහිටීමත් ඉස්සන් කර්මාන්තය සඳහා වන ස්වාභාවික පාරිසරික ලක්ෂණත් නොගැඹුරු මුහුදු තටාකය සහිත ධීවර කර්මාන්තයත් සඳහා සුදුසු භෞතික පිහිටීම ප්‍රදේශයට සම්පත් සාධකයක් වන බව සඳහන් කළ හැකිය.

රූපය 94: නොගැඹුරු මුහුදු තටාකය

රූපය 95: හල්වතුර වගුරු බිම් ප්‍රදේශය

රූපය 94: වෙරළ තීරය

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය, 2020

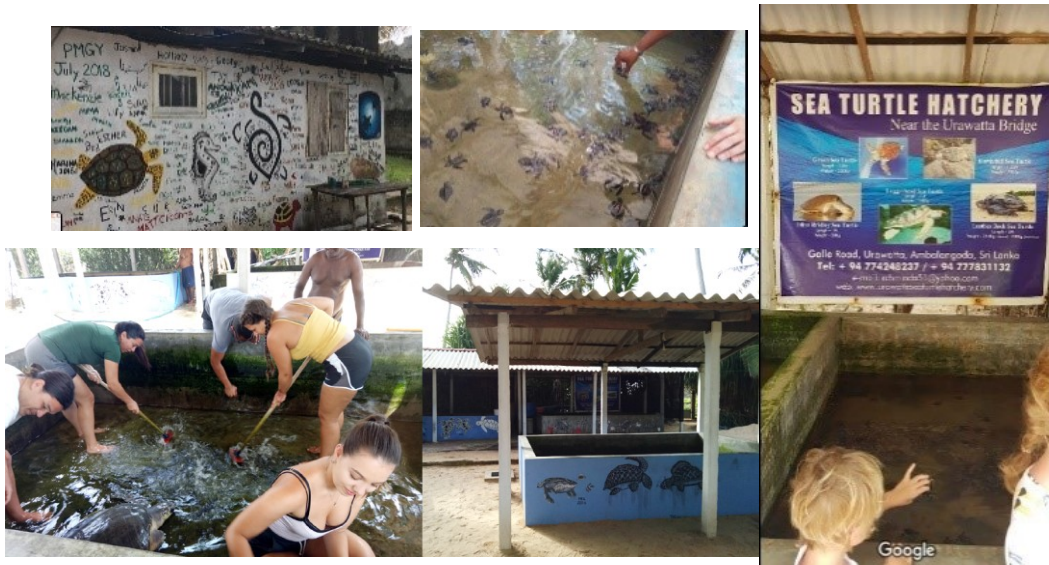

9.උරාවත්ත ප්‍රදේශයේ මුහුදු කැස්බෑ සංරක්ෂණ මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටා තිබීම.

අම්බලන්ගොඩ නගරයට ප්‍රවිෂ්ට වීමේදී රාජ්‍ය නොවන සංවිධානයක් මගින් පවත්වාගෙන යනු ලබන කැස්බෑ සංරක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය දෙස් විදෙස් සංචාරකයන්ගේ ආකර්ෂණයට ලක් වී ඇත. උරාවත්ත මුහුදු කැස්බෑ පැවැත්වූ සුරැකුම් මධ්‍යස්ථානය පිහිටා ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකාවේ අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ය. කැස්බෑ බිත්තර ප්‍රරෝහණය වන තුරු රැකගෙන හොඳින් රැකබලා ගන්නා ස්ථානය මෙයයි. ඉන්පසු ඔවුන් අයිති මුහුදට නැවත මුදා හරින ලදී. මෙම ස්ථානයේ රැකබලා ගන්නන් බිත්තර සහ කැස්බෑ පැවැත්වූ ගැන දැඩි සැලකිල්ලක් දක්වයි.

උරාවත්ත මුහුදු කැස්බෑ අභිජනනාගාරයේදී ඔබට කැස්බෑවා නම් දුර්ලභ සත්ත්ව විශේෂයක් දැකගත හැකිය. විවිධ වර්ගවල, වර්ණවල සහ ප්‍රමාණයේ කැස්බෑවන් ඔබ දකිනු ඇත. මෙම ස්ථානයේ කැස්බෑ බිත්තර ද ප්‍රදර්ශනය කර ඇත; තම වයසට වැඩුණු කැස්බෑවෙකු නැවත මුහුදට මුදා හැරීමටද හැකිවේ.

රූපය 97:කැස්බෑ සංරක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ , නා.සං .අ 2021

10. පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තය දියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සම්පත් පැවතීම

අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව පිහිටි කඩොලාන පරිසරය නගරයට දර්ශනීය තත්වයක් මෙන්ම ආවේණික ජෛව විවිධත්වයෙන් යුක්ත වූ පරිසර පද්ධතියකි. වර්තමානයේ මෙම අක්කර 249 කින් යුක්ත වූ පාරිසරික භූමිය, අභය භූමියක් ලෙස වනජීවී දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. ජෛව විවිධත්වය අතින් අනුන වූ මෙම පරිසර පද්ධතිය අම්බලන්ගොඩ නගරයට සුවිශේෂ වන්නේ එය පාරිසරිකම සංචාරක ආකර්ශණය අංශයෙන් ඉහළ දායකත්වයක් ලබා දෙන නිසාය. හල්වතුර වගුරු බිම, මාදම්පා විල ,සමුද්‍ර පරිසරය යන නීල හරිත පරිසර පද්ධතිය සංරක්ෂණය කරමින් ඉහළ සංචාරක ආකර්ශණයක් ඇතිවන ආකාරයට සංවර්ධනය කිරීමට හැකිවේ. කලාපීය වශයෙන් දකුණු පළාතේ හරිත පරිසර පද්ධති අතුරින් හෙක්ටයාර 312.64 භූමි ප්‍රමාණයක පහත් බිම් අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පවතින අතර, ඒ අතරින් වගුරු බිම් මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 49% ක් ද ජලාශ 19.19% ප්‍රතිශතයක්ද පවතී. සංචාරකමය ආකර්ශණය අතින් පොහොසත් අම්බලන්ගොඩ නගරය පවත්නා වූ පාරිසරික විභවතාවයන් ප්‍රශස්ථ අන්දමින් පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තය දියුණු කිරීමට යොදා ගත හැකි වීම ශක්‍යතාවයයි.

දුර්වලතා

1. ප්‍රධාන මාර්ගයන් දුර්වල මට්ටමේ පැවතීම

අම්බලන්ගොඩ නගරය හා ඉන් පිටත පවතින නගර හා මනා සම්බන්ධතාවයක් ගොඩ නැගී තිබෙන නගරයකි. එයට ප්‍රධාන ලෙස මනා සම්බන්ධතාවයක් පවතින මාර්ග පද්ධතියක් තිබීම හේතු වී ඇත. නමුත් එම මාර්ගයන්හි Peak hours හි මාර්ගය තදබදය, පදික මංකීරු නොමැති වීම ප්‍රධාන මාර්ග දෙපස වාහන නවතා තැබීම හඳුනා ගත් ගැටලු වේ. ගාලු කොළඹ ප්‍රධාන මාර්ගය කි. මී. 7 පළලකින් පැවතිය යුතුව තිබුණත් වර්තමානය වන විට එහි පළල මීටර් 5.9 ක් වේ. පැරණි අම්බලන්ගොඩ මාර්ගය පැවතිය යුතු පළල කි. මී. 6.9 ක් වුවද පවතින මාර්ග පළල මීටර් 5.9 ක් වේ.

රූපය 98: ප්‍රධාන මාර්ග

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ

2. කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා යොදා ගත හැකි භූමිය අවම මට්ටමක පැවතීම

අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශයේ භූමි පරිහරණ රටාව සැලකීමේදී මුළු භූමියෙන් 49% ක් වගුරු බිම් වලින් වැසි පවතින අතර, වගුරු බිම් ප්‍රදේශය නිසා නාගරික ජනාවාස වෙන් වී ඇති නැගෙනහිර අර්ධයේ (තල්ගස්ගොඩ ප්‍රදේශය) භූමි පරිහරණ රටාව සැලකීමේදී අඩු ජන සංඛ්‍යාවක් සහ වැඩි කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්තියක් පෙන්නුම් කරනු ලබයි. ඊට අමතරව ගෙවතු වගාව සහිත නේවාසික ජන ව්‍යාප්ති රටාවන් පවතින බවද හඳුනාගත හැකිය. කෘෂිකාර්මික භූමි යටතේ කුරුඳු ඉඩම් අක්කර 32 ක් පමණ භූමි ප්‍රමාණයක් වගා කර ඇති අතර, කුඹුරු ඉඩම් අක්කර 10.64 ප්‍රමාණයක් වර්තමානය වන විට දක්නට ලැබේ. 2021 වර්ෂයේ කුඹුරු වගාවෙන් ලද සමස්ථ අස්වැන්න කි.ග්‍රෑ.6214 විය. 2008 වර්ෂයේ සිට 2021 වර්ෂය දක්වා කෘෂිකාර්මික ඉඩම්වල ව්‍යාප්තිය සැලකිල්ලට ගැනීමේදී 2008 වර්ෂය වන විට සමස්ථ අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශයේ 14.4% ක් ව පැවති වගාව 2021 වන විට 11.85% දක්වා පහත බැස ඇත. එමෙන්ම කුඹුරු වගාව සැලකිල්ලට ගැනීමේදී 11.28% ක් ව පැවති වගාව

වර්තමානය වන විට 1.4% දක්වා 10% පමණ අගයකින් පහත වැටී ඇත. කෘෂිකාර්මික වගා භූමිවල අඩුවීමක් දක්නට ලැබීම ආර්ථිකමය වශයෙන් නගරයට සංවර්ධනයේදී අහිතකර බලපෑමක් ලෙස හඳුනා ගන්නා ලදී.

3. බොහෝමයක් ගෘහාශ්‍රිත කර්මාන්ත වාණිජ කටයුතු සඳහා ඇතුළත් නොවීම අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයට අයත් ප්‍රදේශයේ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත වශයෙන් අභ්‍යාස පොත් මුද්‍රණය, පපඩම් කර්මාන්තය මෙන්ම ධීවර කර්මාන්තය සඳහා වෙන්වී ඇති බිම් ප්‍රමාණය 2013 වර්ෂය වන විට සංචාරක කර්මාන්තයද ඇතුළත්ව 8.85% ක් තරම් ඉතා සුළු ප්‍රමාණයක් බව පෙනී යයි. විශේෂයෙන්ම වෙස් මුහුණු, රූකඩ කැටයම් කලාව හා සම්බන්ධ කර්මාන්ත මෙම ප්‍රදේශයේ ව්‍යාප්තව පැවතියත් ඒවා ගෘහස්ථ වශයෙන් සිදු වීම 1% ට වඩා අඩු ප්‍රමාණයක් වේ. එබැවින් ගෘහාශ්‍රිතව සිදු කරනු ලබන බොහෝමයක් කර්මාන්ත ස්වයං රැකියා ලෙස මෙම ප්‍රදේශයේ සිදු කරගෙන යන බැවින් එම කටයුතු වාණිජ කටයුතු ලෙස අන්තර්ගත නොවීම දුර්වලතාවයක් ලෙස හඳුනා ගන්නා ලදී.

4. වෙස් මුහුණු කලාව භායනයට ලක් වීම අම්බලන්ගොඩ නගරයේ අනන්‍යතාවයක් වූ වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කැටයම් කලාව වර්තමානය වන විට යම් තාක් දුරට භායනයට ලක් වී ඇත. ප්‍රධානතම හේතුව වී ඇත්තේ ගුණාත්මක භාවයෙන් යුක්ත වෙස් මුහුණක් නිෂ්පාදනය කිරීමේදී අවශ්‍ය වන අමුද්‍රව්‍ය සපයා ගැනීමේ ගැටළුවක් පවතී.

5. කුරුඳු ඉඩම් කැබලි කිරීම හා කුඹුරු ඉඩම් පුරන් වී යෑම කෘෂිකාර්මික හෝ අතුරින් වඩා වැදගත්කමක් ගනු ලබන්නේ කුරුඳු වගාව වීම විශේෂත්වයකි. කෙරමිණිය හා තල්ගස්ගොඩ ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව කුරුඳු වගාවේ ව්‍යාප්තිය හඳුනාගත හැකිය. 2008 වර්ෂයේ සිට 2021 වර්ෂය වනවිට කුරුඳු වගාව සඳහා යෙද වී ඇති ඉඩම් ප්‍රමාණය ක්‍රමයෙන් පහත වැටී ඇති බව භූමි පරිහරණ රටාව අවසානයේදී තහවුරුවේ. 2008 වර්ෂයේදී මුළු භූමියෙන් 18.43% ක් ව පැවති කුරුඳු ඉඩම් 2021 වන විට 12% ක් දක්වා අඩු වී ඇත. 2004 වර්ෂයේදී ඇති වූ සුනාමි ව්‍යාසනයත් සමඟ වැඩි වශයෙන් කුරුඳු වගාව ව්‍යාප්තව පැවැති අම්බලන්ගොඩ තල්ගස්ගොඩ ප්‍රදේශයේ නිවාස ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම හා වෙරළාසන්නව ජීවත් වූ ජනතාව රට අභ්‍යන්තර ප්‍රදේශවලට පදිංචියට යාම නිසාත් කුරුඳු වගාව සඳහා වෙන් වී තිබූ ඉඩම් නේවාසික කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීමට සිදු වීම නිසා කුරුඳු වගාව සහිත භූමි ප්‍රමාණය මෙසේ අඩු වී ඇත.

වී වගා කරන භූමි ප්‍රමාණය, 2008- 2021 වර්ෂය වන විට සිඝ්‍ර ලෙස පහත වැටී ඇති බව හඳුනාගත හැකිය. ඒ අනුව, 2008 හෙක්.86.28 ක් වූ කුඹුරු ඉඩම් 2021 වන විට හෙක්.10.64 හෙවත් මුළු භූමියෙන් 1.49% දක්වාත් පහත වැටී ඇත. නිසි පරිදි ජලය බැස නොයෑම නිසා භූමිය ලවණීකරණයට ලක්වීම හේතුවෙන් කුඹුරු ඉඩම් වගුරු බිම් බවට පත් වී අඩු වී ඇති බව පැහැදිලිවේ.

6. අම්බලන්ගොඩ නගරයේ විධිමත් ධීවර වෙළඳපොළක් නොමැති වීම

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ කලාපීය වශයෙන් දායකත්වයක් ලබා දෙනු ලබන ධීවර වරායක් පවතින අතර, එය නගරයේ ප්‍රධාන ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම ද වේ. දෛනිකව මෙ.ටො.500-1500 අතර, නිෂ්පාදනයක් සිදු කරනු ලබන අතර, නගරය තුළ හා නගරයෙන් පිටත ධීවර නිෂ්පාදන අලෙවි කරනු ලබයි. නමුත් විශාල මත්ස්‍ය අස්වැන්න ලබා දෙන ධීවර වරායක් පිහිටා තිබුණ ද විධිමත් වෙළඳපොළක් නිෂ්පාදන අලෙවි කර ගැනීමට නොතිබීම දුර්වලතාවයක් ලෙස හඳුනා ගැනුණි. මේ වන විට අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරායට ප්‍රවිශ්ඨ වන ස්ථානයේ පවතින නගර සභාව සතු ගොඩනැගිල්ල ඉදිරිපිට මාර්ගය දෙපස මත්ස්‍ය වෙළඳාමක් සිදු කරන ආකාරය නිරීක්ෂණවලදී හඳුනා ගැණිණි. ඒ අනුව, මෙම ධීවර කර්මාන්තය ඉදිරි සංවර්ධනයට ප්‍රධාන දුර්වලතාවයක් වූ අලෙවි සැලකි නොමැතිකමට ස්ථීරසාර විසඳුමක් ලබා දිය යුතු වීම අවශ්‍යතාවයකි.

රූපය 99:දැනට ධීවර වෙළඳම සිදු කරන ආකාරය

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ, 2021

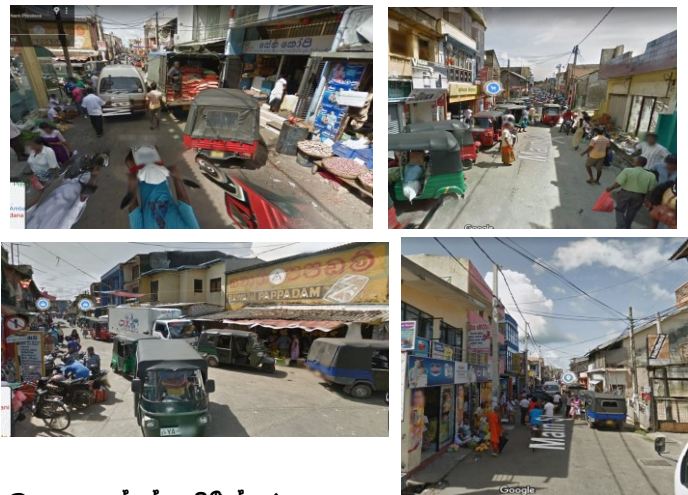
7.පැරණි වීදියේ ස්ථානගත වී ඇති වාණිජ වෙළඳාම් කටයුතු සිදු කරගෙන යාම සඳහා බාධාවන් පැවතීම

ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ අම්බලන්ගොඩ නගරය කලාපීය වශයෙන් තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම ප්‍රමුඛ කරගත් වාණිජ නගරයක් ලෙස හඳුනාගත හැකිය.එමෙන්ම අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පිහිටි පැරණි ගාල්ල - කොළඹ මාර්ගය ප්‍රධාන වශයෙන්ම තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම මූලික කරගත් වාණිජ කලාපයක් ලෙස එම වීදියට අනන්‍ය වූ නාගරික ලක්ෂණයක් පෙන්නුම් කරනු ලබයි. දෛනිකව රු.200,000 ට වඩා වැඩි ආදායමක් එක් වෙළඳසැලක් උත්පාදනය කර නගරයට ආර්ථිකමය ලෙස විශාල දායකත්වයක් ලබාදේ. නමුත් එම මාර්ගයේ වර්තමානයේ දක්නට ලැබෙන කාර්ය බහුල ස්වභාවය හා මාර්ගයේ පවත්නා කලබලකාරී ස්වභාවය නිසා වාණිජ කටයුතු සිදු කරගෙන යාමේදී බාධාවන් මතු වී ඇත. එනම්

- භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කරනු ලබන ලොරි රථ පහසුකම් යාම් සහ ඒමේ ගැටළු
- පාරිභෝගිකයා/ ගැණුම්කරුවන්ට ගමනාගමනයට පවත්නා වූ බාධාවන්
- භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කිරීමේදී (Loading & Unloading) ගැටළු
- වාහන නතර කිරීම සඳහා රථගාල් පහසුකම් නොමැති වීම

මෙම වාණිජ කලාපය තුළ දෛනිකව රථවාහන විශාල ප්‍රමාණයක් සංසරණය වේ. භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කරනු ලබන රථවාහන, ගැණුම්කරුවන්, විකුණුම්කරුවන් හා රථවාහන නිසා ප්‍රදේශයට ජනාකීර්ණ ස්වභාවයක් ගනු ලබයි. ඒ අනුව, මෙම ආර්ථික කටයුතු සිදු කරගෙන යාමේදී යම් බාධාකාරී තත්වයන් හඳුනාගත හැකිවේ. ප්‍රධාන වශයෙන් මෙම මාර්ගයේ ගොඩනැගිලි සීමා නිසි ලෙස කළමනාකරණය නොවීම ,මාර්ගය පටු වීම, විධිමත් රථගාල් පහසුකම් නොමැති වීම හඳුනාගත් ගැටළුකාරී තත්වයන්වේ. මේ අනුව, ආර්ථිකමය ලෙස අම්බලන්ගොඩ නගරය ඉදිරියට සංවර්ධනය වීමේදී ප්‍රධාන වශයෙන් කලාපයට ආවේණික වූ තොග හා සිල්ලර වෙළඳ කලාප ප්‍රදේශය ඉසුරුමක් පරිසරයක් ලෙස සංවර්ධනය කළ යුතුය.

රූපය 100:අම්බලන්ගොඩ පැරණි වීදිය වත්මන් තත්වය

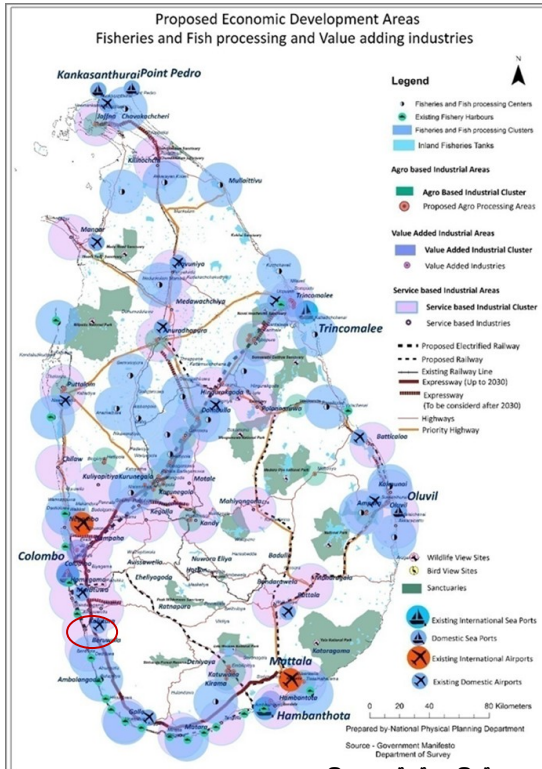

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ,2021

අවස්ථා

1. ජාතික භෞතික සැලැස්ම අනුව, අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරාය ධාරිතාවය වැඩි කරමින් සංවර්ධනය කිරීමට යෝජනා කර තිබීම.

රූපය 101: යෝජිත ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම

මූලාශ්‍රය : ජාතික භෞතික සැලැස්ම දෙපාර්තමේන්තුව, 2020

යාත්‍රා 100 ක් හා එක් දින ධීවර යාත්‍රා 50 කට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් ධීවර කර්මාන්තයට යොදවා ඇත. ජාතික සැලැස්මක් යටතේ අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ධීවර වරාය අංශයෙන් ඉහළ සංවර්ධනයක් ලබා ගැනීමට හැකිවන ලෙස සංවර්ධනයට කිරීමට යෝජනා කිරීමට අම්බලන්ගොඩ නගරයට වැදගත්කමක් එකතු කරනු ලබයි.

අම්බලන්ගොඩ නගරය වෙරළාශ්‍රිත නගරයක් ලෙස පිහිටා ඇති නගරයක් වන අතර, එය ජාතික භෞතික සැලැස්ම 2050 ට අනුව, අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරාය ධීවර කර්මාන්තය හා බැඳී වැඩි දියුණු මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය කරනු ලබන කර්මාන්තයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට හඳුනා ගෙන ඇත. කලාපීය වශයෙන් අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ආර්ථිකයට විශාල දායකත්වයක් ලබා දෙන අතර, එයින් ගම්‍ය වනුයේ ධීවර කර්මාන්තය අම්බලන්ගොඩ නගරයේ සුවිශේෂී ස්ථානයක පසුවන බවයි.

ස්වභාවිකව පිහිටා ඇති ධීවර වරාය මේ වන විට සංවර්ධනය කර ඇති අතර බහු දින ධීවර

2. දකුණු වෙරළබඩ කලාපයේ සංචාරක පහසුකම් සංවර්ධනය 2005 සිට මේ දක්වා 31.5% සිට 74.2% දක්වා වර්ධනය වීම අතරමැදිව පිහිටා තිබීම

ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය දිවයිනේ සංචාරක ගමනාන්ත පදනම් කරගෙන සංචාරක කලාප 06 ක් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. එම කලාප වල සංචාරක නවාතැන් සඳහා කාමර පහසුකම් ලබා ගැනීමේ අනුපාතය වසර 2005 සිට ක්‍රමිකව ඉහළ ගොස් ඇති බව හඳුනාගෙන ඇත.වර්තමානයේදී දකුණු කලාපය තුළ කාමර 74.24% සංචාරකයින් විසින් භාවිතයට ගෙන ඇත.විශේෂයෙන්ම බෙන්තොට , හික්කඩුව යනාදී ප්‍රදේශවල සංචාරක නවාතැන් පහසුකම් වර්ධනය වී ඇත

2020 වර්ෂය වන විට සංචාරක කර්මාන්තයට අයත් හෝටල් හා නිවාස ආශ්‍රිතව සංචාරක කටයුතු බෙන්තොට හා හික්කඩුව සංචාරක පුරවර අශ්‍රිතව 1700 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් හඳුනාගෙන ඇති අතර, සංචාරක හෝටල් කාමර 5000කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් මෙම කලාපය තුළ හඳුනාගෙන ඇත

වගුව 30:සංචාරක පහසුකම් සංවර්ධනය

Region	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Colombo City	76.3	64.3	63.9	57.1	57.8	78.3	84.0	75.8	75.2	75.9	76.4	76.75
Greater Colombo	44.8	48.0	49.3	52.6	52.7	75.1	79.5	74.5	70.1	74.0	74.4	75.18
South Coast	31.5	41.2	47.6	46.1	49.6	71.9	78.1	73.9	70.2	73.1	74.3	74.24
East Coast	29.1	16.9	18.0	21.6	37.8	70.0	75.7	68.2	69.8	73.8	74.1	74.92
High Country	36.6	39.9	41.2	34.2	42.2	63.5	73.3	68.1	73.2	74.9	74.8	75.24
Ancient Cities	39.5	43.3	40.3	35.2	44.4	62.6	71.7	66.5	73.5	75.0	75.2	75.46
Northern Region	-	-	-	-	-	-	-	-	69.9	72.4	72.0	69.58
All Region (Average)	45.4	47.8	46.2	43.9	48.4	70.1	77.1	71.2	71.7	74.3	74.5	74.76

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා සංචාරක මණ්ඩලය,2020

3.නව රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති

නාගරික සංවර්ධනය සඳහා උපයෝගී වන රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති ජාතික භෞතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති ජාතික සැලසුම මඟින් හඳුනා ගත හැක.

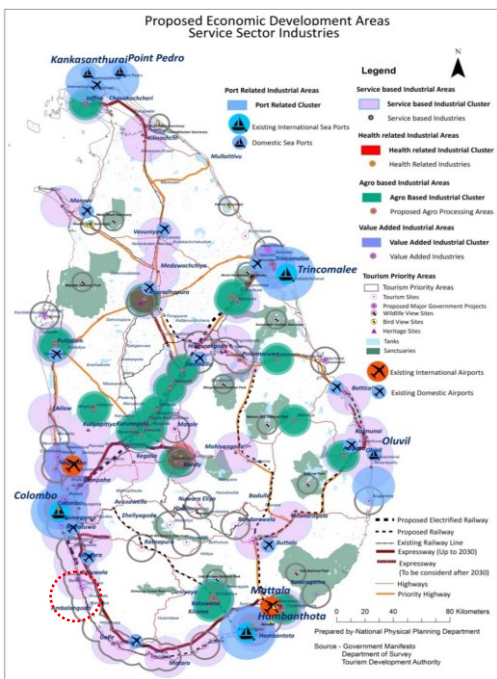
ජාතික භෞතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් වසර 2032 - 2050 කාලය සඳහා ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති ජාතික භෞතික සැලසුමට අනුව විවිධ සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති හා සැලසුම් ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කය අදාළ වන පරිදි සකස් කර ඇත.

ජාතික ජනාවාස සැලසුමට අනුව සංවර්ධන කොරිඩෝ දෙකක් දිවයිනේ ස්ථාපනය කර ඇත.

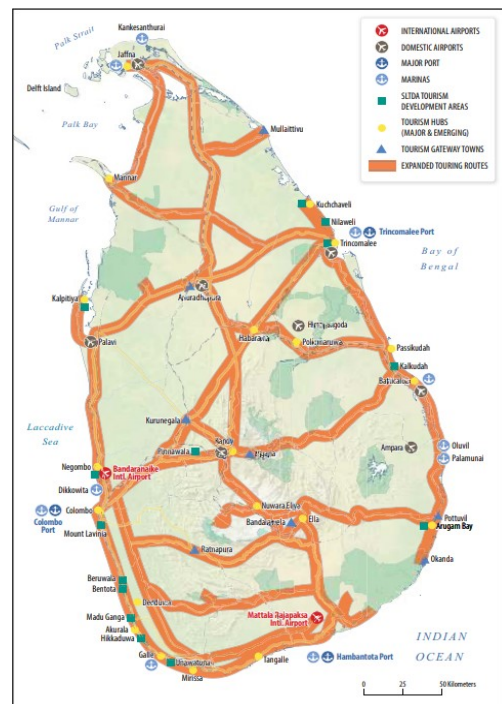
1. කොළඹ - ත්‍රීකුණාමලය ආශ්‍රිත ප්‍රදේශය
2. ගාල්ල - හම්බන්තොට දක්වා වූ ප්‍රදේශය

මෙහිදී ගාල්ල - හම්බන්තොට දක්වා වූ සංවර්ධන කොරිඩෝව තුළට අම්බලන්ගොඩ නාගරික සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය අයත් වීම සංවර්ධනයට අදාළව හඳුනාගත හැකි ප්‍රධානම ශක්තියකි. තවද, සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්මට අදාළව සංචාරක ප්‍රමුඛතා සංවර්ධන මාර්ගයේ හික්කඩුව, ගාල්ල, බෙන්තර යන ප්‍රදේශ හඳුනාගෙන ඇත.

සිතියම 11 :යෝජිත ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම

රූපය 102:සංචාරක ගමනාන්ත

මූලාශ්‍රය : ජාතික භෞතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව, 2020 මූලාශ්‍රය:ශ්‍රී ලංකා සංචාරක මණ්ඩලය, 2020

නව සංචාරක ප්‍රදේශ සංවර්ධනය වීම.

2004 වසරේදී ශ්‍රී ලංකාවට මුහුණ දීමට සිදුවූ සුනාමි උවදුරෙන් පසුව හා යුද්ධය නිම වීමෙන් පසුව ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක ක්ෂේත්‍රය තුළ පිබිදීමක් ඇති විය. එහිදී දිවයිනේ සංස්කෘතික ක්‍රීකෝණය, මහනුවර, උඩරට කඳුකරය ආශ්‍රිතව ප්‍රධාන වශයෙන් තිබූ සංචාරක ආකර්ශනය දිවයිනේ විවිධ ප්‍රදේශවලට විසිරී යන්නට විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පෙර ගවේශනය නොවූ හා ආකර්ශනයට ලක් නොවූ ස්ථාන මුල් කර ගනිමින් නව සංචාරක රැල්ලක් ඇති වූ අතර, එම සංචාරක රැල්ලට අම්බලන්ගොඩ නාගරික සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයට ඔබ්බෙන් පිහිටි දෙනියාය නගරය, ගාල්ල නගරය, කතරගම පූජා භූමිය වැනි ප්‍රදේශ ආකර්ෂනයට ලක්විය.මෙයට

අමතරව බුන්දල, රැකව, කොග්ගල යන ප්‍රදේශ වලට සංචාරක ආකර්ශනය හිමි විය. අම්බලන්ගොඩ නාගරික සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයට පිටතින් ක්‍රමිකව සංවර්ධනය වන නව සංචාරක ප්‍රදේශ අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශය සංචාරක අංශය තුළින් සංවර්ධනයට පවතින ප්‍රධානම අවස්ථාවක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය.

රූපය 103:නව සංචාරක ප්‍රදේශ

දෙනියාය

ගාල්ල

කතරගම

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය ,2021

තර්ජන

වෙස් මුහුණු කලාවට ආදේශක වශයෙන් වෙනත් ප්‍රදේශ වලින් වෙස් මුහුණු නිෂ්පාදන අඩු මුදලට නිෂ්පාදනය වීම අම්බලන්ගොඩ වෙස් මුහුණු කලාවට බලපා ඇති තවත් තර්ජනයක් වේ. සමස්ථ දිවයිනෙන්ම ගුණාත්මකභාවය අතින් ඉහළ වෙස් මුහුණු අම්බලන්ගොඩ නගරයේ නිෂ්පාදනය වීම සිදු වුවද මේ සඳහා වෙනත් ආදේශක පැවතීම අම්බලන්ගොඩ නගරයේ වෙස් මුහුණු කලාවට ඵල්ල වන ප්‍රබල තර්ජනයක් වනු ඇත.

අරමුණ 03

අපරව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය තුළින් මනා සම්බන්ධතාවයක් ඇති නාගරික ප්‍රදේශයක් ලෙස අම්බලන්ගොඩ නගරය වර්ෂ 2033 වන විට ප්‍රති ප්‍රති නිර්මාණය කිරීම

<p>ශක්තීන්</p> <ul style="list-style-type: none"> අන්තර් හා අභ්‍යන්තර නගර අතර සම්බන්ධතාවයක් අම්බලන්ගොඩ නගරය හා පැවතීම. සංචාරක ආකර්ශනීය ස්ථානවලින් සමන්විත නගරයක් වීම කොළඹ - හම්බන්තොට මහා මාර්ගයත්, මුහුදු බඩ දුම්රිය මාර්ගයත් අම්බලන්ගොඩ නගරය හරහා ගමන් කිරීම තුළින් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් මනා සම්බන්ධතාවයකින් යුක්ත වීම අම්බලන්ගොඩ නගර කේන්ද්‍රයේ සිට පරිධියට විහිදුණු මාර්ග පද්ධතියක් පැවතීම ප්‍රදේශයට ආවේණික වූ සංස්කෘතික, ආගමික හා පුරාවිද්‍යාත්මක ස්ථානවල වැදගත්කම 	<p>ශ ද</p>	<p>දුර්වලතා</p> <ul style="list-style-type: none"> නගර මධ්‍ය ප්‍රදේශයේ හා ප්‍රධාන මාර්ග දෙපස අවිධිමත්ව සංවර්ධනය වීම (ගොඩනැගිලි සීමාව තුළ අනවසර ඉදිකිරීම්, රථ වාහන නැවතුම්) රථගාල් පහසුකම් නොමැති වීම හා මාර්ග දෙපස රථ ගාල් කිරීම (ගාල්ල - කොළඹ ප්‍රධාන මාර්ගය හා පැරණි ගාලු පාර දෙපස වාහන නවතා තැබීම නිසා රථ වාහන තදබදයක් ඇතිවීම) බොහොමයක් මාර්ග ප්‍රමාණවත් පළලකින් යුක්ත නොවීම ප්‍රධාන මාර්ගයන් දුර්වල මට්ටමේ පැවතීම සංවර්ධන ක්‍රියාතාවය නගර මධ්‍ය කේන්ද්‍ර කොට පැවතීම
<p>අවස්ථා</p> <ul style="list-style-type: none"> දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය කුරුඳුගහහැතැක්ම පිවිසුම අම්බලන්ගොඩ නගරයට ආසන්නව පිහිටීම හික්කඩුව හා බෙන්තොට සංචාරක කලාපයන්ට අතරමැදිව පිහිටා තිබීම වර්තමාන නර ධුරාවලිය අනුව අම්බලන්ගොඩ නගරය තෙවන පෙළ නගරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට හඳුනා ගැනීම මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් අම්බලන්ගොඩ ගං ඉමගල සිට ඌරන්වත්ත පාලම දක්වා මාර්ගය පුළුල් කිරීමට හඳුනා ගෙන සැලසුම් කර තිබීම 	<p>අ ත</p>	<p>තර්ජන</p> <p>මාර්ග සංවර්ධනය කිරීමේදී ආයතන අතර මනා සම්බන්ධතාවයක් නොමැති වීම (ජලය සැපයීම සඳහා සැලසුම් කරන ලද මාර්ග පළද කිරීම)</p>

ශක්තීන්

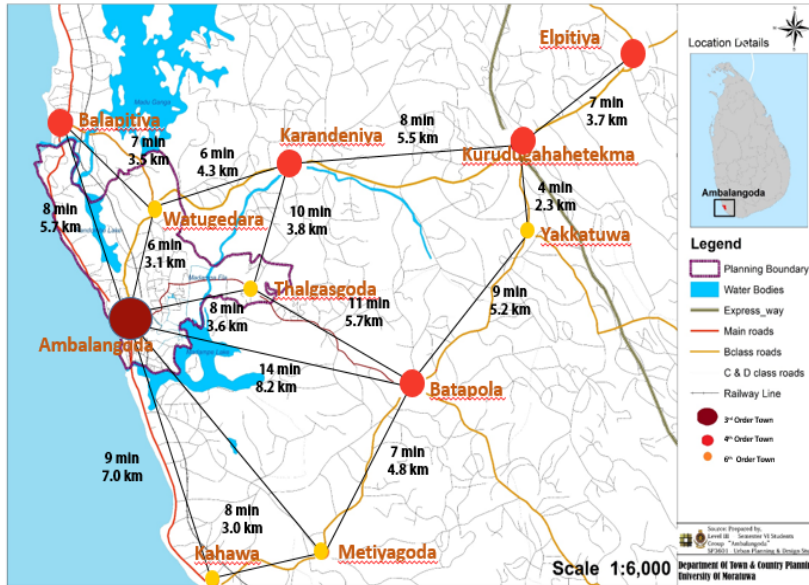
1. අභ්‍යන්තර නගර හා බාහිර නගර අතර සම්බන්ධතාවයක් අම්බලන්ගොඩ නගරය හා පැවතීම

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පිහිටීම අනුව කොළඹ මාතර වෙරළබඩ දුම්රිය මාර්ගය හා කොළඹ හම්බන්තොට හා ප්‍රධාන මාර්ග ඔස්සේ ජාතික හා කලාපීය වශයෙන් මනා සම්බන්ධතාවයක් ගොඩනැගී ඇත.තවද අම්බලන්ගොඩ නගරයට නැගෙනහිර දිශාවෙන් දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයේ කුරුදුගහහැතැක්ම හා බද්දෙගම අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථාන අම්බලන්ගොඩ නගරයේ සිට පිළිවෙලින් කිලෝමීටර් 12 හා කිලෝමීටර් 22 පමණ දුර ප්‍රමාණයන්ගෙන් පිහිටීම හේතුවෙන් අම්බලන්ගොඩ නගරයේ සිට හා වෙනත් නගර වල සිට පහසුවෙන් ලගා වීමට හැකි වීම ආර්ථික හා සමාජීය වශයෙන් ඉතා වටිනා හා විශේෂ වූ සම්බන්ධතා ගොඩනැගී ඇත. අම්බලන්ගොඩ නගරය කොළඹ හම්බන්තොට ප්‍රධාන මාර්ගයේ සහ කොළඹ - මාතර දුම්රිය මාර්ගයේ කේන්ද්‍රගත ලක්ෂයක පිහිටා ඇත. අම්බලන්ගොඩ නගරයේ මාර්ග පද්ධතිය සැලකීමේදී අභ්‍යන්තර ප්‍රදේශ සමග මනා සම්බන්ධතාවයක් පවත්වාගත හැකි ජාලගත මාර්ග පද්ධතියක් හඳුනාගත හැකිය. අම්බලන්ගොඩ සිට ගාල්ල නගරය හරහා කතරගම,අම්පාර,මොණරාගල ,බදුල්ල,නුවරඑළිය,වැලිමඩ වැනි ඇත ප්‍රදේශ සදහා ද මාර්ග සම්බන්ධතා පවතී. ඊට අමතරව ඇල්පිටිය හා කරන්දෙණිය මාර්ග ඔස්සේ ඊට අභ්‍යන්තර ප්‍රදේශ සමග සම්බන්ධතාවන් ඇත.විවිධ වාණිජ හා සේවා සදහා නගරයට පිවිසෙන්නන් සහ නගරයෙන් පිටවන්නන් මෙන්ම රැකියා සදහා ප්‍රදේශයෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් උරගහ වැනි ප්‍රදේශ වල සිට අම්බලන්ගොඩ නගරය කරා සංක්‍රමණය වේ.

රූපය 104:බාහිර නගර අතර සම්බන්ධතාවය

රූපය 105: අභ්‍යන්තර නගර අතර සම්බන්ධතාවය

මූලාශ්‍රය : නගර සහ ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුව, මොරටුව විශ්වවිද්‍යාලය 2018

02. සංචාරක ආකර්ශනීය ස්ථානවලින් සමන්විත නගරයක් වීම

අම්බලන්ගොඩ නාගරික සීමාවට අයත් කි. මී. 4 ක් පමණ දිගින් යුක්ත වෙරළ කලාපයේ (උතුරින් ගං ඉමගල සිට දකුණින් උරුවත්ත පාලම දක්වා) ස්ථිර තුරුලතා තීරයේ සිට සියළු ඉදිකිරීම් වලින් තොර වෙරළ සංරක්ෂණ කලාපයක් ලෙස මී. 45 ක් ගොඩබිම දෙසට අයත් වන කලාපය වෙන් කර ඇත. ඊට අමතරව වෙරළ කලාප කලමනාකරණ සැලැස්ම තුළින් අම්බලන්ගොඩ කලාපයට අයත් වෙරළ කලාපයේ ඇති ආගමික, පුරාවිද්‍යාත්මක මෙන්ම ඓතිහාසික වැදගත් කමින් යුක්ත ස්ථාන සහ දර්ශනීය ස්ථාන සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති සකස් කර ඇත. වේනියගිරි පුරාණ විහාරය, මෝදර දේවාලය, අම්බලන්ගොඩ තානායම් භූමියේ ඇති ඕලන්ද ඉස්තාල ගෙය, ඔරුවැල්ල යන ස්ථාන ඒවායේ පෞරාණික වැදගත්කම සහ දර්ශනීය බව ආරක්ෂා වන පරිදි සංරක්ෂණය කිරීමට හඳුනා ගෙන ඇත. මෙම ස්ථාන සංරක්ෂණය කිරීමෙන් ආර්ථිකමය වශයෙන් වැදගත්කමක් ඇති කර ගැනීමට හැකි වීම නිසා සංවර්ධනයේදී එය ධනාත්මක සාධකයක් ලෙස යොදා ගත හැකිය.

නගර සහා බල ප්‍රදේශය තුළ අළුතින් සංචාරක කර්මාන්තයට අදාල හෝටල් හා නිවාඩු නිකේතන ඉදිකිරීම හා ඉදිකිරීමට ඉල්ලුම් කිරීම අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශය තුළ සංචාරක කර්මාන්තයේ ඉදිරි ගමන පෙන්නුම් කරනු ලබන සාධකයක් ලෙස සඳහන් කළ හැකිය. එමෙන්ම සංචාරක ආකර්ශණය සහිත ස්ථාන ද අම්බලන්ගොඩ නගරය පුරා ව්‍යාප්තව ඇත. නොගැඹුරු මුහුදු තටාකයේ ගල් පර වලින් නිර්මාණය වී ඇති ස්වාභාවික පිහිණුම් තටාකය,

අම්බලන්ගොඩ සුනන්දාරාම විහාරස්ථායේ පවතින ඓතිහාසික හා පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකමකින් යුක්ත සන්ධාර තොරණ හා මහනුවර යුගයට අයත් පැරණි බිතුසිතුවම් තුළින් සමන්විත විහාර මන්දිරය, කළුමුල්ල ශ්‍රී විජයාරාම විහාරස්ථානයේ ඇති අතිවිශේෂ දැව මය බුද්ධ ප්‍රතිමා සහ ටෙරාකොටා කැටයම් විත්‍ර සංචාරක ආකර්ශනයට ලක් කළ හැකි විශේෂ ස්ථාන අතර වේ. එසේම වර්තමානය වන විට විදේශ සංචාරකයින්, පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තය කෙරෙහි වැඩි නැඹුරුවක් දැක්වීම තුළින් අම්බලන්ගොඩ නගරය ආශ්‍රිතව මාදම්පා ගඟ, කුරුළු අහස භූමිය සංචාරක ආකර්ශණීය ස්ථානයක් බවට පත් වී ඇත.

තවද පැරණි ඉතිහාසයට උරුමකම් කියනු ලබන මෝදර දේවාලය, පටබැඳිමුල්ල ප්‍රදේශය තුළ ඉදි වූ වෙරළ උද්‍යානයන් සංචාරක කර්මාන්තය වේගවත් කිරීමට පදනම සකසන ප්‍රබල සාධකයන්ය. මෙමඟින් ප්‍රදේශයේ ආර්ථික ක්‍රියාවලිය සඳහා සෘජු හා වක්‍ර රැකියා බොහොමයක් නිර්මාණය කර ගැනීමේ හැකියාව ඇත.

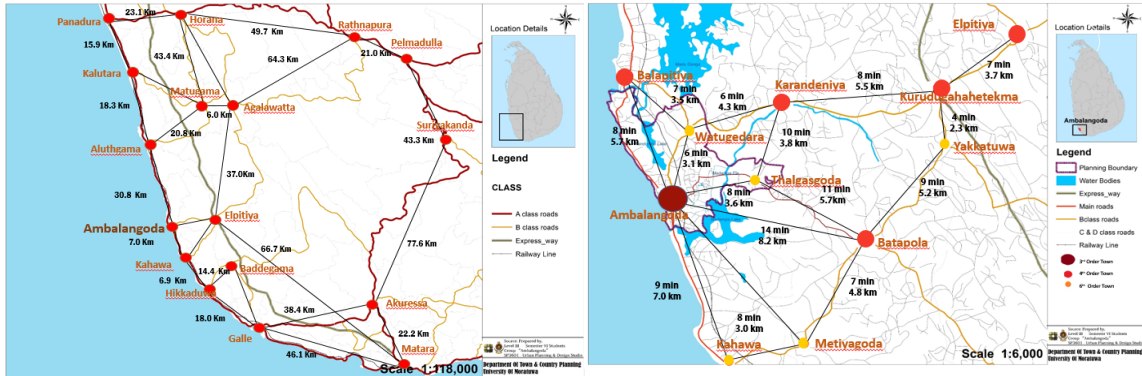
03. අම්බලන්ගොඩ නගර කේන්ද්‍රයේ සිට පරිධියට විහිදුණු මාර්ග පද්ධතියක් පැවතීම

අම්බලන්ගොඩ සිට ගාල්ල නගරය හරහා කතරගම, අම්පාර, මොණරාගල, බදුල්ල, නුවරඑළිය, වැලිමඩ වැනි ඇත ප්‍රදේශ සඳහාද ප්‍රවාහන ජාලය ඔස්සේ ප්‍රවාහන සම්බන්ධතා පවතින බැවින් මාර්ග පද්ධතිය ඔස්සේ ප්‍රවාහන ජාලයේ ගලා යෑමේ දිශාව අම්බලන්ගොඩ නගරයේ සිට දකුණු දෙසට විහිදී ඇති බව සඳහන් කළ හැකිය. ඊට අමතරව ඇල්පිටිය සහ කරන්දෙණිය මාර්ග පද්ධතිය ඔස්සේ ඊට අභ්‍යන්තර ප්‍රදේශය සමඟ සම්බන්ධතා පවත්වමින් නැගෙනහිර දිශානුගතව ගලා යාමක් ද හඳුනා ගත හැකිය.

විවිධ වාණිජ හා සේවා සඳහා නගරයට පිවිසෙන්නන් සහ නගරයෙන් පිටවන්නන් මෙන්ම රැකියා සඳහා ප්‍රදේශයෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් කරන්දෙණිය, උරගහ වැනි ප්‍රදේශ වල සිට අම්බලන්ගොඩ නගරය හරහා ගාල්ල දෙසට ඇදී ඒමත් නිසා මාර්ග පද්ධතියේ ගලා යෑම ගාල්ල දෙසට යොමු වී ඇත.

ඒ අනුව අම්බලන්ගොඩ නගරය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා සංවර්ධන සාධක ඇදගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් ලෙස කේන්ද්‍රයේ සිට පරිධියට විහිදුණු මාර්ග පද්ධතියක් පැවතීම යොදා ගත හැකිය.

රූපය 106: අම්බලන්ගොඩ නගරය හා සම්බන්ධ වන අනෙකුත් නගර

මූලාශ්‍රය : නගර සහ ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුව, මොරටුව විශ්වවිද්‍යාලය 2018

01. ප්‍රධාන මාර්ගයන් දුර්වල මට්ටමේ පැවතීම

අම්බලන්ගොඩ නගරය හා ඉන් පිටත පවතින නගර හා මනා සම්බන්ධතාවයක් ගොඩ නැගී තිබෙන නගරයකි. එයට ප්‍රධාන ලෙස මනා සම්බන්ධතාවයක් පවතින මාර්ග පද්ධතියක් තිබීම හේතු වී ඇත. නමුත් එම මාර්ගයන්හි Peak hours හි මාර්ගය තදබදය, පදික මංකීරු නොමැති වීම ප්‍රධාන මාර්ග දෙපස වාහන නවතා තැබීම හඳුනා ගත් ගැටලු වේ. ගාලු කොළඹ ප්‍රධාන මාර්ගය කි. මී. 7 පළලකින් පැවතිය යුතුව තිබුණත් වර්තමානය වන විට එහි පළල මීටර් 5.9 ක් වේ. පැරණි අම්බලන්ගොඩ මාර්ගය පැවතිය යුතු පළල කි. මී. 6.9 ක් වුවද පවතින මාර්ග පළල මීටර් 5.9 ක් වේ.

රූපය 107: ප්‍රධාන මාර්ග

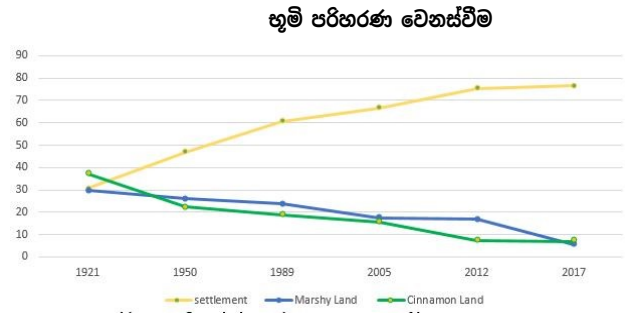

02. පහත් බිම් හා වගුරු බිම් ප්‍රදේශ ගොඩ කිරීම

සමස්ත අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශය හෙක්ටයාර් 712 ක් සමන්විතය. එම මුළු භූමියෙන් 27.72% ප්‍රදේශයක් වගුරු බිම් හා පහත් බිම් වේ. (2010 වර්ෂයේ භූමි පරිහරණය අනුව) නමුත් වර්තමානය වන විට වගුරු හා පහත් බිම් ප්‍රදේශය සමස්ත භූමි ප්‍රමාණයෙන් 23.16% ක් වේ. (2017 භූමි පරිහරණය ගණනය කිරීමට අනුව) හල්වතුරු වගුරු බිම් 2012 වර්ෂයේ 117.06 ක ප්‍රමාණයක පැතිර තිබූ අතර, වර්තමානය වන විට එය 154.28 දක්වා වැඩි වී ඇත. එයට හේතු වී ඇත්තේ වගුරු බිම් ගොඩකර නේවාසික භාවිතයන්ට යොදා ගැනීමය. එලෙසම පහත්බිම් ලෙස පවතින කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රමාණ 2012 වර්ෂයේ 80.28 ප්‍රමාණයක් පැවති අතර, වර්තමානය වන විට 10.64 දක්වා අඩු වී ඇත. එයට ද හේතු වී ඇත්තේ නේවාසික ඉදිකිරීම සඳහා කුඹුරු ඉඩම් ගොඩ කිරීමක් කුඹුරු පුරන් වීම නිසා ඒවා වගුරු බිම් බවට පරිවර්තනය වීමත්ය. ක්‍රමිකව පහත් බිම් හා වගුරු බිම් ප්‍රදේශ ගොඩ වීම අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශයේ දක්නට ලැබෙන දුර්වලතාවයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

වගුව 31: කෘෂිකාර්මික වගා භූමි පරිහරණයේ වෙනස්වීම

වර්ෂය	මුළු භූමි ප්‍රමාණය (ව.කි.මී)	ජනාවාස (%)	වලංගු භූමි (%)	කුරුඳු ඉඩම් (%)
1921	7.12	30.5	29.85	37.3
1950	7.12	47.01	26.1	22.3
1989	7.12	60.4	23.88	18.65
2005	7.12	66.7	17.61	15.67
2012	7.12	75.37	16.79	7.38
2017	7.12	76.5	5.67	7.01

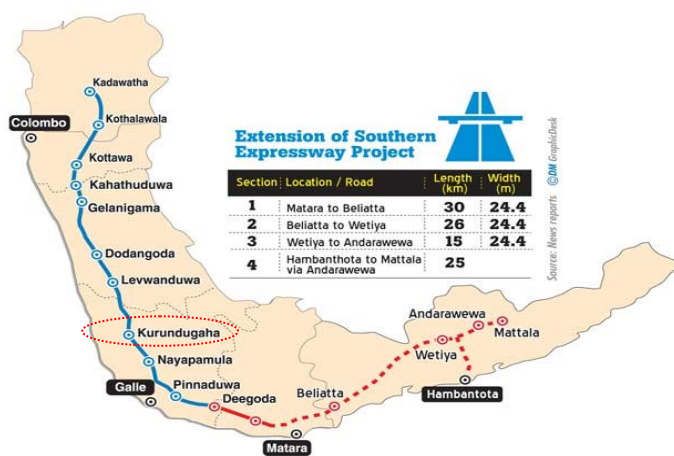
මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ සහ අම්බලන්ගොඩ න.ස.සමිපත් පැතිකඩ

අවස්ථා

1. දක්ෂිණ අධිවේගී කුරුඳුගහ හැතැක්ම පිවිසුම

දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය හඳුන්වා දීමත් සමඟ නගර හා සම්බන්ධ වීමේ මට්ටම හා හැකියාව වැඩිවිය. අම්බලන්ගොඩ නගරයට කි. මී. 12. 5 ක දුරින් පිහිටි කුරුඳුගහ හැතැක්ම පිවිසුම පිහිටා ඇත. අභ්‍යන්තර වෙරළ තීරයේ නගර මධ්‍යස්ථානවලට බොහෝ සම්බන්ධ වී ඇති මෙය පැහැදිලිව වර්තමානයේ නව නගර ඇති වීමට මඟ පාදා ඇත.

රූපය 108: කුරුන්දුගහ හැතැක්ම අන්තර් හුවමාරුව

මූලාශ්‍රය : Google සිතියම්, 2019

2. හික්කඩුව හා බෙන්තොට ප්‍රධාන සංචාරක කලාප 2 ට අතරමැදිව පිහිටා තිබීම

රූපය 109: හික්කඩුව හා බෙන්තොට පිහිටීම

අම්බලන්ගොඩ නගරයට පිළිවෙලින් කි. මී. 13 ක හා කි. මී. 24 ක දුරින් පිහිටි හික්කඩුව හා බෙන්තොට ප්‍රධාන දක්ෂිණ වෙරළ තීරයේ ප්‍රධාන සංචාරක ගමනාන්තයන් වේ. එම ප්‍රධාන සංචාරක කලාප 02 ට අතරමැදිව අම්බලන්ගොඩ නගරය පිහිටා තිබීම සංචාරක ආකර්ශනය නගරය තුළට කේන්ද්‍ර කර ගැනීමේ ඉහළ ප්‍රවණතාවක් පවතී.

මූලාශ්‍රය : Google සිතියම්, 2019

වගුව 32: හික්කඩුව හා බෙන්තොට හා අම්බලන්ගොඩ සංචාරක හෝටල් සංඛ්‍යාව

DSD area	No. of star class Hotels	No. of Rooms
Hikkaduwa	12	625
Bentota	10	665
Ambalangoda	1	24

මූලාශ්‍රය : සංඛ්‍යාත දත්ත පොත , දකුණු පළාත, 2019

3. දෛනිකව අම්බලන්ගොඩ නගරයට 75,000 - 100, 000 අතර සංක්‍රමණික ජනගහනයක් ඇදී ඒම.

දකුණු පළාතේ ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ බෙන්තර මුවදොර සිට වෙරළ තීරය දිගේ ගාල්ල නගරය දක්වා ගමන් කිරීමේදී බස්නාහිර පළාතේ මායිම් ලක්ෂ්‍ය වන අළුත්ගම නගරය හැරුණු විට බලපිටිය, කරන්දෙණිය, හික්කඩුව වැනි ප්‍රදේශයන්හි භාණ්ඩ හා සේවා පහසුවෙන් ලබා ගත හැකි මධ්‍යස්ථානය ලෙස අම්බලන්ගොඩ නගරය හඳුනා ගෙන ඇත. එබැවින් අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පෝෂක ප්‍රදේශය වන බලපිටිය, හික්කඩුව, කරන්දෙණිය හා බටපොළ වැනි ප්‍රදේශ වල සිට සංක්‍රමණික ජනගහනය ලක්ෂයකට ආසන්න ප්‍රමාණයක් වාණිජ හා සේවා ලබා ගැනීමට රැකියා සඳහා පැමිණෙන බවත් මධ්‍යම ගමනා ගමන මණ්ඩලයේ සහ මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහන අධිකාරියේ දෛනික ධාවන කාල සටහන අනුව පැහැදිලි වේ.

ඊට අමතරව පෞද්ගලික රථ වාහන වලින් සහ හම්බන්තොට කොළඹ මාර්ගයේ නැවතුම් ලක්ෂ්‍යයක් ලෙසත් මොනරාගල, කතරගම, ගාල්ල, නුවරඑළිය, අම්පාර වැනි දුර ගමන් සේවා බස් මගීන් ද තවත් මගීන් විශාල සංඛ්‍යාවක් දිනකට අම්බලන්ගොඩ නගරයට පැමිණෙන බව ප්‍රවාහන අංශයේ තොරතුරු අනුව පැහැදිලි වේ.

ඊට අමතරව පෞද්ගලික රථ වාහන වලින් සහ හම්බන්තොට කොළඹ මාර්ගයේ නැවතුම් ලක්ෂ්‍යයක් ලෙසත් මොනරාගල, කතරගම, ගාල්ල, නුවරඑළිය, අම්පාර වැනි දුර ගමන් සේවා බස් මගීන් ද තවත් මගීන් විශාල සංඛ්‍යාවක් දිනකට අම්බලන්ගොඩ නගරයට පැමිණෙන බව ප්‍රවාහන අංශයෙන් තොරතුරු අනුව පැහැදිලි වේ. මේ අනුව අම්බලන්ගොඩ නගරය තවදුරටත් සංක්‍රමණික ජනතාවට සේවා සපයන නගරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය කරුණකි.

වගුව 33:සංක්‍රමණික ජනගහනය

	No of Buses/Trains	No of Routings	No of passengers
Ceylon Transport Board	125	930	60,000
Road Passenger Transport Authority	48	640	38,000
Railway	12	Across the Amnbalangoda Town	3000
Ampara	01	01	120
Nuwara Eliya	01	01	110
Udawalawa	01	01	120
Nuwara Eliya	01	01	120
Other	10,000 commuters coming from Colombo to Galle & Galle to Colombo		

මූලාශ්‍රය : සංඛ්‍යාත දත්ත පොත , දකුණු පළාත,2019

තර්ජන

01.තල්ගස්ගොඩ හා පොල්වත්ත ප්‍රදේශයන්හි භෞතික සංවර්ධන ප්‍රවණතාවය

අම්බලන්ගොඩ නගරයට පිළිවෙලින් කි. මී. 2 දුරින් හා කි. මී. 1 දුරින් පිහිටි තල්ගස්ගොඩ හා පොල්වත්ත ප්‍රදේශයන් පිහිටා ඇත. සංවර්ධන තීව්‍රතාවය විශ්ලේෂණය තුළින් ද තල්ගස්ගොඩ ප්‍රදේශය අම්බලන්ගොඩ නගරයට පසුව සංවර්ධන පීඩනය පවතින ප්‍රදේශයයි. එලෙසම සුදුසුකා විශ්ලේෂණය (Livability analysis) අනුවද ජීවත් වීම සුදුසු සාධක පවතින ප්‍රදේශය ලෙස තල්ගස්ගොඩ හඳුනා ගැනිණි. ඒ අනුව සංවර්ධනය කළහැකි භූමි ප්‍රමාණය එම ප්‍රදේශයේ පැවතීමත් නිසා අම්බලන්ගොඩ නගරයට පවතින සංවර්ධන පීඩනය විතැන් කිරීමට සියළු සාධක සහිත තල්ගස්ගොඩ ප්‍රදේශය පැවතීම ශක්‍යතාවයකි.

අරමුණු 04

පවතින සංවේදී පරිසර පද්ධතිය හරිත සුපිරිසිදු සහ තිරසාර පරිසර පද්ධතියක් ලෙස 2033 වන විට ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීම

<p>ශක්තීන්</p> <ul style="list-style-type: none"> • ජෛව විවිධත්වයක් සහිත තෙත් බිම් හා සමුද්‍රීය පරිසර පද්ධතියකින් සමන්විත වීම • ගංවතුර පාලනය කරන උපක්‍රමයක් ලෙස පහත්බිම් හා වගුරු බිම් හල්වතුර හා මාදම්පා මෝස පිහිටා තිබීම • හල්වතුර වගුරු බිම හා මාදම්පා වැව පරිසර සංවේදී ප්‍රදේශ ලෙස වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම • ගොඩනෙත "නැගෙනහිරු පාරිසරික අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටා තිබීම 	<p>ශ ඳ</p>	<p>දුර්වලතා</p> <ul style="list-style-type: none"> • කුරුඳු ඉඩම් පහත් බිම් හා වගුරු බිම් ප්‍රදේශ ගොඩ කර නේවාසික භාවිතයන්ට යොදා ගැනීම • හල්වතුර වගුරු බිමට කැළී කසළ බැහැර කිරීම • මුහුදු බාදනයට ලක් වීම • මාදම්පා විල දූෂණයට ලක් වීම
<p>අවස්ථා</p> <ul style="list-style-type: none"> • මොන්රෝවියාවත්ත ප්‍රදේශයේ කොම්පෝස්ට් පොහොර ප්‍රතිචක්‍රියකරණය ඒකකයක් ඉදි කිරීම • හික්කඩුව හා බෙන්තොට සංචාරක කලාප 02 ට අතරමැදිව පිහිටා තිබීම • මාදම්පා විල රැම්සා තෙත් බිමක් වූ මාදු ගඟ හා සම්බන්ධ වීම 	<p>අ ත</p>	<p>තර්ජන</p> <ul style="list-style-type: none"> • වන ජීවී හා වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් හල්වතුර හා මාදම්පා විල ප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීම

ශක්තීන්

රූපය 110:ජලවහන පද්ධති

1.ජෛව විවිධත්වයක් සහිත තෙත් බිම් හා සමුද්‍රීය පරිසර පද්ධතියකින් සමන්විත වීම

ස්වාභාවික සමුද්‍රීය තීරයක් මාදම්පා මෝය හා හල්වතුර වගුරු බිම හා බැඳී පරිසර පද්ධතියක් මාදු ගඟ හා බැඳී පරිසර පද්ධතියක් අම්බලන්ගොඩ නගරයට සුවිශේෂ වූ සංවේදී පරිසර පද්ධතීන් වේ. එමෙන්ම වඳ වී යාමේ තර්ජනයට ලක් වී ඇති විල්මුවා, මීමින්නා, දඩු ලේනා වැනි විශේෂ හඳුනා ගත හැකිය.

රූපය 111:වෙරළ තීර

රූපය 112:මාදම්පා විල

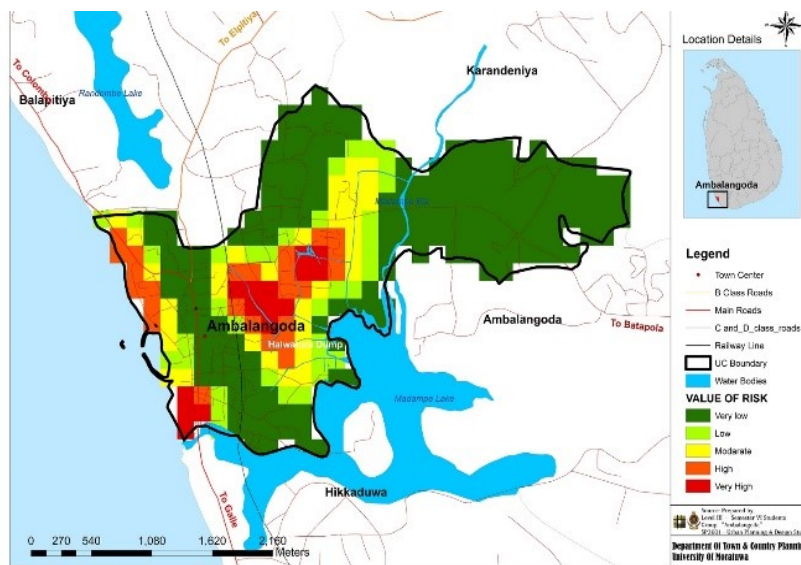
මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය ,2021

2.හල්වතුර වගුරු බිම ගංවතුර පාලනය කරන ප්‍රදේශයක් ලෙස ක්‍රියා කිරීම

හල්වතුර වගුරු බිම අම්බලන්ගොඩ නගරයේ හදවත බදුය. ස්වාභාවික ගැටළුවක් වූ ගංවතුර අවදානම අවම ප්‍රදේශයක් ලෙස අම්බලන්ගොඩ නගරය හඳුනා ගෙන ඇත. ආපදා අවදානම් විශ්ලේෂණය තුළින් ද එය හඳුනා ගෙන ඇත. හල්වතුර වගුරු ප්‍රදේශය ජල පෝෂක ප්‍රදේශයක් ලෙස ක්‍රියා කිරීම අනාගතයේ තල්ගස්ගොඩ ප්‍රදේශය සංවර්ධනයේදී එය විභවතාවයක් ලෙස යොදා ගත හැකිය.

රූපය 114:ආපදා අවදානම් විශ්ලේෂණය

මූලාශ්‍රය : නගර සහ ග්‍රාම නිර්මාණ දෙපාර්තමේන්තුව, මොරටුව විශ්වවිද්‍යාලය 2018

3.මාදම්පා වැව හා හල්වතුර වගුරු බිම වන ජීවි සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් පරිසර ආරක්ෂණය කලාපයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීම

2007 වර්ෂයේ සැප්තැම්බර් මස මාදම්පා වැව වන සංරක්ෂණ කලාපයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. මාදම්පා වැවෙහි බහුලව දක්නට ලැබෙන කඩොලාන හා වගුරු බිම් වැනි විවිධ වාක්ෂලතාදිය ඇතුළුව වඩාත් සුවිශේෂ වූ ජෛව විවිධත්වයක් ඇත. මාදම්පා විලේ හා ඒ අවට පරිසර පද්ධතියෙහි පවුල් 113 ට අයත් පක්ෂයින් විශේෂ 246 ක් හඳුනා ගෙන ඇත. ආවේනික සත්ව විශේෂ 16 ක් හඳුනා ගෙන ඇත. එක් විශේෂයක් බරපතල ලෙස වඳවීමේ තර්ජනයට ලක් ව ඇති අතර විශේෂ 7 ක් වඳ වී යාමේ තර්ජනයට ලක්ව ඇති අතර 7 ක් අවදානමට ලක් ව ඇත. මුළු පෘෂ්ඨවංශී සත්ව සංඛ්‍යාව දල වශයෙන් නියෝජනය කරන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත පෘෂ්ඨවංශී සත්වයන්ගෙන් 30% කි. මාදම්පා තෙත්බිම් පද්ධතියේ පාරිසරික

තත්වය හා ප්‍රමාණය සමඟ සසඳන විට මෙය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකි. මාදම්පා විල වෙරළ බඩ කිවුල් ජල මිශ්‍ර කලපුවක් වන අතර, එය කි. මී. 1. 8 ක භූමි ප්‍රදේශයක් ආවරණය කරයි.

රූපය 115:අවේණික පක්ෂි විශේෂ

Drongo cuckoo *Surniculus lugubris*
(photo by Senehas Karunarathna)

Orange- breasted Green Pigeon *Treron bicincta*

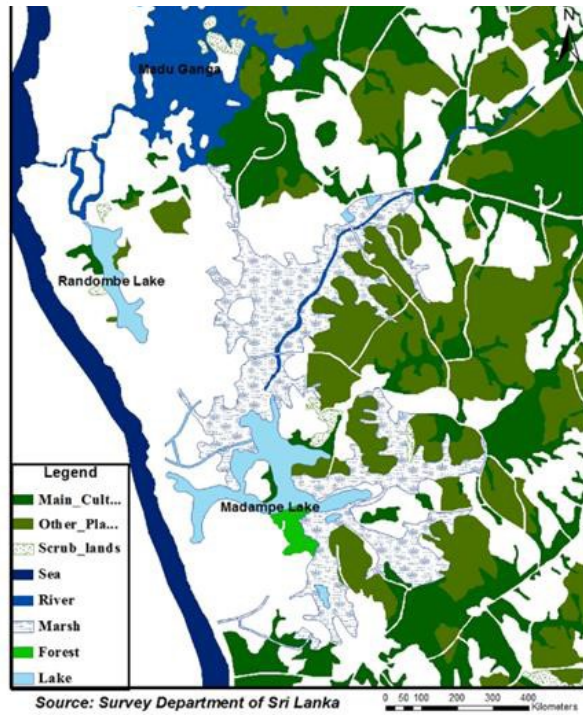
මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය ,2021

4.මාදම්පා වැව හා හල්වතුර වගුරු බිම අම්බලන්ගොඩ න.ස ප්‍රදේශය තුල තිබීමත් එය සංරක්ෂිත ප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීම

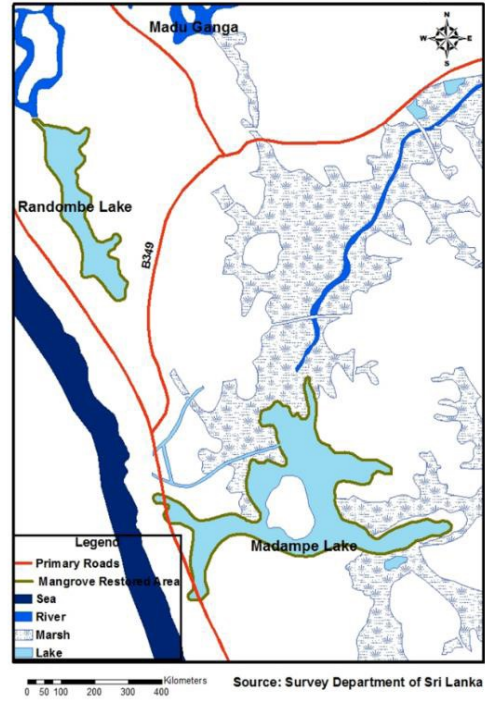
අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශය තල්ගස්ගොඩ සිට මාදම්පා ගඟ කෙළවර දක්වා වූ ප්‍රදේශය වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2019.09.21 දින අංක 1515/21 දරණ ගැසට් පත්‍රය මගින් අභය භූමියක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත. මෙය අක්කර 449කින් සමන්විත වේ. විශේෂයෙන් ප්‍රදේශයට ආවේණික වූ ශාක විශේෂ,සත්ව විශේෂ,සමනල විශේෂ ජීවත්වන මෙම භූමියෙහි කුරුළු අභය භූමි සංරක්ෂණ ප්‍රදේශයක් ලෙස සලකන "විල්ලුවා " අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශයේ ජීවත් වන බවට සාක්ෂි ලැබීම විශේෂත්වයකි. වදවී යන කුරුළු විශේෂ 22ක් අතරින් විශේෂ 12ක් මෙම මාදම්පා මෝය හා බැදී පරිසර පද්ධතිය තුල ජීවත් වේ.

විල්ලුවා අභිජනනය කර නැවත ජාතික වනෝද්‍යානයට මුදා හැරීමේ කටයුතු මාදම්පා ගඟ කලපු ප්‍රදේශයේ පිහිටි කොබෙයිතුඩුව අඩගහතොට ප්‍රදේශයේ ආරම්භ කර ඇත. මීට අමතරව ජාතික භෞතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව හා වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ පනත මගින් අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශයේ ඇති අධි සංවේදී වෙරළ කලාපය සංරක්ෂණය කලයුතු ප්‍රදේශයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත.

සිතියම 12 : අම්බලන්ගොඩ නගරයේ නීල හරිත පද්ධති

Mangrove Restored Areas in Ambalangoda

මූලාශ්‍රය : මිනින්දෝරු දෙපාර්තමේන්තුව, 2017

5. දර්ශනීය, සෞන්දර්යාත්මක ස්ථානවල පිහිටීම

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ තල්ගස්ගොඩ, හල්වතුර ප්‍රදේශය හා මාදම්පා ගඟ ආශ්‍රිත කඩොලාන ප්‍රදේශය පාරිසරික වශයෙන් ආකර්ශනීය ස්ථානයක් වේ. මීට අමතරව පටබැදිමුල්ල වෙරළ උද්‍යානය ආශ්‍රිත වෙරළ තීරය හා හිරේවත්ත ප්‍රදේශයේ පිහිටි ස්වභාවික පිහිනුම් තටාකය ඉතා දැකුම්කලු සංචාරක ආකර්ශනීය ස්ථානයන්ය. මෙහි විශේෂත්වය වන්නේ ගල්පර වලින් වට වී තිබීම නිසා මුහුදු රැල්ලේ සැඩ පහරේ වේගය අවම වේ. මීට අමතරව ගෙදවාන ගල අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පිහිටි තවත් ආකර්ශනීය ස්ථානයකි. මෙහි ඇති විශේෂත්වය වන්නේ මෙම ගලට ලිහිණියන් පැමිනීමත් එහි බිත්තර දැමීමත් ඉතා දුර්ලභ දර්ශනයකි.

රූපය 116: මාදම්පා ගඟ

රූපය 118:හල්වතුර

රූපය 117:පටබැදිමුල්ල වෙරළ

රූපය 119:ගෙදවන ගල

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය ,2021

01. නේවාසික භාවිතයට කුරුඳු ඉඩම් කැබලි කිරීම

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ කුරුඳු වගා කළ හැකි භූමි ප්‍රමාණය 4083 අක්කර වේ. (1989) දත්තයන්ට අනුව නමුත් වර්තමානය වන විට කුරුඳු වගා කළ හැකි භූමි ප්‍රමාණය ක්‍රමිකව 37% (1921) සිට 7. 01% (2017) ප්‍රතිශතයකින් අඩු වීමක් දක්නට ඇත. 2004 සුනාමි ව්‍යසනයත් සමඟ නේවාසික ජනතාව නගර අභ්‍යන්තරයට එනම්, තල්ගස්ගොඩ, පොල්වත්ත යනාදි ප්‍රදේශ වෙත ව්‍යාප්ත විය. ඒ අනුව ක්‍රමිකව කුරුඳු ඉඩම් නේවාසික භාවිතයන් සඳහා පරිවර්තනය වීමත් සිදු විය. අම්බලන්ගොඩ ගුණාත්මක භාවයකින් යුත් කුරුඳු වගා කිරීම තුළින් විශේෂත්වයක් ලැබුණ ද කුරුඳු ඉඩම් ප්‍රමාණය අඩු වී ගෙන යාම නගරයේ දක්නට ලැබෙන ගැටලුවකි.

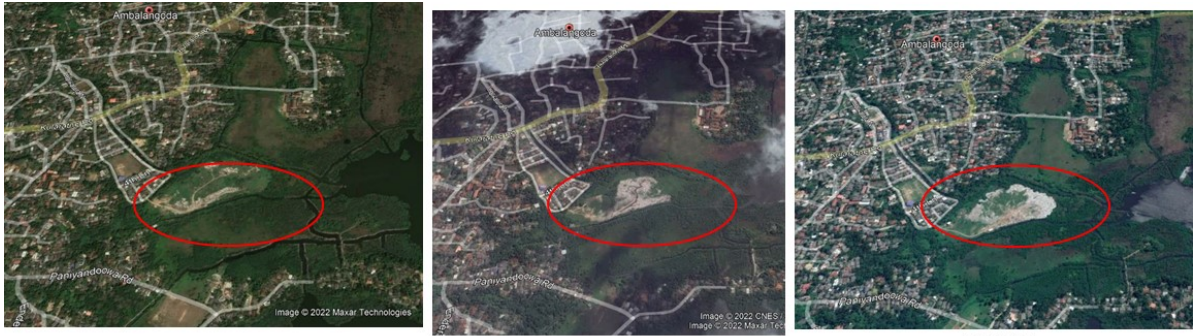
2. පහත්බිම් හා වගුරු බිම් ප්‍රදේශ ගොඩ කිරීම

අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශය කෘෂි කර්මාන්තය සඳහා වෙන් වී ඇති භූමි ප්‍රමාණය සමස්ථ භූමි ප්‍රමාණයෙන් හෙක්. 152 ක් හෙවත් 21.34 කි. කෘෂි කාර්මික බෝග අතර, වඩා වැදගත්කමක් ගනු ලබන්නේ කුරුඳු වගාව වීම සුවිශේෂ ලක්ෂණයක් වේ. කෙරමිණිය හා තල්ගස්ගොඩ ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව කුරුඳු වගාවේ ව්‍යාප්තිය හඳුනා ගත හැකිය. (සිතියම් අංක 10) 1993 වර්ෂයේ සිට 2013 වර්ෂය වන විට කුරුඳු වගාව සඳහා යෙදවී ඇති ඉඩම් ප්‍රමාණය ක්‍රමයෙන් පහළ වැටී ඇති බව භූමි පරිහරණ වගුව අංක 13 අනුව පැහැදිලි වේ. 1993 වර්ෂයේදී මුළු භූමියෙන් 18.43% ක් වූ කුරුඳු ඉඩම් 2002 වර්ෂය වන විට 13.65% ක් දක්වාත් 2013 වර්ෂය වන විට 11.85% ක් දක්වාත් අඩු වී ඇත. 2004 වර්ෂයේ ඇති වූ සුනාමි ව්‍යසනයත් සමඟ වැඩි වශයෙන් කුරුඳු වගාව ව්‍යාප්තව පැවති අම්බලන්ගොඩ තල්ගස්ගොඩ ප්‍රදේශයේ නිවාස ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම හා වෙරළාසන්නව ජීවත් වූ ජනතාව රට අභ්‍යන්තර ප්‍රදේශවලට පදිංචියට යාම නිසාත් කුරුඳු වගාව සඳහා වෙන් වී තිබූ ඉඩම් නේවාසික කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීමට සිදු වීම නිසා කුරුඳු වගාව සහිත භූමි ප්‍රමාණය මෙසේ අඩු වී ඇත.

3. අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව සතුව විධිමත් කසල බැහැර කිරීම සඳහා ක්‍රමවේදයක් නොමැති බැවින් තාවකාලික විසඳුමක් ලෙස හල්වතුර වගුරු බිමෙන් කොටසක කසල බැහැර කිරීම සිදු කරයි.

නගරයේ දිනකට එකතු වන කැළි කසල ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් 18 - 20 ක් පමණ අතර අපද්‍රව්‍ය බැහැර ලීම සඳහා සුදුසු ඉඩමක් නොමැති වීම ගැටලුවකි. නාගරික ප්‍රදේශයේ ජනනය වන අපද්‍රව්‍ය තල්ගස්ගොඩ පිහිටි නගර සභාව සතු ඉඩමකට බැහැර කරලීම සිදු කළ අතර, 2004 වර්ෂයේ ඇති වූ සුනාමි තත්වය හේතු කොට ගෙන අවතැන් වූවන් සඳහා නිවාස ඉදිකිරීමට එම ඉඩමේ කොටස් භාවිතා කර ඇත. එබැවින් මේ වන තෙක් කැළි කසල බැහැර කිරීමට ස්ථිර ස්ථානයක් නොමැති වීම නිසා කුලරත්න මාර්ගය හරහා වැටී තිබෙන හල්වතුර වගුරු බිම ප්‍රදේශය මාර්ගය දෙස කැළි කසල බැහැර කිරීම දක්නට ලැබෙන්නකි. මෙය වගුරු බිම හා බැඳී පරිසර පද්ධතියට තර්ජනයක් වී ඇත.

රූපය 120:හල්වතුර වගුරු බිම කසළ බැහැර කිරීම 2015-2022

2015

2020

2022

මූලාශ්‍රය: ගුගල් සිතියම් ,2021

රූපය 121:හල්වතුර වගුරු බිම කසළ බැහැර කිරීම

මූලාශ්‍රය:ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ,2021

04 මුහුදු බාදනයට ලක් වීම

අම්බලන්ගොඩ වෙරළ තීරය කි.මී.9.12ක් වූ අතර අම්බලන්ගොඩ වරාය 2009දී ඉදි කරන ලද්දේ වෙරළබඩ ප්‍රදේශයෙන් කි.මී 4ක් දක්වා අඩු කිරීමෙන් පසුවයි.වරාය ජැටියේ මුහුදු සුන්බුන් එකතු වීම හා අනෙකුත් මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් (කොරල් පර කැඩීම) සාගරය විනාශ වේ.වර්තමානයේ සෑම වසරකම මීටර් 0.291ක මුහුදු බාදනයක් සිදු වේ.

රූපය 122:මුහුදු බාදනය ගුගල් සිතියම් ඇසුරෙන්

මූලාශ්‍රය: ගුගල් සිතියම් ,2021

05.මාදම්පා විල දූෂණයට ලක් වීම

නමුත් 2018 වර්ෂයේ කරන ලද සමීක්ෂණයට අනුව, ලංකාවේ තර්ජනයට ලක් වී ඇති විල් අතුරින් එක් විලක් ලෙස මාදම්පා විල හඳුනාගෙන ඇත. එයට ප්‍රධානතම හේතු ලෙස හඳුනාගෙන ඇත්තේ ඉදිකිරීම සඳහා කඩොලාන පරිසර පද්ධතිය විනාශ කිරීම, වගා කටයුතු සඳහා පරිසරය විනාශ කිරීම හා ජල මූලාශ්‍ර වෙත අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමයි. එමෙන්ම අධික ලෙස මසුන් ඇල්ලීම හා ජල පද්ධතියට දූෂක ද්‍රව්‍ය විමෝචනය වීම හා වගා කටයුතු වලදී අධික ලෙස රසායනික පොහොර භාවිතා කිරීම හේතුවෙන් එම අහිතකර දෑ ජලයට මිශ්‍ර වීම මත මෙම ජල මූලාශ්‍රයන් තර්ජනයට ලක් වී ඇත.

අවස්ථා

01. රජ්ගම නාගරික සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ මොන්රෝවියා වත්ත ප්‍රදේශයේ කොම්පෝස්ට් ප්‍රතිචක්‍රීයකරණය මධ්‍යස්ථානයක් පිළිසරු ජාතික කසළ කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය මඟින් යෝජනා කිරීම

හික්කඩුව නගර සභා බල ප්‍රදේශයට අයත් මොන්රෝවියාවත්ත ප්‍රදේශයේ කොම්පෝස්ට් ප්‍රතිචක්‍රීයකරණ මධ්‍යස්ථානයක් අක්කර 20 භූමි ප්‍රමාණයක ඉදිකිරීමට පිළිසරු ව්‍යාපෘතිය මඟින් යෝජනා කර ඇත. එම කසළ ප්‍රතිචක්‍රීයකරණ හරහා කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනයට අපේක්ෂා කරන අතර, ප්‍රාදේශීය සභා 7 ක කැලි කසල කසළ කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයට රැගෙන ඒමට යෝජිතය. ඒවා නම් රජ්ගම ප්‍රාදේශීය සභාව, හික්කඩුව නගර සභාව, අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සභාව, අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව, බලපිටිය ප්‍රාදේශීය සභාව, ගාල්ල මහ නගර සභාව, බෝපේ - පොද්දල ප්‍රාදේශීය සභාව

රූපය 123:මොන්රෝවියාවත්ත කැලිකසල බැහැර කිරීමේ මධ්‍යස්ථානය

මූලාශ්‍රය:ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ , නා.සං .අ 2021

03. අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයට අයත් ගොඩනෙන්න ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ පිහිටි නැගෙනහිර පාරිසරික මධ්‍යස්ථානය පිහිටා තිබීම

මෙම මධ්‍යස්ථානය 1991 වසරේදී ආරම්භ කර ඇත. මෙය මාදම්පා කලපුවට මායිම්ව පිහිටා ඇත. කඩොලාන සංරක්ෂණ මධ්‍යස්ථානයක් සහ කඩොලාන තවාන් මඟින් කඩොලාන පරිසර පද්ධතිය රැක ගැනීමට ක්‍රියා කරන රාජ්‍ය නොවන සංවිධානයක් මඟින් මෙය පවත්වා ගෙන යනු ලබයි. මේ සඳහා ආරම්භයේදී විදේශාධාර මඟින් මුදල් සපයා ගෙන ඇත. විදේශිකයින් සඳහා බෝට්ටු සවාරි සහ පරිසර පද්ධති අවසානය කරන්නන්ට ඉගෙනුම් මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි.

රූපය 124: නැගෙනහිර පාරිසරික මධ්‍යස්ථානය, අම්බලන්ගොඩ, 2021

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය, 2021

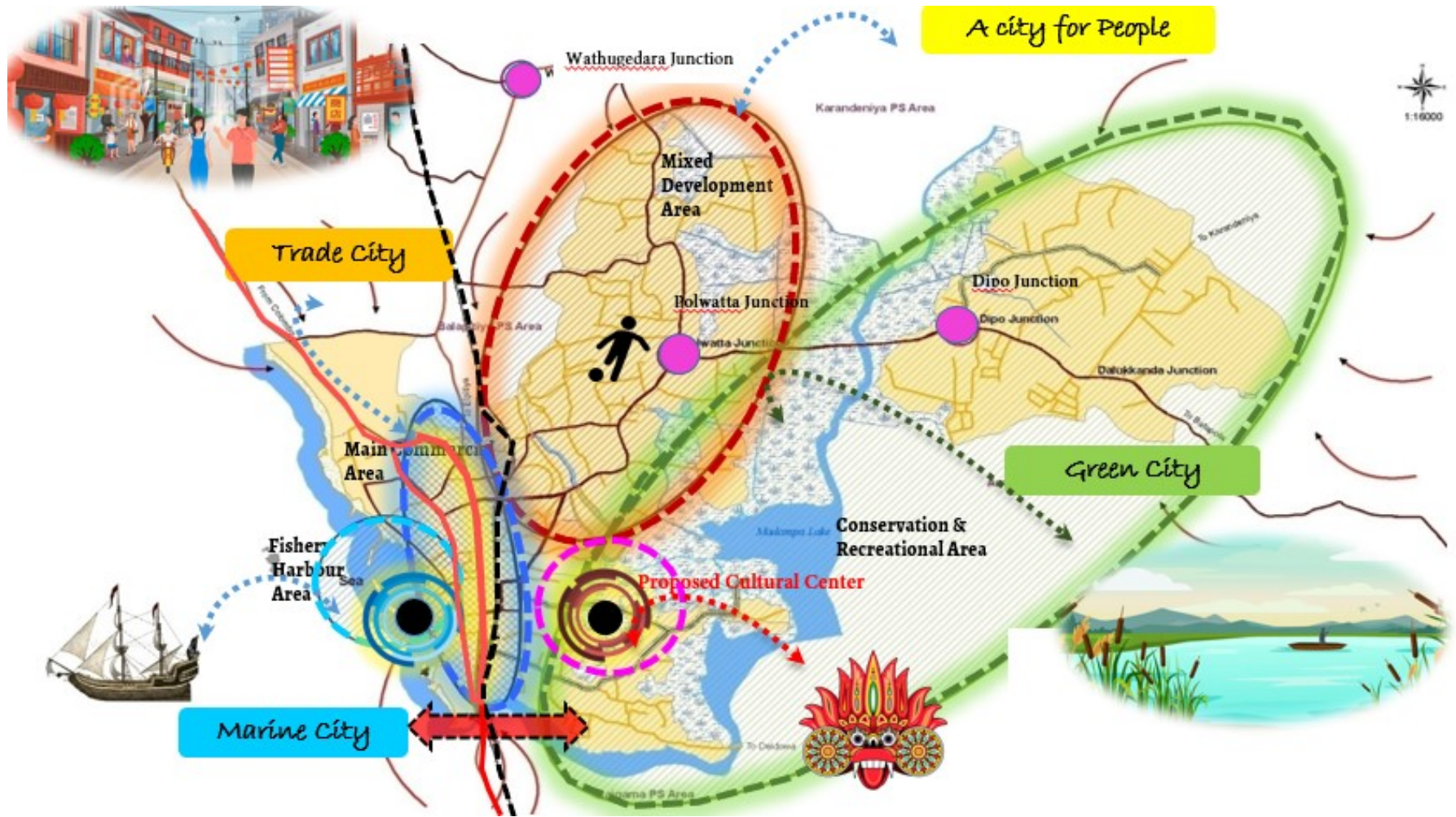
04. හල්වතුර වගුරු බිමට අවධිමත් ලෙස කැලි කසල බැහැර කිරීම

නගරයේ දිනකට එකතු වන කැලි කසළ ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් 18 - 20 ත් පමණ වන අතර අපද්‍රව්‍ය බැහැර ලීම සඳහා සුදුසු ඉඩමක් නොමැති වීම ගැටලුවකි. නාගරික ප්‍රදේශයේ ජනනය වන අපද්‍රව්‍ය තල්ගස්ගොඩ පිහිටි නගර සභාව සතු ඉඩමකට බැහැර කරලීම සිදු කළ අතර, 2004 වර්ෂයේ ඇති වූ සුනාමි තත්වය හේතු කොට ගෙන අවතැන් වූවන් සඳහා නිවාස ඉදිකිරීමට එම ඉඩම් කොටස් භාවිතා කර ඇත. එබැවින් මේ වන තෙක් කැලි කසළ බැහැර කිරීමට ස්ථිර ස්ථානයක් නොමැති වීම ගැටලුවක් වී ඇත. කුලරත්න මාර්ගය හරහා වැටී තිබෙන හල්වතුර වගුරු බිම ප්‍රදේශය මාර්ගය දෙස කැලි කසළ බැහැර කිරීම දක්නට ලැබෙන්නකි. මෙය වගුරු බිම හා බැඳී පරිසර පද්ධතියට තර්ජනයක් වී ඇත.

අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව සතු විධිමත් කසළ බැහැර කිරීම සඳහා ක්‍රමවේදයක් නොමැති බැවින් තාවකාලික විසඳුමක් ලෙස හල්වතුර වගුරු බිමෙන් කොටසක කසළ බැහැර කිරීම සිදු කරයි.

6. සංවර්ධන සැලැස්ම
 6.1. සංකල්පනාත්මක සැලැස්ම

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2022

සංවර්ධන සැලැස්ම දැක්ම තුළින් ඉදිරි සංවර්ධනයන් සාක්ෂාත් කරලීමේ ක්‍රියාවලිය තුළ වර්ෂ 2033 වන විට අම්බලන්ගොඩ නගරය අවකාශීය වශයෙන් ගොඩනැගෙන භෞතික අවකාශීය සැලැස්ම නිර්මාණය කිරීමෙහිලා පදනම් වූයේ සංකල්පිත දැක්ම තුළින්ය.

අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන කේන්ද්‍රීය ප්‍රදේශයක් ලෙස වර්ධනයට ප්‍රධාන ලෙස භෞතික පිහිටීම හේතු වී ඇත. නගරයට බටහිරින් මුහුදත් නැගෙනහිරින් හල්වතුර තෙත්බිම් පරිසරයත් දකුණින් මාදම්පා ගඟත් උතුරින් මාදුගඟත් යන ස්වාභාවික සංසිද්ධීන් හේතුවෙන් කේන්ද්‍රීය නගරයක් වශයෙන් නාගරීකරණ පීඩන තත්වය මත ක්‍රමික සංවර්ධන කේන්ද්‍රීය තත්වයක් විශ්ලේෂයන් තුළින් හඳුනා ගෙන ඇත.

විද්‍යානුකූල විශ්ලේෂනයන් හා සාමාජීය තොරතුරු හා ආර්ථික තොරතුරු විශ්ලේෂනයන් මඟින් විවිධාංගීකරණය වූ පරිසර පද්ධතියක් සහ සාමාජීය සංස්කෘතික ආර්ථික සුවිශේෂී තත්වයන් මඟින් විවිධාංගීකරණය වූ වෙළඳාම, ධීවර කර්මාන්තය, ආර්ථික හා සංචාරක වශයෙන් වූ සේවාවන් සපයන නගරයක් බවට 2033 වන විට මෙම සංකල්පිත දැක්ම මඟින් සංවර්ධනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

සංවර්ධනය ගලා යාම රේඛීය ලෙස ගාලු කොළඹ මාර්ගය ඔස්සේත් අභ්‍යන්තර ඇල්පිටිය හා වැඩි ධාරිතාවයකින් විකේන්ද්‍රණය වීමත් හඳුනා ගත හැකිය. සංචාරක කර්මාන්තය ස්ථාපිත නගරයක් වූ බෙන්තර හා හික්කඩුව නගරයන්ට මධ්‍යගතව අම්බලන්ගොඩ නගර ස්ථානගත වීමෙන් තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම හා අනෙකුත් පරිපාලනමය සේවාවන් සපයන නගරයක් ලෙස සංවර්ධනය වීමත් සමඟින් 2033 වන විට ගුණාත්මක හා විශේෂ ප්‍රාගුණ්‍යතාවයකින් යුතු සේවාවන් සපයන නගරයක් බව පත් කිරීම අරමුණක් වේ.

ලංකාවටම සුවිශේෂ වූ අත්කම් කර්මාන්තය වන වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කලාව ජාත්‍යන්තරයට ප්‍රචලිත කිරීමත් හා පුහුණු ශ්‍රමය හා අමුද්‍රව්‍ය සංවර්ධනය තුළින් අම්බලන්ගොඩ නගරයටම අවේනික කලාවන් ලෝකයට විදහා දැක්වීම විවිධ වූ සංකල්පිත අරමුණුවලින් එකකි. එහෙත් විවිධ වූ අංශයන්ගෙන් ඔප් නැංවූ සංස්කෘතික කලා නිර්මාණ සංරක්ෂණය කිරීමත් එය දේශීය විදේශීය ජනතාව අතර ප්‍රචලිත කිරීමත් සංකල්පිත පරමාර්ථයකි.

අම්බලන්ගොඩ නගරය භාත්පස පවතින කඩොලාන පරිසර පද්ධතිය පාරිසරික අංශයක් බව පත් කිරීමෙන් දෙස් විදෙස් ජනතාවගේ සිත් ඇඳ බැඳ ගන්නා වූ මනස්කාන්ත සංරක්ෂිත පරිසර පද්ධතිය බිහිකිරීම අම්බලන්ගොඩ සංවර්ධන සැලසුම 2033 හි අපේක්ෂාවයි

6.3 භෞතික හා සමාජීය අපරව්‍යුහ පහසුකම් උපාය මාර්ගික සැලැස්ම.

6.3.1 යෝජිත සේවා සැලැස්ම

අම්බලන්ගොඩ නගරය තුළ නාගරික ජනයාට දෛනිකව අවශ්‍ය වන විවිධ සේවා පවතී. ඒවා අතර, නිවාස, සෞඛ්‍යය, අධ්‍යාපනය, ජලය, විදුලිය, මාර්ග හා ගමනාගමනය යනාදිය ප්‍රධාන වේ. යෝජිත සේවා සැලැස්මේදී නගරයෙහි 2033 වර්ෂය වන විට අපේක්ෂිත ජනගහණයක් දැනට පවත්නා සේවා පහසුකම් ප්‍රමාණයක් පදනම් කොටගෙන සේවා අවශ්‍යතාවය හඳුනාගෙන ඇති අතර, අපේක්ෂිත ජනගහනය සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රමාණය නැතහොත් ඉල්ලුමට සරිලන පරිදි සේවා සැපයුම සිදු කරන්නේ කෙසේද යන්න සැලසුම් කර ඇත. අම්බලන්ගොඩ නගරයෙහි 2033 වර්ෂය වන විට අපේක්ෂිත ජනගහණය සඳහා අවශ්‍ය නිවාස, සෞඛ්‍යය හා අධ්‍යාපනික සේවා සැලසුම් කිරීම මෙම සේවා සැලැස්ම මගින් සිදු කරනු ලැබේ. අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ හෙක්ටයාර් 712 ක භූමි ප්‍රමාණයකින් සමන්විත වන අතර, එහි 2033 වන විට අපේක්ෂිත ජනගහණය හා නිවාස පහත වගුව මගින් දක්වා ඇත.

වගුව 34: භූමි ප්‍රමාණය, මුළු ජනගහනය, නිවාස සංඛ්‍යාව වර්ධනය 2020 -2032

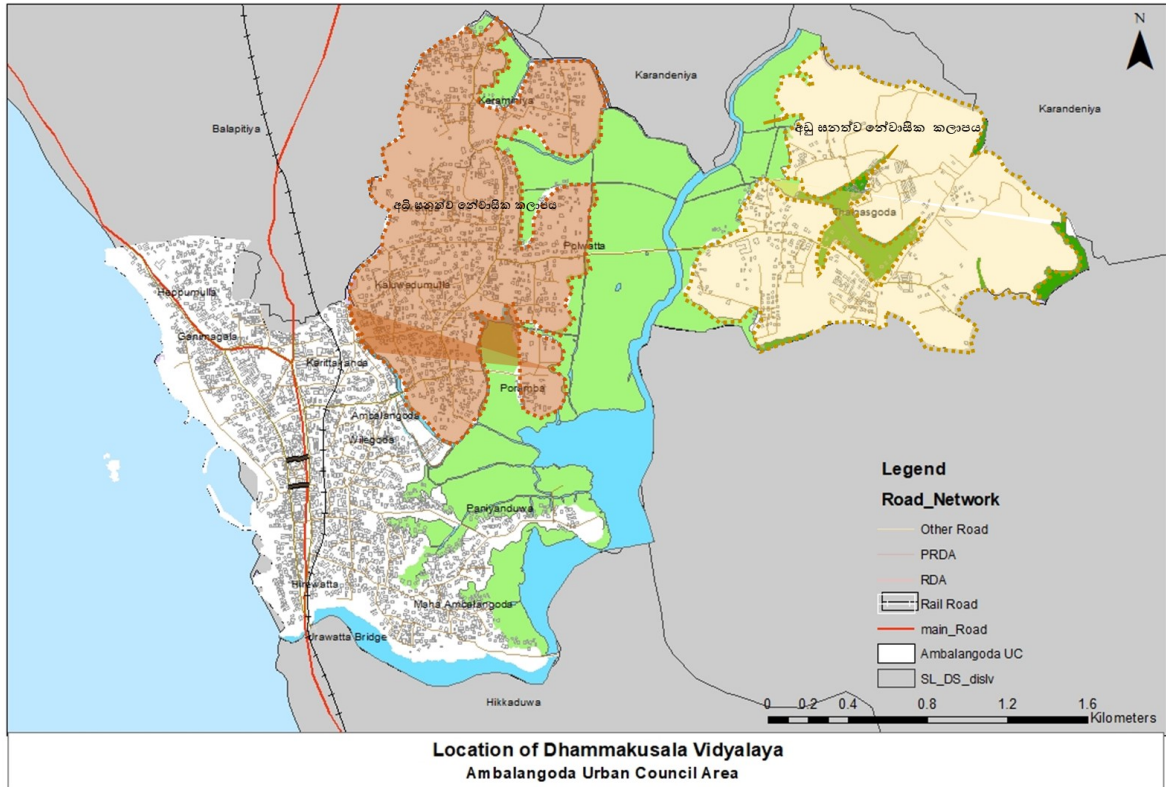
විස්තරය	2020 වර්ෂය	2032 වර්ෂය
භූමි ප්‍රමාණය	හෙක් 712	හෙක් 712
මුළු ජනගහනය	27004	30789
නිවාස සංඛ්‍යාව	5481	8796
නිවාස ඝනත්වය	18.2	20.2

මූලාශ්‍රය: සම්පත් පැතිකඩ, අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සභාව, 2021

ඉහත වගුවට අනුව, අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශයට අපේක්ෂිත ජනගහණ වර්ධනය 2022 2033 වර්ෂ අතර, වෙනස පුද්ගලයින් 3785 කි.

යෝජිත සංවර්ධන සැලැස්මට අනුව අම්බලන්ගොඩ නගර සභා ප්‍රදේශයේ නේවාසික කලාප 2ක් ඉදිරියේදී සංවර්ධනයට කිරීමට හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව තල්ගස්ගොඩ ප්‍රදේශය අඩු ඝනත්ව නේවාසික කලාපයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමටත් පොල්වත්ත ප්‍රදේශය අධි ඝනත්ව නේවාසික කලාපයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමටත් හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව, අධි ඝනත්ව නේවාසික කලාපය හා අඩු ඝනත්ව නේවාසික කලාප තුළ නේවාසික කටයුතු සඳහා භූමියෙන් 25% ක ප්‍රමාණයක් සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. එය අනාගත නිවාස අවශ්‍යතාවය සපුරා ගැනීම සඳහා උපක්‍රමයක් ලෙස යොදා ගනු ලැබේ.

සිතියම 11: යෝජිත නේවාසික කලාප

Prepared By : District Office - GALLE

Ambalangoda UC Development Plan 2022 - 2032

Urban Development Authority

සෞඛ්‍ය අංශය

සෞඛ්‍ය අංශය සම්බන්ධයෙන් අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශයට සේවා සපයන රජයේ රෝහල් හා ආයුර්වේද රෝහලක් ද පවතී. ඉන් පොල්වත්ත රජයේ රෝහල අම්බලන්ගොඩ නගරයට කි.මී. 3.1 දුරින් පිහිටා ඇති අතර, රජයේ ආයුර්වේද රෝහල නගරයට කි.මී.2.6 ක දුරින් පොල්වත්ත රජයේ රෝහලට ඉතා ආසන්නව පිහිටා ඇත. තවද, නාගරික ප්‍රදේශය තුළ මහජන සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී කාර්යාලය හා රජයේ බෙහෙත් ශාලාවක් පිහිටා ඇත. පෞද්ගලික වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන 21 ක්ද නගරය තුළ ස්ථාපිතව ඇත.

වගුව 35: රජයේ රෝහල් තොරතුරු - අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය - 2021

රෝහල	අභ්‍යන්තර රෝගීන් (වාර්ෂිකව)	බාහිර රෝගීන් (වාර්ෂිකව)	ඇඳුන් සංඛ්‍යාව	වෛද්‍යවරු සංඛ්‍යාව	සේවක සංඛ්‍යාව	ඇඳුන් අනුපාතය
පොල්වත්ත රෝහල	1674	71,744	101	08	78	55.2
ආයුර්වේද රෝහල	255	35,117	17	06	42	50.0
එකතුව	1929	106,861	118	14	120	

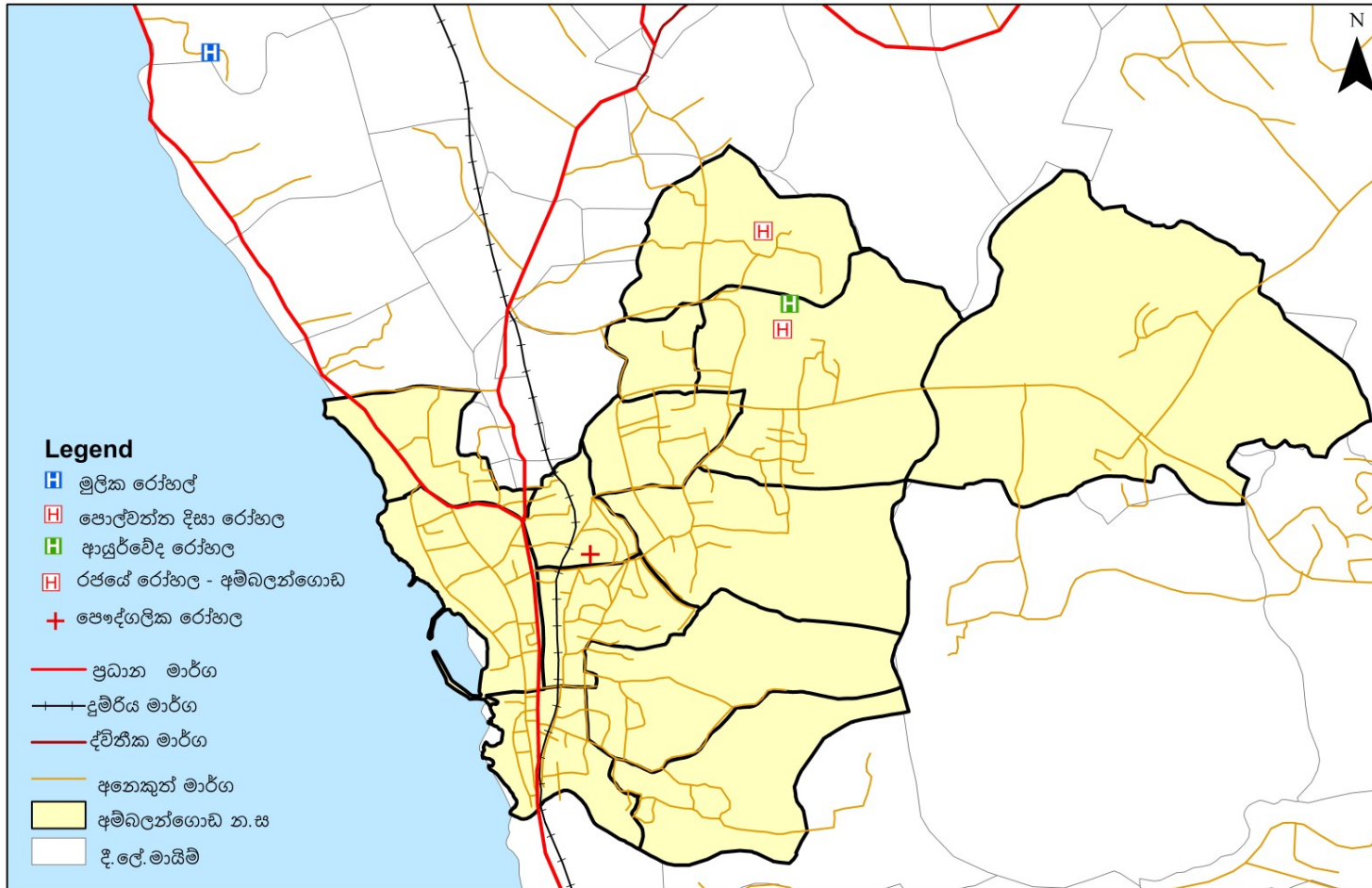
මූලාශ්‍රය - ලේඛනාගාර තොරතුරු රජයේ රෝහල - පොල්වත්ත-2020

ඉහත වගුවට අනුව, ප්‍රදේශය තුළ පවත්නා රෝහල් දෙකෙහිම බාහිර රෝගීන් සංඛ්‍යාව නේවාසික රෝගීන් සංඛ්‍යාවට වඩා ඉහළ අගයක් ගනී. ඇඳු අනුපාතය 2020 වර්ෂයේදී පොල්වත්ත රෝහලේ 55% ක අගයක් ගනී. නවීන රසායනාගාර පහසුකම් මෙම රෝහලේ නොමැත. අම්බලන්ගොඩ නගරයේ බහුතරයක් ජනයා බලපිටිය මූලික රෝහල වෙත සෞඛ්‍යය අවශ්‍යතා සඳහා යොමුවන බැවින් පොල්වත්ත රජයේ රෝහලේ දැනට පවත්නා සේවාව ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ප්‍රමාණවත් බව හඳුනා ගන්නා ලදී.

සිතියම 12: සෞඛ්‍ය පහසුකම් ව්‍යාප්තිය අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව

සෞඛ්‍ය පහසුකම් - අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව
අම්බලන්ගොඩ නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2020 - 2030

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

0 0.3 0.6 1.2 Km

සකස් කල දිනය : ඔක්තෝබර් 2019
මූලාශ්‍රය : ගාල්ල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය
සැකසුම : ජේ. ආර්. කුමාරතුංග

ගාල්ල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය

අධ්‍යාපන අංශය

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය තුළ ජාතික පාසැල් 02 ක් ද කලාපීය පාසැල් 04 ක් ද ස්ථාපිතව පවතී. මෙම පාසැල් තුළ වර්තමානය වන විට පවත්නා මානව හා භෞතික සම්පත් ප්‍රමාණය පහත වගුව මගින් දක්වා ඇත.

වගුව 36: පාසැල් පිළිබඳ තොරතුරු අම්බලන්ගොඩ නාගරික සංවර්ධන ප්‍රදේශය -2021

විද්‍යාලයේ නම	ගුරුවරු සංඛ්‍යාව	සිසුන් සංඛ්‍යාව	ගුරු සිසු අනුපාතය
ධර්මානේක විද්‍යාලය	176	5699	1:32
දේවානන්ද විද්‍යාලය	114	3911	1:34
ප්‍රජාපති ගෝතමි විද්‍යාලය	81	3132	1:34
කුලරත්න විද්‍යාලය	81	3132	1:34
ග්‍රාමිණී විද්‍යාලය	10	124	1:12
බුද්ධදත්ත විද්‍යාලය	14	532	1:38

මූලාශ්‍රය: කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය, අම්බලන්ගොඩ, 2022

ඉහත වගුව අනුව, සමස්ථයක් ලෙස අම්බලන්ගොඩ නගරයෙහි පාසැල් තුළ සිසුන් 16,330 ක් අධ්‍යාපනය ලබන අතර, ගුරුවරු 476 ක් සේවය කරනු ලබයි. මේ අනුව, ගුරු සිසු අනුපාතය එක් ගුරුවරයෙකු සඳහා සිසුන් 34.72 කි. මෙහි සම්මත තත්වය එක් ගුරුවරයෙකු සඳහා සිසුන් 19 ක් වන බැවින් ප්‍රදේශයේ පාසැල් තුළ ගුරු සිසු අනුපාතය සතුටුදායක මට්ටමක පවතින බව හඳුනාගත හැකිය. ඊට අමතරව විවෘත විශ්ව විද්‍යාලයක් හා පෙර පාසැල් 14 ක් ප්‍රදේශය පුරා විවෘතව ඇත.

නිදහස් අධ්‍යාපනයේ පියා වූ සී.ඩබ්.ඩබ්. කන්නන්ගර මහතාටද මූලික අධ්‍යාපනය ලබා දුන් අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශයේ මුළු ජන සංඛ්‍යාවෙන් 50% කට වඩා වැඩි ජන සංඛ්‍යාවක් විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනය හෝ ඊට ආසන්න සමානකම් සහිත අධ්‍යාපන සුදුසුකම්වලින් යුක්ත ජන සංඛ්‍යාවක් ලෙස හඳුන්වා දිය හැක. තවද, මුළු ජනගහණයෙන් 95% ට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් අ.පො.ස.(සා.පෙළ) හෝ ඊට වැඩි අධ්‍යාපන සුදුසුකම් සහිත වීම ප්‍රදේශයේ ශ්‍රම බලකායේ ගුණාත්මක භාවය පෙන්නුම් කරන සාධකයක් ලෙස සඳහන් කළ හැකිය.

සියළුම අධ්‍යාපන කටයුතු නගරයට කේන්ද්‍රගත වීම නිසා ක්‍රීඩාව සඳහා ප්‍රමාණවත් පහසුකම් සැපයීමට ඉඩකඩ නොමැති වී ඇත. එබැවින් අනාගත අධ්‍යාපන සේවා සැලසුම් පිළියෙල කිරීමේදී එළිමහන් හා ගෘහස්ථ ක්‍රීඩාගාර පහසුකම්, අම්බලන්ගොඩ ක්‍රීඩා පිටි ජාතික මට්ටමින්

වැදගත්කමක් ඇති වන පරිදි සංවර්ධනය කිරීමට මෙම සැලැස්ම මගින් ප්‍රමුඛතාවය ලබාදී ඇත.

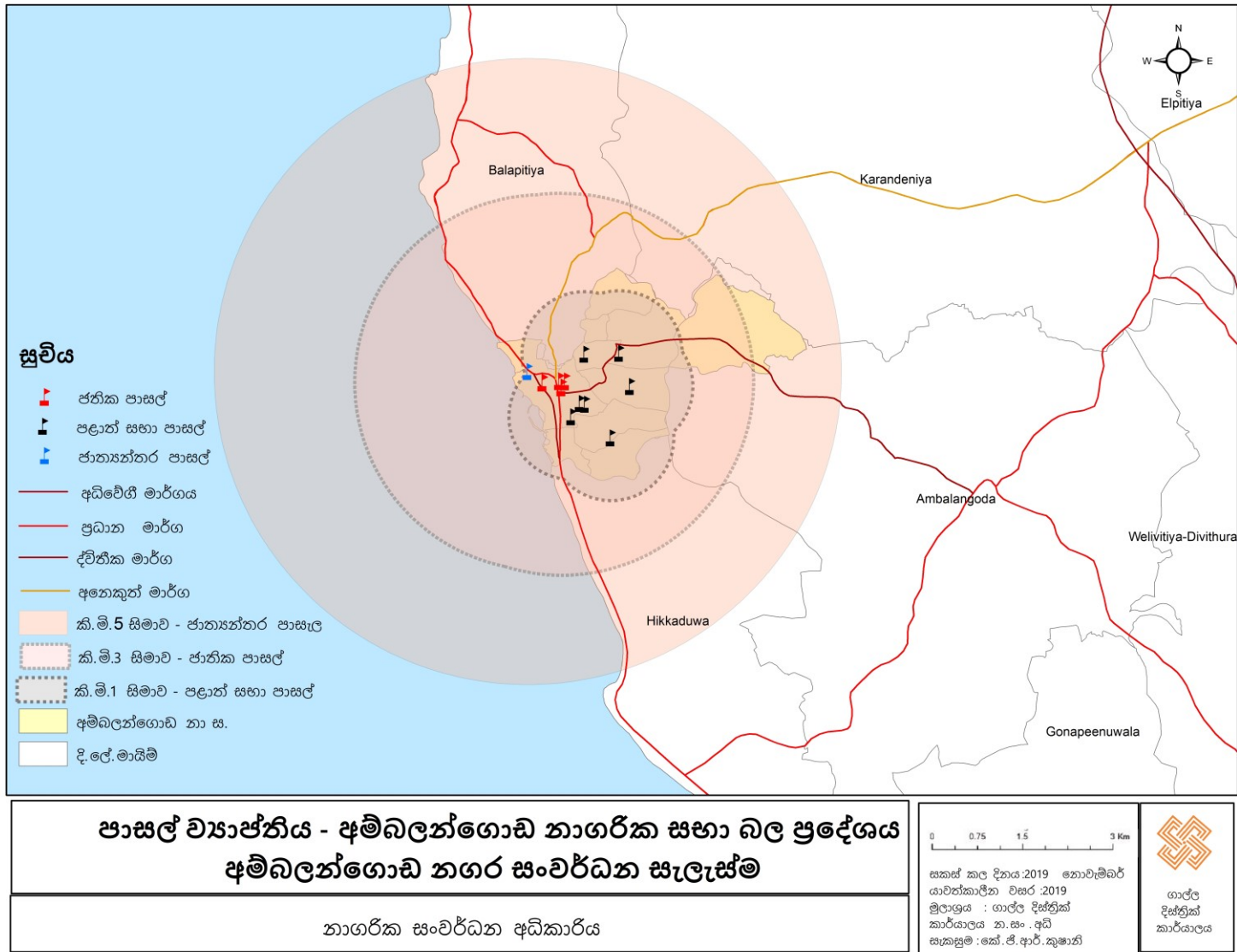
අනාගත අධ්‍යාපන සැලසුම් පිළියෙල කිරීමේදී ප්‍රදේශයේ පවත්නා ජනගහන වර්ධන වේගයට සාපේක්ෂව පුරෝකථන ජනගහනය 2033 වන විට 30,789 ක් පමණි. එනම් පැවති ජන සංඛ්‍යාවට වඩා පුද්ගලයින් 3785 කි. එබැවින් ප්‍රදේශයේ පවත්නා පාසැල්වල ඉඩකඩ පුළුල් කිරීම් ප්‍රදේශයේ පාසැල් ජනගහනයට සාපේක්ෂව අවශ්‍ය නොවන බව පෙනී යයි.

උගතුන් බුද්ධිමතුන් රටට බිහිකළ අධ්‍යාපන කේන්ද්‍රය පිළිබඳ වසර 300ක පමණ ඉපැරණි ඉතිහාසයන් හිමි වීම එහි ඇති විශේෂත්වය වේ. ඒ අනුව, අධ්‍යාපන කේන්ද්‍රයේ භෞතික පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමට අම්බලන්ගොඩ සඳහා වන සංවර්ධන සැලැස්ම තුලින් යෝජනා ඉදිරිපත් කර ඇත.

සිතියම 13: පාසල් ව්‍යාප්තිය , අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව

6.3.2 ප්‍රවාහන සැලසුම

අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශය ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන මුහුදුබඩ ප්‍රවාහන තීරයක් වන කොළඹ, හම්බන්තොට මාර්ගය අතර, පිහිටා ඇති නගරයක් වේ. එබැවින් මෙම නගරය ඉතා විශිෂ්ඨ ජාතික සහ කලාපීය මාර්ග සම්බන්ධතාවයක් සහිත ප්‍රදේශයක් ලෙස සඳහන් කළ හැකිය.

තවද එකී කලාපය ඒ හා සමගාමීව දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය ඇති කිරීමෙන් ද සිදු වූ වාණිජ කාර්මාන්ත සහ අනෙකුත් නාගරික සේවාවන් කැපී පෙනෙන වෙනසක් ඇති කරවන්නට සමත් වී ඇති බැවින් එහි වාසිය උකහා ගනිමින් අනාගතයේදී සිදු විය හැකි සංවර්ධන ප්‍රවණතාවයන් සඳහා උපාය මාර්ගික මහාමාර්ග සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය මතුව පවතී.

"භෞතික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන උපාය මාර්ගික සැලැස්ම" යන අරමුණ යටතේ අම්බලන්ගොඩ බල ප්‍රදේශය සඳහා මාර්ග සහ ප්‍රවාහන සංවර්ධන සැලැස්මක් නිර්මාණය කොට ඇත. අම්බලන්ගොඩ නගර සීමාව තුළ ප්‍රධාන මාර්ගවල හා අභ්‍යන්තර මාර්ගවල පවතින මාර්ග තදබදය අවම කිරීමේ මූලික අරමුණින් සහ මෙම නගරයට පරිබාහිර ප්‍රදේශ අතර පවතින සම්බන්ධතාවය වැඩි දියුණු කිරීමට මාර්ග සංවර්ධන සැලැස්ම යෝජනා කර ඇත. මීට අමතරව විවිධ ව්‍යාපෘති සංරචක සමඟ සංවර්ධනය කිරීමට යෝජිත ප්‍රදේශ වලට පහසුකම් සැපයීම සඳහා යාබද පළාත් පාලන බල ප්‍රදේශ හා සම්බන්ධ වන ලෙස මාර්ග සම්බන්ධතා වැඩි දියුණු කිරීම ද සැලකිල්ලට ගෙන ඇත.

අම්බලන්ගොඩ සැලසුම් බල ප්‍රදේශය තුළ මේ වන විටත් ප්‍රධාන මාර්ග කිහිපයක්ම හා පටු අභ්‍යන්තර මාර්ග පැවතීම ප්‍රදේශයේ නාගරික සංවර්ධනයට සෘජුවම බලපෑම් ඇතිවෙමින් පවතී. එය තත්ව විශ්ලේෂණය හරහා ද තහවුරු වී ඇති අතර, අනාගත සේවා නගරයක් ලෙස ප්‍රදේශය සංවර්ධනය කිරීමේදී ඉදිරි දැක්ම සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා මාර්ග සංවර්ධනය අනිවාර්ය අංගයක් ලෙස දැක්විය හැකිවේ. මෙහිදී සේවා ප්‍රවර්ධනය අරමුණු කර ගනිමින් අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලය සංවර්ධනය හරහා ප්‍රදේශයේ පාරිසරික හා සංස්කෘතික වැදගත්කමකින් යුත් ස්ථාන සංචාරක සේවා සඳහා විවෘත කිරීම අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ අනුව ප්‍රදේශය තුළ පවතින අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලය සංවර්ධනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වන මාර්ගයන් ද එක් කරමින් ප්‍රමුඛතාවය මත ධුරාවලියක් යටතේ මාර්ග ජාලය සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

ඒ අනුව මාර්ග සංවර්ධන සැලැස්ම මඟින් ප්‍රධාන මාර්ගය හා සම්බන්ධ වන අභ්‍යන්තර ප්‍රදේශ කරා දිවෙන මාර්ග කිහිපයක් අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා යෝජනා කර ඇත.

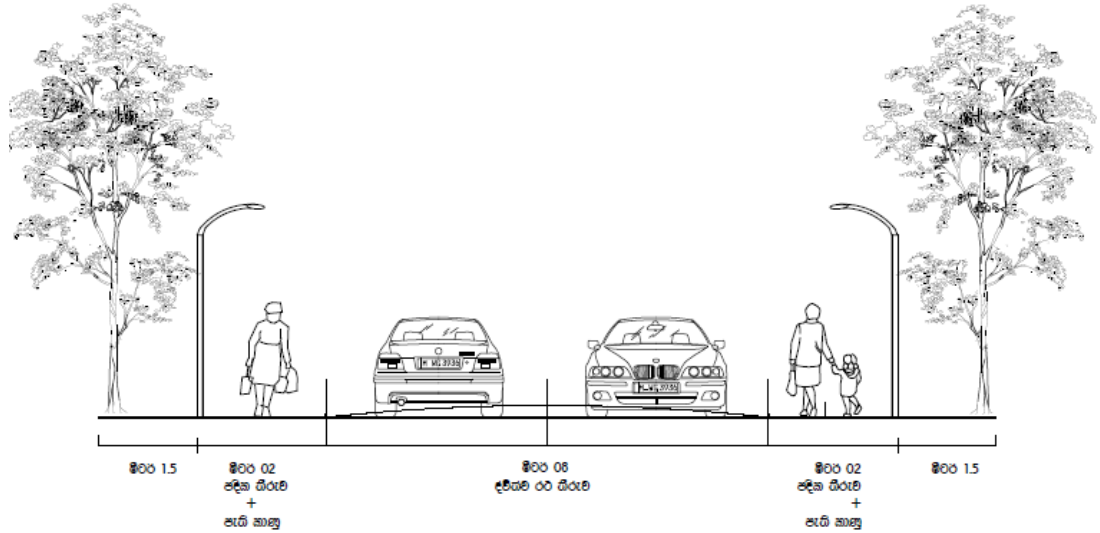
01. ගාල්ල - කොළඹ මාර්ගයේ (A₂) පවතින වාහන තදබදයට පිළියමක් ලෙස අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශය ආරම්භ වන මාදම්පාගම පාලම සිට මුහුදු වෙරළ මාර්ගය සම්බන්ධ වන මංසන්ධිය දක්වා මීටර් 30. 0 ක් පළලැති මංකීරු 04 ක් ලෙස මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.
02. ගාලු පාර හා බටහොළු නගරය සම්බන්ධ වන බටහොළු පාර පොල්වත්ත මංසන්ධිය දක්වා මීටර් 15. 0 ක් පළලැති මංකීරු දෙකක් ලෙස මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම
03. ගාලු පාර හා සම්බන්ධ වන මුහුදු වෙරළ මාර්ගය වැඩි දියුණු කිරීම හා ප්‍රධාන මාර්ගය හා සම්බන්ධ වන අභ්‍යන්තර මාර්ග මීටර් 12. 0 ක් පළලැති මංකීරු දෙකක් ලෙස වැඩි දියුණු කිරීම
04. ගාලු පාර හා පැරණි ගාල්ල - කොළඹ මාර්ගය සම්බන්ධ වන විමලසූරිය මාර්ගය 12. 0 ක් පළලැති මංකීරු දෙකක් ලෙස වැඩි දියුණු කිරීම
05. වෙරළ මාර්ගය ගං ඉමගල මං සන්ධිය සිට අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරාය දක්වා මංකීරු දෙකක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම
06. මෝදර දේවාල මාර්ගයේ සිට වෙරළ මාර්ගය ආරම්භ වන ධීවර වරාය ආසන්නයේ දක්වා කොටස නව සම්බන්ධිත මාර්ගයක් ලෙස ඉදි කිරීම
07. අම්බලන්ගොඩ පැරණි මාර්ගය, ගාල්ල කොළඹ ප්‍රධාන මාර්ගයට විකල්ප මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම
08. අම්බලන්ගොඩ නගරයට ආසන්න අනෙකුත් ප්‍රදේශ හා සම්බන්ධ වන ආකාරයට විකල්ප මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම

අඩි 50 ක් දක්වා පුළුල් විය යුතු මාර්ගවල හරස්කඩ

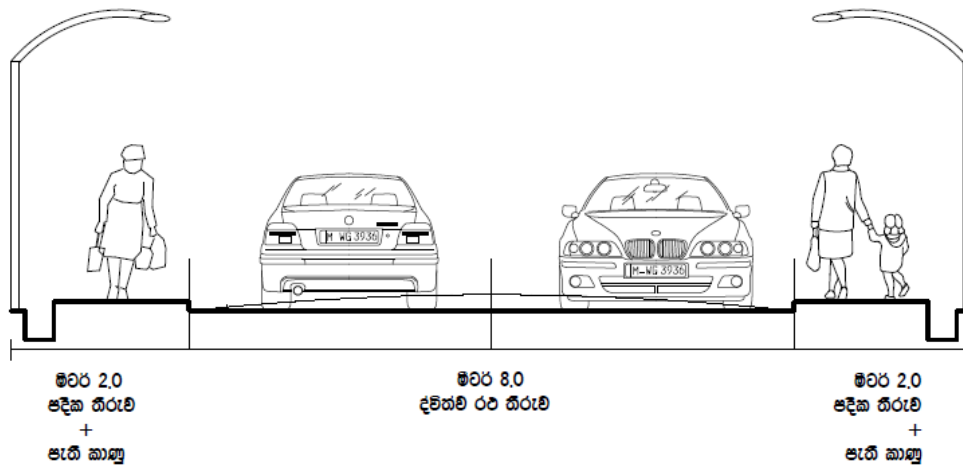
රූපය 127:අඩි 50 පළල මාර්ග හරස්කඩ

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2021

අඩි 40 ක් දක්වා පුළුල් විය යුතු මාර්ගවල හරස්කඩ

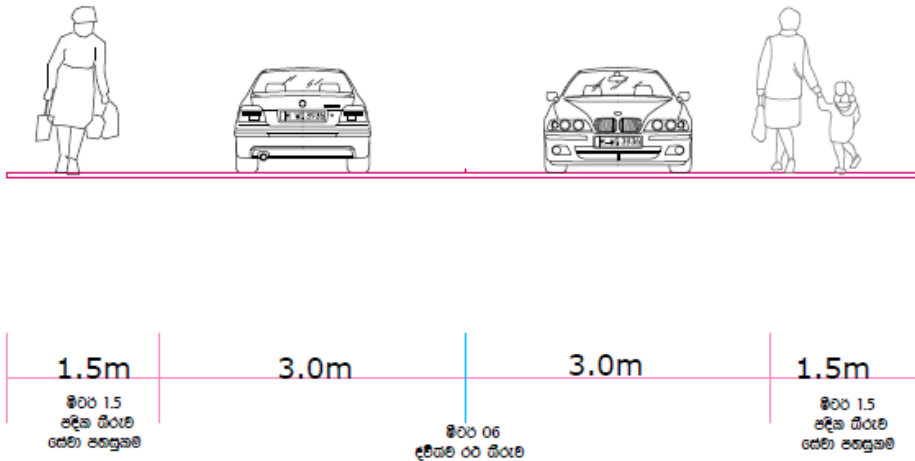
රූපය 128:අඩි 40 පළල මාර්ග හරස්කඩ

අඩි 30 ක් දක්වා පුළුල් විය යුතු මාර්ගවල හරස්කඩ

රූපය 129: අඩි 30 පළල මාර්ග හරස්කඩ

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2021

රථගාලු හා මාර්ගස්ථ මගී පහසුකම් සංවර්ධන සැලැස්ම

අම්බලන්ගොඩ නගරය ගාල්ල - කොළඹ (A₂) ප්‍රධාන මාර්ගය කේන්ද්‍රීය කරගෙන ස්ථානගත වී ඇති නගරයකි. ප්‍රධාන මාර්ගය දෙපස සියළු පහසුකම් හා සේවා ස්ථානගත වීමත් නගර මධ්‍ය ආශ්‍රිතව ප්‍රධාන බස් නැවතුම් පොළ හා දුම්රිය මාර්ගය පිහිටා තිබීමත් දෛනිකව නගරයට පැමිණෙන සංක්‍රමණික ජනගහන සංඛ්‍යාව අධික වීමත් හේතුවෙන් රථගාලු හා මාර්ගස්ථ මගී පහසුකම් සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය හඳුනා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව එම සැලැස්ම මගින් රථගාලු පහසුකම් ඇති කිරීම, පදික මංකීරු ඇති කිරීම, අවිධිමත් ලෙස සංවර්ධනය වී ඇති අම්බලන්ගොඩ නගරය විධිමත් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට අවකාශය ලබා ගැනීමටත් යෝජනා කර ඇත.

මෙම සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී පහත සඳහන් ගැටළු සඳහා පිළියම් යෙදීම සැලසුම් කරනු ලැබේ.

උපාය මාර්ගික ක්‍රියා (01)

දැනට බස් නැවතුම් පොළ පවතින භූමියෙහි උතුරු උපයෝජනයේ පවතින ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංවර්ධනය කර බහු මහල් රථවාහන නැවතුම් අංශනයක් සහිතව මහල් ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීම.

- ❖ ප්‍රධාන මාර්ගය අවට නවතා තබන රථවාහන ගාල් කිරීම සඳහා ඉහළ මහල් තාක්ෂණික ක්‍රමවේදය ඔස්සේ භාවිතා කිරීම
- ❖ බස් නැවතුම් පොළ භූමිය ප්‍රශස්ථ භාවිතයේ යෙදවීමට හැකි වීම
- ❖ දැනට පවතින බස් නැවතුම් පොළ නිසි පරිදි සැලසුම් කිරීම තුළින් වැඩි බස් රථ සංඛ්‍යාවක් ගාල් කිරීමට හැකි වීම.
- ❖ කාර්යාල සංකීර්ණ වාණිජ සංකීර්ණ , ඊ -තොරතුරු මධ්‍යස්ථාන

රූපය 130:බස් නැවතුම් ස්ථානය හා දුම්රිය ස්ථානය අසල අනවසර භාවිතයන්

මූලාශ්‍රය:ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ , නා.සං .අ 2021

යෝජිත සංවර්ධනය

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය , 2021

උපාය මාර්ගික ක්‍රියා 2

නගර මධ්‍යයේ අවිධිමත් ලෙස වාහන නතර කර තැබීම නිසා නගරයේ කාර්ය බහුල කාලසීමාවන් හිදී වාහන තදබදය දක්නට ලැබේ. අම්බලන්ගොඩ නගරයේ රථවාහන ගාල් කිරීම සඳහා නිසි පරිදි ස්ථානයක් නොමැති වීම නගරයේ ප්‍රධාන ගැටළුවක් වී ඇත. ඒ අනුව, රථවාහන නතර කිරීම සඳහා හඳුනාගෙන ඇත.

1.අම්බලන්ගොඩ බස් නැවතුම්පොළ ඉදිරිපිට ඇති පොළ මාර්ගයේ පවතින සමුපකාර ගොඩනැගිල්ල රථවාහන නැවතුම් ස්ථානයක් ලෙස ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම

මේ වන විට එම ගොඩනැගිල්ල උණ භාවිතයේ පවතින අතර, එම ඉඩම තුළ බහු මහල් නැවතුම් අංගනයක් ලෙස සංවර්ධනය කර ඉහළ මහල් වාණිජ භාවිතයන් සඳහා ලබාදීමට යෝජනා කර ඇත.

2.ගාල්ල - කොළඹ ප්‍රධාන මාර්ගයේ ධර්මාශෝක විද්‍යාලය අසල පවතින සමුපකාර ගොඩනැගිල්ල පවතින භූමිය රථවාහන නැවතුම් ස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම

සමුපකාර ගොඩනැගිල්ල පවතින භූමිය රූඩ් 01 ක් පමණ වන ඉඩමකි. දැනට මෙහි පවතින ගොඩනැගිල්ල අතහැර දමා තිබෙන අතර, නගරයට ඉතා ආසන්නයෙන් ප්‍රධාන මාර්ගයට මුහුණලා පවතින ප්‍රශස්ථ භූමියකි. මෙම ඉඩම වාහන නැවතුම් අංගනයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට යෝජනා කර ඇත.

3.දුම්රිය නැවතුම් ස්ථානය පවතින භූමියේ රථවාහන නැවතුම් අංගනයක් යෝජනා කිරීම
අම්බලන්ගොඩ දුම්රිය නැවතුම් ස්ථානය, දෛනිකව 30,000 කපමණ සංක්‍රමණික ජනගහණයක්

ගැවසෙන ස්ථානයක්වේ. බොහෝමයක් රාජකාරි සඳහා යන පුද්ගලයින් තම පුද්ගලික වාහනය දුම්රිය නැවතුම්පොළ ඉදිරිපිට නතර කර තබා රාජකාරි සඳහා දුම්රියෙන් ගමන් කිරීම සුලභ දසුනකි. නගර මධ්‍යයේ විධිමත් රථවාහන නැවතුම් අංගනයක් නොමැති වීම මෙයට ප්‍රධාන හේතුවකි. බස් නැවතුම්පොළ හා දුම්රිය නැවතුම්පොළ යන ස්ථාන 2 ම ආසන්නයේ පිහිටා තිබීම හේතුවෙන් මෙම ස්ථානයේ බහු මහල් රථවාහන අංගනයක් ඉදිකර එය ආදායම් උත්පාදනය කරන්නාවූ මාර්ගයක් ලෙස ද භාවිතා කළ හැකිය.

4.අම්බලන්ගොඩ බස් නැවතුම් පොළේ සිට විලේගොඩ දක්වා ගුවන් පාලමක් දුම්රිය මාර්ගය හරහා ඉදිකිරීම

විලේගොඩ දෙස සිට අම්බලන්ගොඩ නගරය වෙත පුද්ගලයින් පැමිණීමේදී බහුල වශයෙන් දුම්රිය හරස් මාර්ගය භාවිතා කරයි. එය සෘජුවම බස් නැවතුම හා සම්බන්ධව පවතී. ඒ අනුව, බස් නැවතුම්පොළ සිට විලේගොඩ දෙසට ගුවන් පාලමක් ඉදිකර අනාරක්ෂිත පදික හුවමාරුව වැලැක්වීමට පිළියමක් ලෙස යෝජනා කර ඇත.

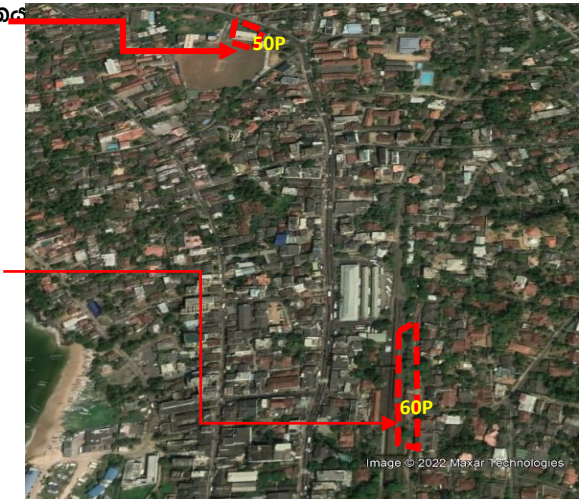
මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ , නා.සං .අ 2021

SA (8) – නව ගාලු පාරේ සමුපකාර ගොඩනැගිලි බහු මහල් රථ ගාලක ලෙස සංවර්ධනය කිරීම

SA (9) – පොළ පාරේ සමුපකාර ගොඩනැගිල්ලේ වාහන නැවැත්වීමේ අංගනයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම

රූපය 131: පොළ පාරේ සමුපකාර ගොඩනැගිලි

සහ සම්බන්ධිත මාර්ග සංවර්ධනය

උපාය මාර්ගය

1. දුම්රිය නැවතුම්පොළ මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීම

අම්බලන්ගොඩ දුම්රිය ස්ථානයේ සිට අම්බලන්ගොඩ පැරණි ගාලු මාර්ගය දක්වා පවතින දුම්රියපොළ මාර්ගය වර්තමානයේ වැඩි වශයෙන් මාර්ගය දෙපස වාහන නැවතුම් සඳහා භාවිතා වන අතර, එය පදික ගමනාගමනයට බාධාකාරී වී ඇත. ඒ අනුව, එම මාර්ගය පදික මංකීරු සහිතව පදික ගමනාගමනයට හිතකර මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට යෝජනා කර ඇත.

2. පොළ මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීම

අම්බලන්ගොඩ බස් නැවතුම්පොළ ඉදිරිපස තිබෙන පොළ මාර්ගය අම්බලන්ගොඩ පැරණි මාර්ගය දක්වා සම්බන්ධ වන කොටස පදික ගමනාගමනයට හිතකර මාර්ගයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම.

රූපය 132: යෝජිත මාර්ගයන්

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ , නා.සං .අ 2021

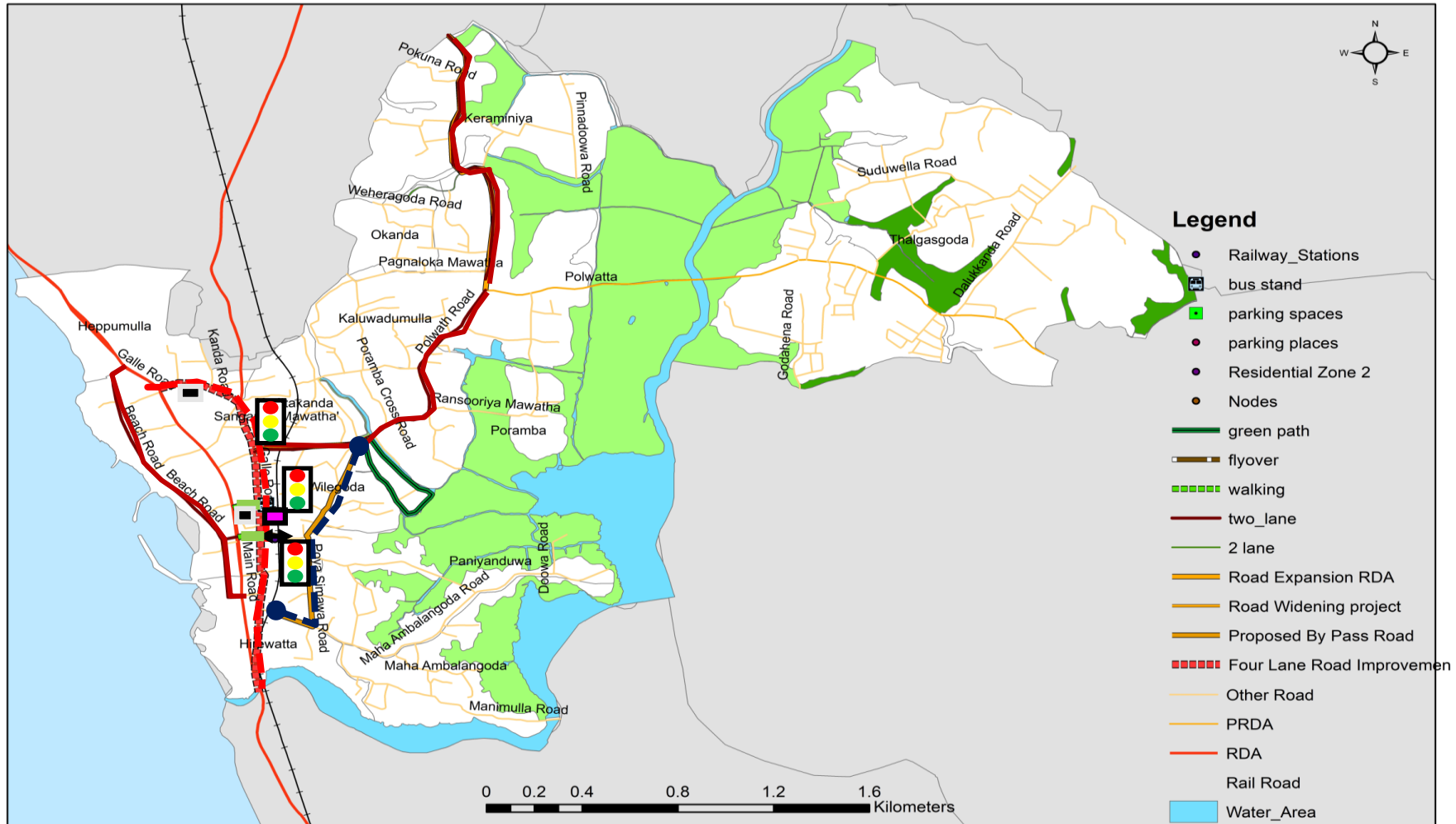
රූපය 133: අම්බලන්ගොඩ නගරයේ තෝරාගත් හන්දිය සඳහා යෝජිත රථවාහන ආලෝකය

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය , 2021

සිතියම 14: ප්‍රවාහන සැලසුම් උපායමාර්ගය

මාර්ග සහ ප්‍රවාහන සංවර්ධන උපාය මාර්ගය
අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය

ජල සැපයුම් සැලසුම

අම්බලන්ගොඩ නගරය සඳහා ජල සම්පාදන මණ්ඩලය මගින් නල ජලය බෙදා හැරීම සිදු කරනු ලබන අතර, සමස්ථ නගර සභා ප්‍රදේශයේ ජීවත්වන ජනගහණයෙන් 93.65% නල ජලය භාවිතා කරනු ලබයි. වර්තමානයේ නගරයෙහි 6.2% ප්‍රතිශතයක් ලිං ජලය භාවිතා කරනු ලබයි.

ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩල ප්‍රමිතීන් අනුව සාමාන්‍ය ඒක පුද්ගල ජල පරිභෝජනය දිනකට ලීටර් 172 කි. ඒ අනුව, වැඩිවන ජනගහණය හා නේවාසික, වාණිජ,කාර්මික හා වෙනත් භාවිතය සඳහා වන සමස්ථ දළ ඉල්ලුම දිනකට ඝන මී.4644 පමණ වනු ඇත.

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයෙහි නල ජලය ලබා ගැනීමේ ප්‍රධානතම මූලාශ්‍රය ගිංගඟ වන අතර, ගිංගඟ ජල යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ජාතික ජල සම්පාදන මණ්ඩලය මගින් බද්දේගෙම ජල පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය ඔස්සේ ලබාදෙන නල ජලය කළුච්චුල්ලේ පිහිටි ජල ටැංකියට ලබා දෙන අතර, එමගින් ප්‍රදේශය පුරා ජලය බෙදා හැරීම සිදු කරයි. 2010 වසරට සාපේක්ෂව 2020 වර්ෂය වන විට මුළු නිවාස සංඛ්‍යාවෙන් නිවාස ඒකක 4454 හෙවත් 89.64% ප්‍රතිශතයක් සඳහා නල ජලය පහසුකම් ලබා දී ඇත.

මීට අමතරව මුළු නිවාස සංඛ්‍යාවෙන් 6.2% ක ප්‍රතිශතයක් ලිං ජලය හා වෙනත් ක්‍රම මගින් ජල අවශ්‍යතාවය සපුරා ගන්නා අතර, වෙරළාශ්‍රිත ලිං ජලයෙහි අධික ලවණතායක් පැවතීම නිසා එම ප්‍රදේශවල ලිං ජලය භාවිතය අඩු වී ඇත. නමුත් වෙරළාශ්‍රිත ප්‍රදේශය ආවරණය වන පරිදි නල ජලය බෙදා හැරීම සිදුවේ. වසර 2033 සඳහා අම්බලන්ගොඩ නගර සභා ප්‍රදේශයෙහි ජල ඉල්ලුම ඝන මී.4,744කි. එබැවින් යෝජිත ව්‍යාපෘති සඳහා ජල අවශ්‍යතා ආවරණය වන අතර, ව්‍යාපෘති යෝජනා සඳහා ව්‍යාපෘති ආරම්භ කිරීමට ප්‍රථම අනාගත සැලසුම් ගත ඉලක්ක සමඟ සැසඳිය යුතුය. ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයේ ගෘහස්ථ හා ගෘහස්ථ නොවන පානීය ජල ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය (NWSDB) දැනට දිනකට ජල ප්‍රමාණය 4,500 m³ ක් පමණ සපයයි.

ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයේ අනාගත ජල ඉල්ලුම 2033 වර්ෂයේදී දිනකට 4,744m³ ක් වන අතර 2050 වර්ෂයේ දී දිනකට 5,350m³ ක් වේ.

වගුව 37: ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයේ සම්පූර්ණ පානීය ජල ඉල්ලුම ප්‍රරෝකතාවය

	2022	2025	2032	2040	2050
ප්‍රතිලාභීන් සංඛ්‍යාව	24,736	25,236	26,444	27,895	29,821
ගෘහස්ත ඉල්ලුම (m3/d)	2,968	3,028	3,173	3,347	3,579
ගෘහස්ත නොවන ඉල්ලුම (m3/d)	890	909	952	1004	1074
NRW (m3/d)	579	591	619	653	698
සමස්ත ජල ඉල්ලුම (m3/d)	4,438	4,527	4,744	5,004	5,350

මූලාශ්‍රය : ජල සම්පාදන හා ජල ප්‍රවාහන මණ්ඩලය, 2021

යෝජිත ජල සැපයුම් වැඩිදියුණු කිරීමේ උපාය මාර්ග

NWSDB ආයතනික සැලැස්මට (2020-2025) අනුව, අම්බලන්ගොඩ මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය ආවරණය වන පරිදි ජල සැපයුම වැඩි දියුණු කිරීම පහත සඳහන් ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය හරහා සිදු කෙරේ

A4 -17 - බද්දේගම ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය (අදියර I)

NWSDB විසින් දිනකට මීටර් 30,000 ක ධාරිතාවයකින් යුත් ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. ව්‍යාපෘතිය යටතේ ආවරණය වන ප්‍රදේශය බද්දේගම, හික්කඩුව, බලපිටිය, අම්බලන්ගොඩ, ඇල්පිටිය, ගෝනාපිහුවල, බෙන්තොට, කරන්දෙණිය, වැලිවිට-දිවිතුර සහ නියාගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසවල GND 366 කි. 2048 වර්ෂයේ මුළු ප්‍රතිලාභීන් සංඛ්‍යාව 485,175 කි. යෝජිත ජල මූලාශ්‍රය ගිං ගඟයි.

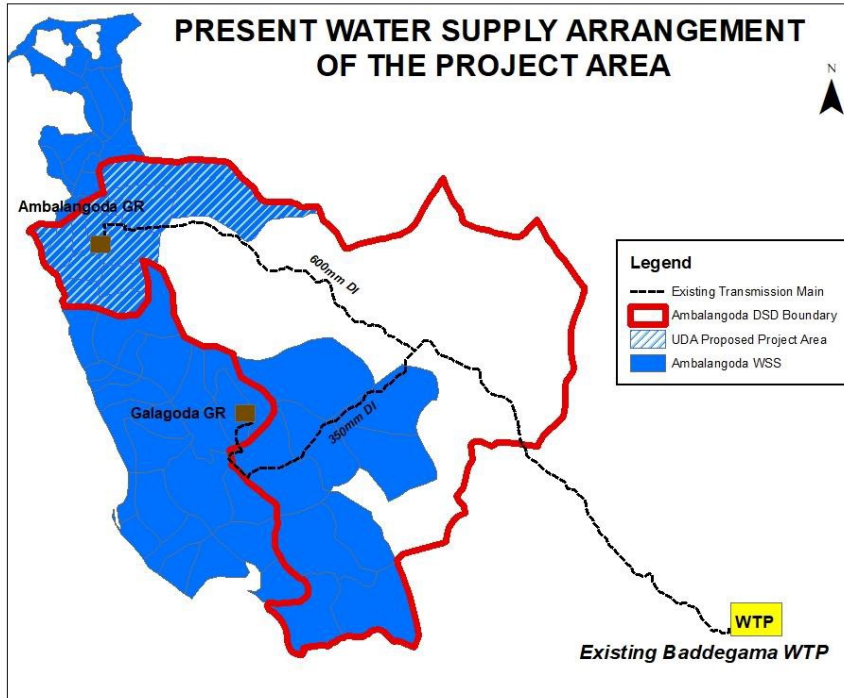
බද්දේගම IWSP ව්‍යාපෘතිය යටතේ දිනකට 30,000m³ ධාරිතාවක් වැඩි දියුණු කිරීමත් සමඟ, දැනට පවතින අම්බලන්ගොඩ GR හරහා 600mm විෂ්කම්භය DI සම්ප්‍රේෂණ ප්‍රධාන හරහා අම්බලන්ගොඩ WSS වෙත අතිරේක පිරිපහදු කළ ජල ප්‍රමාණය දිනකට 3,000m³ සම්ප්‍රේෂණය කෙරේ. මීට අමතරව, පවතින ආවරණ ප්‍රදේශය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා පවතින බෙදාහැරීමේ පද්ධතිය ශක්තිමත් කරනු ඇත.

යෝජිත බද්දේගම ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය (I අදියර) සඳහා සම්පූර්ණ ප්‍රාග්ධන පිරිවැය ඇස්තමේන්තුව රුපියල් මිලියන 27,100 (2021 දී ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

මෙම ව්‍යාපෘතිය වසර 2024 වන විට අවසන් කිරීමට සැලසුම් කර ඇත.

සිතියම 15: වර්තමාන ජල සැපයුම් යෝජනා ක්‍රමය

මූලාශ්‍රය: ජාතික ජල සම්පාදන හා ජල පවහන මණ්ඩලය , 2022

6.3.4. විදුලි සැපයුම් සැලසුම

පද්ධතියට කිසිදු බාධාවක් නොවී අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශය සම්පූර්ණයෙන්ම විදුලි සැපයුමෙන් ආවරණය වී ඇත. එබැවින් නගරයට විදුලිය සැපයීමේ කිසිදු හිඟයක් වර්තමානයේ නොපවතී. ප්‍රදේශයේ සියළු මාර්ග සඳහා විදුලි සැපයුම ලබාදී ඇත. අම්බලන්ගොඩ නගර සහා ප්‍රදේශය තුළ විදුලි සැපයුම හා නඩත්තු කටයුතු ලංකා විදුලි (පුද්) සමාගමෙන් සිදු කෙරෙන අතර, පාර්ශ්වකරුවන්ගේ රැස්වීම අනුව වර්තමානයේ පවතින ඉල්ලුම මෙන්ම යෝජිත ව්‍යාපෘති හරහා ඇති වන අනාගත ඉල්ලුම කිසිදු ගැටළක් නොමැතිව විදුලිය සැපයිය හැකි බව සඳහන් වී ඇත. එහෙයින් වසර 2033 වන විට යෝජිත නිවාස අවශ්‍යතාවලට සරිලන පරිදි අනාගත විදුලි අවශ්‍යතාවය සම්පූර්ණ කළ හැකි මට්ටමක පවතී.

6.3.5 මළ හා අපජල කළමනාකරණ සැලැස්ම

අම්බලන්ගොඩ නගරය තුළ පවත්නා ජනගහනය සලකා බලන විට මළ අපද්‍රව්‍ය බැහැරලීම සම්බන්ධව ගැටළුකාරී තත්ත්වයක් නොමැති බව පැහැදිලිය. එනම් දැනට පවත්වා ගෙන ආරක්ෂිත වැටක් සහ පූතික වලවල් මළාපවහන කටයුතු සඳහා භාවිතා වේ. හික්කඩුව නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇති අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිචක්‍රීකරණ ව්‍යාපෘතියට අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ එක් රැස් වන මළ අපද්‍රව්‍යයන් ගලී බවුසර් මගින් ගෙන යන බැවින් එම ක්‍රමවේදය ප්‍රදේශයේ මළ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් මහෝපකාරී වේ.

අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ අපජලය කළමනාකරණය සම්බන්ධව අප ජල කළමනාකරණ සැලැස්ම යටතේ සාකච්ඡා කරනු ලැබේ. ඒ අනුව මෙකී නාගරික ප්‍රදේශයට අදාලව අප ජලය බැහැර කිරීමේ නල පද්ධතියක් නොමැත. මෙම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ අවම සංවර්ධනය කළ හැකි නේවාසික බිම් ප්‍රමාණය පරි. 6 ක් වන බැවින් ගෘහස්ථ අප ජලය ගෙබිම් මට්ටමින් බැහැර කිරීම මේ වන විට හඳුනා ගත හැකි තත්ත්වයයි.

එමෙන්ම, අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ පොදු ඇළ මාර්ග හා කාණු පද්ධතිය ක්‍රමවත්ව සකස් කිරීම මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය හා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ප්‍රතිපාදන මත නගර සභාවේ සහයෝගයෙන් 2008 වර්ෂයේ සිදු කර ඇත. එමෙන්ම, එම ඇළ මාර්ග නිසියාකාරව නඩත්තු නොකිරීම හේතු කොට ගෙන ඇති වී ඇති ගැටළුකාරී තත්ත්වයන් වෙනුවට සුළු වාරිමාර්ග යටතට අයත් ඇළ මාර්ග 11 ක් පමණ පවතින බැවින් ඒවා යථා තත්ත්වයට පත් කොට ජලාපවහන කටයුතු සිදු කිරීම වඩා යෝග්‍ය වේ. එනම් දීර්ඝ කාලයක් ඇළ මාර්ග ඔස්සේ මාදම්පා ගඟට ගෙන රොන් මඩ වළක්වා ලීමට එම සුළු වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම යෝග්‍ය වේ. ඒ තුළින් මාදම්පා ගඟේ ජලය රඳවා ගැනීමේ ධාරිතාවය ඉහළ නැංවීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

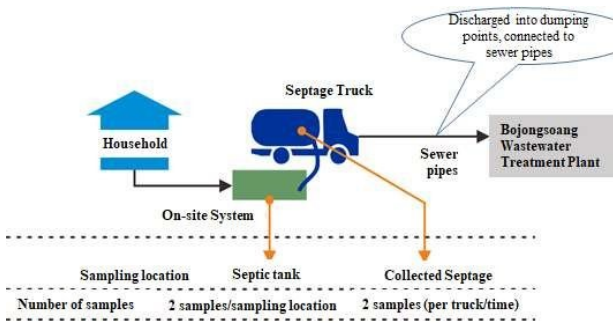
තවද, ප්‍රදේශය මුළුමනින්ම ආවරණය වන පරිදි මතු පිට කාණු පද්ධතිය සකස් කිරීමත් හේතුවෙන් ජලය බැස යාමේ ක්‍රමානුකූලතාවයක් ඇති කළ හැකිවේ. ඒ තුළින් ගංවතුර වැනි ස්වාභාවික උපද්‍රව අවම කිරීමේ හැකියාව ඉහළ යා හැකිය.

මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ මළ හා අපජලය කළමනාකරණය යටතේ සෙප්ටේජ් ප්‍රතිකාර ඒකකයක් (Septage Treatment Unit) හඳුන්වා දී ඇත. බොහෝ නාගරික පරිසරවල වැසිකිළිවල පවත්නා අප ජලය ජල මූලාශ්‍රයකට යොමු කරනු ලබයි. මෙම සැලැස්ම යටතේ හඳුන්වා දී ඇති නව අප ජල කළමනාකරණය මගින් නිවාස ඒකකයන් හි මළ ජලය බවුසර් මගින් එක් රැස් කොට වෙනම ප්‍රදේශයක ඉදිකරන ලද පවිත්‍රාගාරය වෙත යොමු කරයි. එහිදී එම බලාගාරය අපද්‍රව්‍ය ජලකඳකට මුදා හැරීමට තරම්

පිරිසිදු ජලය ලෙසත් ඝන අපද්‍රව්‍ය අවශේෂ අපද්‍රව්‍ය බවටත් ප්‍රතිකාර කර වෙන් කරයි. මෙම අවශේෂ අපද්‍රව්‍ය ගොඩබිම් පිරවීම හෝ පොහොර ලෙස භාවිතා කළ හැකි වීම විශේෂත්වයකි. ඒ අනුව, අම්බලන්ගොඩ නගරයේ අපජලය කළමනාකරණය සඳහා විසඳුමක් ලෙස හල්වතුර ප්‍රදේශයේ වර්තමාන කසළ බැහැර කරනු ලබන ගොඩ ඉඩම් මේ සඳහා යොදා ගැනීමේ යෝග්‍යතාවයක් පවතී. එමෙන්ම එහිදී එම අප ජලය පිරිපහදුවීමක් සිදු කර ජලමූලාශ්‍ර වෙත බැහැර කිරීම නිසා පරිසරයට වන හානියද අවම ලෙස හඳුනාගත හැකිවේ.

යෝජිත කසල කළමනාකරණ උපායමාර්ග

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය , 2021

6.3.6 සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම

භෞතික අපරව්‍යුහ පහසුකම් යටතේ සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය ප්‍රධාන මාතෘකාවක් වන අතර, අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සඳහා යොදවා ඇති ක්‍රියාමාර්ග හා යෝජිත ව්‍යාපෘති සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම ඔස්සේ සාකච්ඡා කිරීම කරනු ලැබේ.

මෙහිදී මෙම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සඳහා මූලිකවම අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව බැඳී සිටී. නිවාස ඒක මට්ටමින් දිරන හා නොදිරන කසළ ලෙස වර්ගීකරණයක් සහිතව කසළ එකතු කිරීම සිදු කරනු ලබන අතර, දෛනිකව ජනනය වන කසළ ටොන් ප්‍රමාණය 18 - 20 ක් පමණ වේ. මෙසේ එකතු වන අපද්‍රව්‍ය බැහැර ලීමට සුදුසු ඉඩමක් නොමැති බැවින් නාගරික ප්‍රදේශයේ තල්ගස්ගොඩ පිහිටි නගර සභාව සතු ඉඩමකට බැහැර කරලීම සිදු කළ අතර, එහි 2004 වර්ෂයේ සුනාමි තත්ත්වය හේතු කොට ගෙන අවතැන් වූවන් සඳහා නිවාස ඉදිකිරීමට කොටසක් භාවිතා කර ඇත. එබැවින් තාවකාලික විසඳුමක් ලෙස හල්වතුර වගුරු බිමෙහි කොටසක කැළි කසළ බැහැරලීමට රජයේ ප්‍රාදේශීය සභාවට අයත් මොන්රෝවියාවත්තේ පිහිටි පිළිසරු ව්‍යාපෘතියට කැළි කසළ බැහැර ලීමට ද කටයුතු යොදා ඇත. එහෙත් ඒ සඳහා ප්‍රවාහන වියදම අධික වීම නගර සභාවට පවත්නා ගැටළුවක් බවට පත් වී ඇත.

මේ නිසා ගෘහස්ථ මට්ටමින් කොමිපෝස්ට් බඳුන් ලබා දී දිරාපත් නොවන කැළිකසළ පමණක් ලබා ගෙන එවැනි ද්‍රව්‍ය ප්‍රතිචක්‍රීයකරණ අංශ වෙත යොමු කිරීම තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපාය මාර්ගයක් ලෙස හඳුනා ගෙන ඇත

සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ උපාය මාර්ග

හල්වතුර වගුරු බිමේ කොටසකට මේ වන විට අපද්‍රව්‍ය බැහැර කර ඇත. ඒ අනුව, මෙම භූමියෙන් කැළි කසළ ඉවත් කර එම භූමිය විවෘත භූමි ප්‍රදේශයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම

අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සභාව මගින් විධිමත් කැළ කසළ ප්‍රතිචක්‍රීකරණ වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක වන බැවින් අම්බලන්ගොඩ නගර සභාවේද කසළ එම යෝජනා ක්‍රමයටම ඒකාබද්ධ කර විධිමත් කසළ කළමනාකරණ සැලැස්මක් ක්‍රියාත්මක කිරීම

අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව සඳහා විධිමත් සහ අපද්‍රව්‍ය වෙන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපිත කිරීම

රූපය 134: සෝචිත කසල කළමනාකරණ උපායමාර්ග

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය , 2021

6.3 ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම ආර්ථික සැලැස්ම

2020 වර්ෂයේදී දළ දේශීය නිෂ්පාදනය සඳහා දකුණු පළාතේ දායකත්වය 9.9% ක් වන අතර, අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව සියළු පළාත් පාලන ආයතන අතුරින් හතරවන ස්ථානය ගනු ලබයි.

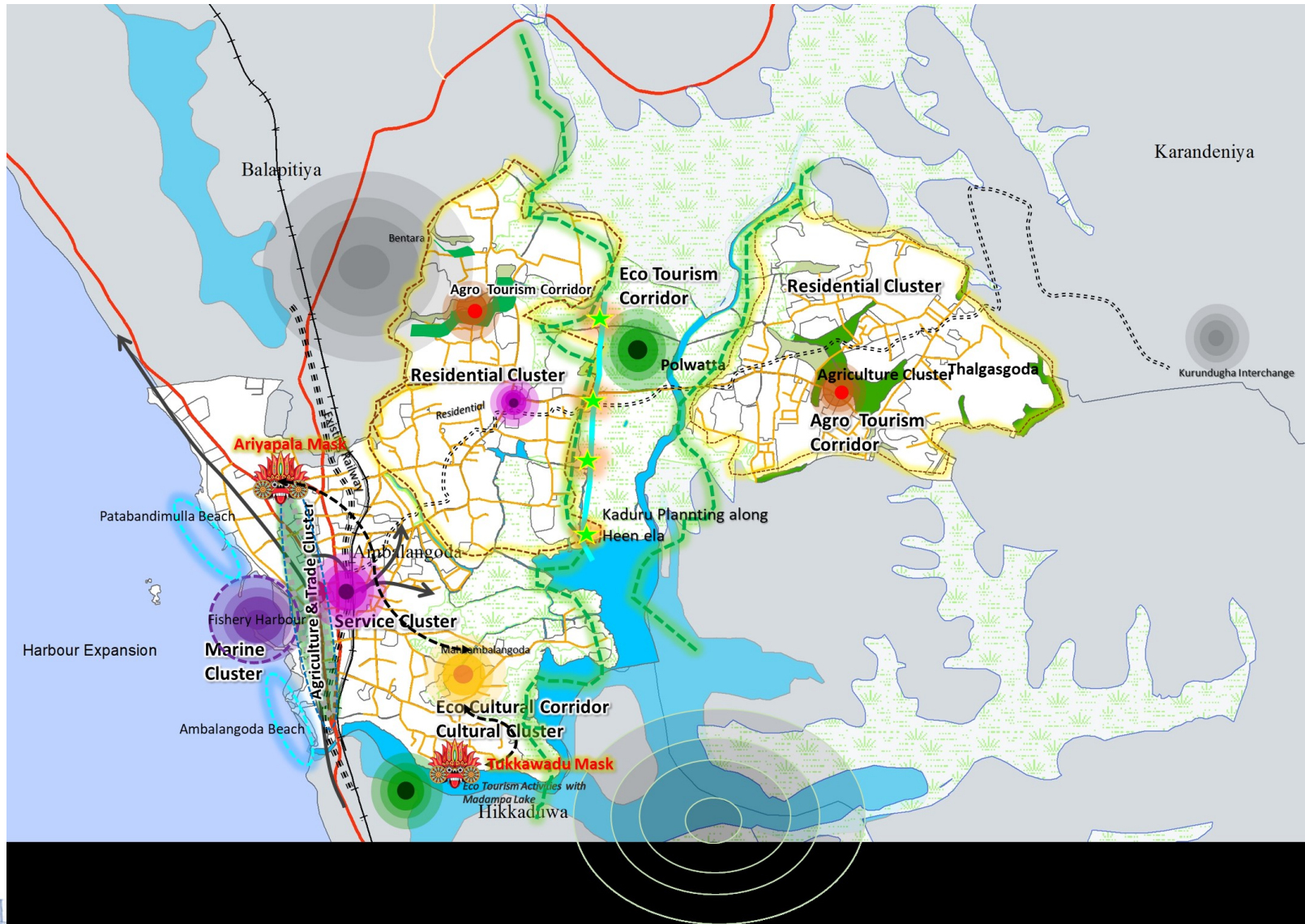
2023 -2033 කාල පරාසය තුළ ප්‍රදේශයේ ආර්ථික වර්ධනය පහත සඳහන් ක්ෂේත්‍ර ආවරණය වන පරිදි සිදු කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. එනම් ධීවර, කෘෂි කර්මාන්තය, වාණිජ (වෙළඳාම) හා සංචාරක. ඒ අනුව, අම්බලන්ගොඩ නගරයට පමණක් ආවේණික වූ සම්ප්‍රදායික කර්මාන්තය සමඟ අනෙකුත් ආර්ථික කටයුතු ද පදනම් කරගෙන අවකාශ සැලසුම්කරණය තුළින් ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම පහත උප සැලසුම යටතේ සංවර්ධනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

1. ධීවර ක්‍රියාකාරකම් වැඩි දියුණු කිරීමේ සැලැස්ම
2. කෘෂිකාර්මික ක්‍රියාකාරකම් වැඩි දියුණු කිරීමේ සැලැස්ම
3. වෙළඳ ක්‍රියාකාරකම් වැඩි දියුණු කිරීමේ සැලැස්ම
4. සංචාරක කළමනාකරණ සැලැස්ම

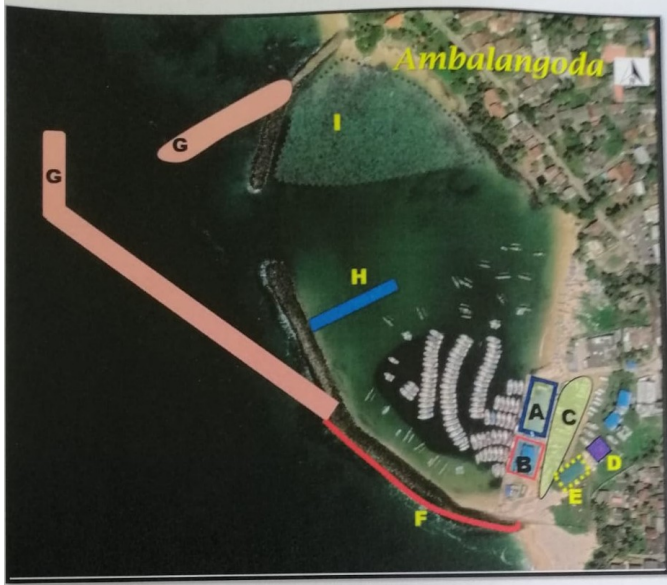

සිතියම 16: ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම

1. ධීවර ක්‍රියාකාරකම් වැඩි දියුණු කිරීමේ සැලැස්ම

රූපය 135: අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරාය සංවර්ධන සැලැස්ම

මූලාශ්‍රය : අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරාය , 2021

මේ යටතේ විශේෂයෙන්ම අම්බලන්ගොඩ නගරය කරදිය හා මිරිදිය ධීවර කර්මාන්තය වැඩි දියුණු කිරීමට විශේෂ අවධානයක් යොමු කර ඇත. එමෙන්ම වෙරලාශ්‍රිතව පිහිටා ඇති නගරයක් මෙන්ම අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරාය පිහිටා තිබීමත් තුලින් උපරිම ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීම හා රැකියා අවස්ථා ඇති කිරීම සඳහා සංවර්ධන උපාය මාර්ග හඳුනාගෙන ඇත.

උපාය මාර්ගික ක්‍රියා - 01

1. පවත්නා ස්වභාවික ධීවර වරාය සඳහා පහසුකම් සැපයීම හා වැඩි දියුණු කිරීම

- A- අලුත්වැඩියා කිරීමට වහලය වෙන්දේසි කිරීම
- B- දැල් සකස් කිරීමේ ශාලාවේ වහලය අලුත්වැඩියා කිරීමට නියමිතය
- C- භූ දර්ශනය කල යුතු ප්‍රදේශ
- D- පවතින වැසිකිලි පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම
- E- ආපනශාලාව අලුත්වැඩියා කර බදු දීම
- F- වැලි ඇතුළු වීම නැවැත්වීම සඳහා දියකඩනය අසල මුහුදු වෙරළේ භූ රෙදිපිළි අතුරා දැමීමට යෝජිතය
- G- දියකඩනය වෙනස් කිරීම
- H- Finger fire ඉදි කිරීමට
- I- පාෂාණ පිපිරවීම සහ කැණීම් සිදු කළ යුතුය
- J- වරාය පිවිසුම දෙසට වැලි ගෙනයාම නැවැත්වීමට Groyne දීර්ඝ කෙරේ

අම්බලන්ගොඩ නාගරික ප්‍රදේශය තුළ පවතින ප්‍රධාන ආර්ථික කටයුත්තක් ලෙස ධීවර කර්මාන්තය හැඳින්විය හැකිය. අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශයේ අතීතයේ සිටම ධීවර කර්මාන්තයට ප්‍රසිද්ධියක් ලබා ඇත. එම නිසා ධීවර කර්මාන්තය සමඟ නියැලී ඇති ධීවර ප්‍රජාවක් හා ඒ ආශ්‍රිත පහසුකම් සංවර්ධනය වී ඇත. අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරාය ආදායම් උත්පාදනය කරනු ලබන ධීවර වරායක් ලෙස කලාපයේම ඉහළ අවධානයක් යොමු වී ඇත. දැනට පවතින පහසුකම් සංවර්ධනය කර අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ආර්ථික සංවර්ධනයට දායක කර ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ. දැනට පවතින ධීවර කටයුතු හා මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය ඉහළ නංවා එම නිෂ්පාදන ඉහළ මිලකට අලෙවි කිරීමටත් ධීවර ප්‍රජාවට එම කර්මාන්තයේ නියැලීමට දිරි ගැන්වීමක් තුලින් ධීවර අංශය මගින් දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට වන දායකත්වය ඉහළ නැංවීමට මෙමගින් බලාපොරොත්තු වේ. ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ධීවර කර්මාන්තයට 2021 වර්ෂයේ දළ දේශීය නිෂ්පාදනය ලබා දුන් දායකත්වය 12.7% කි. එය අම්බලන්ගොඩ ධීවර නිෂ්පාදනය හා සැසඳීමේදී 2% පමණ දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට දායකත්වයක් සපයනු ලබයි. ඉදිරි වසර 10 අරමුණු කර ගනිමින් සකස් කරනු ලබන මෙම සැලැස්ම තුලින් ධීවර කර්මාන්තය ඉහළ නැංවීමට අපේක්ෂා කරයි. ඒ යටතේ උපාය මාර්ගයක් ලෙස අම්බලන්ගොඩ වරාය පුළුල් කිරීමටත් අපේක්ෂා කෙරේ. ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය මගින් එම යෝජනාව ඉදිරිපත් කර ඇත. දැනට අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරාය දිය කඩනය පවතින ප්‍රමාණයට වඩා පුළුල් කිරීමට හඳුනාගෙන ඇත.

ඒ යටතේ ධීවර පර්යන්තයේ දිග මීටර් 117 සිට 226 ක් දක්වා වැඩි කිරීමටත් එමගින් වර්තමානයේ බෝට්ටු 150 ක් නැංගුරම් දැමීමේ ශක්‍යතාවය 225 දක්වා වැඩි කිරීමටත් අපේක්ෂා කෙරේ. එමෙන්ම මෙම සංවර්ධන යෝජනාව යටතේ පහත අංගනයන්හිදී වර්ධනයක් අපේක්ෂා කරනු ලබයි.

වගුව 38: ධීවර වරාය පවතින හා අපේක්ෂිත ශක්‍යතාවයන්

පහසුකම		වර්තමාන තත්වය	අනාගත තත්වය
01	ධීවර පර්යන්තයේ දිග	මීටර් 117	මීටර් 226
02	බෝට්ටු ප්‍රමාණය	මීටර් 150	මීටර් 225
03	තෙල් සැපයුම	ලීටර් 33000	ලීටර් 49500
04	අයිස් කර්මාන්ත ශාලා	01	03

මූලාශ්‍රය - අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරාය - වාර්ෂික සැලැස්ම 2022

ධීවර වරායේ ශක්‍යතාවය ඉහළ නැංවීම මගින් සංවර්ධන සැලසුමෙන් අපේක්ෂිත පරමාර්ථයක් වූ කරදිය ධීවර නිෂ්පාදනය මෙ.ටො. 8400 සිට මෙ.ටො.10,000 දක්වා ඉහළ නැංවීමේ පරමාර්ථය සාක්ෂාත් කර ගැනීමට හැකිවේ.

එමෙන්ම මෙම ධීවර වරාය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේම ධීවර වරාය භූමිය ප්‍රදර්ශනය කිරීමට ද යෝජනා කර ඇත. වරායට ප්‍රවිශ්ඨ වන ප්‍රදේශය හා කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීමත් අනෙකුත් සනීපාරක්ෂක පහසුකම් හා ආපනශාලා පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමටත් මෙම සංවර්ධන යෝජනාව අන්තර්ග්‍රහණය කර ඇත.

2. උපාය මාර්ගය -02

ධීවර කර්මාන්තය මූලික ආර්ථික කටයුත්ත කර ගත් අම්බලන්ගොඩ නගරයේ මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය අලෙවි කර ගැනීම සඳහා සියළු පහසුකම්වලින් සමන්විත වෙළඳපලක් නොමැති වීම ධීවර ප්‍රජාවට පවතින මූලික ගැටළුවකි. දැනට අම්බලන්ගොඩ පැරණි ගාළු පාරේ ධීවර වරායට ප්‍රවිශ්ඨ වන මාර්ගය දෙපස ධීවර වෙළඳාම කරනු ලබන අතර, එය නගරයේම අලංකාරත්වයට බාධා පමණුවයි. ධීවර වරාය පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතියට සමගාමීව අනාගතයේ ධීවර කර්මාන්තය ඉහළ සංවර්ධනයක් අපේක්ෂා කළ හැකි බැවින් අම්බලන්ගොඩ නගරයේ සියළු පහසුකම් සහිත ධීවර අලෙවි සැලක අවශ්‍යතාවය පවතී. එබැවින් ධීවර වරායට අයත් භූමියේම පර්.80 ක් පමණ භූමියක් ධීවර අලෙවිසැලක් ඉදිකිරීම සඳහා හඳුනාගෙන ඇත.

රූපය 136 යෝජිත මත්ස්‍ය අලෙවිසැල ඉදිකිරීමට යෝජිත ස්ථානය

මූලාශ්‍රය:ගුගල් සිතියම් ,2021

6.4.2 කෘෂිකාර්මික ක්‍රියාකාරකම් වැඩි දියුණු කිරීමේ උපාය මාර්ගය

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශ සංවර්ධන සැලැස්ම තුළින් හඳුනාගෙන ඇති තවත් අරමුණක් වන්නේ අම්බලන්ගොඩ නගරය ගුණාත්මක භාවය අතින් ඉහළ කුරුඳු නිෂ්පාදනය සඳහා වෙළඳපලක් නිර්මාණය කිරීම හා කෘෂිකාර්මික ඉඩම් ආරක්ෂා කර ගැනීමයි. ඒ අනුව, අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ මුළු භූමියෙන් 12.6% පමණ භූමි ප්‍රමාණයක් කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා වෙන් වී ඇති අතර, එම සියළු භූමි සලකුණ කිරීම තුළින් ආර්ථිකය ශක්තිමත් කිරීම මෙම සංවර්ධන සැලසුම් තවත් එක් ප්‍රධාන අරමුණක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකිය.

වර්තමානය වන විට නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි බල ප්‍රදේශය තුළ කුරුඳු ඉඩම් අක්කර 32 ක පමණ භූමි ප්‍රමාණයක් පවතී. කුරුඳු වගාවෙන් අක්කරයක පමණ කොටසකින් කි.ග්‍රෑ 700 - 10000 ක ප්‍රමාණයක් නිෂ්පාදනයක් වර්ෂයකට දෙවතාවක් හෝ තෙවතාවක් ලබා ගත හැකිවේ. එමෙන්ම තල්ගස්ගොඩ ප්‍රදේශයේ පමණක් වර්තමානය වන විට කුරුඳු වගාව හඳුනාගත හැකි අතර, නගර සභා බල ප්‍රදේශයෙන් පිටත බටහොළ, කරන්දෙණිය,ඇල්පිටිය ආදී වූ ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය තුළ කුරුඳු වගාවක් සඳහා ඉහළ ප්‍රවණතාවයක් පවතී.එමෙන්ම කුරුඳු වගාවේ අතුරු නිෂ්පාදන සිදු කරනු ලබන කර්මාන්ත ශාලා ද මෙම ප්‍රදේශයේ හඳුනාගත හැකිවේ. නමුත් මෙම ඉහළ ගුණාත්මකභාවයක් පවතින අම්බලන්ගොඩ කුරුඳු අලෙවි කර ගැනීම සඳහා වෙළඳපලක් නගරයේ නිර්මාණය කිරීම අවශ්‍යතාවයක්ව පවතී.

සංචාරක ආකර්ශණය අතින් පොහොසත් අම්බලන්ගොඩ නගරයට කුරුඳු මිළදී ගැනීම සඳහා දේශීය හා විදේශීය ගැණුම්කරුවන් පැමිණේ. අම්බලන්ගොඩ පැරණි වීදියේ ස්ථාන කිහිපයක් කුරුඳු එක්රැස් කර අලෙවි කරනු ලබන ස්ථාන ලෙස හඳුනාගත හැකිය.නමුත් මේ සඳහා විධිමත් වෙළඳපලක් නගරයේ ප්‍රධාන අවශ්‍යතාවයක් ලෙස හඳුනා ගන්නා ලදී. මක් නිසාද නගරයෙන් පරිහානිත ප්‍රදේශවලට වගා කරනු ලබන කුරුඳු එම කර්මාන්තයේ නියැලී සිටින්නන්ට නගරයට ගෙනවිත් අලෙවි කර ගැනීමේ අපහසුතාවයක් පවතී. ඒ සඳහා ද ඉහළ ඉල්ලුමක් පැවතියද නිසි වෙළඳපලක් නොමැති වීම නිසා මෙම කර්මාන්තය තුළින් ඉහළ විදේශ විනිමයක් ඉපයීමේ අහිලාශය පෙරදැරිව අම්බලන්ගොඩ නගර සභාවට අයත් වෙළඳපල කුරුඳු එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් හා අලෙවි මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීමට ආර්ථික උපාය මාර්ගයක් ලෙස හඳුනා ගන්නා ලදී. මෙමගින් නගරයේ ආර්ථිකය ශක්තිමත් වන අතර, පිරිසිදු කුරුඳුවල නිවහන (Home of Pure Cinnamon) ලෙස කුරුඳු නාමය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට හැකියාවක් ලැබේ.

රූපය 137:කුරුඳු එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් හා අලෙවි මධ්‍යස්ථානයක් ඇති කිරීමට යෝජිත ස්ථානය

මූලාශ්‍රය:ගුගල් සිතියම් ,2021

රූපය 138:නගර සහාවට අයත් ගොඩනැගිල්ල වර්තමාන තත්වය

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය , 2021

එමෙන්ම වර්තමානය වන විට මෙම බල ප්‍රදේශය තුළ වගා කරනු ලබන කුඹුරු ඉඩම් හෙක්ටයාර් 10.64 ක පමණ ප්‍රමාණයක් පවතී. මෙම ප්‍රදේශයේ අස්වැද්දන ලද මුළු භූමි ප්‍රමාණය හා පුරන් කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රමාණය හා වපුරන ලද වගා ප්‍රමාණය පහත වගුවෙන් පෙන්වුම් කෙරේ.

වගුව 39:නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි බල ප්‍රදේශයේ කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රමාණය

ග්‍රා.නි.වසම	2021 වගා කරන ලද ප්‍රමාණය			ලබා ගත් අස්වැන්න කි.ග්‍රෑ	පුරන් කුඹුරු භූමි ප්‍රමාණය			
	අ ක්	රූ	පර්.		අක්.	රූ	පර්.	
මහ අම්බලන්ගොඩ	-				01	03		වන ජීවි කලාපය තුල පිහිටා ඇත.
පොල්වත්ත	-				120			වන ජීවි කලාපයට හා රජයට පවරාගෙන ඇත.
කළුවඩුමුල්ල	-				02			පුරන් වී ඇත.
කෙරමිණිය	-				25			වන ජීවි කලාපයේ හා රජයට පවරාගෙන ඇත.
පෝරඹ	-				-			පුරන් වී ඇත.
තල්ගස්ගොඩ	10	01		6,214	33			
එකතුව	10	01			219	03		

මූලාශ්‍ර :-සම්පත් පැතිකඩ - අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සභාව

අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශයේ ජනාවාස ඉඩම් හැරුණු කොට කෘෂිකාර්මික ඉඩම් යටතේ කුරුඳු,කුඹුරු හා පොල් වගාව දක්නට හැකිය. බහුතරයක් කුරුඳු ඉඩම් ජනාවාස ඉදිකිරීම සඳහා ඉඩම් කැබලි කර තිබෙන අතර, කුඹුරු ඉඩම් බොහෝ ප්‍රමාණයක් වගා කළ නොහැකි මට්ටමේ පවතී. මාදම්පා කලපුව ආශ්‍රිතව කරදිය මිශ්‍ර වීම මෙයට ප්‍රධාන හේතුව වී ඇත. මේ හේතුවෙන් නිසි නියමනයක් මෙම කෘෂිකාර්මික ඉඩම් ආරක්ෂා කර ගැනීම මගින් ආර්ථිකමය සංවර්ධනයක් අපේක්ෂා කිරීමට මෙම උපාය මාර්ගය යටතේ අරමුණු කෙරේ. ඒ යටතේ කලාපීකරණ සැලැස්ම හා ඒ පරිද්දෙන් පවත්වා ගැනීමට බලාපොරොත්තුවේ. එමෙන්ම පවතින කුඹුරු ඉඩම් සංචාරක ආකර්ශනයක් ලබා ගත හැකි අන්දමට (Design Paddy) නිර්මාණය කිරීමට හඳුනාගෙන ඇත. එමෙන්ම කෘෂි සංචාරක අවස්ථා හඳුනා ගැනීම යටතේ නව වගා සංකල්ප සමඟින් ගොඩ වූ කුඹුරු යළි අස්වැද්දීමක් සිදු කල හැක. ඒ අනුව සෝජන් (Sojan) සංකල්පය යටතේ නැවත කුඹුරු වගා බිම් කෘෂිකර්මාන්තය යටතේ අස්වැද්දිය හැකිය එමගින් ගොවිතැන් කටයුතු සිදු කරනු ලබන ගොවීන්ට එම ක්‍රියාකාරකම් කරගෙන යාමට හැකිවනවා සේම දේශීය හා විදේශීය සංචාරක ආකර්ශනයද ලබා ගැනීමට හැකියාව ලැබේ. විදේශීය සංචාරක ආකර්ශණය මගින් විදේශ විනිමය උත්පාදන මාර්ගයක් ලෙස ද මෙම කෘෂිකාර්මික කුඹුරු ඉඩම් යොදා ගත හැකිවේ.

6.4.3. වෙළඳ ක්‍රියාකාරකම් වැඩි දියුණු කිරීමේ උපාය මාර්ගය

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ තොග හා සිල්ලර වෙළඳාම සඳහා කලාපීය වශයෙන් වැදගත්කමක් දක්වන වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. පැරණි ගාලු පාර කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පාරම්පරික තොග හා සිල්ලර වෙළඳසැල් 86 ක් ස්ථානගතව පවතින අතර, දෛනිකව විශාල වශයෙන් පුද්ගලයන් නගරයට පැමිණේ. අම්බලන්ගොඩ නගරයෙන් පරිහානිත නගරවල සිට තොග හා සිල්ලර වෙළඳ භාණ්ඩවල අවශ්‍යතාවයන් සඳහා ව්‍යාපාරිකයින් නගරයට පැමිණේ.

මෙම මහා වීදිය ප්‍රදේශය දවස මුළුල්ලේම කාර්ය බහුල ජනාකීර්ණ ස්වභාවයක් ගනු ලබයි. ඒ අනුව, එම වීදිය තුළ පාරම්පරික ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීය ලක්ෂණ සහිත ඉපැරණි කඩ වීදි බොහෝමයක් හඳුනාගත හැකිය. ඇතැම් කඩ යටත් විජිත යුගයට පවා අයත් ගොඩනැගිලි ඇත.

ඒ අනුව, අම්බලන්ගොඩ පැරණි වීදිය නගරයට ආවේණික වූ නාගරික ලක්ෂණයක් වේ. එම ප්‍රදේශය තුළ ප්‍රදේශයට ආවේණික වූ වෙළඳාමක් අතීතයේ සිටම හඳුනාගත හැකිය. නගරයේ ආර්ථිකමය වශයෙන් ප්‍රධාන දායකත්වයක් ගනු ලබන වෙළඳාම සාමාන්‍ය වශයෙන් දිනකට වෙළඳපල ආදායම රු.200,000.00ක ප්‍රමාණයක් හා ඊට වඩා අගයක් ගනු ලබයි.

ඒ අනුව, එම වෙළඳ වීදියේ පාරම්පරික ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීය ලක්ෂණ එපරිද්දෙන් ආරක්ෂා කර ගනිමින් මෙම ප්‍රදේශය කලාපයේ වාණිජ අවකාශයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම මෙම සංවර්ධන සැලසුමේ එක් උපාය මාර්ගයක් වේ. අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ආර්ථිකය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා හඳුනාගත් උපාය මාර්ග පහත පරිදිවේ.

උපාය මාර්ග - 01

අම්බලන්ගොඩ පැරණි ගාලු මාර්ගය හා බැඳී වාණිජ කලාපය පදික හිතකාමි ප්‍රදේශයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම සඳහා මාර්ගෝපදේශ සකස් කිරීම

මෙම උපාය මාර්ගය යටතේ පැරණි ගාලු පාරේ පවතින තොග හා සිල්ලර වෙළඳසැල්වල පවතින ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීය ලක්ෂණ එපරිද්දෙන් පවත්වා ගනිමින් මුහුණත පෙනුම සංවර්ධනය කිරීම යෝජනා කෙරේ. පැරණි ගාලු මාර්ගයේ උරවත්ත පාළම අසල සිට නව ගාලු මාර්ගය හමුවන ස්ථානය දක්වා කොටසේ මුහුණත සංවර්ධනය කිරීම (Façade improvement) එමගින් නගරයට අනන්‍ය වූ භාවය ඉස්මතු කර ගැනීමටත් නගරය විධිමත් පරිදි සංවර්ධනය කිරීමටත් මෙම උපාය මාර්ගය හරහා බලාපොරොත්තු වේ. ගොඩනැගිලි මුහුණත් සංවර්ධනය

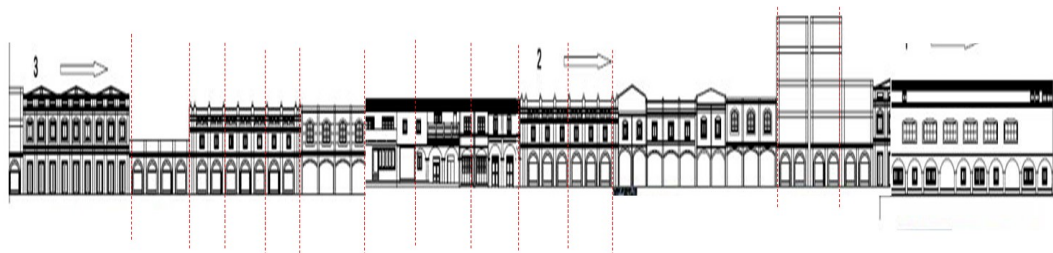
තුලින් අම්බලන්ගොඩ පැරණි වීදිය ප්‍රදේශයේ පෙනුමට සංචාරක ආකර්ෂණයක් ලබා ගැනීමට හැකිවේ. එමගින් සංචාරක ප්‍රවර්ධනය සඳහා බලපෑමක් ද ඇතිවේ. පදික හිතකාමී වීදි නිර්මාණය කිරීම තුලින් දැනට පැරණි ගාලු පාරේ පවතින කලබලකාරී ස්වභාවය අඩු කිරීමත් මෙම උපාය මාර්ගය තුලින් ලැබෙන තවත් එක් ප්‍රතිඵලයකි. මාර්ගෝපදේශ සඳහා ඇමුණුම 02 පරිශීලනය කරන්න

රූපය 141: මහ වීදිය වර්තමාන තත්වය

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය , 2021

රූපය 142: යෝජිත මුහුණත සංවර්ධනය

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2021

උපාය මාර්ග - 02

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පිහිටි නගර සභාව සතු ගොඩනැගිල්ල වාණිජ සංකීර්ණයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පවත්නා ගැටලුවක්ව පවතින අංග සම්පූර්ණ වෙළඳ සංකීර්ණයක් නගරයට අවශ්‍යතාවයක්ව පවතී. නගරය තුළ මහ විදිය හා බැඳී ප්‍රදේශය තුළ පවතින තදබදය හා නිසි වෙළඳ පොලක් නොමැතිකම හේතුවෙන් මාර්ග දෙපස වෙලදාම් කිරීම සුලබ දසුනකි. එම නිසා එම ගැටලුවට විසඳුමක් ලෙස නගර සභාව සතු වර්තමානයේ අව භාවිතයේ පවතින ධීවර සංස්ථාව ආසන්නයේ පවත්නා ගොඩනැගිල්ල මහල් 07 කින් යුක්ත නව වාණිජ සංකීර්ණයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට හඳුනා ගෙන ඇත.

රූපය 143:යෝජිත භූමිය

රූපය 145:යෝජිත ගොඩනැගිල්ල

රූපය 144:යෝජිත සැලසුම

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය , 2021

6.4.4. සංචාරක කළමනාකරණ සැලැස්ම

අම්බලන්ගොඩ නගරය තුළ සැලකිය යුතු සංචාරක කර්මාන්තයේ පිබිදීමක් හඳුනාගත නොහැකි වන්නේ හික්කඩුව හා බෙන්තර යන සංචාරක නගර 02 ට මැදිව පිහිටා තිබීමයි. කෙසේ නමුත් එම සංචාරක නගර 02ට සංචාරක පහසුකම් සපයන සේවා නගරයක් ලෙස අම්බලන්ගොඩ නගරය සංවර්ධනය කිරීමේ හැකියාවක් පවතින විභවතාවලින් යුත් නගරයකි. අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශයට පමණක් ආවේණික කර්මාන්තයක් ලෙස වෙස් මුහුණු, රූකඩ හා කැටයම් කර්මාන්තය හඳුන්වා දිය හැකි අතර, එය ප්‍රදේශයට සංචාරකයින් ඇඳ ගැනීමේ ප්‍රධාන විභවතායක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය. මීට අමතරව අම්බලන්ගොඩ නගරයේ පිහිටි පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකමින් යුත් ආගමික ස්ථාන සංරක්ෂණය හා සංචාරක ආකර්ශණයට විවෘත කිරීම තුලින් දේශීය හා විදේශීය සංචාරක ආකර්ශණය කර ගැනීමට ඇති හැකියාවද මෙම සැලැස්ම තුලින් අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, පාරිසරික ආකර්ශණීය ස්ථාන දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයින්ට විවෘත කිරීම මෙම දස වසරක සංචාරක සැලැස්මෙන් බලාපොරොත්තු වේ.

උපාය මාර්ගික ක්‍රියා -01

අම්බලන්ගොඩ වෙරළ තීරය සංචාරක කොරිඩෝවක් ලෙස නිර්මාණය කිරීම බොහෝ ආර්ථික අවස්ථා වැඩි කිරීමට සංචාරක ක්‍රියාකාරකම් ප්‍රවර්ධනය කිරීමට ආකර්ශණය වෙරළ තීරය යොදාගත හැකිය. ඒ අනුව, පටබැඳිමුල්ල වෙරළ තීරය සංචාරක ආකර්ශනය ඉස්මතු වන අන්දමට සංවර්ධනය කිරීමට මෙම සැලැස්මෙන් හඳුනාගෙන ඇත. පටබැඳිමුල්ල වෙරළ තීරය මී. 180 ක් දිග ඇවිදින මංකීරුවක් නිර්මාණය කිරීම හා පටබැඳිමුල්ල ආදාහනාගාර පරිශ්‍ර භූමි කොටස ළමා උද්‍යානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම.

රූපය 146: සෝපිත සංචාරක කොරිඩෝව - පටබැඳිමුල්ල

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය , 2021

ක්‍රියාකාරකම -02

ඌරවත්ත පාළම සිට මෝදර දේවාලය දක්වා වෙරළ තීරයේ මීටර්.300 ක දිග සමුද්‍ර පියවර සංවර්ධනය කිරීම

ඌරවත්ත පාළම සිට මෝදර දේවාලය දක්වා ප්‍රදේශය ඉතා ආකර්ශණීය වෙරළ තීරයකි. සංචාරකයින් සඳහා ආකර්ශණය වැඩි කිරීම සඳහා ප්‍රවේශකත්වය ලබාදීම මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ අවධාරණය කෙරේ. ඇවිදින මං තීරුව හා පදික ආසන වෙන් කිරීම මේ යටතේ සංවර්ධනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

රූපය 148:යෝජිත ප්‍රදේශය

මූලාශ්‍රය:ගුගල් සිතියම් ,2021

රූපය 147:යෝජිත සංවර්ධනය

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය , 2021

රූපය 149:වර්තමාන තත්වය

මූලාශ්‍රය :ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ , 2021

උපාය මාර්ගය -02

මාදම්පා ගඟ හා අවට ප්‍රදේශය සංචාරක ආකර්ශනීය කේන්ද්‍රයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා ප්‍රදේශයට ප්‍රවිශ්ඨ වන උාරවත්ත පාළම හා බැඳී මාදම්පා ගඟ අවට ප්‍රදේශය සංචාරක ආකර්ශණීය ප්‍රදේශයක් ලෙස සංවර්ධනය කර අම්බලන්ගොඩ නගරයට සංචාරක ආකර්ශණය වැඩි කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

1. ඒ අනුව, දැනට පිහිනුම් පුහුණු කරන උාරවත්ත පාළම අසල ප්‍රදේශය ජලාශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් ප්‍රවර්ධනය කිරීම
2. මාදම්පා ගඟ වටා සංචාරක බෝට්ටු සේවාවක් හඳුන්වා දීම
3. පවතින සංචාරක තොරතුරු මධ්‍යස්ථානය වැඩි දියුණු කිරීම
4. අම්බලන්ගොඩ නගරයේ සංචාරක ආකර්ශනීය ස්ථාන පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ සැපයීම සඳහා වැඩසටහන් හඳුන්වා දීම
5. ආසන පහසුකම් ලබාදීම

රූපය 151:යෝජිත ප්‍රදේශය

මූලාශ්‍රය:ගුගල් සිතියම් ,2021

රූපය 152:යෝජිත ක්‍රියාකාරකම්

රූපය 150:වර්තමාන තත්වය

මූලාශ්‍රය: අන්තර්ජාලය , 2021

උපාය මාර්ගය - 03

අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ඇති පාරම්පරික, ඓතිහාසික, පාරිසරිකමය වැදගත්කම හා සංචාරක ආකර්ෂණීය ස්ථාන සියල්ල අවධාරණය කරමින් නගර සංචාරය (City Tour) පිළිබඳ තොරතුරු සංචාරකයින් එක්රැස්වන පොදු ස්ථානවල ප්‍රදර්ශනය කිරීම (අම්බලන්ගොඩ දුම්රිය නැවතුම්පොළ, බස් නැවතුම්පොළ)

අම්බලන්ගොඩ සංචාරක ආකර්ෂණයෙන් අනූන නගරයකි. පෞරාණික ස්ථාන, පාරිසරික ස්ථාන පාරම්පරික වැදගත්කම ඉස්මතුවන ස්ථාන ගණනාවක් ඇත. එනම්

1. ආර්යපාල වෙස් මුහුණු කෞතුකාගාරය
2. ට්‍රැක්කාවඩු වෙස් මුහුණු කලාගාරය
3. මෝදර දේවාලය
4. අශ්ව ස්ථාලය
5. කළුවඩුමුල්ල විහාරය
6. ශ්‍රී සුනන්දාරාම විහාරය
7. උරවත්ත කැස්බා සංරක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය
8. මාදම්පා විල
9. හල්වතුර වගුරු බිම
10. ගෙදවන පර්වතය
11. නැගෙනහිර කඩොලාන සංරක්ෂිත මධ්‍යස්ථානය
12. පටබැඳිමුල්ල වෙරළ තීරය
13. ශ්‍රී විජයරාම විහාරය

සංචාරක ආකර්ෂණීය ස්ථාන පිළිබඳව ජනතාව අතර, තවදුරටත් ප්‍රවලිත කිරීම තුලින් සංචාරක ආකර්ෂණය ඉහළ නංවා ඒ තුලින් ආර්ථිකමය ලෙස වටිනාකමක් ලබා ගැනීමට මෙමගින් බලාපොරොත්තුවේ.

මේ වන විටත් සියක් නගර අලංකරණ වැඩසටහන යටතේ අම්බලන්ගොඩ නගරයේ උරවත්ත පාළම අසල ප්‍රදේශය භූදර්ශණ කටයුතු සිදු කර තිබෙන අතර, එමගින් නගරයට අලංකාරත්වයක් එකතුවී ඇත. ඒ අනුව, මෙම සංවර්ධන යෝජනාව මගින් ද උරවත්ත පාළම හා බැඳි මාදම්පා විල අවට පරිසරය තවදුරටත් සංචාරක ආකර්ෂණය ඉස්මතුවන ආකාරයට සංවර්ධනය කර ආර්ථිකමය ලෙස විදේශ විනිමය උත්පාදනය කර ගැනීමටත් මෙමගින් බලාපොරොත්තුවේ. සංචාරකයින් සඳහා ජලාශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් ප්‍රවර්ධනය හා දැනට පවතින සංචාරක තොරතුරු මධ්‍යස්ථානය තවදුරටත් විධිමත් ලෙස අම්බලන්ගොඩ නගරයේ සංචාරක

ආකර්ශනීය ස්ථාන පිළිබඳ අවධාරණය කරමින් ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම, සංචාරක කළමනාකරණ සැලැස්මේ තවත් එක් ප්‍රධාන අංගයකි.

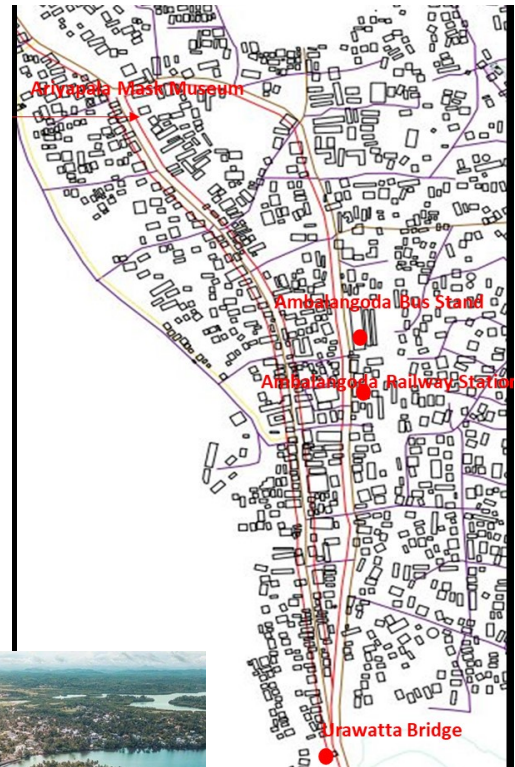
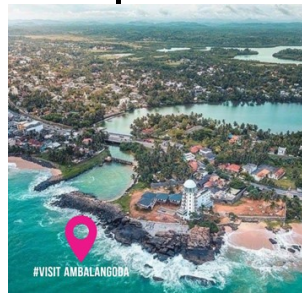
රූපය 155: ආර්යපාල වෙස් මුහුණු කොතුකාගාරය ඉදිරිපිට

රූපය 153: අම්බලන්ගොඩ දුම්රියපළ ඉදිරිපිට

රූපය 154: ඌරාවත්ත පාලම අසල

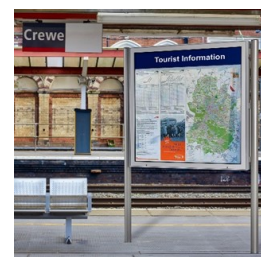

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2021

රූපය 157: යෝජිත සංචාරක තොරතුරු ඇතුළත් ඩිජිටල් සංචාරක සිතියම් පුවරුව

රූපය 157: යෝජිත සංචාරක සිතියම් පුවරුව

මූලාශ්‍රය : අන්තර්ජාලය, 2021

උපාය මාර්ගය - 4

අම්බලන්ගොඩ යන නාමය මෙම ප්‍රදේශයට පමණක් ආවේණික කර්මාන්තයක් ලෙස වෙස් මුහුණු, රූකඩ හා කැටයම් කර්මාන්තය හඳුන්වා දිය හැකි අතර, එය ප්‍රදේශයට සංචාරකයින් ඇදී ඒමේ ප්‍රධාන විභවතාවයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය.

මීට අමතරව අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ප්‍රචලිත හොරිවිල දේශීය වෙදකමද ප්‍රචලිත කිරීම තුලින් ඉහළ සංචාරක ආකර්ශණයක් අම්බලන්ගොඩ නගරයට කේන්ද්‍ර කරගත හැකිවේ.

මේ යටතේ අම්බලන්ගොඩ නගරයේ මහ අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශය කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් පාරිසරික සංස්කෘතික කොරිඩෝවක් (Eco - Cultural Corridor) නිර්මාණය කිරීමට හඳුනාගෙන ඇත. මේ යටතේ ට්‍රැක්කාවඩු හා ආරියපාල ගුරුකුල 02 ක ඒකාබද්ධ කරමින් වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කලාව පිළිබඳ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානයක් යෝජනා කර ඇත. ඒ අනුව, දැනට වසා දමා ඇති අක්.1.3 ක භූමි ප්‍රමාණයකින් සමන්විත ධම්මකුසල විද්‍යාලය මෙම සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය ස්ථාපිත කිරීම සඳහා හඳුනාගෙන ඇත. එමගින් දැනට වෙන් වෙන් වශයෙන් පවත්වා ගෙන යන ප්‍රධාන වෙස් මුහුණු ගුරුකුල 2 එකම ස්ථානයකට ඒකාබද්ධ කරමින් සංස්කෘතිකමය ආකර්ශණය තවදුරටත් තීව්‍ර වන අන්දමේ ක්‍රියාකාරකම් යෝජනා කර ඇත.

යෝජිත ක්‍රියාකාරකම්

1. වෙස් මුහුණු කලා කෞතුකාගාර ස්ථාපිත කිරීම
2. වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කලාව පිළිබඳ පුහුණුව, අධ්‍යාපන වැඩමුළු
3. සාම්පාදායික වෙස් මුහුණු කැටයම් අත්දැකීම් මධ්‍යස්ථානය
4. වෙස් මුහුණු සැකසීමේ වැඩමුළු / කෙටිකාලීන පාඨමාලා හඳුන්වා දීම
5. වෙස් මුහුණු හා රූකඩ සංදර්ශන පැවැත්වීම
6. නර්ථන කලාවන් පිළිබඳ පාඨමාලා
7. වෙස් මුහුණු ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන අලෙවිසැල් ස්ථාපනය කිරීම

මෙම මධ්‍යස්ථානය හරහා දැනට විශේෂ අවධානයක් යොමු නොවන වෙස් මුහුණු හා කැටයම් කලාවේ උන්නතියට මෙන්ම දෙස් විදෙස් සංචාරක ආකර්ශණය වැඩි කිරීම මගින් අම්බලන්ගොඩ නගරයේ ආර්ථිකය ඉහළ නැංවීමට උපකාරී වේ.

මෙම සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය තුලම හොරිවිල දේශීය ආයුර්වේදය තවදුරටත් ප්‍රචලිත කරමින් ආර්ථිකමය ලෙස නගරයට දායකත්වයක් ලබා ගත හැකි අන්දමට ආයුර්වේද මධ්‍යස්ථානයක් මෙම හඳුනාගත් පාසැල තුලම ස්ථානයක් වෙන් කර සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය හා ඒකාබද්ධ කිරීමට අරමුණු කෙරේ.

මෙම පාරිසරික සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය මගින් ;

වෙස් මුහුණු හා රූකඩ ඇතුළු සාම්ප්‍රදායික අතින් සාදන ලද වෙස් මුහුණු ප්‍රදර්ශනය කළ හැකි මධ්‍යස්ථානයක් හරහා දැනට අභාවයට යමින් පවතින වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට හැකි වේ. එමෙන්ම දේශීය හෙළ වෙදකම ද දෙස් විදෙස් සංචාරකයින් අතර, ප්‍රවලිත කිරීම තුළින් නගරයට ආර්ථික වශයෙන් වැඩි අවධානයක් ලබා ගැනීමටද හැකියාව ලැබේ.

රූපය 158:යෝජිත පාරිසරික සංස්කෘතික කොරෝඩෝව

ආර්යපාල වෙස් මුහුණු : (සාම්ප්‍රදායික වෙස් නැටුම්, වෙස් කැටයම්)

චූක්කාවාඩු ශාස්ත්‍රීය: (සාම්ප්‍රදායික වෙස් නැටුම්, ලක්සල ශාඛාව, රූකඩ සංදර්ශන

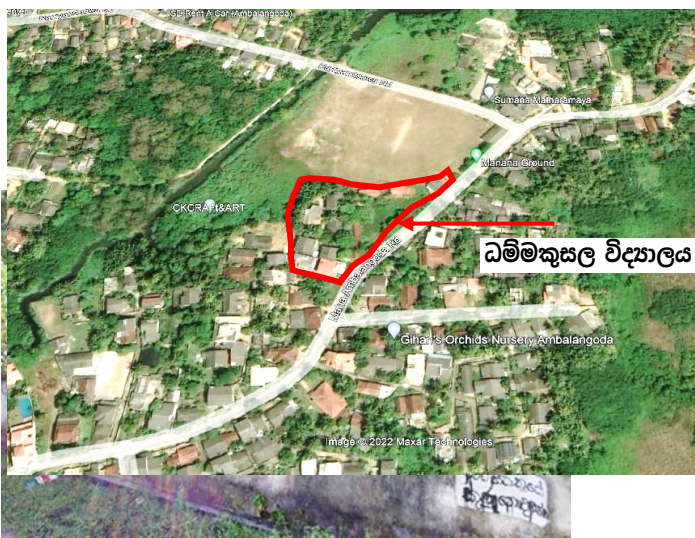

හොරිවිල ආයුර්වේද වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථානය: (මාෂධීය ස්පා, විවේක

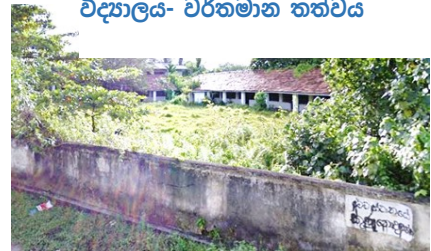
මූලාශ්‍රය :අන්තර්ජාලය, 2021

රූපය 159:යෝජිත ස්ථානය - ධම්මකුසල විද්‍යාලය , මහ අම්බලන්ගොඩ

මූලාශ්‍රය :ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ /අන්තර්ජාලය, 2021

රූපය 160:වස දමා ඇති ධම්මකුසල විද්‍යාලය- වර්තමාන තත්වය

රූපය 161: යෝජිත ක්‍රියාකාරකම්- පාරිසරික සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය

වෙස්මුහුණු සහ රූකඩ නැටුම් සංදර්ශන කිරීම, වෙස් මුහුණු සෑදීම සහ පින්තාරු කිරීම, වෙස් මුහුණු අලෙවිසැල්

මූලාශ්‍රය : අන්තර්ජාලය, 2021

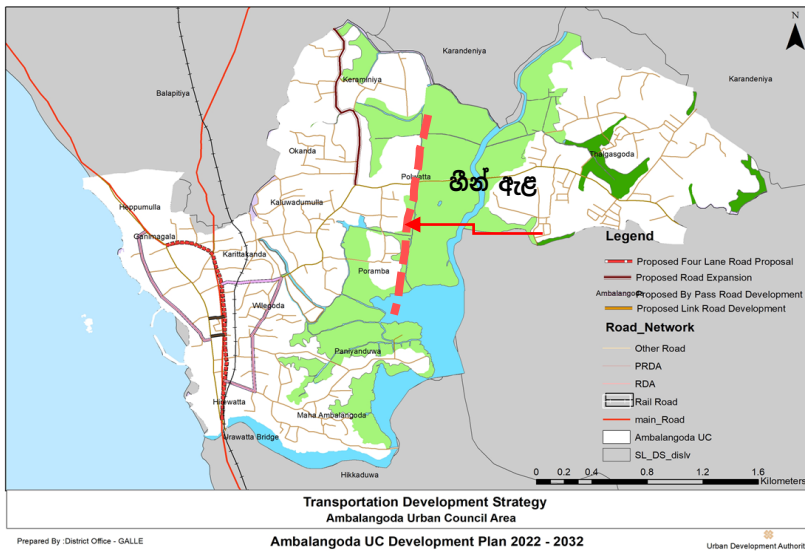
උපාය මාර්ගය -05

අම්බලන්ගොඩ නගරය විචිත්‍රවත් පහතරට හරිත නිකේතනයක් ලෙස ඉදිරි වසර 10 තුළ සංවර්ධනය කිරීමේදී නගරයේ පවත්නා වූ අධි සංවේදී පරිසර පද්ධතිය, නගරයට අනන්‍ය වූ වෙස් මුහුණු හා රූකඩ කලාව නඟා සිටු වීම ප්‍රධාන ලෙස අවධාරණය කරනු ලබයි. අම්බලන්ගොඩ සකසනු ලබන වෙස් මුහුණු ගුණාත්මක භාවය අතින් ඉහළ වන අතර, ඒ සඳහා ඉහළ දේශීය හා විදේශීය ඉල්ලුමක් පවතී. විදේශීය වශයෙන් වෙස් මුහුණක් අලෙවි වන අවම මුදල රු.10,000.00 පමණ වන අතර, වර්තමානයේ එම ඉල්ලුමට සරිලන ලෙස වෙස් මුහුණු සැපයීමක් ලබා දිය නොහැකි බව හඳුනා ගන්නා ලදී. එයට මූලික හේතුව වෙස් මුහුණු සඳහා යොදා ගැනෙන කඳුරු දර (අමුද්‍රව්‍ය) සපයා ගැනීමේ නොහැකියාවයි. වටිනාකමින් වැඩි වෙස් මුහුණක් නිර්මාණය කිරීමට අවශ්‍ය වන කඳුරු ශාකය වගා කිරීමට ප්‍රමාණවත් ඉඩකඩ නොමැති වීම ප්‍රධාන හැටළුවකි. ඒ අනුව, වෙස් මුහුණු කලාවේ උන්නතිය උදෙසා අම්බලන්ගොඩ නගරයේ හල්වතුර වගුරු බිම් ප්‍රදේශයේ හීන් ඇළ දෙපස ව.කි.1.4 ප්‍රමාණයක කඳුරු පැළ වගා කිරීමට හඳුනාගෙන ඇත.

කඳුරු ශාකය කඩොලාන පරිසරයක වගා කෙරෙන ශාකයක් බැවින් හීන් ඇළ දෙපස වගා කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීම ස්ථානීය ලෙසද සුදුසු වේ. මෙමගින් බාධාවකින් තොරව සහ අවම පිරිවරයක් යටතේ අමුද්‍රව්‍ය සපයා ගත හැකි වන අතර, වෙස් මුහුණු කර්මාන්තය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමටද හැකියාවක් ලැබේ. එමෙන්ම ආර්ථිකමය ලෙස විදේශීය වෙළඳපළට ගැටළුවකින් තොරව වෙස් මුහුණු සපයා දීමට හැකි වීම තුලින් ආර්ථිකමය ලෙස නගරයට ඉමහත් දායකත්වය ලබාදීමට හැකියාව ලැබේ.

රූපය 164:හීන් ඇළ පිහිටීම

රූපය 164:වර්තමාන තත්වය හීන් ඇළ

රූපය 164:යෝජිත සංවර්ධනය

මූලාශ්‍රය : ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ / අන්තර්ජාලය, 2021

උපායමාර්ගය 06 : පාරම්පරික දේශීය හෙළ වෙදකම නගරයේ අනන්‍යතාවය ත්‍රිව කිරීමට හැකිවන පරිදි ප්‍රවර්ධනය කිරීම

- හල්වතුර ප්‍රදේශයේ හඳුනාගත් ස්ථානවල වල ඔසු පැල රෝපණය කිරීමට හඳුනාගත් මාර්ග
- හොරිවිල ආයුර්වේද මධ්‍යස්ථානය ඉදිරිපිට ඇති හල්වතුර S වන පටුමග මාර්ගය දෙපස,
- විවෘත විශ්ව විද්‍යාල මාවත දෙපස
- හල්වතුර N පටුමග දෙපස
- හල්වතුර වගුරු බිම ප්‍රදේශයේ ඔසු උයනක් නිර්මාණය කිරීම

රූපය 165: ඔසු පැල රෝපණය කිරීමට හඳුනාගත් ස්ථාන

මූලාශ්‍රය : ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ / අන්තර්ජාලය, 2021

6.4 තිරසාර පාරිසරික සංවර්ධන උපාය මාර්ග

අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශය වෙරළ කලාපයේ පිහිටා ඇති ඉහළ පරිසර සංවේදීතාවයකින් යුක්තවූ වෙරළ තීරයකින්, හල්වතුර වගුරු බිම්, මාදූම්පා ගඟ වැනි ඉතාමත් සංවේදී වූ පරිසර පද්ධතියකින් සමන්විත වූ ප්‍රදේශයකි. අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශය භූ විද්‍යාත්මක පිහිටීම හා ස්වභාවික ජල පෝෂක හා රැඳවුම් ප්‍රදේශයන්ගෙන් සමන්විත වන බැවින් ස්වභාවික ආපදා අවම නගර සහා බල ප්‍රදේශයක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. සමස්ථ නගර සහා බල ප්‍රදේශයෙන්ම 49% ක ප්‍රමාණයක් හල්වතුර වගුරු බිම් ප්‍රදේශ සඳහා ද 19.19% ප්‍රමාණයක් අනෙකුත් ජලාශ්‍ර හා ඇළ මාර්ග සඳහා වෙන් වී ඇත.

මෙම ප්‍රදේශය තුළ පවතින භෞතික පරිසරය එහි ස්වභාවික පරිසරය සහ තුලනාත්මක සංවර්ධනය කළ හැකි වන පරිදි සහ දැනට අවධානමට ලක්ව ඇති පරිසරය හා ස්වභාවික සම්පත් ප්‍රශස්ථ ලෙස වැඩි දියුණු කරමින් ප්‍රදේශයේ ජනතාවට පරිසර හිතකාමී පරිසරයක් නිර්මාණය කරලීම මෙම සැලැස්මේ මූලික පරමාර්ථය වේ. පාරිසරික සම්පත් ආරක්ෂා කරමින් භෞතික පරිසර තත්වය ඉහළ නැංවීමට අවශ්‍ය කරන මූලික කරුණා හඳුනා ගනිමින් සංවේදී පරිසර පද්ධතියට හානියක් නොවන අයුරින් සංරක්ෂණය කරමින් සහ මෙම පරිසර පද්ධතිය සංචාරක ආකර්ෂණය වැඩි දියුණු වන අන්දමට පහතරට දක්ෂිණ වෙරළ තීරයේ හරිත නිකේතනයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම මෙම සැලැස්මේ අපේක්ෂිත අරමුණ වේ. එම අරමුණ සාක්ෂාත් කර ගැනීමට තිරසාර සංවර්ධන උපාය මාර්ගය යටතේ සැලසුම් 04 ක් හඳුනාගෙන ඇත. එනම්:

1. තෙත්බිම් කළමනාකරන උපාය මාර්ගික සැලැස්ම
2. ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ උපාය මාර්ගික සැලැස්ම
3. පොදු එළිමහන් විනෝදාස්වාද අවකාශ උපාය මාර්ගික සැලැස්ම
4. සංස්කෘතික සහ උරුම කළමනාකරන සැලැස්ම

සිතියම 17: තිරසාර සංවර්ධන උපාය මාර්ග සැලසුම

6.5.1 තෙත්බිම් කළමනාකරන උපාය මාර්ගික සැලැස්ම

අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශයේ පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ කලාපීකරණ ඉලක්කය වනුයේ, තිරසාර සමාජයීය, ආර්ථික සහ පාරිසරික භාවිතයන් සඳහා පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ යොදාගැනීමත්, ඒවායේ විභවයන් සලකා බලා ජලය රඳවා ගැනීමේ හැකියාව සහ අනෙකුත් පාරිසරික ප්‍රතිලාභ සැලකීමට ගැනීමත් එමඟින් අනවසර අත්පත් කර ගැනීම් සහ නුසුදුසු භාවිතයන් වැලැක්වීමත් ය.

උපාය මාර්ග I

පවතින පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ වල ස්වභාවික ලක්ෂණ සහ ඒවායේ සංවේදීතා මට්ටම මත පදනම්ව සංරක්ෂණ කලාප ඇති කිරීම. අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශයෙහි තෙත් බිම් කලාපීකරණය පහත කරුණු මත පදනම් වේ.

- i. පවතින ස්වභාවය.
- ii. ගංවතුර රඳවා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය.
- iii. ආර්ථික අවශ්‍යතා සඳහා යොදා ගැනීමේ හැකියාව (වී වගාව සහ අනෙකුත් බෝග සඳහා)
- iv. අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ සිටින ප්‍රදේශවාසීන්ගේ යහපත්වූ (ධනාත්මක) අවශ්‍යතාවය
- v. තෙත්බිමිහි පරිසර විද්‍යාත්මක වටිනාකම .
- vi. ගැටළු අවම කර ගැනීමේ ක්‍රමෝපාය.

ඒ අනුව මෙම සැලසුම් බල ප්‍රදේශය සඳහා පාරිසරික සංවේදී කලාප දෙකක් යෝජනා කර ඇත.

- 1. තෙත්බිම් ආරක්ෂණ කලාපය
- 2. කුඹුරු වගා තෙත්බිම් කෘෂිකාර්මික කලාපය

01. තෙත්බිම් ආරක්ෂණ කලාපය

පවතින තෙත්බිම් , තෙත්බිම් වන රක්ෂිත, වන සත්ව ආරක්ෂිත ප්‍රදේශ ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති ප්‍රදේශ සහ අනාගතය සඳහා ඵලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට විභවතාවයන් ඇති ප්‍රදේශ මෙම කලාපයට අයත් වේ. අදාළ පනත්වලට අනුකූලව ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ගැසට් නිවේදන වල දැක්වෙන අනුමත භාවිතයන් පමණක් ක්‍රියාත්මක කල හැකිය.

02. කුඹුරු වගා තෙත්බිම් කෘෂිකාර්මික කලාපය

පවතින කුඹුරු වගා හා පුරන්වූ කුඹුරු බිම් මෙම කලාපයට අයත් වේ. ගොවිජන සංවර්ධන පනතට සහ වකුලේඛ අංක 19/2018 ට අනුකූල වන අනුමත භාවිතයන් පමණක් සිදු කල හැකිය. මෙම කලාපය තුළ වෙනත් සියලු භාවිතයන් තහනම් වේ.

6. 5. 2 ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම

ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම මඟින් සැලසුම් බල ප්‍රදේශය 2033 වන විට ස්වාභාවික ආපදා අවම වන පරිදි අනාගත සංවර්ධනයන් නිවැරදි දිශානතියකට යොමු කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රමෝපායන් සහ මාර්ගෝපදේශයන් හඳුනා ගන්නා ලදී. අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සලකා බැලූ විට ස්වාභාවික ආපදා ඉතාමත් අවම මට්ටමක පවතින ප්‍රදේශයක් ලෙස දැක්විය හැකිය.

අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ ජල රැඳවුම් සහ ජලය බැස යාමේ ප්‍රදේශ, ස්ථාන කිහිපයකම පවතින නිසා ගංවතුර අවදානම් ප්‍රදේශ ඉතාමත් අවම වී ඇත.

වගුව 40:ජල රැඳවුම් ප්‍රදේශ (අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය)

අනු අංකය	නම	හෙක්ටයාර්	මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන්
01.	මාදම්පා ගඟ රක්ෂිතය	9. 59	5. 10
02.	වගුරු බිම්	154. 28	82. 10
03.	වී වගා කරන ලද ප්‍රදේශ කුඹුරු (විලේගොඩ, තල්ගස්ගොඩ)	10. 64	5. 66
04.	කඩොලාන (හල්වතුර, තල්ගස්ගොඩ)	2. 89	1. 54
05.	අභ්‍යන්තර ජලාශ	10. 25	5. 60
එකතුව		187. 92	100

මූලාශ්‍ර :-සම්පත් පැතිකඩ - අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සභාව

ඉහත වගුව අනුව නගරයේ මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 26.39% ක්ම ජලය රැඳවුම් ප්‍රදේශ වශයෙන් පවතින බැවින් ගංවතුර තත්ත්වයන් ඇතිවීමේ අවදානම ඉතා අවම මට්ටමක පවතින බව පෙනී යයි. එමෙන්ම නගරය හා අවට ප්‍රදේශයන්හි සමතලා භූමි බහුලව පැවතීම නිසා ජලය රැඳවුම් ප්‍රදේශ පැවතීම නිසා හදිසි ආපදා තත්ත්වයන් අවම වී පාරිසරික සමබරතාවය ඇති වීම තුළින් ජීවත් වීමට සුදුසු පාරිසරික වටපිටාවක් නිර්මාණය වී ඇත.

සැලසුම් බල ප්‍රදේශය තුළ සිදු වන ස්වාභාවික ආපදාවන් මඟින් ජනතාවට සිදු වන ආපදාවන් අවම කිරීම සඳහා යෝජිත ආපදා විපත් අවම කිරීමේ සැලැස්ම මඟින් උපක්‍රමික සැලසුම් හා ව්‍යාපෘති හඳුනා ගෙන ඇති අතර, ඒවා පහත පරිදි දැක්විය හැකිය.

01. රක්ෂිත ප්‍රදේශවල සිදුවන සංවර්ධනයන් වළක්වා ලීම
02. පවත්නා ඇළ මාර්ග සියල්ලම නවීකරණය කිරීම, පවත්නා ඇළ මාර්ග නව තාක්ෂණික ක්‍රමවේද උපයෝගී කර ගනිමින් නවීකරණය කළ යුතු අතර, නිසි ආකාරයකින් ජල ගලා බැස්සවීම සිදු කළ යුතුය.
03. මාර්ගවලට කසළ බැහැර කරලීම හා ආක්‍රමණකාරී පැළෑටි බහුලව පැවතීම හේතුවෙන් ජලපවාහනය නිසි පරිදි සිදු නොවන අතර, ඒවා ක්‍රමවත් කළ යුතුය.
04. නගරය තුළ පවතින කාණු පද්ධතිය නවීකරණය කිරීම සඳහා නිශ්චිත ක්‍රමවේදයක් හඳුන්වා දීම
05. වෙරළ බාදනය වැළැක්වීම සඳහා ගල්වැටි දැමීම සහ ගස් සිටුවීම. (අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශය තුළ ඇති සුන්දර වෙරළ තීරයට සුවිශේෂී ස්ථානයක් හිමි වන අතර, වෙරළ බාදනය වැළැක්වීම සඳහා වෙරළ තීරය තුළ ගල් වැටි දැමීම සහ ගස් සිටුවීම සුදුසු බවට මෙම සැලැස්ම මඟින් යෝජනා කෙරේ.)
06. හල්වතුර වැහැරු බිම් ප්‍රදේශයේ අනවසර අත්පත් කරගැනීම් සහ ඉදිකිරීම් නැවැත්වීමට අදාළ නීති රෙගුලාසි බලාත්මක කිරීම.
07. ජල ගැලීම් අවදානම අඩු කිරීම සඳහා පවතින පහත්බිම් ප්‍රදේශ සහ රක්ෂිත ප්‍රදේශ සංරක්ෂණය කිරීම.

වගුව 41: නගරයේ පවත්නා ඇළ මාර්ග

අනු අංකය	ඇළ මාර්ගය	ග්‍රාම නිලධාරී වසම
01.	ආරච්චි ඇළ/පනියාන ඇළ	පොල්වත්ත
02.	පහට ඇළ/තෝව ඇළ	කෙරමිණිය
03.	පින්නදුව ඇළ/ පන්සල අද්දර ඇළ	කෙරමිණිය
04.	ගොළවා කැපු ඇළ	පනියන්දුව
05.	කන්දෙණිය ඇළ	කෙරමිණිය
06.	පෝරක් ඇළ	පෝරඹ

මූලාශ්‍රය-වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව, අම්බලන්ගොඩ, 2020

සුනාමි අවදානම් ප්‍රදේශ සඳහා හඳුනා ගත් උපාය මාර්ග

01. මීටර් 100 වෘක්ෂලතා තීරුවේ සිට (Vegetation line) ප්‍රදේශයක් වෙරළ තීරය සංරක්ෂිත ප්‍රදේශයක් ලෙස වෙන් කිරීම.
02. කඩොලාන වගා ව්‍යාප්ත කිරීම.
03. විනෝද පහසුකම් වෙරළ තීරයේ ස්ථානගත කිරීම.
04. වෙරළ කලාපයේ මීටර් 100 තුළ ඉදි කරන ඕනෑම ස්ථිර ගොඩනැගිල්ලක් මුහුදු මට්ටමෙන් මීටර් 03 ක් වත් ඉහළින් ඉදි කළ යුතුය.
05. වෙරළ කලාපය තුළ සිදු කරන ඉදිකිරීම් සඳහා ඉංජිනේරු විකල්පයන් භාවිතා කිරීම.
06. වෙරළ බාදන ආරක්ෂකයන් (Groins) යෙදීම.
07. ආරුක්කු බැම්ම ((Revetments) යෙදීම.
08. වෙරළ පෝෂණය කිරීම. (Beach Nourishments)
09. වෙරළ ආරක්ෂක බාධක. (Coastal Protection Barriers)
10. සුනාමි ආපදා හදිසි අනතුරු ඇඟවීමේ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කර තිබීම.

6.5.3 යෝජිත පොදු එළිමහන් විනෝද කටයුතු පිළිබඳ අවකාශය සැලැස්ම - 2033

නාගරික බල ප්‍රදේශය සතු දර්ශනීය ස්ථාන ආරක්ශාකරගනිමින් ඒවා ජනතාවගේ භාවිතය සඳහා තිරසාරව යොදා ගැනීමත්, 2033 වර්ෂය වනවිට වැඩිවන ජනගහනයට සාපේක්ෂව ඔවුනට විනෝදාස්වාදය සඳහා අවශ්‍ය වන විවෘත ඉඩපහසුකම් නිසිපරිදි සැලසුම් කිරීමත් ප්‍රධාන ඉලක්කය වේ.

මේ සඳහා නිදහසේ ප්‍රවේශ විය හැකි පොදු උද්‍යාන ක්‍රීඩාංගන වැනි පොදු විවෘත අවකාශයන් කෙරෙහි අවධානය යොමු කෙරේ.

මෙම උපායමාර්ගික සැලැස්ම තුළ,

- i.) නගරය තුළ දැනට පවතින විනෝදාස්වාදය සඳහා යොදාගතහැකි විවෘත භූමි හඳුනාගැනීම
- ii.) නගරය සතුව පවතින ස්වභාවික සම්පත්, ජල මාර්ග, විශේෂ භූ දර්ශන ලක්ෂණ, වනාන්තර සහ දර්ශනීය ස්ථාන ආදිය හඳුනාගැනීම
- iii.) එම ස්ථාන ප්‍රමාණාත්මකව ලබාගැනීම සහ එක් එක් විශේෂ ව්‍යාපෘති සඳහා යෝජනා සැකසීම
- iv.) මෙලෙස හඳුනාගත් ස්ථාන සිතියම් ගත කිරීම සිදු කෙරේ.

යෝජිත සෘජු හා වක්‍ර විනෝද පහසුකම් සැලැස්ම සඳහා උපාය මාර්ග

උපාය මාර්ග I

පොදු එළිමහන් විනෝද හා විවේක කටයුතු අවකාශ ඉහල දැමීම තෙත් බිම් උද්‍යාන ව්‍යාපෘති හඳුන්වාදීම

ව්‍යාපෘති අංක I

හල්වතුර වගුරු බිම් ප්‍රදේශයේ පවතින " දුව " පිහිටි සංචාරක ස්ථානය සංවර්ධනය කිරීම මෙම ස්ථානය වගුරු බිම් ප්‍රදේශයෙන්ම උස් බිමක් ලෙස පිහිටන අතර, එක් ස්ථායකින් මාදම්පා විල දර්ශනය වේ. එය දේශීය මෙන්ම විදේශික සංචාරකයින්ගේ ආකර්ෂණීය ස්ථායක් වන අතර, එම ස්ථානය සංචාරක කර්මාන්තය සඳහා වඩාත් යෝග්‍ය ආකාරයට ප්‍රතිසංවර්ධනය කළ යුතු ප්‍රදේශයක් ලෙස මෙම සැලැස්මෙන් යෝජනා කෙරේ.

ව්‍යාපෘති අංක II

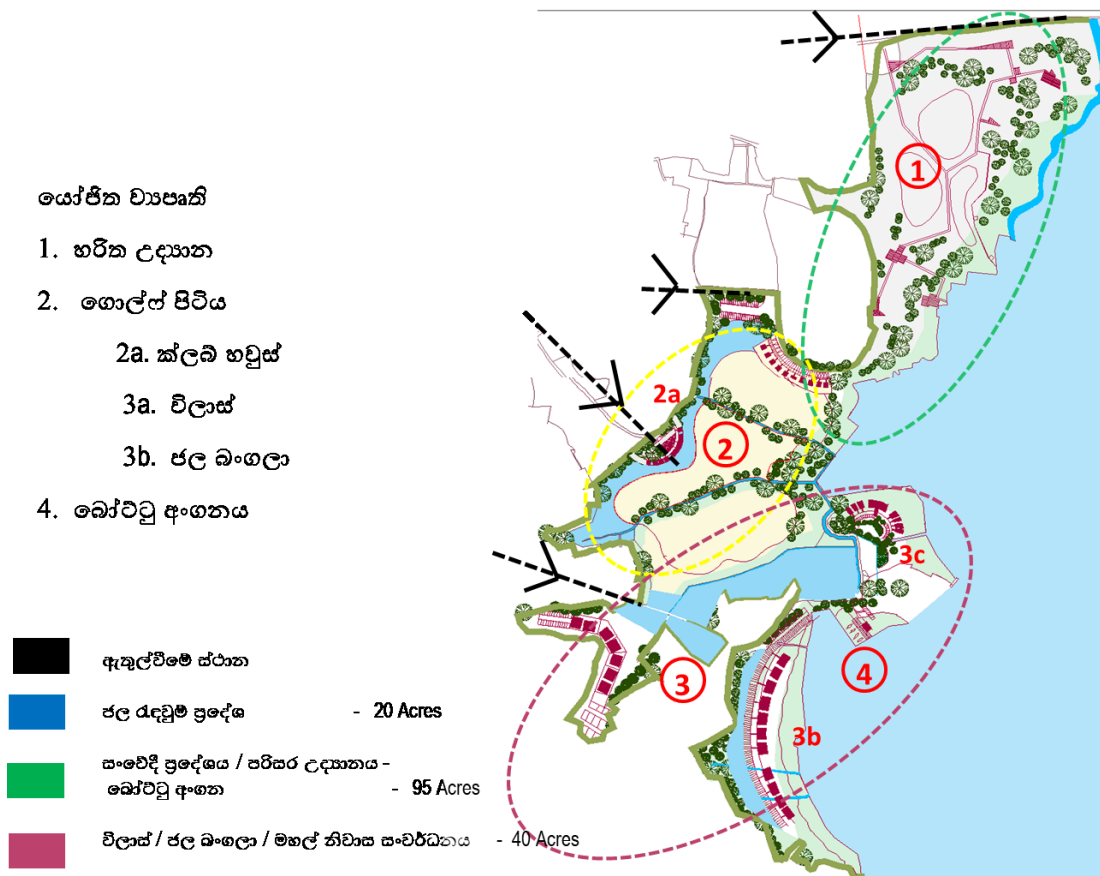
යෝජිත තෙත් බිම් උද්‍යානය (මාදම්පා විල ආශ්‍රිතව)

මෙම ස්ථානය අධික වර්ෂාව සහිත අවස්ථාවන්හිදී ගං වතුර තත්වයක්ද ඇති වේ. ඔරු, බෝට්ටු ගමන් කිරීමට සුදුසු ඇල මාර්ගද මෙම තෙත් බිම් ආශ්‍රිතව පවතින අතර ජෛව විවිධත්වයෙන් සපිරි තෙත් බිමකි.(මෙම තෙත් බිම් ප්‍රදේශයද “තෙත් බිම් සංචාරක උද්‍යානය ” ලෙස සංවර්ධනය කල හැකිය).

ව්‍යාපෘති අංක III

හල්වතුර වගුරු බිම් ප්‍රදේශයේ අක්කර 200 පමණ ප්‍රදේශයක් හරිත උද්‍යානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම.හල්වතුර වගුරු බිම ගංවතුර පාලනය කරන ප්‍රදේශයක් ලෙස ක්‍රියා කරන අතර, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් හල්වතුර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය වර්තමානයේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් සකස් කර ඇත. මෙම හල්වතුර නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ හල්වතුර වගුරු බිම හා ඒ අවට ප්‍රදේශයේ ස්වාභාවික පරිසර පද්ධතිය සංරක්ෂණය කරමින් සංචාරක ආකර්ශනය ලබා ගත හැකි ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට යෝජනා කර ඇත.

රූපය 166:යෝජිත හරිත උද්‍යානය සංවර්ධනය

මූලාශ්‍රය :නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2021

උපාය මාර්ග II

දැනට ඌන භාවිතයේ පවතින ක්‍රීඩා පිටි මේ යටතේ සංවර්ධනය කිරීමට යෝජනා කෙරේ.

- දැනට පවතින සියළුම ක්‍රීඩා බිම් සහ පොදු විවෘත භූමි ලෙස පවතින හිස් ඉඩම් හැකිතාක් දුරට සෘජු විනෝද පහසුකම් සඳහා වර්ගීකරණය කිරීම, ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම සහ ප්‍රයෝජනයට ගැනීම
- ප්‍රදේශයේ පවතින සියළු ක්‍රීඩාංගන පහසුකම් සහිතව ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම
- විවෘත භූමි සම්බන්ධයෙන් නීති රෙගුලාසි බලාත්මක කිරීම මගින් අනවසර ඉදිකිරීම් පාලනය කිරීම
- පවතින විවෘත භූමි සහ උද්‍යාන වල නඩත්තුව සහ කළමනාකරණ කටයුතු ඉහළ මට්ටමකට ගෙන ඒම

ව්‍යාපෘති අංක I

වර්තමානයේ තල්ගස්ගොඩ පිහිටි ක්‍රීඩා පිටිය සියළු පහසුකම් සහිත ක්‍රීඩා පිටියක් ලෙස වැඩි දියුණු කර ජාතික මට්ටම සංවර්ධනය කිරීම

රූපය 167: තල්ගස්ගොඩ පිහිටි ක්‍රීඩා පිටිය

රූපය 168: තල්ගස්ගොඩ පිහිටි යෝජිත සංවර්ධනය

මූලාශ්‍රය : ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ, 2021

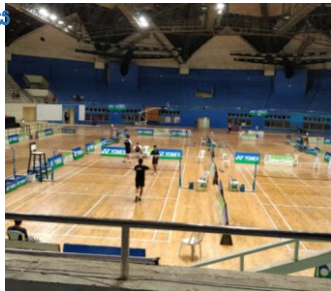
ව්‍යාපෘති අංක II

මහ අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශයේ පිහිටි මානාන ක්‍රීඩාපිටිය ගෘහස්ථ ක්‍රීඩාංගනයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම

රූපය 170: මානාන ක්‍රීඩාපිටිය

රූපය 169: මානාන ක්‍රීඩාපිටිය යෝජිත සංවර්ධනය

මූලාශ්‍රය : ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ, 2021

උපාය මාර්ග III

ඇවිදීම් මංකීරු විවෘත ප්‍රදේශ සංවර්ධනය කිරීම

ව්‍යාපෘති අංක I

නගර මධ්‍යයේ විනෝදාස්වාදය අවකාශ පුළුල් කිරීම සඳහා හල්වතුර ඇළ දිගේ මීටර් 950 ක ඇවිදීම් මංකීරු සංවර්ධනය කිරීම.

රූපය 171: යෝජිත හල්වතුර ඇළ දිගේ මීටර් 950 ක ඇවිදීම් මංකීරු

මූලාශ්‍රය : ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ, 2021

ව්‍යාපෘති අංක II

විලේගොඩ හන්දියේ (හල්වතුර) විවෘත ව්‍යායාම ප්‍රදේශයක් සංවර්ධනය කිරීම.

රූපය 173:විලේගොඩ හන්දිය පවතින තත්වය

රූපය 173:විලේගොඩ හන්දිය යෝජිත විවෘත ව්‍යායාම ප්‍රදේශ

මූලාශ්‍රය : ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ/අන්තර්ජාලය,

උපාය මාර්ග IV

රූක් තීරු මඟින් භූ දර්ශනය වැඩි කිරීම

- මාර්ග සංවර්ධන කටයුතු වලදී නගර සංවර්ධන සැලැස්මට අනුකූලව මාර්ග දෙපස රූක් රෝපණය සහ භූ දර්ශන කටයුතු සිදු කිරීම

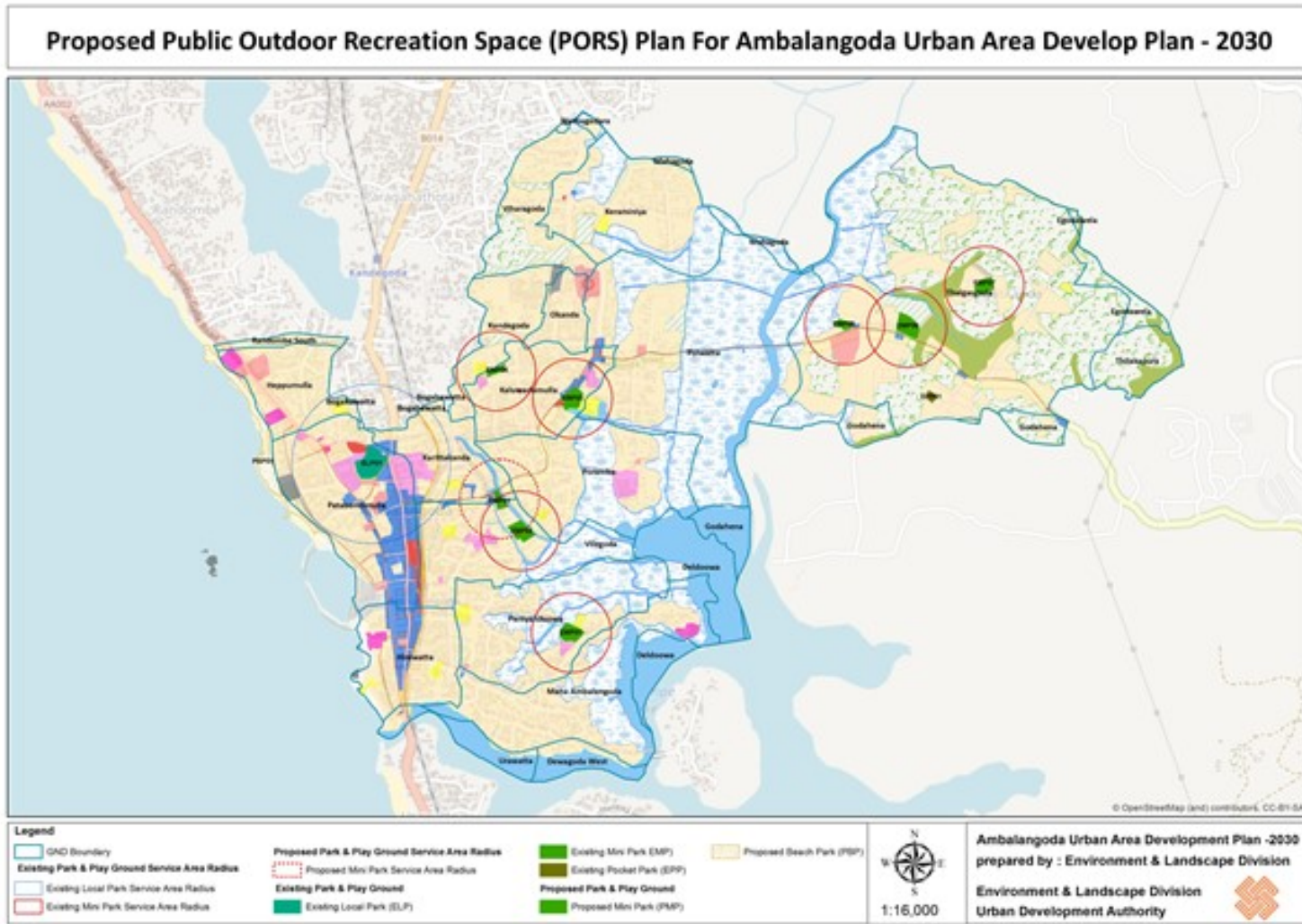
- ප්‍රධාන මාර්ග දෙපස ඇති ඉඩ ප්‍රමාණයන්ට ගැලපෙන, ප්‍රදේශයට ආවේනික සහ ප්‍රදේශයේ දේශගුණයට ගැලපෙන ශාක විශේෂ රෝපණයට හඳුනා ගෙන මේ සඳහා යොදා ගත හැකිය. කඩොලාන ශාක අවශ්‍ය ස්ථානයන්හි නැවත වගාකිරීම මෙන්ම වෙස් මුහුණු සැකසීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වන කඳුරු ශාකය වගාකිරීමේ වැඩසටහන්ද ක්‍රියාත්මක කල හැකි ය.

වගුව 42: අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශ සඳහා යෝජිත පොදු එළිමහන් අවකාශීය සැලැස්ම

අනු අංකය	වර්ගය	ප්‍රමාණය (හෙක්ටයාර්)	වර්තමාන භාවිතය	යෝජිත භාවිතය
	කුඩා උද්‍යාන (Mini park)			
1	අම්බලන්ගොඩ නගර සභා පීටිය (MP 1)	0.95	ක්‍රීඩාපිටි	කුඩා උද්‍යාන
2	පොල්වත්ත පියසේන ළමා ක්‍රීඩාංගනය (MP 3)	0.76	ක්‍රීඩාපිටි	කුඩා උද්‍යාන
3	පොලිස් ක්‍රීඩාංගනය (MP 4)	0.57	ක්‍රීඩාපිටි	කුඩා උද්‍යාන
4	මානන ක්‍රීඩාංගනය (MP 5)	0.76	ක්‍රීඩාපිටි	කුඩා උද්‍යාන
5	ප්‍රජාපතී පාසැල් ක්‍රීඩාංගනය (MP 6)	0.87	ක්‍රීඩාපිටි	කුඩා උද්‍යාන
6	කළුමුල්ල ක්‍රීඩාංගනය (MP 7)	0.38	ක්‍රීඩාපිටි	කුඩා උද්‍යාන
7	තල්ගස්ගොඩ ක්‍රීඩාංගනය (MP 8)	0.76	ක්‍රීඩාපිටි	කුඩා උද්‍යාන
8	යෝජිත පටබැඳිමුල්ල වෙරළ උද්‍යානය	1.00	වෙරළ	කුඩා උද්‍යාන
9	යෝජිත ප්‍රජා උද්‍යානය (CP) (Community Park)	5.00	තෙත් බිම	ප්‍රජා උද්‍යානය
10	මාදම්පා විල ආශ්‍රිත ප්‍රදේශ තෙත් බිම් සංචාරක ප්‍රදේශ (Wetland Park)	60.00	තෙත් බිම්	තෙත් බිම් උද්‍යානය
11	රේඛීය උද්‍යාන (Linear Park) පොරොක් ඇල	1.00	ඇල රක්ෂිතය	රේඛීය උද්‍යානය
	එකතුව	75.05		

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2021

සිතියම 19: සෞචික පොදු එළිමහන් අවකාශීය සැලැස්ම

6.5.4 සංස්කෘතික, ආගමික, වාස්තුවිද්‍යාත්මක සහ පුරාවිද්‍යාත්මක ස්ථාන සංවර්ධනය

සංස්කෘතික, ඓතිහාසික සහ පුරා විද්‍යාත්මක වශයෙන් වැදගත් වන ස්ථාන සංරක්ෂණය සඳහා උපාය මාර්ග

- 01. ප්‍රදේශයේ පවතින ඓතිහාසික හා සංස්කෘතික, පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකම පිලිබඳව දේශීය හා විදේශීය සංචාරකයන් දැනුවත් කිරීම සහ ඒ හරහා ආර්ථිකමය වශයෙන් දායකත්වය ලබා ගැනීමට කටයුතු කිරීම සඳහා දේශීය හා විදේශීය සංචාරක ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- 02. සංස්කෘතික, ඓතිහාසික සහ පුරා විද්‍යාත්මක වශයෙන් වැදගත් වන ස්ථාන පුරා විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයන්ට අනුව සංරක්ෂණය කිරීම
- 03. සංරක්ෂණය කරන ලද ස්ථාන නිසි පරිදි නඩත්තු කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම
- 04. මෙම ස්ථාන වල ඓතිහාසික හා සංස්කෘතික ,පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකම පිලිබඳව දැනුවත් බාවයක් ඇති කිරීම සහ ඒ හරහා ආර්ථිකමය වශයෙන් දායකත්වය ලබා ගැනීමට කටයුතු කිරීම සඳහා දේශීය හා විදේශීය සංචාරක ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශය සංස්කෘතික, ආගමික, වාස්තුවිද්‍යාත්මක සහ පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකමක් සහිත ස්ථාන

- I. සුනන්දාරාම මහා විහාරස්ථානය
- II. කළුච්චුමුල්ල ශ්‍රී විජයාරාම පුරාණ විහාරය
- III. කරිත්තකන්ද පුරාණ සුභදාරාම විහාරය
- IV. අම්බලන්ගොඩ පිහිටි මෝදර දේවාලය
- V. හිරේවත්ත තානායම සහ ඉස්ථාලය පිහිටි ගොඩනැගිල්ල

පරිච්ඡේද 07

සංවර්ධන කලාප සහ කලාපීකරණ නියමතා

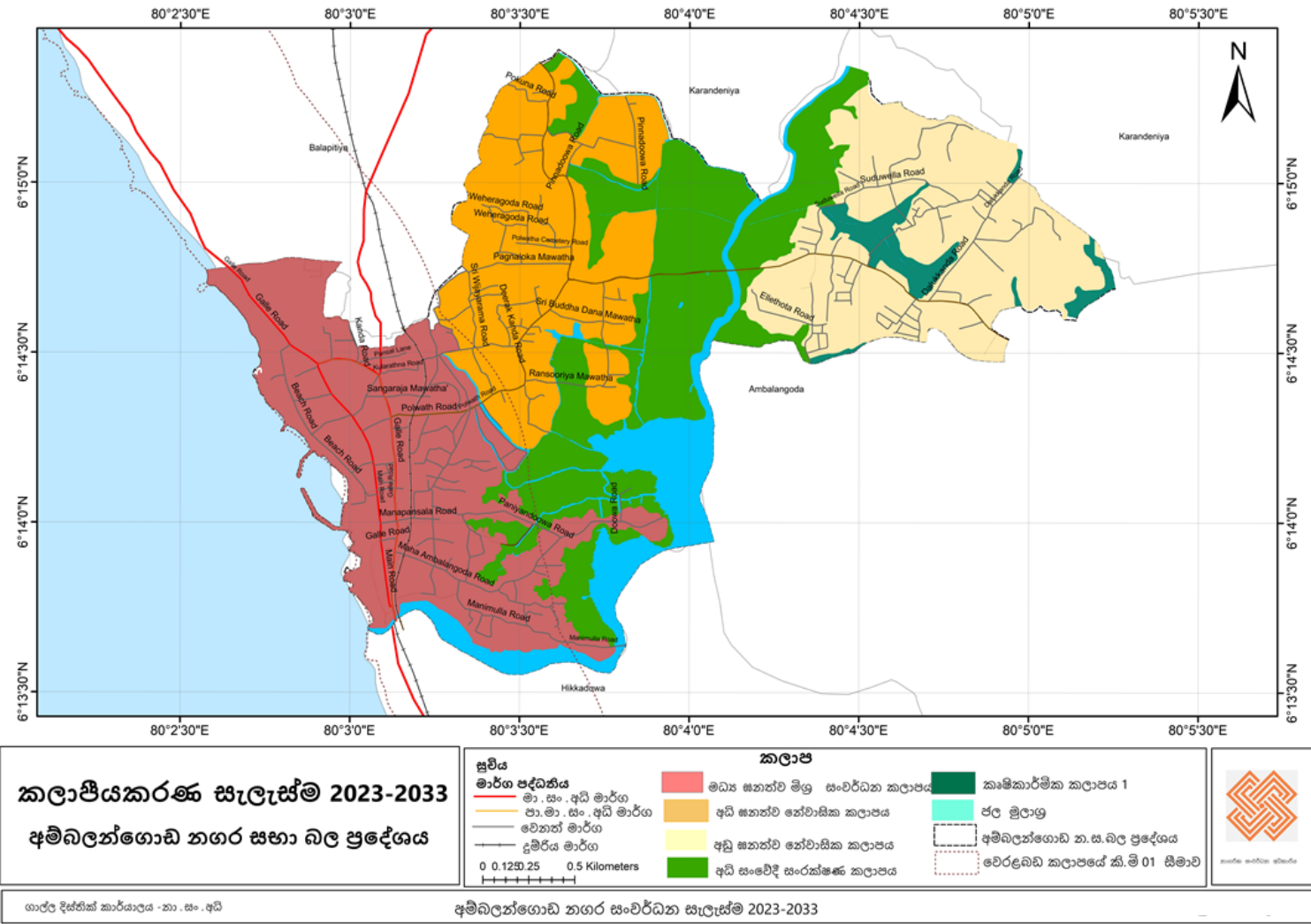
අම්බලන්ගොඩ නගර සහා බල ප්‍රදේශයෙහි කලාපීය සැලසුම සකස් කිරීම සඳහා යොදා ගනු ලැබුයේ සන්නවය මත පදනම් වූ කලාපීකරණ උපක්‍රමයයි. මෙහිදී සන්නවය වශයෙන් සලකනු ලබන්නේ භූමි පරිහරණයෙහි තීව්‍රතාවය වන අතර මෙම ක්‍රමවේදය භාවිතා කිරීම මගින් යම් භූමි ප්‍රමාණයක ව්‍යාප්ත කිරීමට බලාපොරොත්තු වන භූමි පරිහරණ ඒකක ප්‍රමාණය සීමා කිරීම හෝ අවසර දීම සිදුකල හැකිය. එනම් යම් භූමි ප්‍රමාණයක ඉඩදෙනු ලබන භාවිත ඒකක ප්‍රමාණය වැඩිවත්ම එම භූමියෙහි සන්නවය මෙන්ම භූමි පරිහරණ තීව්‍රතාවය ද වැඩි වෙතැයි සලකනු ලැබේ. භූමියෙහි යෝග්‍යතා විශ්ලේෂණ, පාරිසරික සංවේදීතාවය විශ්ලේෂණය හා සංවර්ධන පීඩනය යන විශ්ලේෂණ මගින් ලබාගත් ප්‍රතිඵල අනුව අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශය තුල වැඩි භූමි පරිහරණ තීව්‍රතාවයක් ඇති කිරීම මගින් සංවර්ධනය කල හැකි ප්‍රදේශ හා සංවර්ධනය පාලනය කල යුතු ප්‍රදේශ කවරේදැයි හඳුනාගන්නා ලදී.

එහිදී හඳුනාගත් සන්නව කලාප අතරින් 2033 සඳහා යෝජිත නගර සංවර්ධන දැක්ම වෙත ලඟාවීමට සංවර්ධන කලාප 05ක් හඳුනාගෙන ඇත. ඒ ඒ කලාපයට විශේෂිත වන භාවිතයන් අනුව එම කලාප නම් කිරීම සිදුකර ඇත.

1. මධ්‍යම සන්නව මිශ්‍ර සංවර්ධන කලාපය
2. අධි සන්නව නේවාසික කලාපය
3. අඩු සන්නව නේවාසික කලාපය
4. අධි සංවේදී සංරක්ෂණ කලාපය
5. කෘෂිකාර්මික කලාපය 1

සිතියම 20: කලාපීයකරණ සැලැස්ම 2023-2033

7.3 සංවර්ධන කලාප සහ කලාප සංගුණකය

අම්බලන්ගොඩ සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් නගර සභා බල ප්‍රදේශය ප්‍රධාන සංවර්ධන කලාප 05කට බෙදා ඇති අතර එම ප්‍රධාන සංවර්ධන කලාප අපේක්ෂිත සංවර්ධන ඝනත්වය මත පදනම්ව නැවත උප කලාප වලට බෙදා දක්වා ඇත. ඒ අනුව, එම සංවර්ධන කලාපය සඳහා අපේක්ෂිත සංවර්ධන ඝනත්වය හා සංවර්ධනය කල හැකි භූමි ප්‍රමාණය මත පදනම්ව කලාප සංගුණකය නිර්ණය කරන ලදී. (වගු අංක 43)

වගු 43: සංවර්ධන කලාප සහ කලාප සංගුණකයන්

සංවර්ධන කලාපය	උප සංවර්ධන කලාපය	කලාප කේතය	කලාප සංගුණකය
නේවාසික කලාපය (Residential Zone)	අධි ඝනත්ව නේවාසික කලාපය	R1	1.27
	අඩු ඝනත්ව නේවාසික කලාපය	R3	0.65
මිශ්‍ර සංවර්ධන කලාපය (Mix Development Zone)	මධ්‍යම ඝනත්ව මිශ්‍ර සංවර්ධන කලාපය	MD2	2.01
සංරක්ෂණ කලාපය (Conservation Zone)	අධි සංවේදී සංරක්ෂණ කලාපය	Cn1	-
කෘෂිකාර්මික කලාපය	කෘෂිකාර්මික කලාපය 1	Cn2	-

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2022

7.4 සැලසුම් ප්‍රදේශය සඳහා බලපැවැත්වෙන පොදු කලාපීකරණ නියමතා

1. වර්ෂ 1978 අංක 41 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය පනතේ 3 වන වගන්තිය යටතේ අංක අංක 166/4 හා 1980/08/04 දිනැති අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රයට අනුව හා අංක 930/9 හා 1996.07.02 දින අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් නාගරික සංවර්ධන ප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ පරිපාලන සීමාවන් තුළ පිහිටි සියලුම ප්‍රදේශයන් සඳහා මෙම රෙගුලාසි බල පැවැත්වේ.
2. කිසියම් සංවර්ධන කටයුත්තක් සිදු කිරීමේදී, ඊට අදාළවන සැලසුම් හා සංවර්ධන නියමතා සඳහා මෙම කලාපීකරණ සැලැස්මේ නියමතාවන්ට අමතරව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් 2021 ජූලි මස 08 දිනැති හා අංක 2235/54 දරන ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කර සැලසුම් හා ගොඩනැගිලි නියෝග /රෙගුලාසි අම්බලන්ගොඩ නගර සභා ප්‍රදේශය සඳහා බලාත්මක වේ.
3. 1986.03.10 දිනට පෙර නාගරික ප්‍රදේශ ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති ප්‍රදේශ සඳහා හා 1996.07.02 දිනට පෙර අනුබෙදුම් කර ඇති ඕනෑම ප්‍රමාණයක බිම් කොටස්, පවත්නා බිම් කට්ටියක් ලෙස සලකනු ලබයි.
4. සංවර්ධන නියාමන ප්‍රදේශ සඳහා සංවර්ධන නියාමන සැලසුම් මගින් (Development Guide Plan) හඳුන්වා දෙනු ලබන රෙගුලාසි අදාළ වේ. එම රෙගුලාසි හඳුන්වා දෙන තෙක් මෙම සැලැස්මේ සඳහන් කලාපීකරණ රෙගුලාසි එම ප්‍රදේශ සඳහාද බල පැවැත්වේ. කෙසේවුවද, ඉහත සංවර්ධන නියාමන ප්‍රදේශයන්හි සිදුකිරීමට නියමිත සංවර්ධන කටයුතු සඳහා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ මූලික සැලසුම් නිරාකරණ අනුමැතිය ලබාගත යුතු අතර, අධිකාරිය විසින් සකස් කර ඇති කෙටුම්පත් සංවර්ධන නියාමන සැලැස්ම ප්‍රකාරව සංවර්ධනයන් තීරණය කිරීමේ බලය අධිකාරිය සතු වේ.
5. යම් ඉඩමක අයිතිකරුවකු විසින්, වීටී රේඛාවට/යෝජිත මාර්ග පළලට අයත් වන ඉඩම් කොටස මාර්ගය සඳහා වන්දියකින් තොරව ප්‍රදානය කරන්නේ නම්, යෝජිත සංවර්ධන කටයුත්ත සඳහා වන අවසරලත් ගෙබිම් අනුපාතය සඳහා සම්පූර්ණ ඉඩමේ ප්‍රමාණය සලකා බලනු ලබයි. නමුත් බිම් කට්ටි ආවරණ ප්‍රතිශතය ගණනය කිරීමේදී වීටී රේඛාවට/ යෝජිත මාර්ග පළලට අයත් වන කොටස හැර ඉඩමේ ඉතිරි බිම් ප්‍රමාණය සැලකිය යුතුය.

6. එකිනෙකට ස්වායක්තව ප්‍රධාන මාර්ගයන් හා සම්බන්ධ වන, අවම පළල මීටර් 6ට හෝ ඊට වැඩි සහ නිත්‍යානුකූල ප්‍රවේශ අයිතිය හිමි මාර්ග එකකට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් සංවර්ධන පරිශ්‍රයට මුහුණලා ඇති අවස්ථාවන්හිදී, ප්‍රවේශ මාර්ගයේ පළල ලෙස එකී සියලු මාර්ගවල පළල එකතුව සලකා අවසරලත් සංවර්ධනය ගණනය කිරීම අවස්ථානුකූලව සලකා බැලිය හැකිය.
7. ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේදී "ඇ ආකෘතියෙහි" දක්වා ඇති කලාප සංගුණකයට අදාල අවසරලත් ගෙබිම් ප්‍රමාණය තීරණය කිරීමේදී, යෝජිත භූමියෙහි ආනතිය සලකා බලා වගු අංක 44 හි දක්වා ඇති පිරිවිතරයන්ට අනුකූලව උපරිම ගෙබිම් අනුපාතය තීරණය කළ යුතුය.

වගුව 44: භූමියෙහි ආනතිය අනුව අවසරලත් උපරිම බිම් කට්ටි ආවරණ ප්‍රතිශතය සහ ගෙබිම් අනුපාතයෙහි ප්‍රතිශතය

ඉඩමේ ආනතිය	අවසර දිය හැකි උපරිම භූමි ආවරණය	අවසර දිය හැකි උපරිම ගෙබිම් අනුපාතයෙහි ප්‍රතිශතය
00 සිට 100 දක්වා	කලාපීකරණ රෙගුලාසිවලට අනුකූල විය යුතුය	100%
100 < සිට 200 දක්වා	කලාපීකරණ රෙගුලාසිවලට අනුකූල විය යුතුය	75%
200 < සිට 300 දක්වා	50%	50%
300 < 450 දක්වා	40%	35%
450 ට වැඩි	ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනයේ නිර්දේශයන්ට අනුකූලව සංවර්ධන කාර්යයන් සඳහා අවසර දෙනු ලැබේ.	

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2023

8. ආනතිය සහිත ඉඩමක් අනුබෙදුම් කිරීමේදී වගු අංක 45 හි දක්වා ඇති පිරිවිතරයන්ට අනුකූලව අවම බිම් ප්‍රමාණය පවත්වා ගත යුතුය.

වගුව 45: භූමියෙහි ආනතිය අනුව අවසරලත් අවම භූමි ප්‍රමාණය සහ ඉඩමේ අවම පළල හා ගැඹුර

ඉඩමේ ආනතිය	අවසර දිය හැකි අවම භූමි ප්‍රමාණය (ව.මී)	අවසර දිය හැකි ඉඩමේ අවම පළල හා ගැඹුර
00 සිට 100 දක්වා	150	සැලසුම් හා සංවර්ධන රෙගුලාසි වලට අනුකූල විය යුතුය
100 < සිට 200 දක්වා	250	
200 < සිට 300 දක්වා	500	
300 < 450 දක්වා	750	
450 ට වැඩි	ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනයේ නිර්දේශයන්ට අනුකූලව සංවර්ධන කාර්යයන් සඳහා අවසර දෙනු ලැබේ.	

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2023

9. ආනතියක් සහිත භූමියක සිදු කරන ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා කරනු ලබන ඉවුරු කැපීම් වලදී අදාළ ආයතන වල නිර්දේශ ලබා ගත යුතු අතර, කැපුම්තලය ඉහළ කෙළවර සිට යාබද වැට මායිම දක්වා අවම වශයෙන් මීටර් 1 ක ඉඩක් වෙන් කළ යුතුය.
10. කිසියම් ඉඩමක් කලාප දෙකකට හෝ වැඩි ගණනකට වැටෙන සේ පෙන්වා දී ඇති අවස්ථාවන්හිදී, එම බිම් ප්‍රදේශයට හසුවන කලාපය තීරණය කරනු ලබන්නේ, එම බිම් කොටසට ප්‍රවේශය ලබන ප්‍රධාන ප්‍රවේශ මාර්ගය අයත් කලාපය මගිනි.
 - a. එකී බිම් කොටස, එකම පළලින් යුක්ත මාර්ග දෙකකින් හෝ වැඩි ගණනකින් ප්‍රවේශය ලබන්නේ නම්, එම බිම් කොටසෙන් වැඩි බිම් ප්‍රමාණයක් අයත් කලාපය අදාළ කරගත යුතුය.

*සංරක්ෂණ කලාප සඳහා මෙම නියමතාවය අදාළ නොවේ.

11. කිසියම් බිම් කොටසක් පළාත් පාලන බල ප්‍රදේශ දෙකක් අතරට හසු වන සේ ඇත්නම්, එම බිම් කොටස එයට ප්‍රධාන ප්‍රවේශය ලබන කලාපයේ භාවිතයන් සඳහා, අදාළ පළාත් පාලන ආයතනවල එකඟතාවය මත අධිකාරිය විසින් තීරණය කරනු ලැබේ.
 - a. එකී බිම් කොටස, එකම පළලින් යුක්ත මාර්ග දෙකකින් හෝ වැඩි ගණනකින් ප්‍රවේශය ලබන්නේ නම්, එම බිම් කොටසෙන් වැඩි බිම් ප්‍රමාණයක් අයත් පළාත් පාලන බල ප්‍රදේශය අදාළ කරගත යුතුය.
12. යම් ප්‍රවේශ මාර්ගයක පළමු බිම් කොටස හරහා කලාප මායිම් වැටී ඇති විටක, එකී බිම් කොටසේ ප්‍රවේශ මාර්ගයට සමාන්තරව ඇතින්ම පිහිටි අවසාන මායිම දක්වා කලාප මායිම ලෙස සැලකිය යුතු වේ.
 - a. යම් හෙයකින්, පිටුපස බිම් කොටස පළමු බිම් කොටසට ඒකාබද්ධ කර තනි ඉඩමක් ලෙස අනුමත කර ඇති විටක, එකී තනි ඉඩමේ අවසාන මායිම දක්වා කලාප මායිම ලෙස සැලකිය යුතුය.

13. කලාපිකරණ සැලැස්මේ පෙන්වා දී ඇති මායිම්, භෞතික මායිම් හා භූගෝලීය බිත්තිමාංක යන දෙකෙන්ම නිර්වචනය කර ඇති අවස්ථාවකදී මායිම් වෙනසක් සිදු වුවහොත් ඒ පිලිබඳ අවසාන තීරණය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් කමිටුව සතු වේ.

14. කලාපිකරණ සැලැස්මේ අවසරලත් භාවිත කාණ්ඩයේ සඳහන් නොවන නමුත් එකී කලාපයේ අවසරලත් භාවිතයන් හා සමාන භාවිතයන් සඳහා අනුමැතිය ලබාදීම පිලිබඳ තීරණය කිරීමේ බලය අධිකාරිය සතු වේ.
15. යෝජිත කලාපිකරණ සැලැස්ම තුළ අනුමත භාවිතයන් නොවන නමුත් දැනට පවත්වාගෙන යන භාවිතයන් තවදුරටත් පවත්වාගෙන යාම සඳහා පමණක් අවසර ලබාදීම සලකා බලනු ලැබේ. නමුත් පවත්නා භාවිතයන් තවදුරටත් පුළුල් කිරීම සඳහා අනුමැතිය ලබා දීම පිලිබඳව සලකා බලනු නොබලන අතර, භාවිතය දිගින් දිගටම පවත්වාගෙන යාම අහිතකර යැයි හැඟී යන්නේ නම් එකී භාවිතය නතර කරන ලෙස නියම කරනු ලැබිය හැක.
16. ගොඩනැගිලි සීමාව තුළ මායිම් තාප්ප ඉදිකිරීම සඳහා මාර්ගය අයත් ආයතනය සමග නිර්වන්දි ගිවිසුමක් අත්සන් කිරීමට යටත්ව අනුමැතිය සඳහා සලකා බැලිය හැක.
17. ප්‍රදේශයේ මංසන්ධි මාර්ග දෙපස ගොඩනැගිලි සීමා, මාර්ග පළල් කිරීමේ සීමා හා රක්ෂිත තුළ විවිධ ආගමික ප්‍රතිමා, ආගමික සංකේත, සලකුණු හෝ ඒ සමාන ඉදිකිරීම් සඳහා අවසර නොදෙන අතර, එවැනි ඉදිකිරීම් ඉවත් කිරීමේදී ඒ සඳහා වන්දි ගෙවීමක් සිදු නොකරනු ලබයි.
18. සුසාන භූමියක්/ආදාහනාගාරයක් සඳහා යම්කිසි ඉඩමක් වෙන් කරනු ලබන්නේ නම් අදාළ පළාත් පාලන ආයතනයේ නිර්දේශ ලබාගත යුතුය.
19. සංවර්ධන සැලැස්ම තුළ හඳුනාගෙන නොමැති නමුත් පහත් බිම්, වගුරු බිම්, කුඹුරු, තෙත්බිම් හෝ ඕවිට හෝ වෙනත් එවැනි ඉඩම් සඳහා අවසර දීමේදී නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියෙහි නිරවුල් සහතිකයක් ලබාගත යුතුය.
20. යම් සංවර්ධනයක් සඳහා කුළුණු දොඹකර භාවිතා කරනු ලබන්නේ නම් ඒ සඳහා සුදුසුකම්ලත් ඉංජිනේරුවරයකුගේ නිර්දේශ සහ රක්ෂණාවරණයක් සහිතව අවසර පත්‍රයක් අදාළ සංවර්ධනය සඳහා අනුමැතිය ලබාදුන් ආයතනයෙන් ලබාගත යුතුය.
21. පාසල් හා ළමා නිවාස සඳහා ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේදී විවෘත ඉඩකඩ වශයෙන් භූමියෙන් 50% ක ප්‍රමාණයක් විවෘතව තැබිය යුතුය.

22. රථවාහන නැවතුම් ඉඩකඩ සංවර්ධන භූමිය තුළින්ම සැපයීමට අපොහොසත් වන්නේනම්, උපරිමය මීටර 500ක දුරකින් පවතින භූමියක් ඒ සඳහා යොදා ගැනීම මූලික සැලසුම් නිරාකරණයකට යටත්ව සිදුකළ හැකිය.
23. අධිකාරිය විසින් හඳුනා ගනු ලබන ප්‍රදේශවල අනන්‍යතාවය ආරක්ෂා වන පරිදි ගෘහ නිර්මාණ/ සැලසුම්කරණ නියමතා පැනවිය හැකිය.
24. මෙම සැලසුම් ප්‍රදේශය තුළ පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය,ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය, ධීවර දෙපාර්තමේන්තුව, සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය, වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව,වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව, වෙරල සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, ගොවිජන සේවා සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව, දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව, ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව, භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය යනාදී රාජ්‍ය ආයතන දෙපාර්තමේන්තු හෝ සංස්ථාවන්ට අයත් ඉඩම් හෝ රක්ෂිත කලාපයන්හි සංවර්ධන කටයුතු සිදු කිරීමට ප්‍රථමයෙන් අදාළ ආයතනයන්ගේ නිර්දේශයන් හා සංවර්ධන යෝජනා ලබා ගත යුතු වේ.
25. සියලු කැණීම් කටයුතු භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය ඇතුළු අදාළ ආයතනයන්හි නිර්දේශයන්ට අනුව සිදු කල යුතු අතර, එම කටයුත්ත නිම වීමෙන් පසුව එකී ආයතනයේ නිර්දේශයට අනුකූලව කැණීම් කරන ලද ස්ථාන යථා තත්වයට පත් කිරීම හෝ සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
26. යම්කිසි නීතිගත සැලසුම්, සංවර්ධන හෝ ගොඩනැගිලි රෙගුලාසියක් සම්බන්ධයෙන් හෝ එහි අර්ථකථනය සම්බන්ධයෙන් හෝ ප්‍රයෝගික භාවිතය සම්බන්ධයෙන් ගැටළුවක් පැන නැගෙන අවස්ථාවක, ඒ සම්බන්ධයෙන් අවසන් තීරණය ලබා දීම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ ප්‍රධාන සැලසුම් කමිටුව සතු වේ.
27. මීටර් 300 වෙරළ තීරය තුළ සංචාරක කටයුතු සඳහා අනුමැතිය ලබාදීමේදී ප්‍රවේශකත්ව මාර්ගයේ පළල අඩි 10 ලෙස පවත්වා ගත යුතුය.
28. සියළු කාණු සඳහා මීටර් 1 ක බිම් තීරුවක් කිසිදු ඉදිකිරීමකින් තොරව පවත්වා ගත යුතු අතර, අනෙකුත් ඇළ මාර්ග සඳහා අදාළ ආයතන (නගර සභාව හෝ වාරිමාර්ග

දෙපාර්තමේන්තුව) මගින් පනවනු ලබන ගොඩනැගිලි සීමාවෙන් බැහැරව සියළු ඉදිකිරීම් සිදු කළ යුතුය.

29. අම්බලන්ගොඩ නගර සභා ප්‍රදේශය තුළ රථවාහන නැවතුම් ඉඩකඩ ලබා දීම සම්බන්ධව ඇමුණුම 01 පරිශීලනය කරන්න.

30. උපලේඛන IV දක්වා ඇති භාවිතයන් හෝ ඊට පරිභාහිරව යම් භාවිතයන් සම්බන්ධව සලකා බැලීමේදී, 2021 ජූලි මස 08 දිනැති හා අංක 2235/54 දරන ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කර සැලසුම් හා ගොඩනැගිලි නියෝග /රෙගුලාසි නියෝග අංක 52 හා 53 අනුව කටයුතු සිදු කළ යුතුය

පරිච්ඡේද 08

8.1 කලාපීකරණ රෙගුලාසි

කලාපීකරණ රෙගුලාසි

මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන සංවර්ධන කලාප 05 සඳහා බල පැවැත්වෙන කලාපීකරණ නියමතා පහත දැක්වා ඇත.

වගුව 46: අධි ඝනත්ව නේවාසික කලාපය

i. ප්‍රධාන කලාපය	නේවාසික කලාපය
ii. කලාප ලක්ෂණ	ආර්ථික සංවර්ධන කලාපයට ආසන්නව පිහිටි කලාපයක් ලෙස මධ්‍යම ඝනත්වයක් සහ නේවාසික සංවර්ධනයක් සඳහා ප්‍රමුකතාවය ලබාදීමට අපේක්ෂිත කලාපයයි. පවත්නා ඉහළ ඉල්ලුම් සහ ස්වභාවික ව්‍යසන අවම අවධානම් සහිත ආරක්ෂිත කලාපයක් වන බැවින් නේවාසික භාවිතයන්ට ප්‍රමුඛතාවය වැඩිවී ඇත.
iii. කලාප මායිම්	උතුරට: බලපිටිය ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය නැගෙනහිරට: හල්වතුර වගුරු බිම දකුණට: හල්වතුර වගුරු බිම බටහිරට: මධ්‍යම ඝනත්ව මිශ්‍ර සංවර්ධන කලාපය *විස්තරාත්මක කලාප මායිම් සඳහා ඇමුණුම 03 පරිශීලනය කරන්න
iv. උප කලාපය	අධි ඝනත්ව නේවාසික කලාපය
v. කලාප අංකය	R1
vi. කලාප සංගුණකය	1.27
vii. අවසරලත් උපරිම ගෙබිම් අනුපාතය / මහල් ප්‍රමාණය	උපලේඛණය I සහ II හි සඳහන් “අ” සහ “ආ” ආකෘති අනුව විය යුතුය
viii. අවසරලත් උපරිම බිම් කට්ටි ආවරණය	උපලේඛණය II සහ III හි සඳහන් “ආ” සහ “ඉ” ආකෘති අනුව විය යුතුය

ix. විවෘත අවකාශයන් සහ උපරිම උස	උපලේඛණය III හි සඳහන් "ඉ" ආකෘතිය අනුව විය යුතුය
x. අනුබෙදීම් කල හැකි අවම බිම් ප්‍රමාණය	ව.මීටර් 150
xi. අවසරලත් භාවිතාවන්	උපලේඛණය IV සහ V හි සඳහන් "ර" සහ "උ" ආකෘති අනුව වියයුතුය
xii. කලාපය සඳහා වන පොදු රෙගුලාසි	<ol style="list-style-type: none"> 1. ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරනය සඳහා පළාත් පාලන ආයතනය සමඟ සම්බන්ධ වී සුදුසු ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කළ යුතුය 2.. පර්.10 ක් හෝ ඊට වැඩි සෑම ඉඩමක් සඳහාම කොම්පෝස්ට් බඳුනක් තැබිය යුතුය. 3.අපජලය බැහැර කිරීම සඳහා විධිමත් ක්‍රමවේදයක් ඉඩම තුළ කළමනාකරණය කර ගත යුතුය.

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2023

වගුව 47: අඩු ඝනත්ව නේවාසික කලාපය

i. ප්‍රධාන කලාපය	i. නේවාසික කලාපය
ii. කලාප ලක්ෂණ	අඩු ඝනත්වයක් සහිත නේවාසික සංවර්ධන කලාපයක් තිබීම අපේක්ෂා කෙරේ.
iii. කලාප මායිම්	උතුර : හල්වතුර වගුරු බිම හා අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය නැගෙනහිර : අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය දකුණ : රජ්ගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය බටහිර : හල්වතුර වගුරු බිම *විස්තරාත්මක කලාප මායිම් සඳහා ඇමුණුම 03 පරිශීලනය කරන්න
iv. උප කලාපය	අඩු ඝනත්ව නේවාසික කලාපය
v. කලාප අංකය	R3
vi. කලාප සංගුණකය	0.65
vii. අවසරලත් උපරිම ගෙබිම් අනුපාතය / මහල් ප්‍රමාණය	උපලේඛණය I සහ II හි සඳහන් "අ" සහ "ආ" ආකාරී අනුව විය යුතුය
viii. අවසරලත් උපරිම බිම් කට්ටි ආවරණය	උපලේඛණය II සහ III හි සඳහන් "ආ" සහ "ඉ" ආකාරී අනුව විය යුතුය
ix. විවෘත අවකාශයන් සහ උපරිම උස	උපලේඛණය III හි සඳහන් "ඉ" ආකාරීය අනුව විය යුතුය
x. අනුබෙදීම් කල හැකි අවම බිම් ප්‍රමාණය	ව.මීටර් 250
xi. අවසරලත් භාවිතාවන්	උපලේඛණය IV සහ V හි සඳහන් "ඊ" සහ "උ" ආකාරී අනුව විය යුතුය
xii. කලාපය සඳහා වන පොදු රෙගුලාසි	කුරුඳු ඉඩම් අනුබෙදුම් කිරීමේදී අවම බිම් ප්‍රමාණය පර්චස් 40ක් විය යුතු අතර වර්ග මීටර් 150ක බිම් කැබැල්ලක් තුළ වර්ග මීටර් 250ක ගොඩනැගිල්ලක් සලකා බලනු ලැබේ. තවදුරටත් ඉඩම් අනුබෙදුම් සලකා බලනු නොලැබේ

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2023

වගුව 48: මධ්‍යම ඝනත්ව මිශ්‍ර සංවර්ධන කලාපය

i. ප්‍රධාන කලාපය	මධ්‍යම ඝනත්ව මිශ්‍ර සංවර්ධන කලාපය
ii. කලාප ලක්ෂණ	සමස්ථ කලාපය සලකා බලන විට අනාදිමත් කාලයක සිට අම්බලන්ගොඩ නගරයේ භෞතික, සාමාජීය හා ඓතිහාසික පසුබිම විවිධාංගීකරණය වූ ආර්ථිකයක් නිර්මාණය වීමට ඉවහල් විය. ආර්ථික කටයුතු සඳහා භූමි පරිහරණ නිවුනා ඝනත්වය මෙම කලාපයේ ඉහළ අගයක් ගන්නා බැවින් ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා දිරි ගැන්වීමක් බලාපොරොත්තුවේ. තවද, මෙම කලාපයෙහි මිශ්‍ර සංවර්ධන කටයුතු සඳහා ප්‍රමුඛතාවයක් ලබාදෙන අතර, එමගින් ආර්ථික කටයුතු ප්‍රවර්ධනය කිරීමට බලාපොරොත්තුවේ. මෙහිදී සංචාරක, පාරිසරික, කර්මාන්ත, වෙළඳාම, කෘෂිකර්මාන්ත හා පරිපාලන යන අංශවල උපාය මාර්ගික ආර්ථික සංවර්ධනයක් අපේක්ෂා කරයි.
iii. කලාප මායිම්	උතුරට: බලපිටිය ප්‍රදේශය සහා බල ප්‍රදේශය නැගෙනහිරට: හල්වතුර වගුරු බිම සහ අධි ඝනත්ව නේවාසික කලාපය දකුණට: මාදම්පා ගඟ බටහිරට: මුහුදු වෙරළ *විස්තරාත්මක කලාප මායිම් සඳහා ඇමුණුම 03 පරිශීලනය කරන්න
iv. උප කලාපය	මධ්‍යම ඝනත්ව මිශ්‍ර සංවර්ධන කලාපය
v. කලාප අංකය	C2
vi. කලාප සංගුණකය	2.01
vii. අවසරලත් උපරිම ගෙබිම් අනුපාතය / මහල් ප්‍රමාණය	උපලේඛණය I සහ II හි සඳහන් "අ" සහ "ආ" ආකෘති අනුව විය යුතුය
viii. අවසරලත් උපරිම බිම් කට්ටි ආවරණය	උපලේඛණය II සහ III හි සඳහන් "ආ" සහ "ඉ" ආකෘති අනුව විය යුතුය
ix. විවෘත අවකාශයන් සහ උපරිම උස	උපලේඛණය III හි සඳහන් "ඉ" ආකෘතිය අනුව විය යුතුය
x. අනුබෙදීම් කල හැකි අවම බිම් ප්‍රමාණය	උපලේඛණ V "උ" ආකෘති අනුව විය යුතුය

<p>xi. අවසරලත් භාවිතාවන්</p>	<p>උපලේඛණය IV සහ V හි සඳහන් "ඊ" සහ "උ" ආකෘති අනුව වියයුතුය</p>
<p>xii. කලාපය සඳහා වන පොදු රෙගුලාසි</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ඉන්ධන පිරවුම්හල්, වාහන සේවා මධ්‍යස්ථාන, කුඩා පරිමාණ කර්මාන්ත, සංචාරක සංවර්ධන කටයුතු හෝ අධිකාරිය විසින් තීරණය කරනු ලබන භාවිතයන් සඳහා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ මූලික සැලසුම් නිරාකරණය ලබා ගත යුතුය. 2. ඌරවත්ත මංසන්ධියේ සිට ගාල්ල - කොළඹ ප්‍රධාන මාර්ගය හමුවන ගංඉමගල මංසන්ධිය (පරණ ගාළු පාර) දෙපස යම් සංවර්ධනයක් සිදු කිරීමේදී සංවර්ධන සැලැස්ම තුළ හඳුන්වා දී ඇති මුහුණත පෙනුම (façade improvement) සහ මෙම කලාපයට අදාළ සැලසුම් නියමතා අනුව ගොඩනැගිලි සැලසුම් සකස් විය යුතුය (ඇමුණුම 02 පරිශීලනය කරන්න) 3. සුළු පරිමාණ ආර්ථික ප්‍රවර්ධන කටයුතුවලදී සහ ගෘහාශ්‍රිත රැකියාවන්හි නිරත වන්නන් විසින් පවත්වා ගෙන යනු ලබන ගෘහාශ්‍රිත කර්මාන්ත සඳහා පවත්නා ප්‍රවේශ මාර්ගය සලකා බලන අතර රථ වාහන නැවතුම් සලකා බලනු නොලැබේ 4. වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ප්‍රකාශිත ස්ථීර තුරුලතා ඉම සිට මීටර් 300 කලාපය තුළ හා මෝය කට සිට කි.මී. 2 ක් දක්වා ගොඩබිම දෙසට වූ ප්‍රදේශය තුළ සංචාරක කර්මාන්ත කටයුතු සඳහා වැඩි ප්‍රමුඛතාවයක් ලබා දෙන අතර, එම සංචාරක කටයුතු හා සම්බන්ධ සංවර්ධනයකදී අදාළ ආයතනවල නිර්දේශ ලබා ගත යුතුය 5. අම්බලන්ගොඩ වෙළඳපොල මාර්ගය (Market Road) වෙරළ මාර්ගය හමුවන ස්ථානයේ සිට ගං ඉමගල මංසන්ධිය දක්වා වෙරළ මාර්ගයේ සමුද්‍රය දෙසට පවතින වම්පස බිම් නිරුව තුළ පවත්නා ඉඩම්වල සංචාරක කටයුතු සඳහා පවත්නා ප්‍රවේශ මාර්ග පළල සලකා සංවර්ධන අනුමැතීන් ලබා දෙනු ලැබේ. එහිදී සංවර්ධනයේ ධාරිතාවය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් තීරණය කරනු ලැබේ.

	<p>6. අධි සංවේදී සංරක්ෂණ කලාපයට මායිම් වන ඉඩම් සඳහා වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ හා අදාළ ආයතනවල නිර්දේශ ලබා ගත යුතුය.</p> <p>7. කලාපය තුළ පවත්නා කුඹුරු ඉඩම් එපරිද්දෙන්ම පවත්වා ගත යුතුය</p>
--	--

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය 2023

වගුව 49: අධි සංවේදී සංරක්ෂණ කලාපය

i. ප්‍රධාන කලාපය	සංරක්ෂණ කලාපය
ii. කලාප ලක්ෂණ	පවතින විශේෂිත වූ ජෛව විවිධත්වය ආරක්ෂා කර ගැනීමටත් මානව ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් සංවේදීතාව පරිසරය අවධානමට ලක් වීම අවම කර ගැනීමටත් පරිසර හිතකාමී සංචාරක කටයුතු ප්‍රවර්ධනය කිරීමට විභවතාවයක් ඇති ප්‍රදේශයක් බවට පත් කිරීමටත් අපේක්ෂා කරනු ලබයි
iii. කලාප මායිම්	උතුරට: අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය නැගෙනහිරට: අඩු සනත්ව නේවාසික කලාපය දකුණට: මාදම්පා ගඟ හා රජගම ප්‍රා.ස. බල ප්‍රදේශය බටහිරට: වාණිජ කලාපය අධි සනත්ව නේවාසික කලාපය *විස්තරාත්මක කලාප මායිම් සඳහා ඇමුණුම 03 පරිශීලනය කරන්න
iv. උප කලාපය	අධි සංවේදී සංරක්ෂණ කලාපය
v. කලාප අංකය	Cn 1
vi. කලාප සංගුණකය	-
vii. අවසරලත් උපරිම ගෙබිම් අනුපාතය / මහල් ප්‍රමාණය	-
viii. අවසරලත් උපරිම බිම් කට්ටි ආවරණය	-
ix. විවෘත අවකාශයන් සහ උපරිම උස	-
x. අනුබෙදීම් කල හැකි අවම බිම් ප්‍රමාණය	-
xi. අවසරලත් භාවිතාවන්	<ol style="list-style-type: none"> 1. තෙත්බිම් ආශ්‍රිතව සිදු කරන කෘෂිකර්මාන්තය හා සංචාරක කටයුතු 2. ජලාශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම්, පාරිසරික උද්‍යාන 3. පරිසර හිතකාමී ජලජ ජීවී වගා පොකුණු 4. විවේක හා විනෝද කටයුතු ආශ්‍රිත විවෘත භූමි, උද්‍යාන
xii. කලාපය සඳහා වන පොදු රෙගුලාසි	<ol style="list-style-type: none"> 1. මෙම කලාපය තුළ සිදු කිරීමට අවසර ලබා දිය හැකි වන්නේ පාරිසරික හිතකාමී සංවර්ධන කටයුත්තක් සඳහා පමණක් වන අතර එම සංවර්ධන කටයුතු වලදී වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ පාරිසරික අනුමැතිය සහ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ මූලික සැලසුම් නිරාකරණය ලබා ගත යුතුය.

	<p>මාර්ගෝපදේශ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. තෙත්බිම් ආශ්‍රිත පරිසරයට බලපෑම් ඇතිවිය හැකි ඕනෑම සංවර්ධන කටයුත්තක් සඳහා පහත උපලේඛණයේ ** සඳහන් අංක 01/04/ 07 දරණ ආයතන වලින් පරිසර නිරවුල් කිරීමේ සහතිකය හෝ පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍රය ලබාගත යුතු අතර, නියමිත කාලය ඉක්මවීමට පෙර එකී බලපත්‍රය වාර්ෂිකව යාවත්කාලීන කළ යුතුය. 2. ජලය බැස යාම හා ගංදොර රැඳවුම් ධාරිතාවන්ට බාධාවන කිසිම ඉදිකිරීමක් තෙත්බිමක ජලාශ්‍රිත හෝ ජල මාර්ගවල සිදු නොකළ යුතුය. නමුත් මහා සැලසුමකට (Master Plan) හෝ නිර්මාණ උපදේශණ මාර්ගෝපදේශ සැලසුමකට අනුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් අනුමත කරන ලද විශේෂ ව්‍යාපෘතීන්ට හෝ ජල ගැලීම්වලට හා ගංවතුර ඉසිලුම් ධාරිතාවන්ට බාධා නොවන ලෙස අනුමත උපලේඛණයේ** සඳහන් අංක 02 දරණ ආයතනය හා අංක 01, අංක 03 සහ අංක 03 සිට අංක 12 දක්වා ඇති අදාළ ආයතනවල නිර්දේශය හා යෝජිත සංවර්ධනයට අනුකූල වන පරිදි අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය 3. මෙම කලාපයේ අවසරලත් සෑම ඉදිකිරීමක්ම නියම කරන ලද ශිල්පීය ප්‍රමිතීන් සහිත හරිත ගොඩනැගිලි සංකල්පයට අනුව නිර්මාණය විය යුතුය 4. තෙත්බිම් පිරවීම සඳහා නිර්දේශ වන උපලේඛනයේ සඳහන් ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාවට අයත් ප්‍රදේශවල තිරසාර වැසි ජල බැස යාමේ ක්‍රම භාවිතා කළ යුතුය.තෙත් බිම් පිරවීම සඳහා යොදා ගන්නා ද්‍රව්‍ය පිළිබඳව මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය. 5. සංවර්ධන කරුවන් විසින් සැලසුම් සකස් කිරීම හා නිර්මාණ අධීක්ෂණ කටයුතු කිරීම සඳහා වෘත්තීය සුදුසුකම්ලත් වෘත්තීයවේදීන්ගේ සේවය ලබා ගත යුතුය. 6. මෙම ප්‍රදේශය වෙත අප ජලය බැහැර නොකළ යුතුය. නමුත් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ නිර්දේශයන්ට යටත්ව පිරිපහදු කළ ජලය පමණක් මුදා හැරිය හැකිය. 7. පොදු අපර ව්‍යුහ ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය වූ අවස්ථාවකදී ඉහත කොන්දේසි ලිහිල් කිරීම පිළිබඳව සලකා බැලිය හැකිය (යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති - විදුලිය, ජල සැපයුම් දුරකථන, මහාමාර්ග, දුම්රිය මාර්ග ආදිය)
--	---

	<p>උපලේඛණය** නිර්දේශ ලබා ගත යුතු ආයතන</p> <ol style="list-style-type: none"> 01.වන ජීවි සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව 02.ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව 03.වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව 04.මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය 05.නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය 06.වෙරළ සංරක්ෂණ හා වෙරළ සම්පත් සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව 07.අදාළ පළාත් පාලන ආයතන 08.ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව 09.ජාතික ජල සම්පත් පර්යේෂණ හා සංවර්ධන අධිකාරිය 10.ජල ජීවි සංවර්ධන අධිකාරිය 11.ධීවර හා ජල සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව 12. ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය <p>2.පවත්නා ගොඩනැගිලිවල නව කොටස් එකතු කිරීම පිලිබඳ සලකා බැලීම වනජීවි සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශයන්ට අනුකූල විය යුතුය.</p>
--	---

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2023

වගුව 50: කෘෂිකර්ම කලාපය

i. ප්‍රධාන කලාපය	කෘෂිකර්ම කලාපය
ii. කලාප ලක්ෂණ	පවතින විශේෂිත වූ ජෛව විවිධත්වය ආරක්ෂා කර ගැනීමටත් මානව ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් සංවේදීත පරිසරය අවධානමට ලක් වීම අවම කර ගැනීමටත් පරිසර හිතකාමී සංචාරක කටයුතු ප්‍රවර්ධනය කිරීමට විභවතාවයක් ඇති ප්‍රදේශයක් බවට පත් කිරීමටත් අපේක්ෂා කරනු ලබයි
iii. කලාප මායිම්	උතුරට: අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය නැගෙනහිරට: අඩු ඝනත්ව නේවාසික කලාපය දකුණට: මාදම්පා ගඟ හා රජගම ප්‍රා.ස. බල ප්‍රදේශය බටහිරට: වාණිජ කලාපය අධි ඝනත්ව නේවාසික කලාපය *විස්තරාත්මක කලාප මායිම් සඳහා ඇමුණුම 03 පරිශීලනය කරන්න
iv. උප කලාපය	කෘෂිකර්ම කලාපය 1
v. කලාප අංකය	Cn2
vi. කලාප සංගුණකය	-
vii. අවසරලත් උපරිම ගෙබිම් අනුපාතය / මහල් ප්‍රමාණය	-
viii. අවසරලත් උපරිම බිම් කට්ටි ආවරණය	-
ix. විවෘත අවකාශයන් සහ උපරිම උස	-
x. අනුබෙදීම් කල හැකි අවම බිම් ප්‍රමාණය	-
xi. අවසරලත් භාවිතාවන්	1. පවතින වගා කුඹුරු හා පුරන් කුඹුරු බිම් සහ ඊට සම්බන්ධ දෙණිය, ඕව්ට යනාදී ප්‍රදේශ තුළ ගොවිජන සංවර්ධන පනතට අනුකූල වන අනුමත භාවිතයන් සලකා බැලිය හැකිය.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. තෙත්බිම් ආශ්‍රිතව සිදු කරන කෘෂිකර්මාන්තය 3. ජලාශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම්, විනෝදකාමී උද්‍යාන, පාරිසරික උද්‍යාන 4. පරිසර හිතකාමී ජලජ ජීවී වගා පොකුණු
<p>xii. කලාපය සඳහා වන පොදු රෙගුලාසි</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. පවත්නා ගොඩනැගිලිවල දීර්ඝ කිරීම් ගොවිජන සේවා සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව නිර්දේශයන්ට අනුව සලකා බලනු ලැබේ

මූලාශ්‍රය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2023

8.3 උපලේඛණ

උපලේඛණය I - "අ" ආකෘතිය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් 2021/07/08 දින අංක 54/2235 දරන ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති අවසරලත් ගෙඩිම් අනුපාතයන්

ඉඩමේ ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	කලාපීය සංගුණකය = 0.50 - 0.74				කලාපීය සංගුණකය = 0.75-0.99				කලාපීය සංගුණකය = 1.00-1.24				කලාපීය සංගුණකය= 1.25-1.49			
	මාර්ගයේ අවම පළල				මාර්ගයේ අවම පළල				මාර්ගයේ අවම පළල				මාර්ගයේ අවම පළල			
	**මීටර් 6	මීටර් 9	මීටර් 12	මීටර් 15 සහ වැඩි	**මීටර් 6	මීටර් 9	මීටර් 12	මීටර් 15 සහ වැඩි	**මීටර් 6	මීටර් 9	මීටර් 12	මීටර් 15 සහ වැඩි	**මීටර් 6	මීටර් 9	මීටර් 12	මීටර් 15 සහ වැඩි
150 - 250ට අඩු	0.8	0.9	0.9	0.9	1.3	1.3	1.4	1.4	1.6	1.7	1.8	1.9	2.0	2.2	2.3	2.4
250 - 375 ට අඩු	0.9	1.0	1.2	1.3	1.3	1.6	1.8	2.0	1.8	2.2	2.4	2.7	2.2	2.7	3.0	3.3
375 - 500 ට අඩු	0.9	1.0	1.2	1.4	1.3	1.6	1.9	2.1	1.9	2.2	2.5	2.8	2.3	2.8	3.2	3.4
500 - 750 ට අඩු	1.0	1.1	1.3	1.5	1.4	1.7	2.0	2.2	2.0	2.3	2.7	3.0	2.4	3.0	3.4	3.5
750 - 1000 ට අඩු	1.0	1.2	1.4	1.7	1.5	1.8	2.2	2.5	2.1	2.4	2.9	3.3	2.6	3.0	3.6	4.0
1000 - 1500 ට අඩු	1.1	1.3	1.5	1.8	1.6	1.9	2.3	2.7	2.2	2.5	3.0	3.6	2.7	3.1	3.8	4.5
1500 - 2000 ට අඩු	1.1	1.4	1.7	2.0	1.7	2.1	2.5	3.0	2.3	2.7	3.4	4.0	2.9	3.4	4.2	5.0
2000 - 2500 ට අඩු	1.2	1.5	1.8	2.1	1.8	2.3	2.7	3.1	2.4	2.8	3.5	4.2	3.0	3.5	4.4	5.4
2500 - 3000 ට අඩු	1.2	1.6	2.0	2.4	1.9	2.4	3.0	3.6	2.5	3.2	4.0	4.7	3.1	3.8	4.7	5.8
3000 - 3500 ට අඩු	1.3	1.7	2.1	2.5	2.0	2.5	3.1	3.7	2.6	3.4	4.2	5.0	3.2	4.0	5.0	6.2
3500 - 4000 ට අඩු	1.4	1.8	2.2	2.6	2.2	2.6	3.3	3.9	2.8	3.6	4.3	5.3	3.3	4.3	5.5	6.6
4000ට වැඩි	1.5	1.9	2.3	2.8	2.5	2.8	3.5	4.0	3.0	3.8	4.5	5.5	3.5	4.5	6.0	7.0

ඉඩමේ ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	කලාපීය සංගුණකය = 1.50 - 1.74				කලාපීය සංගුණකය = 1.75-1.99				කලාපීය සංගුණකය = 2.00-2.24				කලාපීය සංගුණකය= 2.25-2.49			
	මාර්ගයේ අවම පළල				මාර්ගයේ අවම පළල				මාර්ගයේ අවම පළල				මාර්ගයේ අවම පළල			
	**මීටර් 6	මීටර් 9	මීටර් 12	මීටර් 15 සහ වැඩි	**මීටර් 6	මීටර් 9	මීටර් 12	මීටර් 15 සහ වැඩි	**මීටර් 6	මීටර් 9	මීටර් 12	මීටර් 15 සහ වැඩි	**මීටර් 6	මීටර් 9	මීටර් 12	මීටර් 15 සහ වැඩි
150 - 250ට අඩු	2.4	2.6	2.7	2.8	2.8	3.0	3.2	3.3	3.0	3.4	3.6	3.8	3.0	3.4	3.6	4.0
250 - 375 ට අඩු	2.6	3.2	3.6	4.0	3.0	3.4	4.3	4.7	3.2	3.6	4.5	4.5	3.5	3.8	4.5	5.0
375 - 500 ට අඩු	2.7	3.3	3.8	4.2	3.2	3.5	4.5	5.0	3.4	3.7	4.8	5.2	3.6	4.5	4.7	5.5
500 - 750 ට අඩු	2.8	3.4	4.0	4.5	3.4	3.6	4.7	5.5	3.5	4.0	5.0	6.0	3.7	5.0	5.0	6.0

750 - 1000 ට අඩු	3.1	3.6	4.3	5.0	3.5	3.8	5.1	6.0	3.6	4.5	5.7	6.5	3.8	5.1	6.0	6.5
1000 - 1500 ට අඩු	3.2	3.8	4.6	5.5	3.6	4.0	5.4	6.5	3.7	5.0	6.1	8.0	3.9	5.3	6.5	8.5
1500 - 2000 ට අඩු	3.4	4.0	5.0	6.0	3.7	4.2	5.8	7.0	3.8	5.1	6.7	9.0	4.0	5.4	7.0	*10
2000 - 2500 ට අඩු	3.5	4.2	5.2	6.5	3.8	4.4	6.2	7.5	3.9	5.2	7.1	*10	4.0	5.5	7.5	*10.5
2500 - 3000 ට අඩු	3.6	4.4	5.5	7.0	3.9	4.6	6.5	8.0	4.0	5.3	7.4	*10.5	4.0	5.6	7.5	*11
3000 - 3500 ට අඩු	3.7	4.6	6.0	7.5	4.0	4.8	6.9	8.5	4.0	5.4	7.6	*11	4.0	5.7	8.0	*11.5
3500 - 4000 ට අඩු	3.8	4.8	6.3	7.7	4.0	5.0	7.3	9.0	4.0	5.5	7.8	*11.5	4.0	5.8	8.0	*12
4000ට වැඩි	4.0	5.0	6.5	8.0	4.0	5.2	7.5	9.5	4.0	5.6	8.0	*12	4.0	5.9	8.0	*UL

ඉඩමේ ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	කලාපීය සංගුණකය = 2.50-2.74				කලාපීය සංගුණකය = 2.75-2.99				කලාපීය සංගුණකය = 3.00-3.24				කලාපීය සංගුණකය = 3.25-3.49			
	මාර්ගයේ අවම පළල				මාර්ගයේ අවම පළල				මාර්ගයේ අවම පළල				මාර්ගයේ අවම පළල			
	**මීටර් 6	මීටර් 9	මීටර් 12	මීටර් 15 සහ වැඩි	**මීටර් 6	මීටර් 9	මීටර් 12	මීටර් 15 සහ වැඩි	**මීටර් 6	මීටර් 9	මීටර් 12	මීටර් 15 සහ වැඩි	**මීටර් 6	මීටර් 9	මීටර් 12	මීටර් 15 සහ වැඩි
150 - 250ට අඩු	3.0	3.4	3.6	4.0	3.0	3.4	3.6	4.0	3.0	3.4	3.6	4.0	3.0	3.4	3.6	4.0
250 - 375 ට අඩු	3.5	4.0	5.0	5.5	3.5	4.2	5.0	5.5	3.5	4.4	5.0	5.5	3.5	4.6	5.0	5.5
375 - 500 ට අඩු	3.6	4.6	5.2	6.0	3.6	4.7	5.2	6.0	3.6	4.8	5.2	6.0	3.6	4.9	5.2	6.0
500 - 750 ට අඩු	3.7	5.1	5.5	6.5	3.7	5.2	5.5	6.5	3.7	5.3	5.5	6.5	3.8	5.4	5.5	6.5
750 - 1000 ට අඩු	3.8	5.2	6.5	7.0	3.8	5.3	7.0	7.5	3.8	5.4	7.0	7.5	4.0	5.5	7.5	8.0
1000 - 1500 ට අඩු	3.9	5.4	7.0	9.0	3.9	5.5	7.5	9.0	3.9	5.6	7.5	9.0	4.0	5.7	8.0	9.0
1500 - 2000 ට අඩු	4.0	5.5	7.5	*10.5	4.0	5.6	7.5	*10.5	4.0	5.7	8.0	*10.5	4.0	5.8	8.0	*11
2000 - 2500 ට අඩු	4.0	5.6	7.5	*11	4.0	5.7	8.0	*11	4.0	5.8	8.0	*11	4.0	5.9	8.0	*11.5
2500 - 3000 ට අඩු	4.0	5.7	8.0	*11.5	4.0	5.8	8.0	*11.5	4.0	5.9	8.0	*11.5	4.0	6.0	8.0	*12
3000 - 3500 ට අඩු	4.0	5.8	8.0	*12	4.0	5.9	8.0	*12	4.0	6.0	8.0	*12	4.0	6.0	8.0	*12
3500 - 4000 ට අඩු	4.0	5.9	8.0	*12	4.0	6.0	8.0	*12	4.0	6.0	8.0	*12	4.0	6.0	8.0	*12
4000ට වැඩි	4.0	6.0	8.0	*UL	4.0	6.0	8.0	*UL	4.0	6.0	8.0	*UL	4.0	6.0	8.0	*UL

ඉඩමේ ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	කලාපීය සංගුණකය = 3.50-3.74		කලාපීය සංගුණකය = 3.75-4.00	
	මාර්ගයේ අවම පළල		මාර්ගයේ අවම පළල	
	UL - අසීමිත නිත්‍යානුකූලව වාහන නැවතුම් සඳහා වෙන්කර ඇති ගෙඩිම් ප්‍රමාණයන් ගෙඩිම් අනුපාතය සඳහා ගණනය කෙරෙයි. කලාපීය රෙගුලාසි යටතේ මහල් ප්‍රමාණය හෝ ගෙඩිම් අනුපාතය දක්වා ඇති විටකදී ඉහත ගෙඩිම් අනුපාතයන් අදාළ නොවේ.			

අම්බලන්ගොඩ නගර සභා සංවර්ධන සැලැස්ම 2023-2033
නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

	**මීටර් 6	මීටර් 9	මීටර් 6	මීටර් 9	**මීටර් 6	මීටර් 9	මීටර් 9	මීටර් 9
150 - 250ට අඩු	3.0	3.4	3.6	4.0	3.0	3.4	3.6	4.0
250 - 375 ට අඩු	3.5	4.8	5.0	5.5	3.5	5.0	5.0	5.5
375 - 500 ට අඩු	3.6	5.0	5.2	6.0	3.6	5.4	5.2	6.0
500 - 750 ට අඩු	3.8	5.5	5.5	6.5	4.0	5.7	5.5	6.5
750 - 1000 ට අඩු	4.0	5.6	7.5	8.0	4.5	6.0	7.5	8.0
1000 - 1500 ට අඩු	4.2	5.8	8.0	9.0	4.5	6.5	8.0	9.0
1500 - 2000 ට අඩු	4.2	6.0	8.0	*11	4.5	7.0	8.0	*11
2000 - 2500 ට අඩු	4.2	6.2	8.0	*11.5	4.5	7.0	8.0	*12
2500 - 3000 ට අඩු	4.2	6.4	8.0	*12	4.5	7.0	8.0	*12
3000 - 3500 ට අඩු	4.2	6.5	8.0	*12	4.5	7.0	8.0	*12
3500 - 4000 ට අඩු	4.2	6.5	8.0	*12	4.5	7.0	8.0	*12
4000ට වැඩි	4.2	6.5	8.0	*UL	4.5	7.0	8.0	*UL

සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ ඉඩමේ ආනතියට අනුව ඉහත ගෙබිම් අනුපාතයන් වෙනස් විය හැක
ඉඩමේ ආනතිය අංශක 11ට වඩා වැඩිවන විට ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනයේ අනුමැතිය ලබාගත යුතුය
* ගෙබිම් අනුපාතය 10.0 හෝ ඊට වැඩි ප්‍රමාණයක් සඳහා අවසර ලැබෙනුයේ අවම වශයෙන් මීටර් 12ක (මාර්ගයේ මැද සිට) ගොඩනැගිලි
සීමාවක් පතවා ඇති ප්‍රවේශ මාර්ගය සඳහා පමණි. එසේ නොවන අවස්ථාවක උපරිම ගෙබිම් අනුපාතය 9.0 ට සීමා විය යුතුය.
** සංවර්ධන සැලැස්මේ මීටර් 7 ක් පළල මාර්ගයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති මාර්ග සඳහා අවම මාර්ග පළල මීටර් 7 ක් ලෙස සලකනු ලැබේ.

උපලේඛණය II - "ආ" ආකෘතිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් 2021/07/08 දින අංක 54/2235 දරන ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති අවසරලත් මහල් ප්‍රමාණයන්

මීටර් 3 සහ 4.5 මාර්ග සඳහා මහල් ප්‍රමාණයන්						
මාර්ගයේ අවම පළල	ඉඩමේ මුහුණතෙහි අවම පළල	ගෙඩිම් ආවරණ ප්‍රතිශතය*	උපරිම මහල් ප්‍රමාණය			
			කලාපීය සංගුණකය 0.5 - 0.74	කලාපීය සංගුණකය 0.75 - 1.24	කලාපීය සංගුණකය 1.25 - 3.49	කලාපීය සංගුණකය 3.50 - 4.00
මීටර් 3.0	මීටර් 6	65%	1 (G)	2 (G+1)	3 (G+2)	3 (G+2)
මීටර් 4.5	මීටර් 6	65%	1 (G)	2 (G+1)	3 (G+2)	4 (G+3)

වාහන නැවතුම් ඉඩකඩද ඇතුළත්ව ඉහත මහල් ප්‍රමාණයන් දක්වා ඇත

එක් එක් මාර්ග සඳහා නියමිත නිවාස ඒකක ප්‍රමාණයන් වෙනස් නොවේ

* කලාපීය රෙගුලාසි යටතේ ගෙඩිම් ආවරණ ප්‍රතිශතයන් දක්වා නොමැති විටකදී

උපලේඛණය III - "ඉ" ආකෘතිය: නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් 2021/07/08 දින අංක 54/2235 දරන ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති විවෘත අවකාශයන්

"ඉ" පෝරමය - විවුර්ත අවකාශයන්									
ගොඩනැගිල්ලේ උස (මීටර්)	ඉඩමේ මුහුණතෙහි අවම පළල (මීටර්)	ගෙබිම් ආවරණ ප්‍රතිශතය*		පසුපස අවකාශය (මීටර්)		පැති අවකාශය (මීටර්)		ස්භාවික ආලෝකය හා වාතාශ්‍රය ලබාගන්නා වාලිං සඳහා	
		නේවාසික නොවන	නේවාසික	මෙම අන්තයෙන් ස්භාවික ආලෝකය හා වාතාශ්‍රය ලබා නොගන්නාවිට	මෙම අන්තයෙන් ස්භාවික ආලෝකය හා වාතාශ්‍රය ලබා ගන්නාවිට	මෙම අන්තයෙන් ස්භාවික ආලෝකය හා වාතාශ්‍රය ලබා නොගන්නාවිට	මෙම අන්තයෙන් ස්භාවික ආලෝකය හා වාතාශ්‍රය ලබා ගන්නාවිට	අවම පළල	අවම ගෙබිම් ප්‍රමාණය
7ට අඩු	6	80%**	65%	2.3 මීටර්	2.3 මීටර්	-	2.3 මීටර්	2.3 මීටර්	5 ව. මීටර්
7 - 15ට අඩු	6	65%	65%	3.0 මීටර්	3.0 මීටර්	-	3.0 මීටර්	3.0 මීටර්	9 ව. මීටර්
15 - 30ට අඩු	12	65%	65%	4.0 මීටර්	4.0 මීටර්	1.0 මීටර් සහ 3.0 මීටර්	4.0 මීටර්	4.0 මීටර්	16 ව. මීටර්
30 - 50ට අඩු	20	65%	65%	4.0 මීටර්	5.0 මීටර්	3.0 මීටර් දෙපසින්	5.0 මීටර්	5.0 මීටර්	25 ව. මීටර්
50 - 75ට අඩු	30	50%***	50%***	5.0 මීටර්	6.0 මීටර්	4.0 මීටර් දෙපසින්	6.0 මීටර්	6.0 මීටර්	36 ව. මීටර්
75 සහ ඊට වැඩි	40ට වැඩි	50%***	50%***	5.0 මීටර්	6.0 මීටර්	5.0 මීටර් දෙපසින්	6.0 මීටර්	6.0 මීටර්	****

ගොඩනැගිල්ලේ උස - ප්‍රවේශ මාර්ගය මට්ටමේ සිට ඉහල සඳු තලය හෝ වහලය මට්ටම දක්වා උස (වාහන නැවතුම් මහල්ද ඇතුළත්ව)
 * කලාපීය රෙගුලාසි යටතේ ගෙබිම් ආවරණ ප්‍රතිශතයන් දක්වා නොමැති විටකදී
 ** සම්පූර්ණයෙන්ම නේවාසික නොවන සංවර්ධන කටයුතු සඳහා
 *** ගොඩනැගිලි උසේන් 20% හෝ මහල් 12 යන දෙකෙන් අවම උසක් සහිත පොඩියම් (Podium) මහල් සඳහා 65% ගෙබිම් ආවරණ ප්‍රතිශතයක් ලබා දියහැක
 **** අමතර සෑම උස මී 3ක් සඳහාම අවම ගෙබිම් ප්‍රමාණය ව. මීටර් 1 කින් වැඩිවිය යුතුය

උපලේඛණය IV - "ඊ" ආකෘතිය : සංවර්ධන කලාප සඳහා අවසරලත් භාවිතාවන්

ප්‍රධාන භාවිතය	අනු අංකය	අනු භාවිතය	නේවාසික කලාපය (R) High density			මධ්‍යම ඝනත්ව මිශ්‍ර සංවර්ධන කලාපය (C)			සංරක්ෂණ කලාපය (Cn)			
			R1 අඩි ඝනත්ව	R2 මධ්‍යම ඝනත්ව	R3 අඩු ඝනත්ව	MD2	C2	C3	Cn1	Cn2	Cn3	
1. නේවාසික (Residential)	1	නිවාස		-	✓	✓	-	-				
	2	සහායක නිවාස සංකීර්ණ	✓	-	✓	✓						
	3	නිවාස සංකීර්ණ	✓	-	-	✓						
	4	නිවාස ව්‍යාපෘති	✓	-	-	✓						
	5	නිල නිවාස/සේවක නිවාස	✓	-	✓	✓						
	6	සේවා නිවාස	✓	-	✓	✓						
	7	ස්ටුඩියෝ නිවාස	✓	-	-	✓						
	8	ඩෝමේට්‍රි	✓	-	✓	✓						
	9	නේවාසිකාගාර	✓	-	-	✓						

	10	දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථාන	√	-	√	√														
	11	ශිලන් සේවා මධ්‍යස්ථාන	-	-	-	√														
	12	වැඩිහිටි නිවාස	√	-	√	√														
	13	ළමා නිවාස	√	-	√	√														
	14	ආබාධිත පුනරුත්ථාපන නිවාස	√	-	√	√														
	15	පුනරුත්ථාපන නිවාස/ පරිවාස	√		√	√														
	16	ප්‍රජා ශාලා	√		√	√														
	17	නිවාඩු නිකේතන/සංචාරක බංගලා/Home stay	√		√	√														
	18	ආගන්තුක නිවාස	√		√	√														
	19	ලැගුම් හල්	√		√	√														
	20	තානායම්	√		-	√														
21	විශ්‍රාම ශාලා	√		-	√															
2. (Health)	1	රෝහල්	-		-	√														
	2	වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන (එක් වෛද්‍යවරයෙකු පමණක් සිටින)	√		√	√														
	3	වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන (වෛද්‍යවරුන් දෙදෙනෙකු හෝ ඊට වැඩි දෙනෙකු සිටින)	√		√	√														

	4	සාම්පල් එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන	-	√	√					
	5	රසායනාගාර	√	√	√					
	6	ඔසුසල්	√	√	√					
	7	පශු වෛද්‍ය සායන	√		√					
	8	පශු වෛද්‍ය රෝහල්	√	-	√					
	9	නිරෝධායන මධ්‍යස්ථාන	√	√	√					
	10	ලමා හා මාතෘ /පවුල් සායන මධ්‍යස්ථාන	√	√	√					
	11	1 සිට 10 දක්වා භාවිතයන්ට අයත් නොවන වෙනත් වෛද්‍ය ආයතන	-	√	√					
	12	වෛද්‍ය උපදේශන සේවා මධ්‍යස්ථාන	-	√	√					
	13	සත්ත්ව සුරැකුම් මධ්‍යස්ථාන	-	-	√					
ආයතනික (Office & Institution)	1	කාර්යාල	√		√					
	2	වෘත්තීය කාර්යාල	√	√	√					
	3	කාර්යාල සංකීර්ණ (වර්ග මීටර් 5000 වැඩි)	√	-	√					
	4	බැංකු/රක්ෂණ මූල්‍ය ආයතන	√	-	√					
	5	1 සිට 4 දක්වා භාවිතයන්ට අයත් නොවන වෙනත් කාර්යාල	-	-	√					

		සහ ආයතනික භාවිතයන්								
4. වාණිජ (Commercial and services)	1	සාප්පු සංකීර්ණ	-		-	√				
	2	සිල්ලර වෙළඳසැල්	√		√	√				
	3	කොඟ වෙළඳසැල්	√		-	√				
	4	ආංශික වෙළඳසැල් සුපිරි වෙළඳ සැල්	-		√	√				
	5	විවෘත වෙළඳ සැල්	√		√	√				
	6	ප්‍රදර්ශනාගාර	-		-	√				
	7	අවන්හල්/ Take Away	√		√	√				
	8	අවන්හල්/ Restaurants	√		√	√				
	9	උත්සව ශාලා	√	-	-	√				
	10	තරු පන්ති හෝටල්			-	√				
	11	හෝටල්	√		√	√				
	12	නාගරික හෝටල්			-	√				
	13	සමාජ ශාලා			-	√				
	14	මොටෙල්			-	√				

15	කබානා හෝටල්	√		√	√					
16	විකාශනාගාර			-	√					
17	ශබ්දාගාර (විකාශනාගාර නොවන)	√		-	√					
18	රූපලාවන්ය මධ්‍යස්ථාන / බාබර් සාප්පු	√		√	√					
19	පාරිභෝගික සේවා මධ්‍යස්ථාන	√		√	√					
20	සම්භාහන මධ්‍යස්ථාන	√		√	√					
21	ටේලර් සාප්පු	√		√	√					
22	අවමංගල්‍ය ශාලා	√		√	√					
23	මල් ශාලා	√		√	√					
24	ලොන්ඩ්‍රි/ ඇඳුම් පිරිසිදු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන	√		√	√					
25	හාඩ්වෙයාර්/ ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය විකුණුම් වෙළඳසැල්	√		√	√					
26	මත්පැන් අලෙවිහලවල්	√		-	√					
27	වාහන අමතර කොටස් වෙළඳසැල්	√		√	√					
28	කුලී රථ සේවා මධ්‍යස්ථාන	√		√	√					

	29	වාහන සේවා මධ්‍යස්ථාන	√		√	√															
		බයිසිකල් / ත්‍රීවීල්	√		√	√															
		සැහැල්ලු වාහන	√		√	√															
		බර වාහන	-		-	√															
	30	ගරාජ්	√		√	√															
	31	වාහන ඉන්ධන පිරවුම්හල්	√		√	√															
	32	දුම්පරික්ෂණ මධ්‍යස්ථාන	√		√	√															
	33	ඔට්ටු ඇල්ලීමේ මධ්‍යස්ථාන	√		√	√															
34	බස් පර්යන්ත	√		-	√																
5. (Educational)	1	පෙර පාසල් / පූර්ව ළමාවිය සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන	√		√	√															
	2	ප්‍රාථමික පාසල්	√		√	√															
	3	ද්විතීක පාසල්	√		√	√															
	4	තෘතීක පාසල්	√		√	√															
	5	පෞද්ගලික පාසල් / ජාත්‍යන්තර පාසල්	√		√	√															

6. සමාජ හා ආගමික (Social & Religious)	6	උසස් අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන (Campus)	√		√	√														
	7	රාජ්‍ය / පෞද්ගලික විශ්ව විද්‍යාල	√		-	√														
	8	කාර්මික විද්‍යාල / වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථාන / පුහුණු මධ්‍යස්ථාන	√		√	√														
	9	පෞද්ගලික උපකාරක පන්ති- වර්ග මීටර 50ට අඩු	√		√	√														
	10	පෞද්ගලික උපකාරක පන්ති- වර්ග මීටර 50 හා වර්ග මීටර 500 අතර	√		-	√														
	11	පෞද්ගලික උපකාරක පන්ති වර්ග මීටර 500ට වැඩි	-		-	√														
	12	කලා ආයතන/ රංග ආයතන	√		√	√														
	13	අනෙකුත් අධ්‍යාපන ආයතන	√		√	√														
	14	පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන	√		√	-														
	1	ආගමික ස්ථාන	√		√	√														
	2	ආගමික අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන	√		√	√														
	3	කෞතුකාගාර			-	-														
	4	සමාජ හා සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථාන	√		√	-														
	5	සුසාන භූමි / ආදාහනාගාර	√		√	√														

	6	ප්‍රජා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන	√		√	-														
	7	ශ්‍රවණාගාර (Auditorium)	√		-	√														
	8	සමන්ත්‍රණ ශාලා	√		-	√														
7. කර්මාන්ත සහ ගබඩා (Industrial)	1	වාහන එකලස්/ අළුත්වැඩියා කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන	√		√	√														
	2	බෙදා හැරීමේ කටයුතු සඳහා වන ගබඩා	√		√	√														
	3	ගබඩා/ ගුදමි	√		√	√														
	4	සේවා කර්මාන්ත	√		-															
	5	ගෘහස්ත කර්මාන්ත	√		√	√														
	6	ඇසුරුම් කර්මාන්ත	√			√														
	7	ප්‍රතිචක්‍රීකරණ කර්මාන්ත	√		√	-														
	8	අගය එකතු කිරීමේ කර්මාන්ත	√		√	√														
	9	අබලි දෑ එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන	√		√	√														
	10	බේකරි නිෂ්පාදන දර පෝරණු	√		√	√														
	11	බේකරි නිෂ්පාදන වීදුලි	√		√	√														
	12	කොන්ක්‍රීට් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන කර්මාන්ත	√		√	√														

	13	උළු සහ ගඩොල් කර්මාන්ත	√	-	-					
	14	ලී බඩු නිෂ්පාදන ආශ්‍රිත කර්මාන්ත	√	√	-					
	15	ඇඹරුම්හල්	√	√	√					
	16	ලියවන පට්ටල්, වැල්ඩින් වැඩපොලවල්	-	-	√					
	17	දුෂ්‍ය කාරක නොවන අනෙකුත් කර්මාන්ත (මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ නිර්වචනය පරිදි)	√	√	√					
18	දුෂ්‍ය කාරක අනෙකුත් කර්මාන්ත (මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ නිර්වචනය පරිදි)	-	-	-						
8.	විනෝදාත්මක (Leisure)	1	ගෘහස්ත ක්‍රීඩාගාර	-	-	√				
		2	විවෘත රංග භූමි	√	√	√				
		3	පුස්තකාල	√	√	√				
		4	කාය වර්ධන මධ්‍යස්ථාන	√	√	√				
		5	ළමා උද්‍යාන	√	√	√				
		6	විවෘත පිට්ටනි	√	√	√				
		7	සිනමා ශාලා	-	-	√				

	8	පිහිනුම් තටාක	√		√	√														
	9	උද්‍යාන	√		√	√														
	10	විනෝදාත්මක උද්‍යාන	√		√	√														
9.	කෘෂිකාර්මික හා ධීවර කර්මාන්තය	1	බෝවිටු ජැට්/ පාරු නවාතැන්	√		√	√													
		2	නැංගුරම් කොටුපළවල්	√		√	√													
		3	ධීවර කොටුපළවල්	√		√	√													
		4	ඉදිකිරීම් සහිත මාදැල් පාඩු	√			√													
		5	ලෙල්ලම				√													
		6	සත්තව හා වගා ගොවිපලවල්	-		√	-													
		7	කෘෂි නිෂ්පාදන එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන	√		√	√													
		8	සත්තව හා බීජ අභිජනන මධ්‍යස්ථාන	√		√	-													
		9	හරිතාගාර	√		√	-													
10.	වෙනත් (Other)	1	Roof ඇන්ටෙනා කුළුණු	√		√	√													
		2	ඇන්ටෙනා කුළුණු	√		√	-													
		3	සන්නිවේදනය කුළුණු	√		√	-													

උපලේඛණය V- "උ" ආකෘතිය: අනුමත භාවිතයන්ට අදාළ අවම බිම් ප්‍රමාණයන්

"උ" පෝරමය - අනුමත භාවිතයන්ට අදාළ අවම බිම් ප්‍රමාණයන්			
ප්‍රධාන භාවිතය	අනු අංකය	අනු භාවිතය	අවම බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)
නේවාසික (Residential)	1	නිවාස Dwelling Houses/ Dwelling Units	150
	2	සහාධිපත්‍ය නිවාස සංකීර්ණ Condominium apartment complexes	4000
	3	නිවාස සංකීර්ණ Apartment Complexes	2000
	4	නිවාස ව්‍යාපෘති Housing Projects	2000
	5	නිල නිවාස/සේවක නිවාස	150
	6	සේවා නිවාස (Service apartments)	150
	7	ස්ටුඩියෝ නිවාස (Studio apartments)	150
	8	ඩෝමේට්‍රි දොරිටරි dormitory	1000
	9	නේවාසිකාගාර Hostels	1000
	10	දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථාන (daycare centers)	250
	11	ගිලන් සේවා මධ්‍යස්ථාන	500
	12	වැඩිහිටි නිවාස	500
	13	ළමා නිවාස	500
	14	ආබාධිත පුනරුත්ථාපන නිවාස	500
	15	පුනරුත්ථාපන නිවාස/ පරිවාස	1000
	16	ප්‍රජා ශාලා	500
	17	නිවාඩු නිකේතන/සංචාරක බංගලා/Home stay	250
	18	ආගන්තුක නිවාස guest houses	250
	19	ලැගුම් හල් lodge	250
	20	තානායම්	250

	21	විශ්‍රාම ශාලා	250
සෞඛ්‍ය (Health)	1	රෝහල්	1000
	2	වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන (එක් වෛද්‍යවරයෙකු පමණක් සිටින)	150
	3	වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන (වෛද්‍යවරුන් දෙදෙනෙකු හෝ ඊට වැඩි දෙනෙකු සිටින)	250
	4	සාම්පල් එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන	150
	5	රසායනාගාර	150
	6	ඔසුසල්	150
	7	පශු වෛද්‍ය සායන	150
	8	පශු වෛද්‍ය රෝහල්	500
	9	නිරෝධායන මධ්‍යස්ථාන	500
	10	ලුමා හා මාතෘ /පවුල් සායන මධ්‍යස්ථාන	250
	11	අනෙකුත් වෛද්‍ය ආයතන	250
	12	වෛද්‍ය උපදේශන සේවා මධ්‍යස්ථාන	500
	13	සත්ත්ව සුරැකුම් මධ්‍යස්ථානය	500
කාර්යාල සහ ආයතනික (Office & Institution)	1	කාර්යාල	150
	2	වෘත්තීය කාර්යාල	150
	3	කාර්යාල සංකීර්ණ (වර්ග මීටර් 5000 වැඩි)	1000
	4	බැංකු/රක්ෂණ මූල්‍ය ආයතන	150
	5	වෙනත්	
වාණිජ (Commercial and)	1	සාප්පු සංකීර්ණ	500
	2	සිල්ලර වෙළඳසැල්	150

3	තොග වෙළඳසැල්	250
4	ආංශික වෙළඳසැල් (Department Stores)/සුපිරි වෙළඳ සැල් (Super market)	500
5	විවෘත වෙළඳ සැල්(Definition)	150
6	පුද්ගලික ගෘහ	500
7	අවන්හල්/ Take Away	150
8	අවන්හල්/ Restaurants	250
9	උත්සව ශාලා	1000
10	තරු පන්ති හෝටල්	2000
11	හෝටල්	500
12	නාගරික හෝටල් city hotel	250
13	සමාජ ශාලා	500
14	මොටෙල්	250
15	කඩානා හෝටල්	500
16	විකාශනාගාර Broadcasting Studios	500
17	ශබ්දාගාර (විකාශනාගාර නොවන)	150
18	රූපලාවන්ය මධ්‍යස්ථාන / බාබර් සාප්පු	150
19	පාරිභෝගික සේවා මධ්‍යස්ථාන	150
20	සම්භාහන මධ්‍යස්ථාන	150
21	වේලර් සාප්පු	150
22	අවමංගල්‍ය ශාලා (Funeral Parlor)	500
23	මල් ශාලා	150
24	ලොන්ඩ්‍රි/ ඇඳුම් පිරිසිදු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන	150

	25	හාඩ්වෙයාර්/ ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය විකුණුම් වෙළඳසැල්	250
	26	මත්පැන් අලෙවිහලවල්	150
	27	වාහන අමතර කොටස් වෙළඳසැල්	150
	28	කුලී රථ සේවා මධ්‍යස්ථාන	250
	29	වාහන සේවා මධ්‍යස්ථාන	375
		බසසිකල් / ක්‍රීඩීල්	500
		සැහැල්ලු වාහන	1000
		බර වාහන	
	30	ගරාජ්	1000
	31	වාහන ඉන්ධන පිරවුම්හල්	1000
	32	දුම්පරික්ෂණ මධ්‍යස්ථාන	1000
33	ඔට්ටු ඇල්ලීමේ මධ්‍යස්ථාන	150	
34	බස් පර්යන්ත	1000	
අධ්‍යාපනික (Educational)	1	පෙර පාසල් / පූර්ව ළමාවිය සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන	500
	2	ප්‍රාථමික පාසල්	4000
	3	ද්විතික පාසල්	4000
	4	තෘතීක පාසල්	4000
	5	පෞද්ගලික පාසල් / ජාත්‍යන්තර පාසල්	4000
	6	උසස් අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන (Campus)	3000
	7	රාජ්‍ය / පෞද්ගලික විශ්ව විද්‍යාල	4000
	8	කාර්මික විද්‍යාල / වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථාන / පුහුණු මධ්‍යස්ථාන	1000

	9	පෞද්ගලික උපකාරක පන්ති- වර්ග මීටර 50ට අඩු	150
	10	පෞද්ගලික උපකාරක පන්ති- වර්ග මීටර 50 හා වර්ග මීටර 500 අතර	500
	11	පෞද්ගලික උපකාරක පන්ති වර්ග මීටර 500ට වැඩි	1000
	12	කලා ආයතන/ රංග ආයතන	1000
	13	අනෙකුත් අධ්‍යාපන ආයතන	250
	14	පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන	250
සමාජ හා ආගමික (Social & Religious)	1	ආගමික ස්ථාන	500
	2	ආගමික අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන	500
	3	කෞතුකාගාර	250
	4	සමාජ හා සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථාන	500
	5	සුසාන භූමි / ආදාහනාගාර	
	6	ප්‍රජා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන	150
	7	ශ්‍රවණාගාර (Auditorium)	1000
	8	සමන්ත්‍රණ ශාලා	1000
කර්මාන්ත සහ ගබඩා (Industrial)	1	වාහන එකලස්/ අළුත්වැඩියා කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන	500
	2	බෙදා හැරීමේ කටයුතු සඳහා වන ගබඩා	500
	3	ගබඩා/ ගුදම්	1000
	4	සේවා කර්මාන්ත	1000
	5	ගෘහස්ත කර්මාන්ත	150
	6	ඇසුරුම් කර්මාන්ත	500
	7	ප්‍රතිචක්‍රීකරණ කර්මාන්ත	1000
	8	අගය එකතු කිරීමේ කර්මාන්ත	1000

	9	අබලි දෑ එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන	1000
	10	බේකරි නිෂ්පාදන දර පෝරණු	500
	11	බේකරි නිෂ්පාදන විදුලි	250
	12	කොන්ක්‍රීට් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන කර්මාන්ත	500
	13	උළු සහ ගඩොල් කර්මාන්ත	1000
	14	ලී බඩු නිෂ්පාදන ආශ්‍රිත කර්මාන්ත	500
	15	අඹරුම්පල්	250
	16	ලියවන පට්ටල්, වෑල්ඩින් වැඩපොලවල්	250
	17	දුෂ්‍ය කාරක නොවන අනෙකුත් කර්මාන්ත (මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ නිර්වචනය පරිදි)	500
	18	දුෂ්‍ය කාරක අනෙකුත් කර්මාන්ත (මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ නිර්වචනය පරිදි)	1000
විනෝදාත්මක (Leisure)	1	ගෘහස්ථ ක්‍රීඩාගාර	1000
	2	විවෘත රංග භූමි	1000
	3	පුස්තකාල	250
	4	කාය වර්ධන මධ්‍යස්ථාන	150
	5	ළමා උද්‍යාන	500
	6	විවෘත පිට්ටනි	1000
	7	සිනමා ශාලා	500
	8	පිහිනුම් තටාක	250
	9	උද්‍යාන	-
	10	විනෝදාත්මක උද්‍යාන	-
කෘෂිකාර්මික කාඩ්වර	1	බෝවිටු ජෑව්/ පාරු නවාතැන්	
	2	නැංගුරම් කොටුපළවල්	

	3	ධීවර කොටුපළවල්	
	4	ඉදිකිරීම් සහිත මාදැල් පාඩු	
	5	ලෙල්ලම	
	6	සත්ත්ව හා වගා ගොවිපලවල්	2000
	7	කෘෂි නිෂ්පාදන එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන	500
	8	සත්ත්ව හා බීජ අභිජනන මධ්‍යස්ථාන	1000
	9	හරිකාශාර	150
වෙනත් (Other)	1	Roof ඇත්ටොනා කුළුණු	-
	2	ඇත්ටොනා කුළුණු	250
	3	සන්නිවේදනය කුළුණු	
	4	වාහන රථගාල්	250
	5	විදුලි උප පොලවල්	-
	6	වැලි කැණීම්/ බනිජ කැණීම් /සේදීම	-
	7	ගල් කැඩීම	-
	8	පස් කැපීම / මැටි කැපීම	-
	9	සනීපාරක්ෂක කටයුතු ගොඩනැගිලි	-
	10	A.T.M මධ්‍යස්ථාන	අදාළ නොවේ
	11	විදුලි ආරෝපණ මධ්‍යස්ථාන	අදාළ නොවේ
	12	කොම්පෝස්ට් ව්‍යුහය /කසල ප්‍රතිචක්‍රීකරණ මධ්‍යස්ථාන	2000

පරිච්ඡේද 09

9.1 යෝජිත මාර්ග පළල, ගොඩනැගිලි සීමා සහ රක්ෂිත

යෝජිත මාර්ගයන්

ගොඩනැගිලි සහ විදි රේඛා සීමාවන්

	පාරේ නම	යෝජිත මාර්ග පළල (අඩි)	මාර්ග මධ්‍යයේ සිට දෙපසට (අඩි)
01	ගාලු පාර (අම්බලන්ගොඩ උතුරු නගර සීමාවේ සිට ගං ඉඩගල දක්වා)	100.00	50.00
02	ඇල්පිටිය පාර (1) අලුත් පාරේ සිට වතුගෙදර දක්වා	100.00	50.00
03	නව ගාලු පාර (ගං ඉමගල අසල සිට අම්බලන්ගොඩ දකුණු මායිම දක්වා)	100.00	50.00
04.	කුලරත්න පාර (පෝරොක් ඇළ සිට වට රවුම දක්වා)	60.00	30.00
05.	පොල්වත්ත පාර (කුලරත්න පාරේ සිට)	60.00	30.00
06.	තල්ගස්ගොඩ පාර	60.00	30.00
07.	වතුගෙදර පාර (කෙරමිණිය හරහා)	60.00	30.00
08.	වික්‍රමසූරිය පාර	60.00	30.00
09.	රණසූරිය මාවත (කුලරත්න විදුහල හන්දියේ සිට බුද්ධදත්ත මාවත දක්වා)	60.00	30.00
10.	මුහුදු වෙරළ පාර	40.00	20.00
11.	මහ අම්බලන්ගොඩ පාර	40.00	20.00
12.	ඇල්පිටිය පාර (2) අලුත් පාරේ සිට මහවිදිය දක්වා	40.00	20.00
13.	නගර ශාලා පාර	40.00	20.00
14.	දුම්රිය පොළ පාර	100.00	50.00
15.	සංඝරාජ පාර	40.00	20.00
16.	පීරිස් වෙද මාවත	40.00	20.00
17.	විහාරගොඩ පාර	40.00	20.00
18.	කැපු ඇළ පාර	40.00	20.00
19.	සුදුවැල්ල පාර	40.00	20.00
20.	දළුකන්ද පාර	40.00	20.00
21.	පස්වන හරස් වීදිය	40.00	20.00
22.	මෝදර දේවාල පාර	40.00	20.00
23.	බුද්ධදත්ත මාවත	40.00	20.00
24.	මහාවිදිය	100.00	50.00
25.	එස්. ජී. ඒ ද සිල්වා මාවත	40.00	20.00

	පාරේ නම	යෝජිත මාර්ග පළල (අඩි)	මාර්ග මධ්‍යයේ සිට දෙපසට (අඩි)
26.	1 වන හරස් පාර	40.00	20.00
27.	ගාලු පාර හා මහාවිදිය සම්බන්ධ වන මාර්ගය	40.00	20.00
28.	ධම්මකුසල මාවත	30.00	15.00
29.	පනියන්දුව පාර	30.00	15.00
30.	දෙල්දුව පාර	30.00	15.00
31.	පතිරාජ පාර	30.00	15.00
32.	පොකුණ පාර	30.00	15.00
33.	නුගේතුඩුව පාර	30.00	15.00
34.	ශ්‍රී විජයාරාම පාර	30.00	15.00
35.	පඤ්ඤාලෝක පාර	30.00	15.00
36.	මහපන්සල පාර	30.00	15.00
37.	සුගතබිම්බාරාම පාර	30.00	15.00
38.	දේගොඩ පාර	30.00	15.00
39.	ධීරක්කන්ද පාර	30.00	15.00
40.	ආර්. ඊ ද සිල්වා මාවත	30.00	15.00
41.	එඩ්වර්ඩ්ස් පාර	30.00	15.00
42.	මානිමුල්ල පාර	30.00	15.00
43.	II හරස් පාර	30.00	15.00
44.	ආර්. පී. ආතර් ද සිල්වා මාවත	30.00	15.00
45.	පාසැල් මාවත	30.00	15.00
46.	පඤ්ඤාලෝක අතුරු මාවත	30.00	15.00
47.	කොඩිකාර පෙදෙස මාවත	30.00	15.00

48.	පී. එච්. ආර්. සුමනදාස මාවත	30.00	15.00
49.	පින්තදුව පාර (එල් සී ද සිල්වා මාවත)	30.00	15.00
50.	මාර්ග සති පාර	30.00	15.00
51.	අක්කර 18 මාර්ගය	30.00	15.00
52.	හීන් ඇළ පාර	30.00	15.00
53.	පරණ පොල්වත්ත පාර	30.00	15.00
54.	සද්ධාසේන මාවත (දෙල්දුව)	30.00	15.00
55.	කරෝලිස් වෙද මාවත	30.00	15.00
56.	දුවවත්ත පාර	25.00	12.50
57.	පින්තදුව පටුමග	25.00	12.50
58.	පින්තදුව පටුමග	25.00	12.50
59.	පොකුණ පටුමග	25.00	12.50
60.	දළුකන්ද පන්සල පාර	25.00	12.50

	පාරේ නම	යෝජිත මාර්ග පළල (අඩි)	මාර්ග මධ්‍යයේ සිට දෙපසට (අඩි)
61.	පල්ලෙතොට පාර	25.00	12.50
62.	ලියනාරච්චි පෙදෙස	25.00	12.50
63.	ගාමිණී බාලිකා මාවත	25.00	12.50
64.	මුහුදු වෙරළ හරස් පාර	25.00	12.50
65.	නම්බිමුල්ල පාර	25.00	12.50
66.	එපිටමුල්ල පාර	25.00	12.50
67.	එඩේරමුල්ල වටරවුම් පාර	25.00	12.50
68.	මේධානන්ද පාර	25.00	12.50
69.	සිරිනිකේතරාම පාර	25.00	12.50

70.	සුමනමැදුවත්ත පාර	25.00	12.50
71.	ටී. සී. ප්‍රනාන්දු මාවත	25.00	12.50
72.	චන්ද්‍රාවාස පාර	25.00	12.50
73.	පටබැඳිගෙවත්ත පාර I	25.00	12.50
74.	පටබැඳිගෙවත්ත පාර II	25.00	12.50
75.	පීරිස් වෙද මාවත හා දුම්රිය හරස් පාර	25.00	12.50
76.	මුහුදු වෙරළ අතුරු මාර්ගය (ඔරුවැල්ල)	25.00	12.50
77.	පීරිස් වෙද මාවත අතුරු මාර්ගය (ඇට්ලස් නිවාස අසලින් යන පාර)	25.00	12.50
78.	පීරිස් වෙද මාවත හා කුලරත්න පාර යාබද මාවත	25.00	12.50
79.	රොබට් වික්‍රමසූරිය පාර	25.00	12.50
80.	ශ්‍රී විජයරාම පටුමග	25.00	12.50
81.	පෝරඹ දේවාල පාර	25.00	12.50
82.	ජල ටැංකිය හා ජී. එච්. ආර්.සුමනදාස යාබද පාර	25.00	12.50
83.	පොල්වත්ත සුසාන භූමිය පාර	25.00	12.50
84.	පින්තදූව පටුමග I	25.00	12.50
85.	පින්තදූව පටුමග II	25.00	12.50
86.	දිස්නි පාර	25.00	12.50
87.	පතන පාර	25.00	12.50
88.	විහාරගොඩ අතුරු මාර්ගය	25.00	12.50
89.	ජාතික නිවාස පාර(තල්ගස්ගොඩ)	25.00	12.50
90.	ධම්මානන්ද මාවත	25.00	12.50
91.	හීන් ඇළ පටුමග II	25.00	12.50
92.	පෝරඹ වලව්ව පාර	25.00	12.50
93.	පෝරඹ පාලුවත්ත පාර	25.00	12.50
94.	දෙදුවස්සස තල්ගස්ගොඩ යාබද පාර	25.00	12.50

	පාරේ නම	යෝජිත මාර්ග පළල (අඩි)	මාර්ග මධ්‍යයේ සිට දෙපසට (අඩි)
95.	ධම්මයුක්තිකාරාම මාවත	25.00	12.50
96.	හීගල්දූව පාර	25.00	12.50
97.	පලාදූව පාර	25.00	12.50
98.	පෝර කොටුපල පාර	25.00	12.50
99.	රණසූරිය පාර පහළ කොටස (දෙවැස්ස මාර්ගයට වැටෙන)	25.00	12.50
100.	හිරිකැටිය පාර සහ හරස් පාර	25.00	12.50
101.	පෝය සීමාව පාර	25.00	12.50
102.	පෝය සීමාවන පාර - මානිමුල්ල හරස් පාර	25.00	12.50
103.	හිරිකැටිය/හිරිකැටිය අතුරු පාර	25.00	12.50
104.	තුඩුවමුල්ල පටුමග	25.00	12.50
105.	මානිමුල්ල පටුමග I	25.00	12.50
106.	මානිමුල්ල පටුමග II	25.00	12.50
107.	සිරිසුමන සාර මාවත	25.00	12.50
108.	මානිමුල්ල වටරවුම පාර	25.00	12.50
109.	මහ අම්බලන්ගොඩ විජේවික්‍ර කොළනිය පාර	25.00	12.50
110.	හෙප්පුමුල්ල පටුමග	25.00	12.50
111.	කන්ද මාවත හා අතුරු මාර්ග I II III	25.00	12.50
112.	ඇන්ටික් එක අසළ පාර	20.00	10.00
113.	මුහුදු වෙරළ අතුරු මාර්ගය II	20.00	10.00
114.	දෙවන හරස් පාර අතුරු මාර්ගය I	20.00	10.00
115.	දෙවන හරස් පාර අතුරු මාර්ගය II	20.00	10.00
116.	වන්දාවාස පටුමග I	20.00	10.00

117.	එපිටමුල්ල අතුරු මාර්ගය	20.00	10.00
118.	පින්තදුව තොටුපළ පාර	20.00	10.00
119.	මිකන්ද නිවාස යෝජනා ක්‍රමය පාර	20.00	10.00
120.	ලියනාරවිච්චි පෙදෙස අතුරු මාර්ගය	20.00	10.00
121.	මහජන බැංකුව අසල පටුමග I II	20.00	10.00
122.	නුගේතුඩුව පාර හා අතුරු මාර්ග I II	20.00	10.00
123.	බුද්ධදත්ත පටුමග I	20.00	10.00
124.	දෙදුවස්ස පාර	20.00	10.00
125.	පියසේන ක්‍රීඩාංගණය ඉදිරිපිට පාර	20.00	10.00
126.	විලේගොඩ ප්‍රජාපතී අතුරු මාර්ග	20.00	10.00
127.	හීන් ඇළ අතුරු මාර්ගය III	20.00	10.00
128.	පනියන්දුව පාරේ 1/15 නිවෙස අසලින් යන පාර	20.00	10.00

	පාරේ නම	යෝජිත මාර්ග පළල (අඩි)	මාර්ග මධ්‍යයේ සිට දෙපසට (අඩි)
129.	දේගොඩ තුන්මහල් නිවෙස අසලින් යන පාර	20.00	10.00
130.	ප්‍රජාපතී විදුහල පිටුපසින් යන පාර	20.00	10.00
131.	මහ අම්බලන්ගොඩ නිවාස යෝජනා ක්‍රමය පාර	20.00	10.00
132.	ධම්මකුසල නිවාස යෝජනා ක්‍රමය පාර	20.00	10.00
133.	මහ අම්බලන්ගොඩ හරස් පාර හා නම්බිමුල්ල හරස් පාර සම්බන්ධ පාර	20.00	10.00
134.	මහ අම්බලන්ගොඩ මානවඩු මහකාගේ නිවස අසලින් යන පාර	20.00	10.00
135.	බවානි පාර	20.00	10.00

ඉහත සඳහන් නොවූ සියළුම පොදු මාර්ග සඳහා අඩි 20.0 ගොඩනැගිලි සීමාවක් බලපැවැත්වෙන අතර මාර්ග මධ්‍යයේ සිට දෙපසට අඩි 10.0 ගොඩනැගිලි සීමාවක් අදාළ වන බැවින් සියලුම ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් එම ප්‍රදේශයෙන් බැහැරව කළ යුතුය.

ඇමුණුම 01

වාහන නැවැත්වීමේ ඉඩකඩ අවශ්‍යතා

රථවාහන නැවතුම් පිළිබඳ අවශ්‍යතා

අනු අංකය	භාවිතය	වර්ගය	පිරිවිතර			වාහන නැවැත්වීමේ ඉඩකඩ අවශ්‍යතා			
			මාර්ගයේ අවම පළල (මීටර්)	බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	අවම භූමි ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	සම්මත වාහන	බස් රථ	ලොරි	බහු විධ
01.	නේවාසික	තනි නිවාස ඒකක/සංචාරක බංගලා				ඒකකයක් සඳහා එක් ඉඩකඩක් + ගෙබිම් ප්‍රමාණය ව. මී. 400 ට වැඩි වන්නේ නම් අමතර රථවාහන නැවතුම් ඉඩකඩක්			
	නේවාසික මහල් නිවාස - 1 වන කාණ්ඩය	පිහිනුම් තටාක, ව්‍යායාම ශාලා, සුපිරි වෙළඳ සැල් සහිත හෝ රහිත මහල් නිවාස				ඒකකයක් සඳහා එක් ඉඩකඩක් + ගෙබිම් ප්‍රමාණය ව. මී 200 ට වැඩි වන්නේ නම්, අමතර රථවාහන නැවතුම් ඉඩකඩක් + සෑම නේවාසික ඒකක 10 කට අමුත්තන් සඳහා එක් රථවාහන නැවතුම් ස්ථානයක්			
	නේවාසික මහල් නිවාස - 2 වන කාණ්ඩය	1 වන කාණ්ඩය හැර අමතර සුබෝපහෝගී පහසුකම් (සමාජ ශාලා, පෙන්න් හවුස් වැනි) සහිත මහල් නිවාස				එක් ඒකකයක් සඳහා ඉඩකඩ දෙකක් + සෑම නේවාසික ඒකක 10 කට අමුත්තන් සඳහා එක් රථවාහන නැවතුම් ස්ථානයක්			
		සේවා මහල් නිවාස (Service Apartment)				ඒකකයක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			

	නේවාසික	ස්ටුඩියෝ මහල් නිවාස (Studio apartment)				ඒකකයක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			
	නේවාසික	නිල නිවාස				ඒකකයක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			
	නේවාසික	ප්‍රධාන භාවිතය පවත්වා ගෙන යාමට පහසුකමක් ලෙස පරිශ්‍රය තුළ ඇති නේවාසිකාගාර (පාසැල් හැර)				ඒකකයක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			
	නේවාසික	පරිශ්‍රයෙන් පිටත නේවාසිකාගාර				කාමර 05 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			

අනු අංකය	භාවිතය	වර්ගය	පිරිවිතර			වාහන නැවැත්වීමේ ඉඩකඩ අවශ්‍යතා			
			මාර්ගයේ අවම පළල (මීටර්)	බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	අවම භූමි ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	සම්මත වාහන	බස් රථ	ලොරි	බහු වීඩ
	නේවාසික	පරිශ්‍රයෙන් පිටත පිහිටි නිදහ භාලා				වර්ග මීටර් 200 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			
	නේවාසික	වැඩිහිටි නිවාස / ළමා නිවාස				කාමර 10 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක් (අවම එක් ඉඩකඩක්)			
	නේවාසික	රජයේ නැවත පදිංචි කිරීමේ ව්‍යාපෘති				සේවා ප්‍රදේශ හැර මුළු වර්ග ප්‍රමාණයෙන් 15% (වර්ග මීටර්)			
02.	වාණිජ	සිල්ලර වෙළඳ සැල්, ග්‍රොසරි හා සමාන භාවිතයන්	3.0	වර්ග මීටර් 25 දක්වා		එක් ඉඩකඩක්			
			4.5	වර්ග මීටර් 50 දක්වා		එක් ඉඩකඩක්			

			6.0	වර්ග මීටර් 50 ට වැඩි		වර්ග මීටර් 50 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක් සේවා ප්‍රදේශය හැර			
වාණිජ	සාප්පු සංකීර්ණ, සුපිරි වෙළඳ සැල්/ආශ්‍රිත වෙළඳ සැල්/ පොෂිත් මෝල්		9			වර්ග මීටර් 100ක් සඳහා එක ඉඩකඩක් සේවා ප්‍රදේශය හැර අවම එක ඉඩකඩක්		වර්ග මීටර් 500 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක් සහ උපරිම 02	
වාණිජ	තේවාසික භාවිතය සමඟ වාහන හෝ මෙවලම් උපකරණ/ පුද්ගලික ගාර		9			වර්ග මීටර් 200 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක් සහ අවම එක් ඉඩකඩක්		වර්ග මීටර් 200 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක් සහ උපරිම 02	
වාණිජ	ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය වෙළඳ සැල්		6			වර්ග මීටර් 200 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක් අවම එක ඉඩකඩක්		වර්ග මීටර් 500 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක් සහ උපරිම 02	
වාණිජ	සිනමාශාලා		6			ආසන 10 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			
වාණිජ	ශ්‍රවණාගාර, සම්මන්ත්‍රණ ශාලා තියටර් සහ ඒ හා සමාන භාවිතයන්		9			ආසන 10 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්	ආසන 100 කට වැඩි වන විට එක් ඉඩකඩක්	වර්ග මීටර් 500 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්	

අනු අංකය	භාවිතය	වර්ගය	පිරිවිතර			වාහන නැවැත්වීමේ ඉඩකඩ අවශ්‍යතා			
			මාර්ගයේ අවම පළල (මීටර්)	බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	අවම භූමි ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	සම්මත වාහන	බස් රථ	ලොරි	බහු විධ

	වාණිජ	සැලුන්/රූපලාවන්‍යාගාර/පරිභෝගික සේවා ස්ථාන/ බාබර් සාප්පු	3	15 දක්වා		එක් ඉඩකඩක්			
			4.5	30 දක්වා		එක් ඉඩකඩක්			
			6	30ට වැඩි		වර්ග මීටර් 30 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			
	වාණිජ	වාහන අමතර කොටස් වෙළඳ සැල්	6			වර්ග මීටර් 100 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්		ව. මි. 500 ක් ඉක්මන්‍යේ නම් එක් ඉඩකඩක්	
	වාණිජ	අවමංගල්‍ය ශාලා	6			ඉඩකඩ 05 ක්	එක් ඉඩකඩක්		
	වාණිජ	ඔට්ටු ඇල්ලීමේ මධ්‍යස්ථාන	6			වර්ග මීටර් 100 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			
	වාණිජ	වාණිජ විකාශන මැදිරි Broadcasting Studio	9			සේවා ප්‍රදේශ හැර ව. මි. 50 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			
	වාණිජ	විකාශන මැදිරි නොවන ශබ්දාගාර	9			ව. මි. 50 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			
	වාණිජ	ආර්ථික මධ්‍යස්ථාන	9			කඩ කාමර 02 ක් සඳහා ඒක ඉඩකඩක්		අවම එක ඉඩකඩක් සහ කඩ	

								කාමර 10 කට එක් ඉඩකඩ බැගින් උපරිම 5	
--	--	--	--	--	--	--	--	------------------------------------	--

අනු අංකය	භාවිතය	වර්ගය	පිරිවිතර			වාහන නැවැත්වීමේ ඉඩකඩ අවශ්‍යතා			
			මාර්ගයේ අවම පළල (මීටර්)	බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	අවම භූමි ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	සම්මත වාහන	බස් රථ	ලොරි	බහු වීඩ
	වාණිජ හෝටල්	නාගරික හෝටල්	6			කාමර 5 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්	සේවා ප්‍රදේශයට ආසන්නයේ එක් ඉඩකඩක් නවතා තැබීමක් නොකර වාහන ගමන් කිරීමට (Touch & Go)	එක් ඉඩකඩක්	
	වාණිජ හෝටල්	මොටෙල්	9			එක් කාමරයක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්	එක් ඉඩකඩක්		
	වාණිජ හොටෙල්	හෝටල්	6	කාමර 1 - 20 දක්වා හෝටල්		එක් කාමරයක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්	සේවා ප්‍රදේශයට ආසන්නයේ එක් ඉඩකඩක් නවතා තැබීමක් නොකර වාහන ගමන් කිරීමට (Touch & Go)	එක් ඉඩකඩක්	
		හෝටල්	9	කාමර 1 - 100 දක්වා හෝටල්		කාමර 20 තෙක් එක් කාමරයක් සඳහා එක් ඉඩකඩක් බැගින් +	සේවා ප්‍රදේශයට ආසන්නයේ එක්	එක් ඉඩකඩක්	

						කාමර 21 - 100 දක්වා කාමර 02 කට එක් ඉඩකඩක් බැගින්	ඉඩකඩක් නවතා තැබීමක් නොකර වාහන ගමන් කිරීම (Touch & GO)		
		කාමර 100 ට වැඩි හෝටල්	9			කාමර 20 ක් දක්වා එක් කාමරයක් සඳහා එක් ඉඩකඩක් බැගින් + කාමර 21 සිට 100 දක්වා කාමර 2 කට එක් එක් ඉඩකඩක් බැගින් + කාමර 101 සිට කාමර 5 කට එක් ඉඩ කඩක් බැගින්	සේවා ප්‍රදේශයට ආසන්නයේ එක් ඉඩකඩක් නවතා තැබීමක් නොකර වාහන ගමන් කිරීම (Touch & GO)	එක් ඉඩකඩක්	
අනු අංකය	භාවිතය	වර්ගය	පිරිවිතර			වාහන නැවැත්වීමේ ඉඩකඩ අවශ්‍යතා			
			මාර්ගයේ අවම පළල (මීටර්)	බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	අවම භූමි ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	සම්මත වාහන	බස් රථ	ලොරි	බහු විධ
	වාණිජ හෝටල්	උත්සව ශාලා	6	ආසන ධාරිතාවය 100 දක්වා		අසුන් 5 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්		එක් ඉඩකඩක්	
			9	ආසන ධාරිතාවය 100 ට වැඩි		අසුන් 5 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්	සේවා ප්‍රදේශයට ආසන්නයේ එක් ඉඩකඩක් නවතා තැබීමක්	එක් ඉඩකඩක්	

							නොකර වාහන ගමන් කිරීමට (Touch & GO)		
	වාණිජ හෝටලේ	උත්සව ශාලා පවතින හෝටලේ Boutique Hotel/Villa ආගන්තුක නිවාස විවේකාගාර/ ස්පා	6	කාමර/ඒකක 10 ක් දක්වා		එක් කාමරයකට/ඒකකයකට එක් ඉඩකඩක් උපරිම 6 දක්වා			
	වාණිජ හෝටලේ	ආගන්තුක නිවාස/ ලැඟුම් හල්/විවේකාගාර/ ස්පා/උත්සව ශාලා පවතින හෝටලේ/ Boutique Hotel/Villas/Guest House/Lodges/Rest House/SPA	9	කාමර/ ඒකක 10 කට වැඩි		කාමර 2 කට එක් ඉඩකඩක්			
	වාණිජ හෝටලේ	අවන්හල්	6	වර්ග මීටර් 100 දක්වා		ආසන 5 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			

අනු අංකය	භාවිතය	වර්ගය	පිරිවිතර			වාහන නැවැත්වීමේ ඉඩකඩ අවශ්‍යතා			
			මාර්ගයේ අවම පළල (මීටර්)	බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	අවම භූමි ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	සම්මත වාහන	බස් රථ	ලොරි	බහු විධ
	වාණිජ හෝටල්	අවන්හල්	9	වර්ග මීටර් 100 ට වැඩි		සේවා ප්‍රදේශය හැර වර්ග මීටර් 20 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක් හෝ ආසන 5 ක් සඳහා එක ඉඩකඩක් යන දෙකෙන් වැඩි අගය	වර්ග මීටර් 500 ට වැඩි නම් එක ඉඩකඩක්		
	වාණිජ කාර්යාල	බැංකු	6			වර්ග මීටර් 50 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			
	වාණිජ කාර්යාල	මූල්‍ය ආයතනය/ රක්ෂණ ආයතන	6			වර්ග මීටර් 100 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			
	වාණිජ කාර්යාල	කාර්යාල/ආයතන (සාමාන්‍ය)	6			වර්ග මීටර් 100 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			
	වාණිජ කාර්යාල	කාර්යාල/ආයතන (කාර්යාලය/ආයතන තුළ පාරිභෝගික සේවා නොසපයන උදා - තොරතුරු තාක්ෂණය	6			වර්ග මීටර් 150 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			
	වාණිජ කාර්යාල	කාර්යාල සංකීර්ණ (වර්ග මීටර් 10,000 ට වැඩි)	9			වර්ග මීටර් 150 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්	සෑම වර්ග මීටර් 500 ක් සඳහා ඉඩකඩක්	එක් ඉඩකඩක්	

අනු අංකය	භාවිතය	වර්ගය	පිරිවිතර			වාහන නැවැත්වීමේ ඉඩකඩ අවශ්‍යතා			
			මාර්ගයේ අවම පළල (මීටර්)	බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	අවම භූමි ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	සම්මත වාහන	බස් රථ	ලොරි	බහු විධ
03.	සෞඛ්‍ය	රජයේ රෝහල් (සියළුම පහසුකම් සහිත)	9			ඇඳුන් 10 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක් සහ එම අවශ්‍ය මුළු ඉඩ ප්‍රමාණයෙන් 30% ක් පොදු වාහන නැවැත්වීම සඳහා	එක් ඉඩකඩක්	එක් ඉඩකඩක්	
	සෞඛ්‍ය	සාක්ෂු නිවාස සහ පෞද්ගලික රෝහල්	9			ඇඳුන් 2 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක් හෝ වර්ග මීටර් 10 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක් යන දෙකෙන් වැඩි අගය			
	සෞඛ්‍ය	වෛද්‍ය රසායනාගාර, බාහිර රෝගී අංශ සහ සමාන භාවිතයන්	6			වර්ග මීටර් 20 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			
	සෞඛ්‍ය	වෛද්‍ය උපදේශන මධ්‍යස්ථාන/වැනලින් මධ්‍යස්ථාන/වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන	6			එක් උපදේශන සේවා කාමරයක් සඳහා ඉඩකඩ 3 ක්			
	සෞඛ්‍ය	බෙහෙත් ශාලා/සත්ව සායන	4.5	වර්ග මීටර් 30 දක්වා		එක් කාමරයකට ඉඩකඩ 1ක්			
			6	වර්ග මීටර් 30ට වැඩි		එක් කාමරයකට ඉඩකඩ 1ක්			

අනු අංකය	භාවිතය	වර්ගය	පිරිවිතර			වාහන නැවැත්වීමේ ඉඩකඩ අවශ්‍යතා			
			මාර්ගයේ අවම පළල (මීටර්)	බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	අවම භූමි ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	සම්මත වාහන	බස් රථ	ලොරි	බහු විධ
04.	අධ්‍යාපන	විශ්ව විද්‍යාල	9			එක් ස්ථීර අධ්‍යයන කථිකාචාර්යවරයෙකු සඳහා එක් ඉඩකඩක් (මීට අමතරව වාහන නැවැත්වීමේ පහසුකම් අදාළ අධිකාරිය විසින් තීරණය කරනු ලබන ප්‍රමාණයට එකඟ විය යුතුය)	එක් අධ්‍යයන පීඨයක් සඳහා එක ඉඩකඩක්		
	අධ්‍යාපන	පෞද්ගලික විශ්ව විද්‍යාල/පෞද්ගලික උසස් අධ්‍යාපන ආයතන	9			එක් ස්ථීර අධ්‍යයන කථිකාචාර්යවරයෙකු සඳහා එක් ඉඩකඩක් (මීට අමතරව වාහන නැවැත්වීමේ පහසුකම් අදාළ අධිකාරිය විසින් තීරණය කරනු ලබන ප්‍රමාණයට එකඟ විය යුතුය)	එක් ඉඩකඩක්		
	අධ්‍යාපන	රජයේ පාසැල්	9			පන්ති කාමර හතරකට එක් ඉඩකඩක් සහ බැස්සවීම හා නැග්ගවීම සඳහා ඉඩකඩ 3 ක් හා මාර්ගයට සමාන්තරව යෝජිත භූමිය තුළින් ඉඩකඩක් (merging lane) සැපයීම	එක් ඉඩකඩක්		
	අධ්‍යාපන	රජයේ වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථාන/කාර්මික විද්‍යාල	9			කථිකාචාර්යවරු දෙදෙනෙක් සඳහා එක ඉඩකඩක් හා බැස්සවීම හා නැග්ගවීම	එක් ඉඩකඩක්		

						සඳහා ඉඩකඩ 2 ක් හා මාර්ගයට සමාන්තරව යෝජිත භූමිය තුළින් ඉඩකඩ (merging lane) සැපයීම			
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

අනු අංකය	භාවිතය	වර්ගය	පිරිවිතර			වාහන නැවැත්වීමේ ඉඩකඩ අවශ්‍යතා			
			මාර්ගයේ අවම පළල (මීටර්)	බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	අවම භූමි ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	සම්මත වාහන	බස් රථ	ලොරි	බහු වීඩ
	අධ්‍යාපන	පෞද්ගලික පාසැල්	9			පන්ති කාමර දෙකකට එක් ඉඩකඩක් හා පන්ති කාමර හැර අනෙකුත් ස්ථීර ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශ සඳහා වර්ග මීටර් 500 කට එක් ඉඩකඩක් හා සිසුන් නැග්ගවීමට හා බැස්සවීම සඳහා ඉඩකඩ 3 ක් මාර්ගයට සමාන්තරව යෝජිත භූමිය තුළින් ඉඩකඩක් (merging lane) සැපයීම	එක් ඉඩකඩක්		
	අධ්‍යාපන	පෞද්ගලික පාසැල්	9			පන්ති කාමර දෙකකට එක් ඉඩකඩක් හා පන්ති කාමර හැර අනෙකුත් ස්ථීර ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශ සඳහා වර්ග මීටර් 500 කට එක් ඉඩකඩක් හා සිසුන්			

					නැග්ගවීමට හා බැස්සවීම සඳහා ඉඩකඩ 3 ක් මාර්ගයට සමාන්තරව යෝජිත භූමිය තුළින් ඉඩකඩක් (merging lane) සැපයීම			
	අධ්‍යාපන	පෙර පාසැල්/දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථාන	4.5		එක් ඉඩකඩක් හා නැග්ගවීම හා බැස්සවීම සඳහා ඉඩකඩ 3 ක් මාර්ගයට සමාන්තරව යෝජිත භූමිය තුළින් ඉඩකඩක් (merging lane) සැපයීම			
	අධ්‍යාපනික	ළමුන් 100 කට වැඩි දේශන ශාලා	9		වර්ග මීටර් 100 කට එක් ඉඩකඩක් හා බැස්සවීම නැග්ගවීම සඳහා ඉඩකඩ 2 ක් මාර්ගයට සමාන්තරව යෝජිත භූමිය තුළින් ඉඩකඩක් (merging lane) සැපයීම			

අනු අංකය	භාවිතය	වර්ගය	පිරිවිතර			වාහන නැවැත්වීමේ ඉඩකඩ අවශ්‍යතා			
			මාර්ගයේ අවම පළල (මීටර්)	බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	අවම භූමි ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	සම්මත වාහන	බස් රථ	ලොරි	බහු විධ
	අධ්‍යාපනික	පෞද්ගලික උපකාරක පන්ති	6			පන්ති කාමරයකට එක් ඉඩකඩක් හා බැස්සවීම, නැග්ගවීම සඳහා ඉඩකඩ 2 ක්			

						මාර්ගයට සමාන්තරව යෝජිත භූමිය තුළින් ඉඩකඩක් (merging lane) සැපයීම			
	අධ්‍යාපනික	පුස්තකාල	6	500 දක්වා		වර්ග මීටර් 100 කට එක් ඉඩකඩක් හා බැස්සවීම නැග්ගවීම සඳහා ඉඩකඩ 2 ක් මාර්ගයට සමාන්තරව යෝජිත භූමිය තුළින් ඉඩකඩක් (merging lane) සැපයීම			
			9	500 ට වැඩි		වර්ග මීටර් 500 ක් දක්වා ඉඩකඩ තුනක් සහ ඊට ඉක්මවන සෑම වර්ග මීටර් 500 කටම එක් ඉඩකඩක්			
	අධ්‍යාපනික	අනෙකුත් අධ්‍යාපන ආයතන	6			පන්ති කාමරයක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			
05.	කර්මාන්තශාලා	මධ්‍යම පරිමාණ	9	1500	1000	වර්ග මීටර් 250 දක්වා ඉඩකඩ තුනක් සහ වැඩි වන සෑම වර්ග මීටර් 250 ක් සඳහාම එක් ඉඩකඩක්	වර්ග මීටර් 500 සඳහා එක් ඉඩකඩක්	වර්ග මීටර් 1000 ඉක්මන වීට එක් ඉඩකඩක්	

අනු අංකය	භාවිතය	වර්ගය	පිරිවිතර			වාහන නැවැත්වීමේ ඉඩකඩ අවශ්‍යතා			
			මාර්ගයේ අවම පළල (මීටර්)	බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	අවම භූමි ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	සම්මත වාහන	බස් රථ	ලොරි	බහු විධ
	කර්මාන්තශාලා	මහා පරිමාණ	9	1500 ට වැඩි	2000	වර්ග මීටර් 1500 දක්වා ඉඩකඩ 9 ක් සහ වැඩි වන සෑම වර්ග මීටර් 300 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්		වර්ග මීටර් 1500 දක්වා ඉඩකඩ 3 ක් සහ වැඩිවන සෑම වර්ග මීටර් 1000 කට එක් ඉඩකඩක්	වර්ග මීටර් 2500 කට එක් ඉඩකඩක් (උපරිම ඉඩකඩ පහක්)
	කර්මාන්ත	වෙළඳ සැල් සහිත ගබඩා	9		1000	වර්ග මීටර් 100 දක්වා එක් ඉඩකඩක් සහ ඉන් පසු සෑම වර්ග මීටර් 200 කටම එක් ඉඩකඩක්		වර්ග මීටර් 500 සඳහා එක් ඉඩකඩක්	
	කර්මාන්ත	ගුදමි	9		1000	වර්ග මීටර් 500 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්		වර්ග මීටර් 3000 දක්වා වර්ග මීටර් 500	වර්ග මීටර් 2500 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩ

								ට එක් ඉඩකඩක් සහ වැඩි වන සෑම වර්ග මීටර 1000 කටම එක් ඉඩකඩක්	සහ උපරිම තුනක් දක්වා
--	--	--	--	--	--	--	--	--	-------------------------------

අනු අංකය	භාවිතය	වර්ගය	පිරිවිතර	වාහන නැවැත්වීමේ ඉඩකඩ අවශ්‍යතා	මාර්ගයේ අවම පළල (මීටර්)	බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	අවම භූමි ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	සම්මත වාහන	බස් රථ	ලොරි	බහු විධ
					06.	විවේක හා විනෝද කටයුතු සහ ක්‍රීඩා	විවේක හා විනෝද කටයුතු සහ තේමා උද්‍යාන	6			

	විවේක හා විනෝද කටයුතු සහ ක්‍රීඩා	ක්‍රීඩා සංකීර්ණ/ගෘහස්ථ ක්‍රීඩාංගණ	6			එක් පිටියක් සඳහා ඉඩකඩ දෙකක් සහ ක්‍රීඩා මණ්ඩපයක් සපයන්නේ නම් ආසන 10 ක් සඳහා එක ඉඩකඩක්	එක් ඉඩකඩක්		
	විවේක හා විනෝද කටයුතු සහ ක්‍රීඩා	වාණිජ පිහිනුම් තටාක/ව්‍යායාම ශාලා/යෝග්‍යතා මධ්‍යස්ථාන	6			වර්ග මීටර් 100 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක් සහ ක්‍රීඩා මණ්ඩපයක් සපයන්නේ නම් ආසන 10 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			
	විවේක හා විනෝද කටයුතු සහ ක්‍රීඩා	එළිමහන් ක්‍රීඩාංගණ	6			ආසන 100 ට එක් ඉඩකඩක්	ආසන දහසක් සඳහා එක් ඉඩකඩක් සහ උපරිම 10 ක්		

07.	වෙනත් භාවිතයන්	ආගමික ස්ථාන	6			වර්ග මීටර් 200 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්			
	වෙනත් භාවිතයන්	වෙනත් භාවිතයන්	6			වර්ග මීටර් 100 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්	වර්ග මීටර් 500 ක් සඳහා එක් ඉඩකඩක්		

ඇමුණුම 02

අම්බලන්ගොඩ මහා වීදියේ සංවර්ධනය සඳහා වූ සැලසුම් නියාමනා

1.0 සැලසුම් ප්‍රදේශය

(උරවත්ත පාළම ලඟ සිට ගාල්ල - කොළඹ ප්‍රධාන මාර්ගයේ ආර්යපාල වෙස් මුහුණු පවතින ගොඩනැගිල්ල - කි.මී.1.7)

2.0 සැලැස්මේ අරමුණු

1. අතීතයේ සිට පවතින වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ එපරිද්දෙන් පවත්වා ගැනීම
2. ඉඩම් ප්‍රශස්ථ ලෙස භාවිතා කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම
3. තොග හා සිල්ලර වෙළඳ කලාපයේ නාගරික ලක්ෂණ එලෙසම පවත්වා ගැනීම

3.0 මාර්ගෝපදේශ

1. පවතින ගොඩනැගිල්ලකට ඉදිරිපස පවතින සඳළුතල එලෙස පවත්වා ගත යුතු අතර, නව ඉදිකිරීම් සැලසුම් කිරීමේදී පවතින පෙරහැර සංස්කෘතියට ගැලපෙන අයුරින් ඉදිරිපස සඳළුතල සැලසුම් කළ යුතුය.
2. මෙම ප්‍රදේශය තුළ නව ඉදිකිරීම් සඳහා සෑම මහලකම ඉදිරිපස සඳළුතල සැලසුම් කළ යුතුය.
3. නව ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේදී මහා වීදිය පැරණි ගෘහ නිර්මාණාත්මක ශිල්පීය ලක්ෂණවලට ගැලපෙන අයුරින් සඳළුතල ඉදිකිරීම් කළ යුතුය.
4. සෑම ගොඩනැගිල්ලකම වහල සඳහා උළු හෝ ඇස්බැස්ටෝස් තහඩු භාවිතා කළ යුතුය.
5. ගොඩනැගිල්ලේ නාම පුවරු සවි කිරීමේදී ගොඩනැගිල්ලට සමාන්තරව දිග පළල ලෙස ඉදිකළ යුතුය.
8. මහා වීදියේ පවතින හා නව ගොඩනැගිලි වෙනස් කිරීමේදී හෝ ඉදිකිරීමේදී සෑම ගොඩනැගිල්ලක්ම සඳහා සුදු, සමර හෝ ඒ හා සමාන වර්ණයන් භාවිතා කළ යුතුය.
9. මහා වීදිය ප්‍රදේශය තුළ සෑම සංවර්ධන කටයුත්තක් සැලසුම් කිරීමේදී නගර සභාව හා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය උපදෙස් පරිදි සිදු කළ යුතුය.
10. භූමියක අවම බිම් ප්‍රමාණය පර්.6.0 ට අඩු නම් හා මුහුණත පළල අඩු අවස්ථාවකදී (G+1) බිම් මහල හා උඩුමහලක් සඳහා අවසර ලබාදීම සලකා බලනු ලබන අතර, එම අවස්ථාවේදීම (යම් භූමියක් පර්.6.0 අඩු අවස්ථාවකදී) එම භූමිය දෙපස සංවර්ධනයන් සලකා බලා යෝජිත මහල් ප්‍රමාණය පිළිබඳ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් නිර්දේශ කරනු ලැබේ.

ඇමුණුම 03

කලාපීයකරණ භෞතික මායිම්

මධ්‍ය සහත්ව මිශ්‍ර සංවර්ධන කලාපය

උතුර

ගාල්ල, කොළඹ ප්‍රධාන මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව ඡේදනය වන ලක්ෂයේ සිට බලපිටිය ප්‍රාදේශීය සභාවේ දකුණු මායිම දිගේ මි.68 ක් බටහිර දෙසට ගමන් කර මධ්‍ය වඩදිය සීමාව බලපිටිය ප්‍රාදේශීය සභාවේ දකුණු මායිම ඡේදනය වන ලක්ෂ්‍ය දක්වා ගමන් කර එතැන් සිට නැවතත් එම රේඛාව දිගේ නැගෙනහිර දෙසට අදින ලද රේඛාවක් කැපූ ඇළ මාර්ගයෙහි මධ්‍ය රේඛාව හමුවන තෙක් ගමන් කර එතැන් සිට කැපූ ඇළ මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාවේ දිගේ මි.115 දුරක් දකුණු දෙසට හා මි.45 ක් නැගෙනහිර දෙසට ගමන් කර බලපිටිය ප්‍රාදේශීය සභාවේ දකුණු මායිම දිගේ පොරක් ඇළ මධ්‍ය ලක්ෂ්‍ය හමුවන තෙක් ගමන් කර උතුරු මායිම අවසන්වේ.

නැගෙනහිර

අවසන් වරට සඳහන් කල ලක්ෂයේ සිට දකුණු දිශාවට හල්වතුර කැපූ ඇළ මධ්‍ය ලක්ෂ්‍ය හමුවන තෙක් ගමන් කර එතැන් සිට අධි සංවේදී සංරක්ෂණ කලාපයේ බටහිර මායිම දෙල්දූව මාර්ගයේ මධ්‍ය ලක්ෂ්‍ය හමුවන තෙක් ගමන් කර නැගෙනහිර මායිම අවසන්වේ.

දකුණ

අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂයේ සිට මාදම්පා ගඟේ මධ්‍ය රේඛාව දිගේ මුහුදු වෙරළ මධ්‍ය වඩදිය සීමාව හමුවන තෙක් ගමන් කර දකුණු මායිම අවසන්වේ.

බටහිර

අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂයේ සිට මුහුදුවෙරළ මධ්‍ය වඩදිය සීමාව දිගේ උතුර දෙසට ආරම්භක ලක්ෂ්‍ය හමුවන තෙක් ගමන් කර බටහිර මායිම අවසන්වේ.

2. අධි සනත්ව නේවාසික කලාපය

උතුර

පොල්වත්ත වතුගෙදර මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාවක් තුඩුවේගොඩ පාරේ මධ්‍ය රේඛාවක් පේදනය වන ලක්ෂයේ සිට තුඩුවේගොඩ පාරේ මධ්‍ය රේඛාව දිගේ ඊසාන දෙසට අදින ලද රේඛාවක් තුඩුවේගොඩ ඇළේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන තෙක් ගමන් කර උතුරු මායිම අවසන්වේ.

නැගෙනහිර

අවසන් වරට සඳහන් කළ ලක්ෂයේ සිට තුඩුවේගොඩ ඇළේ මධ්‍ය රේඛාව දිගේ ගිණිකොණ,දෙසට නැගෙනහිර හා දකුණු දෙසට අදින ලද රේඛාවන් පින්තදුව ඇළේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවනතෙක් ද එතැන් සිට බටහිර දෙසට පින්තදුව මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන තෙක්ද එතැන් සිට පින්තදුව පාරේ මධ්‍ය රේඛාව දිගේ මී. 50 ක දුරක් ගමන් කර එතැන් සිට නැවතත් සංවේදී කලාපයේ බටහිර මායිම දිගේ මී. 600 ක් දකුණු දෙසට මී.80 නැගෙනහිර දෙසටත් ගමන් කර එතැන් සිට මී.250 ක් උතුරු දෙසට ද මී.180 ප්‍රමාණයක් ඊසාන දෙසට ද ගමන් කර පින්තදුව ඇළේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන තෙක් ගමන් කර එතැන් සිට පින්තදුව ඇළේ මධ්‍ය රේඛාව දිගේ මී. 210 ක් හීන් ඇළේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන තෙක් ගමන කර එතැන් සිට සංවේදී කලාපයේ බටහිර මායිම දිගේ අදින ලද රේඛාවක් පොරක් ඇළ හා හල්වතුර කැපු ඇළ මධ්‍ය රේඛාවන හමුවන ලක්ෂය දක්වා ගමන් කර නැගෙනහිර මායිම අවසන්වේ.

දකුණ - නැගෙනහිර මායිම අවසන් වන ලක්ෂය දකුණු මායිමවේ.

බටහිර

අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂයේ සිට පෝරක් ඇළ මධ්‍ය රේඛාව දිගේ පීරිස් වෙද මාවත මාර්ගයේ මධ්‍ය හමුවන තෙක් ද එතැන් සිට නැවතත් පොරක් ඇළ මධ්‍ය රේඛාව දිගේ උතුරු හා වයඹ දෙසට මී.330 ක් ගමන් කර එතැන් සිට නැවතත් ඊසාන දෙසට පෝරක් ඇළ දිගේ මී.80 ක් පඤ්ඤාලෝක මාවතේ හමුවන තෙක්ද ගමන් කර ධීරක්කන්ද මාවතේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන තෙක් මී.330 ක් ගමන් කර එතැන් සිට නැවතත් පඤ්ඤාලෝක මාවතේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන ලක්ෂයේ

සිට බලපිටිය ප්‍රාදේශීය සභාවේ නැගෙනහිර මායිම දිගේ උතුර මායිම ආරම්භක ලක්ෂය හමුවන තෙක් ගමන් කර බටහිර මායිම අවසන්වේ.

3. අඩු ඝනත්ව නේවාසික කලාපය

උතුර

අම්බලන්ගොඩ බටපොළ මාර්ගයේ මධ්‍ය රේඛාවේ සිට හල්වතුර ඇළේ මධ්‍ය රේඛාව දිගේ මී.108 ක් ගමන් කර හමුවන ලක්ෂයේ සිට නැගෙනහිර දෙසට සෘජුව අදින ලද රේඛාවක් මී.180 ක් දුරින් පිහිටි ලක්ෂයක් දක්වා ගමන්කර හමුවන ලක්ෂයෙන් උතුරු මායිම ආරම්භ වී එතැන් සිට කරන්දෙණිය ප්‍රාදේශීය සභාවේ දකුණු මායිම දිගේ ගිණිකොන දෙසටත් නිරිත දෙසටත් අදින ලද රේඛාවක් එක්කන්ද පාරේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන තෙක් ගමන් කර උතුරු මායිම අවසන්වේ.

නැගෙනහිර

අවසන් වරට සඳහන් කරන ලද ලක්ෂයේ සිට ගිණිකොන දෙසට මී.110 දුරක් ගමන් හමුවන කෘෂිකර්ම කලාපයේ උතුරු මායිමේ ආරම්භක ලක්ෂය හමුවන ලක්ෂයේ දක්වා ගමන් කර එතැන් සිට කෘෂිකර්ම කලාපයේ බටහිර මායිම දිගේ මී.115 දුරක් ගමන් කර හමුවන ලක්ෂයේ සිට නැවතත් බටපොළ ප්‍රාදේශීය සභාවේ බටහිර මායිම දිගේ අම්බලන්ගොඩ - බටපොළ මාර්ගයේ මධ්‍ය ලක්ෂය හමුවන තෙක්ද එතැන් සිට ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරියේ ඉඩම් ඉදිරිපස පාරේ මධ්‍ය රේඛාව දිගේ දකුණ දෙසට මීටර් 150 ක් ගමන් කර හමුවන ලක්ෂයෙන් නැගෙනහිර මායිම අවසන්වේ.

දකුණ

අවසන් වරට සඳහන් කරන ලක්ෂයේ සිට වරිපනම් අංක 279/9/1 දරණ ඉඩමේ දකුණු මායිම දිගේ නිරිත දෙසට අදින ලද රේඛාවක් ධම්මිකපුර නිවාස ව්‍යාපෘතියේ දකුණු මායිම හමුවන තෙක්ද එතැන් සිට නිවාස ව්‍යාපෘතියේ දකුණු මායිම දිගේ නිරිත දෙසට අදින ලද රේඛාවක් වරිපනම් අංක 261 දරණ ඉඩමේ දකුණු මායිම හමුවන තෙක්ද එතැන් සිට වරිපනම් අංක 261 දරණ ඉඩමේ දකුණු මායිම දිගේ නිරිත දෙසට අදින ලද රේඛාවක් පිඹුරු අංක TP 88590 දරණ ඉඩමේ උතුරු මායිම

හමුවන තෙක් ද එතැන් සිට_පිඹුරු අංක TP 88590 දරණ ඉඩමේ උතුරු මායිම දිගේ අදින ලද රේඛාවක් බෙන්වල ඇළේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන තෙක් ගමන් කර එතැන් සිට බෙන්වල ඇළේ මධ්‍ය රේඛාව දිගේ අදින ලද රේඛාවක් හල්වතුර ඇළේ රක්ෂිතයේ නැගෙනහිර මායිම හමුවන තෙක් ගමන් කර දකුණු මායිම අවසන්වේ.

බටහිර

අවසන්වරට සඳහන් කළ ලක්ෂයේ සිට අධි සංවේදී සංරක්ෂණ කලාපයේ නැගෙනහිර මායිම දිගේ කෘෂිකර්ම කලාපයේ උතුරු මායිම හමුවන තෙක්ද එතැන් සිට කෘෂිකර්ම කලාපයේ බටහිර මායිම දකුණු නැගෙනහිර හා උතුරු මායිම් දිගේ ගමන් කර නැවතත් සුදුවැල්ල මාර්ගයේ මධ්‍ය ලක්ෂයේ හමුවන තෙක්ද එතැන් සිට මී.103 දුරක් නැගෙනහිර දෙසට ගමන් කර නැවතත් එතැන් සිට අධි සංවේදී කලාපයේ නැගෙනහිර මායිම හමුවන ලක්ෂයෙන් බටහිර මායිම අවසන්වේ.

4. කෘෂිකර්ම කලාපය

සටහන:- කෘෂිකර්ම කලාපයට අයත් සීමා මායිම් භූ ඛණ්ඩාංක මගින් ඇමුණුම 03 හි සඳහන්වේ.

5. අධිසංවේදී සංරක්ෂණ කලාපය

උතුර

තුඩුවේගොඩ ඇළේ මධ්‍ය රේඛාවත් හීන් ඇළේ මධ්‍ය රේඛාවත් හා කැපු ඇළේ මධ්‍ය රේඛාවත් හමුවන ලක්ෂයේ සිට කැපු ඇළේ මධ්‍ය රේඛාව දිගේ හල්වතුර ඇළේ මධ්‍ය රේඛාව ජේදනය වන ලක්ෂය තෙක් ගමන් කර එතැන් සිට හල්වතුර ඇළ මධ්‍ය රේඛාව දිගේ උතුරු දෙසට මී.776 ක් ගමන් කර හමුවන ලක්ෂයේ උතුරු මායිම අවසන්වේ.

නැගෙනහිර

අවසන්වරට සඳහන් කල ලක්ෂයේ සිට මි.133 ක් ගිණිකොණ දෙසට ගමන් කර එතැන් සිට අඩු ප්‍රත්ව නේවාසික කලාපයේ ඉටහිර මායිම දිගේ කෘෂිකාර්මික කලාපයේ හි උතුරු මායිම හමුවන තෙක්ද එතැන් සිට මි.45 ක් බටහිර දෙසටත් මි.60 ක් දකුණු දෙසටත් එතැන් සිට නැවතත් මි.45 ක් නැගෙනහිර දෙසටත් ගමන් කර එතැන් සිට නැවතත් අඩු ප්‍රත්ව නේවාසික කලාපයේ බටහිර මායිම වූ මධ්‍ය රේඛාව දිගේ මි.117 ක් නිරිත දෙසටත් මි.202 ක් දකුණු දෙසටත් මි.136 ක් ගිණිකොණ දෙසටත් ගමන් කර නැවතත් මි.53 ක් දකුණු දෙසට ගොඩහේන ඇළේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන තෙක් ගමන් කර එතැන් සිට ගොඩහේන ඇළේ මධ්‍ය රේඛාව දිගේ මාදම්පා ලඟේ මධ්‍ය රේඛාව හමුවන තෙක්ද මාදම්පා ගඟේ මධ්‍ය රේඛාව දිගේ දෙල්දූව පාලමේ මධ්‍ය රේඛාව ජේදනය වන ලක්ෂය දක්වා ගමන් කර නැගෙනහිර මායිම අවසන්වේ.

දකුණ

අවසන්වරට සඳහන් කල ලක්ෂයත් මිශ්‍ර සංවර්ධන කලාපයේ නැගෙනහිර මායිම අවසන් වන ලක්ෂය ජේදනය වන ලක්ෂයත් දකුණු මායිම අවසන්වේ.

බටහිර

මධ්‍ය ඝනත්ව මිශ්‍ර සංවර්ධන කලාපයේ නැගෙනහිර මායිම දිගේ අධි ඝනත්ව නේවාසික කලාපයේ නැගෙනහිර මායිම අවසන් වන ලක්ෂය තෙක් ගමන් කර එතැන් සිට අධි ඝනත්ව නේවාසික කලාපයේ නැගෙනහිර මායිම දිගේ උතුරු මායිම ආරම්භක ලක්ෂය දක්වා ගමන් කර බටහිර මායිම අවසන්වේ.

රූප සටහන් ලැයිස්තුව

රූපය 1: යෝජිත ව්‍යුහාත්මක සැලැස්ම 2050	5
රූපය 2: ඡාතික හා කලාපීය සම්බන්ධතාවය	5
රූපය 3: යෝජිත ව්‍යුහාත්මක සැලැස්ම 2050	6
රූපය 4: සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම	6
රූපය 5: අම්බලන්ගොඩ නගරයේ සංචාරක ආකර්ෂණීය ස්ථාන	8
රූපය 6: අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශයට ආවේණික වූ සංස්කෘතික අංග	9
රූපය 7: අම්බලන්ගොඩ නගර මධ්‍ය ප්‍රදේශය	11
රූපය 8: අම්බලන්ගොඩ පිලිබඳ සඳහන් ඉපැරණි ග්‍රන්ථ	26
රූපය 9 : යටත් විජිත යුගයේ ඡායාරූප	29
රූපය 10 : පුරා විද්‍යාත්මක ස්ථාන	30
රූපය 11: අම්බලන්ගොඩ නාගරික බල ප්‍රදේශයේ දෛනික ක්‍රියාකාරකම්	31
රූපය 12: අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව හා පෝෂක ප්‍රදේශය වල ජනගහන ඝනත්වය	34
රූපය 13 : වසස් කාණ්ඩ අනුව ජනගහනය	36
රූපය 14 : ස්ත්‍රී/ පුරුෂ භාවය අනුව ජන සංඛ්‍යාව - 2021	37
රූපය 15 : ආගම අනුව ජන සංඛ්‍යාවේ ව්‍යාප්තිය - 2021	38
රූපය 16 : නිවාස වර්ගීකරණය 2011 - 2021	41
රූපය 17 : වර්තමාන ජල සැපයුම් බෙදාහැරීම	43
රූපය 18: පානීය ජල සැපයුම - 2021	43
රූපය 19 : විදුලි බල සැපයුම - 2021	44
රූපය 20 : බාහිර රෝගී අංශයෙන් ප්‍රතිකාර ලබා ගත් සංඛ්‍යාව	48
රූපය 21 : ඉඩම් අයිතිය	56
රූපය 22: සේවා නියුක්තිය	59
රූපය 23 : ඝන අපද්‍රව්‍ය වල සංයුතිය	61
රූපය 24 : සාමාන්‍ය අදායම් තත්වයන් - අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශ	63
රූපය 25 : අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරාය ධාරිතාවය	64
රූපය 26 : අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරාය	66
රූපය 27 : වෙස් මුහුණු කලාවේදී යොදාගන්නා මුහුණු වර්ග	69
රූපය 28 : උක්කවදු ගුණදාස කෞතුකාගාරය	70
රූපය 29 : පුවත්වඩු ආර්යපාල කෞතුකාගාරය	70
රූපය 30: වෙස් මුහුණු කර්මාන්තයේ නියුක්තිකයන්	70
රූපය 31 : කුරුදු කර්මාන්තය	71
රූපය 32 : අම්බලන්ගොඩ නගරයේ කරුන්දුවල ගුණාත්මකභාවය පිලිබඳ පල වී ඇති පුවත්පත් වාර්තා	71
රූපය 33 : දකුණු පළාතේ කුරුදු වගා කරනු ලබන ප්‍රදේශ	72
රූපය 34: කුරුදු අස්වැන්න	72
රූපය 35 : මහ වීදිය දැනට පවතින තත්වය	73
රූපය 36 : මාර්ග සම්බන්ධතාවය	74
රූපය 37 : මාදම්පා විලේ හා අවට බාහිර පෙනුම	78
රූපය 38 : රූපය අවේණික ශාක හා සත්ව විශේෂ	79
රූපය 39 : ස්වාභාවික පිහිණුම් තටාකය	80

රූපය 40: සුනාමි ව්‍යසනය බලපාන ලද ග්‍රාම නිලධාරී වසම් - අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය 83

රූපය 41 :සුනන්දාරාම විහාරය..... 84

රූපය 42 : සුනන්දාරාම විහාරය 84

රූපය 43 : දැව මුවා බුද්ධ ප්‍රතිමාව..... 84

රූපය 44 : මෝදර දේවාලය 85

රූපය 45 : මෝදර දේවාලය පාෂාණ ගල් ගුහාව 85

රූපය 46 : ඕලන්ද ඉස්තාලය 86

රූපය 47 : විවෘත භූමි..... 87

රූපය 48 : කදුරු වගා කිරීම සඳහා වගා නොකරන ලද කුඹුරු ඉඩම් ඉල්ලීම 93

රූපය 49 : අම්බලන්ගොඩ වෙස් මුහුණු කර්මාන්තයේ පවතින තත්වය පිලිබඳ වාර්තා වී ඇති පුවත්පත් වාර්තා 94

රූපය 50 : : අම්බලන්ගොඩ වෙස් මුහුණු කර්මාන්තයේ පවතින තත්වය පිලිබඳ වාර්තා වී ඇති විශ්ව විද්‍යාල පර්යේෂණ වාර්තා 95

රූපය 51 : මාදම්පා වැව..... 96

රූපය 52 : කුඹුරු ඉඩම්..... 96

රූපය 53 : හල්වතුර වගුරු බිම..... 96

රූපය 54 : ප්‍රදේශය තුළ දැනට පවත්නා වූ පහත් බිම් ප්‍රමාණයන්..... 96

රූපය 55 : ගඟ දෙපස කැලි කසල බැහැර කිරීම..... 97

රූපය 56: ගඟ දෙපස කැලි කසල බැහැර කිරීම 97

රූපය 57: වගා කටයුතු සඳහා කඩොලාන පරිසර විනාශ කිරීම..... 97

රූපය 58: ජල මූලාශ්‍ර වෙත අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම 98

රූපය 59 : 2018 වර්ෂයේ ලංකාවේ තර්ජනයට ලක්වූ විල්..... 98

රූපය 60: පහත් බිම් ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා යොදා ගෙන තිබෙන ආකාරය ගුගල් සිතියම් අධ්‍යයනය..... 99

රූපය 61:අනවසර ඉදිකිරීම් 100

රූපය 62: පැරණි ගාලු පාර - වර්තමාන තත්වය 101

රූපය 63:ගාල්ල - කොළඹ (A2) ප්‍රධාන මාර්ගයේ වර්තමාන තත්වය 101

රූපය 64:උපරිම වේග සීමාව පෙ.ව 7.00-8.00 102

රූපය 65:උපරිම වේග සීමාව සාමාන්‍ය කාල සීමාවන්හිදී..... 102

රූපය 66:දුම්රිය ස්ථාන පිවිසුම ඉදිරිපිට - බස් නැවතුම දෙසින්..... 103

රූපය 67: දුම්රිය ස්ථාන පිවිසුම ඉදිරිපිට - රථ වාහන නවතා තැබීම 103

රූපය 68:අවහාචිතයේ පවතින මගී පාලම 104

රූපය 69: දුම්රිය මාර්ගය හරහා වැටී ඇති අනාරක්ෂිත මාර්ගය (විලේගොඩ දෙසට හා බස් නැවතුම දෙසට)..... 104

රූපය 70:ආර්ථික අංශය පිලිබඳ NVIVO විශ්ලේෂණය..... 105

රූපය 71:සටහනල පහසුකම් පිලිබඳ NVIVO විශ්ලේෂණය 105

රූපය 72:ආර්යපාල වෙස් මුහුණු කෞතුකාගාරය 114

රූපය 73:ටුක්කාවඩු වෙස් මුහුණු කෞතුකාගාරය 115

රූපය 74:මෝදර දේවාලය..... 116

රූපය 75:සුනන්දාරාම විහාරය 116

රූපය 76:සුනන්දාරාම විහාරය 116

රූපය 77:මෝදර දේවාලය පාෂාණ ගල් ගුහාවක.....	117
රූපය 78:අම්බලන්ගොඩ මහවීදිය දෙපස පිහිටි පැරණි කඩ වීදි.....	118
රූපය 79:පාරිමිපරික ගෘහ නිර්මාණ ලක්ෂණයන්ගෙන් සමන්විත නිවාස.....	118
රූපය 80:අම්බලන්ගොඩ මහා විහාරයේ “සන්ධාර කුළුණ.....	119
රූපය 81:අම්බලන්ගොඩ ඉපැරණි අශ්ව ඉස්තලය.....	119
රූපය 82:ආර්යපාල වෙස් මුහුණු කර්මාන්තශාලාව	120
රූපය 83:පුවත්පත් වාර්තා.....	121
රූපය 84:කොතුකාගාරය නැරඹීමට පැමිණෙන සංචාරකයන්.....	122
රූපය 85:ධීවර වරාය අම්බලන්ගොඩ	126
රූපය 86:මහ වීදිය - තොග සහ සිල්ලර වෙළඳසැල්.....	127
රූපය 87:ගුණාත්මකභාවය අතින් ඉහළ කුරුඳු නිෂ්පාදනය - අම්බලන්ගොඩ.....	128
රූපය 89:මිරිදිය ධීවර නිෂ්පාදනය	131
රූපය 89:මාදම්පා මෝයේ මසුන් ඇල්ලීම	131
රූපය 90:හොරිවිල වෙද මහතා	133
රූපය 91:හොරිවිල වෙද ගෙදර.....	134
රූපය 92:අම්බලන්ගොඩ හොරිවිල වෙද ඇදුරන්.....	134
රූපය 93:හල්වතුර වගුරු බිම් ප්‍රදේශය	135
රූපය 95:නොගැඹුරු මුහුදු තටාකය	135
රූපය 95:වෙරළ තීරය	135
පය 96:මාදම්පා විල.....	135
රූපය 97:කැස්බෑ සංරක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය	136
රූපය 98:ප්‍රධාන මාර්ග.....	138
රූපය 99:දැනට ධීවර වෙළඳම සිදු කරන ආකාරය.....	140
රූපය 100:අම්බලන්ගොඩ පැරණි වීදිය වත්මන් තත්වය	141
රූපය 101:යෝජිත ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම.....	142
රූපය 102:සංචාරක ගමනාන්ත	144
රූපය 103:නව සංචාරක ප්‍රදේශ	145
රූපය 104:බාහිර නගර අතර සම්බන්ධතාවය	147
රූපය 105:අභ්‍යන්තර නගර අතර සම්බන්ධතාවය.....	148
රූපය 106:අම්බලන්ගොඩ නගරය හා සම්බන්ධ වන අනෙකුත් නගර	150
රූපය 107:ප්‍රධාන මාර්ග	151
රූපය 108:කුරුන්දුගහහැකුකම අන්තර් හුවමාරුව.....	153
රූපය 109:හික්කඩුව හා බෙන්කොට පිහිටීම	153
රූපය 110:ජලවහන පද්ධති	157
රූපය 111:වෙරළ තීර.....	157
රූපය 112:මාදම්පා විල.....	157
රූපය 113:හල්වතුර වගුරු බිම	157
රූපය 114:ආපදා අවදානම් විශ්ලේෂණය.....	158
රූපය 115:අවේණික පක්ෂි විශේෂ	159
රූපය 116:මාදම්පා ගඟ.....	160
රූපය 117:ගෙදවාන ගල	161
රූපය 118:පටබැදිමුල්ල වෙරළ.....	161

රූපය 119:හල්වතුර	161
රූපය 120:හල්වතුර වගුරු බිම කසළ බැහැර කිරීම 2015-2022	163
රූපය 121:හල්වතුර වගුරු බිම කසළ බැහැර කිරීම	163
රූපය 122:මුහුදු බාදනය ගුගල් සිතියම් ඇසුරෙන්	163
රූපය 123:මොන්රෝවියවත්ත කැලිකසල බැහැර කිරීමේ මධ්‍යස්ථානය	164
රූපය 124:නැගෙනහිරු පාරසරික මධ්‍යස්ථානය, අම්බලන්ගොඩ ,2021	165
රූපය 125:අඩි 80 පළල පාරෙහි හරස්කඩ	177
රූපය 126:අඩි 66 පළල මාර්ග හරස්කඩ	177
රූපය 127:අඩි 50 පළල මාර්ග හරස්කඩ	178
රූපය 128:අඩි 40 පළල මාර්ග හරස්කඩ	178
රූපය 129:අඩි 30 පළල මාර්ග හරස්කඩ	179
රූපය 130:බස් නැවතුම් ස්ථානය හා දුම්රිය ස්ථානය අසල අනවසර භාවිතයන්	180
රූපය 131:පොළ පාරේ සමුපකාර ගොඩනැගිල්ල	182
රූපය 132:යෝජිත මාර්ගයන්	183
රූපය 133:අම්බලන්ගොඩ නගරයේ තෝරාගත් හන්දිය සඳහා යෝජිත රථවාහන ආලෝකය	184
රූපය 134:යෝජිත කසල කළමනාකරණ උපායමාර්ග	192
රූපය 135:අම්බලන්ගොඩ ධීවර වරය සංවර්ධන සැලැස්ම	195
රූපය 136:යෝජිත මතස්‍ය අලෙවිසැල ඉදිකිරීමට යෝජිත ස්ථානය	197
රූපය 137:කුරුඳු එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් හා අලෙවි මධ්‍යස්ථානයක් ඇති කිරීමට යෝජිත ස්ථානය	199
රූපය 138:නගර සභාවට අයත් ගොඩනැගිල්ල වර්තමාන තත්වය	199
රූපය 139:තලිගස්ගොඩ ප්‍රදේශයේ පවත්නා වූ කුඹුරු ඉඩම්	201
රූපය 140:යෝජිත කුඹුරු මෝස්තර (Design Paddies)	201
රූපය 141:මහ වීදිය වර්තමාන තත්වය	203
රූපය 142:යෝජිත මුහුණත සංවර්ධනය	203
රූපය 143:යෝජිත භූමිය	204
රූපය 144:යෝජිත සැලසුම	204
රූපය 145:යෝජිත ගොඩනැගිල්ල	204
රූපය 146:යෝජිත සංචාරක කොර්ඩෝව -පටබැඳිමුල්ල	205
රූපය 147:යෝජිත සංවර්ධනය	206
රූපය 148:යෝජිත ප්‍රදේශය	206
රූපය 149:වර්තමාන තත්වය	206
රූපය 150:වර්තමාන තත්වය	207
රූපය 151:යෝජිත ප්‍රදේශය	207
රූපය 152:යෝජිත ක්‍රියාකාරකම්	207
රූපය 155:ආරියපාල වෙස් මුහුණු කෞතුකාගාරය ඉදිරිපිට	209
රූපය 153:අම්බලන්ගොඩ දුම්රියපළ ඉදිරිපිට	209
රූපය 154:උරවත්ත පාලම අසල	209
රූපය 157:යෝජිත සංචාරක සිතියම් පුවරු	209
රූපය 157:යෝජිත සංචාරක තොරතුරු ඇතුලත් ඩිජිටල් සංචාරක සිතියම් පුවරුව	209
රූපය 158:යෝජිත පාරිසරික සංස්කෘතික කොර්ඩෝව	211
රූපය 159:යෝජිත ස්ථානය - ධම්මකුසල විද්‍යාලය , මහ අම්බලන්ගොඩ	211

රූපය 160: වසා දමා ඇති ධම්මකුසල විද්‍යාලය- වර්තමාන තත්වය 211
 රූපය 161:යෝජිත ක්‍රියාකාරකම්- පාරිසරික සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය 212
 රූපය 164:හීන් ඇළ පිහිටීම 213
 රූපය 164:වර්තමාන තත්වය හීන් ඇළ..... 213
 රූපය 164:යෝජිත සංවර්ධනය..... 213
 රූපය 165:ඔසු පැල රෝපණය කිරීමට හඳුනාගත් ස්ථාන..... 214
 රූපය 166:යෝජිත හරිත උද්‍යානය සංවර්ධනය..... 223
 රූපය 167:තල්ගස්ගොඩ පිහිටි ක්‍රීඩා පිටිය..... 224
 රූපය 168:තල්ගස්ගොඩ පිහිටි යෝජිත සංවර්ධනය..... 224
 රූපය 170:මානාන ක්‍රීඩාපිටිය යෝජිත සංවර්ධනය..... 225
 රූපය 170:මානාන ක්‍රීඩාපිටිය..... 225
 රූපය 171:යෝජිත හල්වතුර ඇළ දිගේ මීටර් 950 ක ඇවිදීමේ මංකීරු..... 225
 රූපය 173:විලේගොඩ හන්දිය පවතින තත්වය 226
 රූපය 173:විලේගොඩ හන්දිය යෝජිත විවෘත ව්‍යායාම ප්‍රදේශ 226

වගු ලැයිස්තුව

වගුව 1:පාර්ශවකරුවන්ගේ ලේඛනය 2
 වගුව 2 : අම්බලන්ගොඩ නගරයට ආසන්න බල ප්‍රදේශය වල ජන සංඛ්‍යාව - 2021..... 33
 වගුව 3: ශුද්ධ ජන ඝනත්වය - 2021 (අම්බලන්ගොඩ නාගරික බලප්‍රදේශය)..... 35
 වගුව 4 : වයස් කාණ්ඩ අනුව ජනගහනය - 2021..... 36
 වගුව 5 : : ස්ත්‍රී/ පුරුෂ භාවය අනුව ජන සංඛ්‍යාව - 2021 36
 වගුව 6: ජන වර්ගය අනුව ජන සංයුතිය (2021) 37
 වගුව 7: ආගම අනුව ජන සංඛ්‍යාව - 2021 38
 වගුව 8 : නිවාස වර්ගීකරණය 2011 - 2021..... 40
 වගුව 9 : විදුලි බල පහසුකම් - 2021 44
 වගුව 10 : රෝහල් පහසුකම් 47
 වගුව 11 : සෞඛ්‍ය පහසුකම් - අම්බලන්ගොඩ නගර සභා ප්‍රදේශය 48
 වගුව 12 : භූමි පරිහරණය 2011 -2021 51
 වගුව 13 : ඉඩම් අයිතිය..... 54
 වගුව 14 : අම්බලන්ගොඩ නගර සීමාව තුල පිහිටා ඇති පාසල් 57
 වගුව 15: පාසැල් වල භෞතික සම්පත් වර්ගීකරණය 57
 වගුව 16 : සේවා නියුක්තිය 2011 හා 2021 58
 වගුව 17 : ඝන අපද්‍රව්‍ය සංයුතිය 61
 වගුව 18 :වසම් අනුව ධීවර පවුල් සංඛ්‍යාව 66
 වගුව 19 : මාර්ග රටාව..... 75
 වගුව 20 : දෛනික දුම්රිය ගමන් වාර..... 76
 වගුව 21 : අම්බලන්ගොඩ බස්නැවතුම් පොළින් ආරම්භ වන බස් රථ..... 77
 වගුව 22 : ජල රැඳවුම් ප්‍රදේශ 80
 වගුව 23 :ගංවතුර ඇති වූ ප්‍රදේශ 82
 වගුව 24 :අම්බලන්ගොඩ න.ස. ප්‍රදේශයේ බලපෑමට ලක්වූ ප්‍රදේශවල සුනාමි ව්‍යසනයට පෙර හා පසු නිවාස තොරතුරු..... 82
 වගුව 25 : වෙස් මුහුණු කර්මාන්තයේ නියුක්තිකයන් 93

වගුව 26: සේවා නියුක්තිය 2011 හා 2021.....	129
වගුව 27:වසම් අනුව ධීවර පවුල් සංඛ්‍යාව.....	130
වගුව 28:2017 මැයි 25 සිට මැයි 26 දක්වා ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ අධික වර්ෂාපතනය හේතුවෙන් ගංවතුරෙන් විපතට පත් ප්‍රදේශය පිළිබඳ ඇස්තමේන්තු.....	132
වගුව 29: තද සුළං සහ වර්ෂාපතනයෙන් දේපල හානි (2017).....	133
වගුව 30:සංචාරක පහසුකම් සංවර්ධනය.....	143
වගුව 31:කෘෂිකාර්මික වගා භූමි පරිහරණයේ වෙනස්වීම.....	152
වගුව 32: හික්කඩුව හා බෙන්තොට හා අම්බලන්ගොඩ සංචාරක හෝටල් සංඛ්‍යාව.....	154
වගුව 33:සංක්‍රමණික ජනගහනය.....	155
වගුව 34:භූමි ප්‍රමාණය, මුළු ජනගහනය, නිවාස සංඛ්‍යාව වර්ධනය 2020 -2032.....	168
වගුව 35:රජයේ රෝහල් තොරතුරු - අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය -2021.....	170
වගුව 36:පාසැල් පිළිබඳ තොරතුරු අම්බලන්ගොඩ නාගරික සංවර්ධන ප්‍රදේශය -2021.....	172
වගුව 37:ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයේ සම්පූර්ණ පානීය ජල ඉල්ලුම පුරෝකථනය.....	187
වගුව 38:ධීවර වරාය පවතින හා අපේක්ෂිත ශක්‍යතාවයන්.....	196
වගුව 39:නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි බල ප්‍රදේශයේ කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රමාණය.....	200
වගුව 40:ජල රැඳවුම් ප්‍රදේශ (අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය).....	219
වගුව 41:නගරයේ පවත්නා ඇළ මාර්ග.....	220
වගුව 42:අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය සඳහා යෝජිත පොදු එළිමහන් අවකාශීය සැලැස්ම.....	227
වගුව 43:සංවර්ධන කලාප සහ කලාප සංගුණකයන්.....	233
වගුව 44:භූමියෙහි ආනතිය අනුව අවසරලත් උපරිම බිම් කට්ටි ආවරණ ප්‍රතිශතය සහ ගෙබිම් අනුපාතයෙහි ප්‍රතිශතය.....	235
වගුව 45:භූමියෙහි ආනතිය අනුව අවසරලත් අවම භූමි ප්‍රමාණය සහ ඉඩමේ අවම පළල හා ගැඹුර.....	235
වගුව 46:අධි ඝනත්ව නේවාසික කලාපය.....	240
වගුව 47:අඩු ඝනත්ව නේවාසික කලාපය.....	242
වගුව 48:මධ්‍යම ඝනත්ව මිශ්‍ර සංවර්ධන කලාපය.....	243
වගුව 49:අධි ඝනත්ව සංරක්ෂණ කලාපය.....	246
වගුව 50:කෘෂිකර්ම කලාපය.....	249

සිතියම් ලැයිස්තුව

සිතියම 1:අධ්‍යයන ප්‍රදේශය - අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය.....	18
සිතියම 2:අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ සංවර්ධන නැමියාව	20
සිතියම 3:ජාල කේන්ද්‍රීය විශ්ලේෂණය	22
සිතියම 4:පාරිසරික සංවේදිතාවය විශ්ලේෂණය	24
සිතියම 5:නිවාස ඝනත්වය- අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශ	42
සිතියම 6:විදුලිබල පහසුකම් - අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය	46
සිතියම 7:සෞඛ්‍ය පහසුකම් - අම්බලන්ගොඩ නගර සභා ප්‍රදේශය	49
සිතියම 8:වර්තමාන භූමි පරිහරණ රටාව - අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය.....	52
සිතියම 9:පාසල් ව්‍යාප්තිය - අම්බලන්ගොඩ නගර සභා බල ප්‍රදේශය	60
සිතියම 10:යෝජිත ආර්ථික සංවර්ධන ප්‍රදේශ.....	65
සිතියම 11:යෝජිත නේවාසික කලාප	169
සිතියම 12:සෞඛ්‍ය පහසුකම් ව්‍යාප්තිය අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව.....	171
සිතියම 13:පාසල් ව්‍යාප්තිය , අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව	174
සිතියම 14:ප්‍රවාහන සැලසුම් උපායමාර්ගය.....	185
සිතියම 15:වර්තමාන ජල සැපයුම් යෝජනා ක්‍රමය	188
සිතියම 16:ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම	194
සිතියම 17:තිරසාර සංවර්ධන උපාය මාර්ග සැලසුම.....	216
සිතියම 18:පාරිසරික සංරක්ෂණ සැලසුම	218
සිතියම 19:යෝජිත පොදු එළිමහන් අවකාශීය සැලැස්ම.....	228
සිතියම 20:කලාපීයකරණ සැලැස්ම 2023-2033.....	231

